

Walenty Wróbel
Żołtarz Dawidow

Biblioteka źródeł Słownika polszczyzny XVI wieku

Repozytorium cyfrowe tekstów szesnastowiecznych (w jednolitej transliteracji zgodnej z *Zasadami wydawania tekstów staropolskich (projekt)*, Wrocław 1955) – red. P. Potoniec, K. Opaliński

Polskie przekłady Pisma Świętego

oprac. Maria Popielarska, Aleksandra Ćwiklińska, Lucyna Wilczewska

ISBN 978-83-65832-90-0 (całość)

ISBN 978-83-65832-03-0

---

strona: kt

- 1: Pfalteri=
- 2: um Daudis.
- 3: Żołtarz Dawidow przez
- 4: Mistrzá Walántego
- 5: Wroblá z Pozná=
- 6: nia ná rzecz
- 7: polfką wy=
- 8: łożo=
- 9: ny.

strona: Av

- 1: In arma eiufdē Illuftris Magnitici do-
- 2: mini: dñi Petri Kmitæ Comittis. &c.
- 3: grafika
- 4: Hæc rigat unda solum regni, hæc necat unda potentia
- 5: Ignes, hæc inoptum temperat unda litim.
- 6: Corpora multa fouet, reficitq̃ hæc unda falubre.
- 7: Doctorum præcium facrificiumq̃ decus.
- 8: Nec mirum in terræ inq̃ poli fi aqua ducta figuram eft
- 9: Naturæ manibus artificisq̃ Dei.
- 10: Saluificis etiam rea turba renascimur undis.
- 11: Ipfe creator aquis regna fuperna tegit.
- 12: Fœlix Petre Kmita es cui hæc labitur unda perhennis
- 13: Summaq̃ crux, huius religiofa tegit.
- 14: Iacob Przełufius de Iezow feruitor.

strona: A2

- 1: Ofwieczonemu panu/ Panu
- 2: Piotrowi Kmicie Grabi z Wifnicza/ á na
- 3: Sobniu dziedziczowi/ Woiewodzie y Sta=
- 4: rofcie obieczenemu Krakowskiemu/ Mar=

5: **szalkowi nawyffszemu korony polskiej**

6: **Spiskiemu. Przemyflkiemu. Kol=**

7: **skiemu &c. Starofcie. Panu**

8: **mnie miłofci=**

9: **wemu.**

10: **O** Swieczony á Wielmożny

11: panie/ panie mnie miłofciwy.

12: Gdy Żołtarz Dawida proro=

13: ka przez Miłtrza Walentego

14: dobrej pamięci z Poznania/ w

15: nauce świętego piłma dofwiadczonego na rzecz

16: nałzę polską wyłożony (na ten czas gdi w Poz=

17: naniu kaźnodziejski vrząd z wielką flawą trzy=

18: mał) przyfzedł do ręku niektorim z doctorow na=

19: fzey flawney nauki Krakowskiey/ oni na mię pra

20: czą thę włożyli aby za moią pilnością flufznie á

21: rządnie był fprawion j piłmem Imprefforskim

22: wyrobion. Gdzież ia więcz iąłem łobie rozmy=

23: flać komu by ta pracza moia flufznie miała być

24: przypifana/zwłafzcza gdiż ten dawny á iuż wzię

25: ti obyczay ieft/ ludźiem znamienitim takowe kxię=

26: gi przypifować za ktorich zaleczenim mogłyby

A ij

strona: A2v

1: ony być poważnieyfze á od przygany proźnieyfze.

2: Między infzymi o ktorychem myflił Wielmoż=

3: na pani dobrej pamięci pani Anna z Gorki

4: Woiewodzina y Starofcina nawyffza Kra=

5: kowska etc. mążonka wafzey pańskiej miłofci

6: ku tey rzeczy zdała mi fie być nagodnieyſza/ bo=
7: wiem iey to nawięcey przyflufzało/ zwłaſzcza yż
8: ten żołtarz naprzod był wyłożon na żądanie iey
9: miłości matki/ wielmożney theż dobrej pamięci
10: paniey Katharzyny na ten czas Woiewodziney
11: Pożnańskiey y Starofciney nawyſſzey Wiel=
12: gopolskiey. Pobudzała mie też ktemu iey
13: miłości cznota wyłoka/ ſwiętoſc zywota niepoſ=
14: polita y bogoboynoſc niewymowna ktora z na=
15: bożeńſtwa wielkiego á nieſlychanego/ y też z po=
16: kory znamienitey pochodziła/ á zwłaſzcza miło=
17: ſierdzie niewymowne ku ludziem vbogim y też
18: vcifnionym/ ktore ona vkazowała nie tylko tym
19: ktorzy fie ku niey vciekali żądaiąc wſpomozenia
20: ale też y tym ktorzy iey oto nie **żądali** [!]. Bowiem
21: to ieſt rzecz prawdziwa iż wielekroć ona fama
22: ſzukała tych ktorymby dobrze vczynić mogła/ taż
23: **przyczyniając** [!] fie za vcifnionymi iako wſpoma=
24: gaiąc niedoſtateczne/ nieinacey iedno iakoby/ dru
25: ga S. Hedwiga. O inſzych iey vcżinkach
26: cznothliwych radniey wolę milczeć niż bych ie
27: miał wyſlawiać niedoſtatecznie/ zwłaſzcza przed
28: waſzą pańſką miłością/ ktoremu tho ſwiadomo

strona: A3

1: iawniey y wiadomo doſtateczniey niżli kto inſzy
2: może wiedzieć/ abowiem nie tylko iż fama dobra
3: była ale też y waſzę pańſką miłoſc ku wiele do=
4: bremu tak namową iako y cznothliwym życim
5: ſwoim wiele kroć przywodziła. Zza kthoreż tho
6: cznoty ſwe/ pewna rzecz ieſt iż odplaty oney wie=

7: czney doftąpiła po śmierci którą sobie (na świecie=
8: cie żywiącz) bogoboynym á cznotliwym żywo=
9: tem zaflugowała/ gdyżci pan bog żadney dobrej
10: rzeczy by też namnieyżzey nikomu bez odpłati nie
11: opułci. O znamienitości iej rodu/ z ktorego
12: domu y rządu poźła/ gdiż to każdemu iawno nie
13: zda mi się potrzeba tu wyflawiać. Wszakóż tho
14: ku iej flachetności ieft przydatek niemały iż ona
15: otcza swego wielmożnego pana Łukałza z Gorki
16: etc. Naprzod Castellanem Poznańskim y na=
17: wyśszym Staroścą Wielgopolskim/ potim Vo=
18: iewodą Poznańskim/ na ostatek biskupem Ku=
19: iawskim być wiedziała. Thakież y wielmożnego
20: pana Andrzeia brata swego na otczowski stołec
21: y miełtce poładzenia doczekała. A nad to wżit=
22: ko iż ona ważę pańską miłość pana tak wielkie^{go}
23: á znamienitego w krolełtwie tym/ po krolu iego
24: miłości niemal pirwżego za mążonka miała ku
25: czci swey y ku pociefze znamienitey. Theć były
26: przyczyny Wielmożny panie vmyflu mego ia=
27: kom wyśżzey namienił. Ale iż tak pan bog
28: raczył mieć aby ona ktorey to miało być flufznie

A iij

strona: A3v

1: przywłażczono żefzła z tego świata. Iednak wa=
2: łza pańska miłość (ktory iełth druga część swey
3: mążonki: gdiż mąż á żona są iedno ciało) za ł=
4: ską bożą na świecie zołtał wiele ludziem ku po=
5: ciefze. Przeto zdała mi się rzecz flufzna czo oney
6: miało być to przypifać ku czci ważzey P. M. y

- 7: owłzem ku czći wafzey mążonki. Bo iako na świe=
8: cie będącey wżelkiey czci y chwały flufzney V P
9: M. życzył y żądał, tak też y to czo fie teraz po iey
10: śmierci dzieie mnimam iż raczy fnią rozdzielić.
11: Raczyż tedy V P M przjąć odemnie flugi
12: łwe^{go} dar ten aczkołwiek niewileki/ wżakoż mam
13: za to iż kołztownieyfzy trwałfzy będzie niż na=
14: droffze kamienie/ gdyż ieft flowo boże ktore trwa
15: na wieki. Będzie ten dar pod imieniem W
16: P M wdzięczny rozmaitym ftanom ludzkim
17: Naprzod pannam zakonnym ktore w obrzędzie
18: kościelnym żołtarz fpiewaiąc flowa fwoie ftąd
19: będą vmiały wyrozumieć. Takież y innym lu=
20: dziem bogomyflnym/ ktorzy tu rozliczne á grun
21: towne modlitwy kułwemu nabożeńftwu naydą
22: A zwłafzcza to będzie pożyteczno kapłanom pro=
23: ftym/ a w piłmie S. mało vcżonym/ gdyż ftąd
24: wyrozumieią kcżemu fie zściąga prorocztwo Da
25: widowo/ bowiem ku panu Chriftułowi.
26: Nie iżby żołtarz nie mógł być wykładan ku in=
27: fżemu wyrozumieniu/ iako też j prorocztwa inſze
28: mogą być ku rozlicznemu kończu wykładane/ czo

strona: A4

- 1: fie dziewa między vcżonymi/ ktorych rozum roz=
2: maicie ofwiewza duch fwięty każdemu z ołobna
3: wżycząjąc według fwey woley/ wżakoż to ieft na
4: doskonalfzy wykład kthory fie ściąga ku panu
5: Chriftułowi/ gdyż koniecz zakonu y prorocztwa
6: wżelkiego ieſth pan Chriftus. Iednak theż
7: Żołtarz ten nie wyłożon dla ludzi vcżonych a w

- 8: piśmie S. biegłych. Ale na żądanie tey paniey
9: wielmożney iuż namienioney. Przeto mądrze
10: vczynił ten vczony á dobry człowiek M. Va=
11: lenty ktory bacząc ípofob płci panieńskiey y też
12: iey rozum/ opuściwłszy inſze dworne á głębokie
13: wykłady telko tego ſie iął n ktorym zależy bogo=
14: myſlność y pobudzenie ku nabożeńſtwu.
15: A czom tu położył iz ten M. był dobry człowiek
16: to ſlowo nie tylko ieſt mnie famego/ ale ieſth ży/ [!]
17: wych ludzi bardzo wiele ktorzy ſwiętość iego ży=
18: wota wyfoce wychwalaia/ czego też y V P M
19: ieſt dobry ſwiadek. Był rodzicz z Poznania/ z=
20: chował ſie od młodoſci w Krakowie/ gdzież Mi
21: ítrzem **zoſtawłszy [!]** prze ſlawnoſć nauki ſwey do=
22: ſtał mieſtca miedzi vczonymi w mnieyſzim Col
23: legium. Gdzież będącz/ żył niewinnie bez wſzel=
24: kiey ſkargi ludzkiey/ iakoż w tym trwał y przez
25: wſzystek czas żywota ſwego. Stegoż mieſthca
26: gdy został Baccałarzem w naucze S. piſma
27: wzięt na kaźnodzieyſki ſtolec do poznania. Tam
28: iakim był kaźnodzieia/ iako przykłađnym/ iako

A iiiij

strona: A4v

- 1: złoſci karał/ iako prawdę mowiać nikomu nie=
2: przepuſzczał. Iako ſie o ludzie vcifnione zaſta=
3: wiał/ wiedzą to dobrze ktorzy iego kazania ſlu=
4: chali/ tak iż iego kazanie niebyłać proſta nauka
5: ale iakoby grom/ czo tez napifaño o Pawle S.
6: Kaźdi onim dobrze trzymał y mowił nie tylko lu
7: dzie dobrzy ale też y nieprzyjaciele iego/ ktorym

8: dla prawdy ciężek bywał/ mufili onim dobrze
9: trzymać. Ostatecznie dobroć y świętobliwość
10: iego w tym sie vkazała/ iż gdy zmarł w dobrej
11: łtarosci/ niebył ieden w mieście kteryby go nieza=
12: łował/ kteryby też nie żądał być przy iego pogrze=
13: bie/ y owłzem poſpolity człowiek thak iego miło/ [!]
14: wał iż też vczyniwłszy fłożenie summy pieniędzy=
15: ney każdy według fwego przemozenia dali iemu
16: zbudować grob barzo ſprawny/ iako o thym po=
17: wiedaią ktorzy tego ſwiadomi. Tak iż ſie wnim
18: ſpełniło piſmo Eccleſiaſtici 45. napisane. Był
19: bogu mił yteż ludziom ktorego pamiątka ieſt w
20: bogoſławieństwie. Gdyż tedy ten człowiek tak
21: był dobry/ á ieſt poſpolita przypowieſc. Yż dobri
22: ptak dobrze ſpiewa. Nietrzeba ſie nikomu o tho
23: łtarać. aby then iego wykład Żołtarza miał być
24: w czym podezrzany/ tak iako ſie tego wiele nay=
25: dzie tych czaſow w księgach nowych zwłaſzcza w
26: piſmie niemieckim. Ieſth theż ten wykład
27: przezrzany y doſwiadcżony przez doctory piſma
28: ſwiętego nauki Krakowskiej/ kthorych to vrząd

strona: A5

1: ieſt od krola iego Miłofci y od biskupow/ oſobli=
2: wie od iego Miłofci Kxiędza biskupa Krakow=
3: skiego poleczony/ żeby oni tego pilnie doglądali
4: y ſtrzegli/ aby żaden Impreffor kroleſtwa tego
5: nieſmiał robić kxiąg żadnych ani przedawać ż [!]
6: inąd przywożonych [!] krom ich oglądania/ pod wi
7: ną im włożoną. A iednak barzo ſluſznie ich mi=
8: łofc vczynili to zakazanie/ by ſnadz do nas then

- 9: iadowity pożar niedofzedł o ktorym v łąfiadow
10: nażyych slychamy cze^{go} sie panie boze poznał/ wíza=
11: koż to nieieft moia rzec. To niechay będzie ofwie
12: czony á wielmożny panie pirwfe oznaiomienie
13: moiey powolney skłonności ku wafzey P M.
14: przez ten dar mały/ nie iżbych ia sobie przywła=
15: szczał ten wykład Zołtarza te^{go} przez M. namie=
16: nionego vczyniony/ tylko pracę niemałą kthorą
17: podiałem aby ten Zołtarz w tym rządzie iako te
18: raz ieft był poftanowion/ ktorąż trudność może
19: obaczyć wízelki kto by chciał widzieć a ktemu przy
20: rownać księgi ie^{go} własną ręką napisane abo też
21: y wypis ich ktory przy nas ieft. Z tym sie ia ła
22: sce V P M poruczam. Godziło sie było po
23: łacinie ten list pisać V M iako panu mądre=
24: mu/ y owfzem (czo rzadko sie przydawa miedzi
25: wielkimi pany) w piśmie rozlicznym nie pośpo
26: licie vczonemu. Ale iż to rzecz ieft polska/ więcey
27: proftym ludźiem służącza/ przeto miałem na to

strona: A5v

- 1: bacżność aby ten list zaleczaiąci nie tylko samym
2: vczonym ale tez y pośpolitemu człowieku nałze=
3: go ięzyka był iawny. Dan w Krakowie z Col
4: legium Mnieyżego 12. dnia Cżyrcza. Od
5: bozego narodzenia roku 1539.
6: Wafzey P M zawfze powolny.
7: M. Andreas Glaber
8: z Kobylina sługa y
9: Kapłan.

strona: A6

1: REVERENDIS PATRIBVS

2: & dñis Magiftris facræ Theologiæ profef-

3: foribus inclyti ftudij generalis Craco-

4: uieñ Dominis ac fautoribus perpetuo

5: colleñ. Magifter Andreas Cobyli

6: nus fœlicitatem.

7: Bfoluto iam tandem ope pſal-
8: terij noſtri: patres obſeruantiſ-
9: ſimi, per venerabilem olim vi-
10: rum Magiftrum Valentium
11: Paſſerem Poznaniẽ facræ the-
12: ologiæ Baccalaureum, in vernaculum fer-
13: monem noſtrũ (dum in patria eccleſiaſtem
14: ageret) vſum & ſcholijs vltro citriq; in mar-
15: gine ſparſis illuſtratũ. Cuius corrigẽdi & in
16: hanc formam reducendi prouinciam, non-
17: nulli ex hoc ornatifſimo cœtu veſtro mihi
18: delegauerant: viſum eſt operepreçium eſt, eiſ-
19: dem etiam defenſoribus prodeat in lucẽ, vt
20: eorum vultui critico, qui res ſacras vernacu-
21: la lingua imprimi debere negant (veriti ſez
22: ne quod vicinis in regnis parum fœlicit cel-
23: ſit idem apud nos quoq; quod procul abſit
24: contingat) libellus iſte veluti perfricta frõte
25: ſe ſe exhibeat conſpiciendum. Eſto ſane verq;

strona: A6v

1: dicãt rẽ indignã eſſe, margaritas obijci poreis

2: Sed multo indigniorem fuiſſe libellum hũc

3: a tali tantoq̄ viro confcriptum (cuius & do-
4: ctrina & morum integritas ac vitae fancti-
5: monia in recenti hominum extrās memoria
6: perpetuo fit in benedictione ne futura) Et gra-
7: uiffima perpetuo, fqualore littuq̄ obfitū,
8: aut incuria omnino perijffe. Immo æquius
9: effe, quorumuis doctriſſimorum iudicio, tāti
10: viri monumentum inter cætera quæ ille la-
11: tine ſcripta ſatis egregia, & in rē fidei ortho-
12: doxæ reliquit, non modo litteratorum circū-
13: ferri manibus verumetiam vt vulgi paſſim
14: circumuolet ora. Veſtræ igitur R P fuerit
15: prophetam hunc, olim hæbræis tantum, poſt
16: græcis & latinis. Nunc etiam cum noſtris
17: lingua noſtra loquentem, ab emulis tueri
18: meq̄ cuius opera ſic politus pro-
19: dit habere commendatum.
20: Ex ædibus noſtris Col-
21: legij minoris. Die
22: 24. Maij. Anno
23: D. 1539.

strona: A7

1: grafika

strona: A7v

strona: B

1: **Poczina ſie Żołtarz pieſni Da=**

2: **wida proroka y Krola zy=**

3: **dowskiego.**

4: **ARGVMENTVM PSAL. 1.**

5: Pienie abo pieſn pirwſza/ ieſt o Iezufie panie

6: nałzym/ iż miał dobrą radę y naukę ludu da=

7: wać/ y owoc też wielki czynić.

8: **B**Eatus vir qui non abiit in con-

9: filio impiorum, & in via pecca-

10: torum non stetit, & in cathedra

11: pestilentiae non sedit.

12: **Wykład profety.**

13: **B**Ogoflawiony mąż który nieodszedł w radę

14: złofnikow/ ani stanął na drodze grzeźnych

15: ani siedział na stolicy zarazy.

16: **Wyrozumienie textu.**

17: # Pan miły Iesus, ten mąż bogoflawiony nieod=

18: szedł w radę fofnikow fnimi złe wierząc, ani stał

19: na drodze grzeźnych fnimi złe czyniąc. Bowiem

20: on wżytko dobrze vczynił. Marc.vij. Niefiedział

21: też na stolicy zarazy złe nauczając. Bowiem

22: iego nauka była prawdziwa.

B

strona: Bv

PSAL. 1.

1: Sed in lege Domini voluntas eius, & in

2: lege eius meditabit die ac nocte.

3: Ale w zakonie bożym iest wola iego/ á wtim=

4: że zakonie będzie rozmyślał wednie y w noci/

5: # Oto dwie rzeczy zalezą na fprawiedliwego.

6: Iedna zeby wolą pełnił zakon bozy. Druga izby

7: w nim vftawicznie rozmyślał.

8: Et erit tanquam lignum quod plantatum

9: est fucus decursus aquarum, quod fructum

- 10: *luum dabit in tempore fuo.*
- 11: A będzie iako drzewo fzcżepione wedle wod
- 12: płynących ktore da fwoy owoc czasu fwego.
- 13: # Dał pan Iefus owocz odkupienia ludskiego y
- 14: łaski fwey, a tho gdy pirwłzim razem na fwiath
- 15: przyfzedł, potym tez na wtorym przifzciu da owoc
- 16: drugi *zm artwych [!]* wftania y chwały wieczney.
- 17: *Et folium eius non defluet, & om̄ia quæ-*
- 18: *cunq̄ faciet profperabunt̄.*
- 19: A liście iego nieopadnie/ y owfzem czokolwie
- 20: wczyni będzie barzo fzcżęfno.
- 21: # Liście, to ieft flowa tego fprawiedliwego czło=
- 22: wieka nie opadną, bowiem na prozność niepoydą,
- 23: ale wfzytko będzie fzcżęfno y iemu y tym kthorzy
- 24: go przijmą.
- 25: *Non fic impij non fic fed tanq̄ puluis quē*
- 26: *proijcit ventus a facie terrae.*
- 27: Nie tako grzeźznici nietak/ ale będą iako proch
- 28: ktory wiatr od ziemie podnofi.

strona: B2

PSAL 1.

- 1: # Nie taki grzeźznici owoc dawaią, ale będą od=
- 2: rzuceni od oblicza bozego tak lekce iako proch (a
- 3: bo plewy) ktore wiatr barzo richło rozwiewa/ od
- 4: ziemie.
- 5: To ieft, wczynki złych będą prozne y tez bez
- 6: zapłaty bo oni są doftoyni wieczney męki.
- 7: *Ideo non refurgunt impij in iudicio, neq̄*
- 8: *peccatores in confilio iuftorū.*
- 9: A dla tego złoŃtnicy nie powftaną wdzien fą=

- 10: dny/ ani też grzeźneci powŃtaną ku radzie Ńpra=
11: wiedliwych.
12: # Grzeźneci iz Ńą odrzuceni od oblicza bozego (nie
13: powstaną) ku wielebnoŃci ciała, ani ku zgroma=
14: dzeniu wybranych, bo potępieni nie będą w dzień
15: Ńądny miedzi Ńprawiedliwemi policzeni.
16: Quoniam nouit dominus viam iuŃtorū,
17: & iter impiorum peribit.
18: Bowiem zna pan bog drogę Ńprawiedliwych
19: ale droga złoŃtnikow zaginie.
20: # Zna pan bog y przyjmuie vczynki Ńprawiedli=
21: wych, Ale złyh [!] ludzi vczynki zaginą, bowiem bo=
22: gu nie Ńą przyjemne, poki Ńie nieupamiętaią.

strona: B5v

PSALM: 3.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:
13:
14:
15:

16:

17:

18:

19:

20:

21: **Pfalm.4. Pienie 4.**

22: Czwarte pienie o panie Iezufie/ iako miał być

23: wyfluchan w modlitwie/ y vpomina lud aby ie=

24: go nie przefladowali. Takież ie vpomina ku

25: pokucie iżby nafladowali dobrych vczyn=

26: kow/ dziękuiąc iemu iż wlepił w dużę

27: nafę zakon przyrodzony.

strona: B6

PSALM: 4.

1: Vm inuocarem exaudiuit me de^o iu-

2: fticię meę, in tribulatiōe dilatafti mihi

3: Gdym fie modlił wyfluchał mie pan bog kto

4: ry mnie vřprawiedliwia/ á w űmutku kthorym

5: cirpiał rozűzrzyłes mie miły panie.

6: # Ta modlitwa iego była w ogrodzczu y thez na

7: krzyzu. (Rozűzrzyłes mie) S. Aug. Abowiem

8: ludzie űwięci a űprawiedliwi im więcey űmutkami

9: bywaią űcińnieni tym więcey niebieskiego dobra

10: ządaia.

11: *Miferere mei: & exaudi orationē meam- [!]*

12: Smiłyuy fie nademną/ á wyfluchay modli=

13: twę moię.

14: *Filij hominū vřq̃ quo graui corde, vt qđ*

15: *diligitis vanitatem & queritis mendacium.*

- 16: O fynowie ludſci dokądże będziecie tak twar=
17: dego á ciężkiego ſercza/ czemuſcie ſie tak barzo
18: rozmiłowali próżności á ſzukacie kłamſtwa.
19: # Naprzod tu prorok vpomina lud zydowski y
20: tez poganski aby przeſtali przeſładowac pana Cri
21: ſtuſa y ſlug iego. # Prożnością a kłamſtwem
22: zowie imienie tego ſwiata, ktore kłama ſlubuiącz
23: przeſpieczność a niedawaiąc iey.
24: Et ſcitote quoniam mirificauit dominus
25: ſanctum ſuum, dominus exaudiet me cum
26: clamauro ad eum.
27: A wieǳcie iże pan bog dziwno vczcził ſwięte=

strona: B6v

PSALM: 4.

- 1: go ſwego á wyſłucha mnie pan bog gdi modląc
2: ſie będę kniemu wołał.
3: # Iakoby chciał rzec prorok. Lepiej ſie nawroc=
4: cie ku temu ſwiętemu panu Ieſufowi ktorego pan
5: bog dziwnym obyczaiem vczcził/ a tho w iego ſwię=
6: tim poczęciu w zywocie panienskim. Takiez przy
7: iego narodzeniu gdzie Angiołowie ſpieuali, Gwiaz
8: da go tez trzem krolom obiawiła. Thakiez w iego
9: kazaniu w vczinkach y w cudach wielkich vczcził
10: go pan bog ociecz ktory tez mnie wyſłucha gdy ſie
11: iemu będę modlił.
12: Iraſcimini & nolite peccare quę dicitis in
13: cordibus veſtris: & in cubilibus veſtris com
14: pungimini.
15: (A przeto) gniewaycie ſie á niechcieycie grze=
16: ſzyć w tym czo myſlicie w ſerczach waſzych/ á w

- 17: łożku łerdiecznym skrucę pokuty łwięthey trz=
18: maycie.
19: # Gniewaycie łie na łwe grzechy, y na ludzkie,
20: ale niechcieycie grzełzic gniewem nierządny, ale
21: rozum niechay rządzi wałz gniew.
22: *Sacrificate łacrificium iułticię & łperate*
23: *in domino.*
24: Ofiaruycie ofiarę łprawiedliwołci á (zatim)
25: pokładaycie nadzieię w panie bodze.
26: # Po tey pokucie potrzeba ofiary łprawiedliuych
27: a cznotliwych vczynekow, a zatim pokładac nadzie
28: ię w panie bodze, bowiem zaden niemoze miec na=
29: dzieie w panie bodze, iedno ten kthory iemu czno=

strona: B7

PSALM: 4.

- 1: tliwe vczynki offiaruie, bo inacey byłaby to łmia=
2: łołc vporna a nie nadzieia.
3: *Multi dicunt quis ostendit nobis bona.*
4: Wiele ich iełt ktorzy mowią y kto nam vka=
5: zał czo łą dobre vczynki.
6: # Iedno wiele iełt ludzi proznych niewiernych y
7: rołpułtnych, ktorzy mowią a ktoz moze wiedziec
8: ktore łą łprawiedliwe vczynki ktore mamy offia=
9: rowac.
10: *Signatum ełt łuper nos lumen vultus tiu*
11: *domine: dedifiti leticiam in corde meo.*
12: Ktorzy tak mowią zle mowią bo ty miły pa=
13: nie naznamionowałes nas łwiatłością oblicza
14: twego a (łtąd) dałełmi pociechę w łerczu moim
15: # To iełt, wlepiłes panie w dułę nałzę zakon przy=

- 16: rodzony, przez ktory wśelki człowiek moze wie=
17: dziec ktore są sprawiedliwe a cznotliwe vczynki,
18: ktorego zakonu trzy są części. Iedna. Trzymay
19: sie dobrego, a wiaruy sie złego. Druga, Czo tobie
20: miło czyn drugiemu, A czo tobie nie lubo nie czyn
21: drugiemu. Trzecia. Zadna dobra rzecz niepoydzie
22: bez zapłaty, takiez zadna zła bez pomśty.
23: *A fructu frumenti: vini & olei fui multi-*
24: *plicati sunt.*
25: Od mnośtwa żyta wina y oleiu śwego róż=
26: mnożyli sie.
27: # To iest a wśakoz tey dobroci twey miły panie
28: ludzie niedbaią, ale sie więcej mnożą y kochaią w

strona: B7v

PSALM: 4.

- 1: rzeczach czefnych w zycie w winie y w oleiu.
2: *In pace in idipsum: dormiā & requiescam*
3: W pokoiu śpołem zaśnę y odpoczyne.
4: # Ale ia miły panie gardząc tymi rzeczami cze=
5: śnymi zaśnę y odpoczyne radniey w pokoiu (to iest)
6: w tobie miły panie ktory sąm w sobie mieśzkalf
7: nie przemienny. *Is versus sequēs cum sua expo=*
8: *fitione desiderabatur in exemplari, cuius sensum*
9: *ex probatis defumptum addidimus.*
10: *Quoniam tu domine singulariter in spe:*
11: *constituisti me.*
12: Bowiem ty sąm miły panie/ postanowiśes
13: mie w nadziei.
14: # Nie zadne stworzenie, ani zadna inśza rzecz til=
15: ko ty sąm miły panie z ofobliwey łaski śwey pośta

- 16: nowiłeś mie w takiej nadziei, ktora mie nigdi nie
17: pośromoci, ani tez omyli, tak iz mogę w tey dufa=
18: łofci śmieie zańnac y odpoczywac, czekaiąc przyłz=
19: łey chwały twey.

strona: C3v

Pśalm. 7.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:
13:
14:
15:

16: **Pśalmus 7. Pienie7.**

- 17: Ta pieśń iest o niewinności pana Iesufa o iego
18: w niebo włtąpieniu.

19: Domine deus meus in te speravi saluū

20: me fac: ex omnibus perfequentibus

21: me & libera me.

22: Panie boże moy w tobiem pokładał nadzieię

23: moię/ zbaw mie od wżithkich prześladownikow

24: mych á wybaw mie.

25: # Słowa te fą z perfony pana Iefufa, a moze ie tez

26: wízelki człowiek mowic z perfony fwey, (przešla=

27: downikow moich) to ieft od zydow, a flugi moie od

28: ich nieprzijiaciol.

strona: C4

PSALM 7.

1: Ne quando rapiat vt leo animam meam,

2: dum nō eft q̄ redimat neq̄ qui faluū faciat.

3: By kiedy nieuchwycił (moy prześladowcza)

4: iako lew duŕze moiey/ Bo nie ieft inŕzy ktoryby od=

5: kupił ani ktoryby vzdrowił.

6: # (Ktoryby odkupił) rodzaj ludzski od pothę=

7: pienia, iedno ty fám boze otcze, a to przez fmiercz

8: mego człowieczenftwa, mowi pan Chriftus. A cz=

9: łowiek inŕzy ma to obraczac ku fynu bozemu.

10: Domine deus meus fi feci iftud: fi eft ini-

11: quitas in manibus meis.

12: Czo namię kładą zydowie izbych był bluznierz,

13: abo izbym zakazował dani Cefarskiey, thy znałz

14: Miły panie ieftlim ia to vcżynił (ty znałz acz

15: ieft ktora żłość w rękach (abo vczynkach) moich.

16: Si reddidi reteibuentibus mihi mala: de-

17: cidam merito ab inimicis meis inanis.

18: Wízytko to dobrze ty znałz miły panie. Ieftli=

19: zem ia wraczał źle tym ktorzy mi złym oddawa=

20: li (dobroci moie) niechci flufznie vpadnę od nie

21: przyacioł mych beż pożytku.

22: # Rozumiey, Bez pożytku mego, (abo męki mo=

23: iey Mowi pan Chriftus)

- 24: *Persecuatur inimicus animam meam: &*
25: *comprehendat & conculcet in terra vitā me*
26: *am & gloriā meā in puluerem deducat.*
27: (Ieſtlibyto we mnie było miły panie. Nie=
28: chay przeſladuie nieprzyjaciel duſzę moię/ niechći

C iiij

strona: C4v

PSALM: 7.

- 1: vchwyći y podepce na ziemię żywot moj/ á chwa
2: łę moię w proch (abo wniwecz) nichay obroći.
3: *Exurge domine in ira tua: & exaltare in*
4: *finibus inimicorum meorum.*
5: Powſtań miły panie w gniewie twoim (na=
6: przeciwko nieprzyjacielom moim) á vkaź mocź
7: ſwą w granicach nieprzyjacioł moich.
8: *Et exurge domine deus meus in prece-*
9: *pto quod mādāfti: & ſynagoga populorum*
10: *circumdabit te.*
11: A powſtań miły panie w oſądzeniu kthores
12: obieczał.
13: # To ieſt. Napełni to aby lud zydowſki był ska
14: ran, czos przez proroki obieczał iz małz skarac nie
15: przijaciele moie.
16: A thedy zebranie ludu z poganſtwa poſzłego
17: *obſtápi [!]* ćie.
18: # To ieſt. Przytanie ktobie, a przijdzie ktobie
19: nawrociwłzy ſie przez wiarę.
20: *Et propter hanc in altum regredere: dñs*
21: *iudicat populos.*
22: Dla tego wſtęp miły panie na wyłokoć tys

- 23: ieft pan na ktorego zależy wżytek świat ładzić
24: # Dla tego, ludu zebranego, zboru światego krze
25: łcianskiego. A łą te łłowa proroka do pana Iefu=
26: ła, prorokuiącz iż miał w niebo włtępic, a łwym
27: miełtce zgotowac.

strona: C5

PSALM: 7.

- 1: *Iudica me dñe fecundum iusticiam meā:*
2: *& fecundum innocentiam meā sup me.*
3: (A przeto) raczy mie ładzić według łprawie=
4: dliwołci mey y według niewinnołci moiey.
5: *Confumetur nequitia peccatorum, & di-*
6: *riges iustum: forutans corda & renes deus.*
7: Niechay będzie dokona złołć grzełznikow/
8: á (ty panie) boże ktory znalaz łercza y myłli lud=
9: skie powyłłzyłz łprawiedliwego.
10: # To ieft, vczyn to miły panie, aby złołć przelł=
11: downikow moich była dokonana, a ty miły panie
12: powyłłzyłz łprawiedliwego Chriłtifa łyna twego
13: (abo człowieka niewinnego)
14: *Iustum adiutorium meum a dño: qui fal=*
15: *uos facit rectos corde.*
16: Sprawiedliwa pomoc moia od pana boga
17: Ienże zbawia te ktorzy łą dobrego łercza.
18: *Deus iudex iustus fortis & paties: nūqd*
19: *irascetur per singulos dies*
20: Pan bog ieft łędzia łprawiedliwy mocny á
21: długo złołci ćirpiąci iżaz będzie łie gniewał każ=
22: dy dzien.
23: # To ieft. Izaz on natichmiałł łie pomłci złołci, z

24: gniewu łwego.

25: *Nifi conuerfi fueritis gladium fuū vibra-*

26: *uit: arcum fuum tetendit & parauit illum.*

27: A włzakoz, chocia tak iełt oczekawaiączy, iednak

28: wy zydowie y wy inłzy grzełznici

C v

strona: C5v

PSALM: 7.

1: Iełtli łe nienawroćicie podniełeć miecz łwoj

2: A łuk łwoy iuż wyciągnął/ á iuż gi nagotował.

3: # Zabłýłnie mieczem łwym, to iełt pomłtą łwoią

4: obacz iako barzo grozne to piłmo łwięthe grzełz=

5: nym łudziem.

6: *Et in eo parauit uala mortis lagittas luas*

7: *ardentibus effecti.*

8: A w tym łuku nagotował naczynie łmierć/

9: á w łtrzały łwey pomłty ogień nałózył.

10: # Przez naczynie łmierci rozumie łe grozba łmier

11: ci wieczney.

12: *Ecce parturit iniufticiam & cōcepit dolorē:*

13: *& peperit iniquitatem.*

14: Oto cięłzko rodzi niełprawiedliwołć/ poczał

15: żałołć á porodził złołć.

16: # (To iełt) A wzdi zły człowiek nieboiąc łe tich

17: łtrzałek, oto rodzi niełprawiedliwołć zc.

18: Patrz iako w tem wierłzu rząd łe łplotł. Bo mo=

19: wi tak, rodzi, poczał, y porodził, ano tym rzadem

20: miało iłc, poczał rodzi y porodził, gdyz pierwey by=

21: wa poczęcie potym rodzenie nałtatek porodzenie.

22: A to tak łe rozumie, iz kiedy człowiek ma grzech

- 23: popełnic, tedy on grzech naprzod bywa poczęti wo=
24: lą.
25: Potym gi rodzi zły człowiek, siłuiąc ku wypeł=
26: nieniu iego. A na ofstatek iuz więcz porodzi złośc
27: gdy ią wczynkiem wypełni. Takci zydowie (iako
28: wykłada s. Auguſtin) Naprzod grzech poczęli
29: gdy pana Ieſufa vmyſlili zabic. Rodzili gi gdy na
30: iego świętą naukę zgrzitali.
31: Ofstatecznie, porodzili
32: złośc gdy wołali vkrzyzuy vkrzyzuy. O tym ci tu

strona: C6

PSALM. 7.

- 1: Prorok Daudid prorokuie, day miły panie abyśmy
2: złoſci nie rodzili, grzech poczynaiąc.
3: *Lactum aperuit & effodit eum: & incidit*
4: *in foueam quam fecit.*
5: Taki człowiek grzeſzny porodziwſzy złośc Głę=
6: bokocć przepaſci odtworzył y wykopał ią (rodząc)
7: y wpadł w doł ktory vkopał.
8: *Conuertetur dolor eius in caput eius: &*
9: *in verticem iplius iniquitas eius defcendet.*
10: Obroći fie grzech żałoſny iego na głowę iego
11: á na iego ſzyię iegoż złośc zſtąpi.
12: # Oto powieda prorok iako grzech ieſt barzo ob=
13: ciężaiący człouieka iz tez mu nieda podnieſc ſercza
14: ku miłemu bogu, ktori ieſt odpoczinienie naſze. A
15: tak ze grzech głowę ſyię rozum y wolą zatłumia.
16: *Confitebor dño ſecundum iuſticiā eius:*
17: *& pfallam nomini dñi altiffimi.*
18: (Ale ia) będę chwalił pana (boga) w ſpra=
<http://rcin.org.pl>

19: wiedliwofci ie⁶⁰. A będę fpiewał ku chwale imie=

20: nia iego nawyfffzego.

strona: D5v

PSALM: 10.

1:

2:

3:

4: **Pfaln 10. Pienie10.**

5: W tey piefni fą flowa z ftrony zboru krzeffciań=

6: skiego/ naprzećiwko kaczerzom/ yteż iako pan bog

7: bronu pokornych/ takież mowi prorok o mękach pie

8: kielnych.

9: **I**N domino confido quomodo dicitis ani=

10: mę mę: trāfmigra in mōtem ficut paffer

11: W miłym bodze mam duphanie iakoż tedy mo=

12: wicie dufzy moiey przenies fie na gorę iako wrobl

13: # To ieft y czemu wy fałfzywi wykładacze piřma

14: fwiętego mouicie ku mnie abych fie od dobrej wia

15: ry przeniořl, na wyfoką pychę wařę, iako wrobl la

16: ta na gorę.

17: Quoniam ecce peccatores intenderūt ar-

18: cum: parauerunt fagittas fuas in pharetra:

19: vt fagittēt in obfcuro rectos corde.

20: Abowiem oto grzeřznici naciągęli [!] łuk fwoy

21: nagotowali zařrzały w tule fwoim aby wřtrze=

22: lali w tajemnořci ludzie dobrego ferca.

23: # Grzeřznici) kaczerze złořciwi (naciągęli łuk)

24: fałfzywe piřmo fwoie aby zwodzili ludzie prořte.

25: Quoniam quae perfecifti destruxerunt:

26: iuftus aūt quid fecit.

27: Abowiem czos ty naprawił (miły panie) oni

strona: D6

PSALM: 10.

1: skażili/ y czoż wam vczynił fprawiedliwy.

2: # Sprawiedliwy) czuż pan Chrifthus iz tak iego

3: naukę y piśmo zakonu iego kazicie wy kacerze.

4: Dominus in templo fancto fuo: dominus

5: in caelo fedes eius.

6: Pan bog ieft w końciele fwiętym fwoim pan

7: bog ma w niebie ftolec fwoy.

8: # W końciele) to ieft, w dużach fprawiedliwych

9: przeto ich zawfze będzie bronit.

10: Oculi eius pauperem respiciunt: palpe

11: brę eius interrogant filios hominum.

12: Oczy iego maia wzgląd na vbogiego/ á brwi

13: iego badaia fie fynow ludzkich.

14: # Na vbogiego) to iefth na pokornego aby iego

15: bronil. Badaia fie) bowiem on iańnością boftwa

16: fwego przewiaduie taiemności ferc ludzkich.

17: Dominus interrogat iuftum & impium:

18: qui aūt diligit iniquitatē odit animam fuam.

19: Pan bog pyta y fprawiebliwego [!] y złego/ á kto

20: ry fie rozmiłuie grzechu gardzi dużą fwoią.

21: # Pyta, doświadcza z mękami (Rozmiłuie grze

22: chu) ten fie grzechu rozmiłuie ktory w nim trwa

23: a powftac niechce.

24: Pluet super peccatores laqueos: ignis ful-

25: phur & fpiritus procellarū pars calicis eorū.

26: Pan bog fpułci na grzeźniki iako defzcz fidła/

27: ogień/ farkę y wiatry nawałności/ á to będzie czą

28: łtka ich kielicha.

strona: D6v

PSALM: 10.

1: # Oto czworaka męka piekielna. Pirwłza iełt li=

2: dło, ktorim tak będą vplecieni iz niewynidą zmək

3: nawieki, wtora palenie ognia. Trzecia łmrod iako

4: farka. Czwarta niepokoy ktory fie przez wiatry ro

5: zumie. A mowi cząłtka) bowiem iełzcie to nie włzit

6: ki męki potępionych ale tylko cząłtka kielicha tho

7: iełt męki ich.

8: Quoniam iustus dominus & iusticias di-

9: lexit: equitatem vidit vultus eius.

10: Abowiem łprawiedliwy iełt pan bog/ á łpra=

11: wiedliwołc vmiłował/ bo na łprawiedliwołc pa

12: trzy oblicze iego.

strona: E

PSALM. 12.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14: **Pfalm.13. Pienie13.**

15: W teyto piefni mowi prorok iże wŕzytci ludzie

16: z przyrodzenia łą grzełzni procz famego

17: pana Iefufa.

18: **D**ixit infipiēs in corde fuo: non eft deus.

19: Rzekł głupi człowiek w ferczu swoim iż

20: niemałz pana boga.

21: # Głupi człowiek iełt troiaki, Pirwłzi był Adam

22: ktory nieiakim obyczaiem zaprzal fie pana Boga

23: gdy więcey wierzył wężowi niz flowu bozemu.

24: drugi iełt wŕzelki poganin ktori fie przy pana boga

25: Trzeci iełt zydownin ktori przy tego aby pan Iefus

26: był wiernym bogiem.

27: **Corrupti funt & abhominabiles facti funt**

C

strona: Ev

PSALM: 13.

1: in ftudijs fuis: non eft qui faciat bonum, nō

2: ełt vŕq̄ ad vnum.

3: Skażeni łą y łtali fie mierżionemi w vcżyn=

4: kach ŕwych/ niemałz ktoby czynił dobrze nie małz

5: do iednego.

6: # Skazeni łą) czuŕz wŕzytci ŕynowie Adamowi,

7: Bowiem zadny z przyrodzenia ŕwego **ne** [!] iełt dobri

8: ato dla grzechu pierworodnego. (do iednego) czuŕz

9: pana Iefufa ktori łam wŕzytko dobrze działał, A z

10: przyrodzenia ŕwego zadnego grzechu nie miał,

11: Matuchna iego tez grzechu nie miała ale nie z przy

- 12: rodzenia fwego telko z łaski bozey.
- 13: Dominus de cælo prospexit super filio^s
- 14: hominum: vt videat si est intelligens aut re=
- 15: quirens deum.
- 16: Pan bog z nieba zeźrzał na fyny ludzkie (aby
- 17: oglądał) iestliby ktori był rozumieiąci abo łzu=
- 18: kaiąci pana boga.
- 19: Omnes declinauerunt simul inutiles fa=
- 20: cti funt: non est qui faciat bonum, non est
- 21: vřq ad vnum.
- 22: Wřzytci sie skłonili á społem ftali sie niepo=
- 23: żytecznymi nie mařz ktoby czynił dobrze **nemařz [!]**
- 24: go aże do iednego.
- 25: # Skłonili sie) od drogi proftey a řprawiedliwey
- 26: Oto wypifuie prorok, Iako sie ludzie nagle skło=
- 27: nili tak iz nie telko infzym řzkodzą ale thez y fami
- 28: łobie. Przeto mowi daley.

strona: E2

PSALM: 13.

- 1: Sepulchrum patens est guttur eorum: lin
- 2: ouis fuis dolose agebant: venenum aspidū
- 3: fub labijs eorum.
- 4: Gardło ich iest iako grob odtworzony (á tho
- 5: dla słow złych j barzo řmrodliwych) Ięzyki fwe=
- 6: mi zdradliwie poczynali/ Iad wężowy pod ich
- 7: wargami (á to iż zatykaią łobie vřzy iako wąż.)
- 8: Quorum os maledictione & amaritudi-
- 9: ne plenum est: veloces pedes eorū ad effū-
- 10: dendum sanguinem.
- 11: Ktorich vřta pełne złorzeczenia y gorzkości.

12: # Bluznienia ku bogu y gorzkości ku bliźniemu.

13: A nogi ich są prędkie ku rozlaniu krwi.

14: Bo taci richli są ku zawadzie a zwady pochodzi

15: mężoboystwo.

16: *Contritio & infelicitas in vijs eorū: & viā*

17: *pacis nō connouerūt: non est timor dei ante*

18: *oculos eorum.*

19: Starcie y niezczęście iest w ich drogach.

20: # To iest w ich myślach y tez w vczyinkach, Abo=

21: wiem wżytki drogi złych ludzi są polni starcia y

22: niezczęścia.

23: A drogi spokoyney nie vznali (bowiem) niemalz

24: boiazni bozey przed ich oczyma.

25: # Oto przyczina wżytkich złości iest gdy boiazni

26: bozey niemalz.

27: *Nonne cognoscent omnes qui oporantur*

28: *iniquitatem: qui deorant plebem meam: fi=*

29: *cut escam panis.*

C ij

strona: E2v

PSALM: 13.

1: Y zaż potym nieuznają wżytcy ktorzy złości

2: popełniają/ ktorzi lud moy pożirają iako pokarm

3: chlebowy.

4: # Tho iest lud moy wstawicznie obciążają y iego

5: maiętność wżytkę trawią

6: *Dominum non inuocauerunt: illic trepi-*

7: *dauerunt timore vbi non erat timor.*

8: Pana boga nie wzywali/ tam drżeli od boia=

9: zni/ gdzie boiazni nie było.

- 10: # Tho iest gdzie sie bylo nie bac, Abowiem tacy
- 11: więcej sie boią stracic dobra czesne^{go} niz wiecznego
- 12: *Quoniam dominus in generatione iusta*
- 13: *est: confilium inopis confudiftis, quoniā do=*
- 14: *minus spes eius est.*
- 15: Ale wiezcie iż pan bog telko iest w rodzaiu
- 16: ludu sprawiedliwego (a nie w was) ktorzy radę
- 17: vbogiego chcieliście zefromocić/ ale pan bog na=
- 18: dzieia iego iest.
- 19: # Ubogiego) to iest pana Iesufa ktori dla nas stał
- 20: sie vbogim.
- 21: *Quis dabit ex Syon salutare Israel: cum*
- 22: *auerterit dominus captiuitatem plebis suae:*
- 23: *exultabit Iacob & letabitur Israel.*
- 24: Y kto infzy da z gori Sion wybawienie ludu
- 25: Yfraelskiemu gdy oddali pan bog ięztwo ludu
- 26: swego/ tedy sie więcz vraduie lud Iacobow y v=
- 27: wefeli sie Israel.

strona: E3

PSALM: 13.

- 1: # Z gori Syon) to iest z nieba, Iakoby rzekł nikt
- 2: infzy iedno sam pan Chrifus. Lud Iacobow) tho
- 3: iest lud krzełcjański ktori sie zludu zidowskiego
- 4: nawroci.

strona: E5v

PSALM: 15.

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20: Pfalm 16. Pienie 16.

21: To pienie iest otim iako pan Iesus miał fie mo=

22: dlić bogu otczu śwemu gdy miał być ięth w o=

23: grodczu. Takież iako skromno miał ćirpieć gdy

24: go związawłzi okrutnie wodzono tam y łam/ Ia

25: ko fie też miał modlić za łwe złoczyńce/

26: Abo iako też **mieligo** [!] pochwyć

27: iako lew okrutny.

strona: E6

PSALM: 16.

1: **E** Xaudi dñe iuftitiam meam: intēde ad

2: deprecationem meam.

3: Wyłuchay miły panie łprawiedliwoć moię

4: miey bacžnoć na prozbę moię.

- 5: # Słowa pana Iefufowe gdzie fie modli bogu ot=
6: czu y lam za fię y za fwe członki,
7: Auribus percipe orationem meam: nō in=
8: labijs dolofis.
9: Vfłysz vfzyna modlitwę moię (ktora wycho=
10: dzi) z vft moich nie obłudnych.
11: De vultu tuo iudicium meum prodeat:
12: oculi tui videant equitatem.
13: Z oblicza twego (i. z iawnego vznania twe=
14: go) niechay wynidzie ofądzenie moie/ oczy twe
15: niechći wezrzą na **fprąwiedliwofc [!]** moię.
16: # To iefť raczy mię fędzic według tego czo wem=
17: nie widzisz.
18: Probafti cor meum & vifitafti nocte: igne
19: me examinafti & non eft inuēta in me ini=
20: quitas.
21: Doſwiadczyłes miły panie ſercza mego y na=
22: wiedziłes mie w noci/
23: # Oney czaley noci gdym był v Annaſza j v Cai=
24: phafza w domu.
25: Ogniemes mie doſwiadczył á nie iefťh we mnie
26: grzech nalezion.
27: To iefť, nigdim ku woli ludzi fwieckich niemouił.

strona: E6v

PSALM: 16.

- 1: Vt non loquatur os meum opera hominū
2: propter verba labiorum tuorum: ego cufto=
3: diui vias duras.
4: Tak wemnie grzech nie nalezion iż też) vfta
5: moie nigdy niemowiły ludzkich vczynkow.

- 6: # To ieft. Ia będąc w smuthku wielkim gdy mie
7: prześladowano, biczowano y plwano, wżakozem
8: na to nieutyskował.
9: A dla flow ktore pochodzą z vft moich/ iam ćir=
10: piał drogi ciężkie.
11: To ieft, dla kazania mego a flow twoich Cirpiątem
12: drogi a męki ciężkie.
13: *Perfice greffus meos in femitis tuis: vt nō*
14: *moueantur vestigia mea.*
15: Vczyń miły panie doskonałe poźćie moie w
16: drogach twoich aby fie nieporużyły ślady moie.
17: # Tu fie pan Christus modli za swe zwolenniki
18: Ślady moie) to ieft zwolenniki mnie naśladiący.
19: iakoby rzekł. Day to moy miły otcze aby moi zwo
20: lennici byli doskonali w nauce y w cirpieniu, aby
21: skromnie cirpieli prześladowanie, abo tez (day aby
22: ślady moie to ieft lud profty ktory ich będzie naśla=
23: dował niebył porużon w wierze świętey.
24: *Ego clamaui qm̄ exaudisti me deus: incli=*
25: *na aurem tuam mihi & exaudi verba mea.*
26: Iam ktobie wołał á tys mnie panie boże wy
27: śluchał (á przeto) raczy zawždy skłaniać vcho
28: twoie ku wyśluchaniu flow moich.

strona: E7

PSALM: 16.

- 1: *Mirifica misericordias tuas qui faluos fa=*
2: *cis ſperantes in te.*
3: Raczy miły panie dziwne vczynić miłofier=
4: dzie twoie ty ktory zbawiałz wżithkie w tobie na=
5: dzieię pokładaiace.

- 6: *A refiſtentibus dexterę tuę cuſtodi me:*
- 7: *vt pupillam oculi,*
- 8: Racż mie ſtrzedz iako zrzennicę oka od tych
- 9: ktorzy ſie ſprzećiwiaią prawici twej.
- 10: # Racż mie) to ieſt moje wybrane ſtrzedz: ktorzy
- 11: ſie ſprzećiwiaią, iako ſą kacerze y odſzczepienici.
- 12: *Sub vmbra alarum tuarum protege me:*
- 13: *a facie impiorum qui me afflixerunt,*
- 14: Racż mie zaſzczycić pod zaſloną twoią od ob=
- 15: liczności złoſtnikow tich ktorzy mie vdręczyli.
- 16: # Iako byli zydownie ktorzi iemu męki zadawali.
- 17: *Inimici mei animam meam circūdederūt:*
- 18: *adipem ſuum cōcluſerūt: os eorum locutum*
- 19: *eſt ſuperbiam.*
- 20: Nieprzyjaćiele moj duſzę moię ogarnęli/ á moc
- 21: ſwą zebrali/ vſta ich pyſzne ſłowa wyrzucały.
- 22: # Błuzniącz y mowiącz bądź pozdrowion krolu
- 23: zydownski.
- 24: *Proijcientes me nunc circūdederunt me:*
- 25: *oculos ſuos ſtatuert declinare in terram,*
- 26: Pokuſzali ſie aby mie zrzucili czuſz ze czci mo=
- 27: iey, a przeto mnie na krzyż zdali.

strona: E7v

PSALM: 16.

- 1: Y obſtąpili mie/ y nagotowali oczy ſwoie (vmyſł
- 2: ſwoy) ſkłonić ku ziemi.
- 3: Nie ku tobie miły boze otcze ale ku ziemi to ieſth
- 4: ku ziemskim rzeczam.
- 5: *Suſceperunt ſicut leo paratus ad pre=*
- 6: *dā & ſicut catulus leonis habitās in abditis.*

7: Pochwyćili mie iako lew gotowy na łup á ia=

8: ko lwięta w taiemney fie iaskini taiące.

9: # To fie itało w ten czas gdy go Piłat skazał na

10: śmierc.

11: *Exurge dñe preueni eū & fuppanta eū:*

12: *eripe animam meam ab impio: frameam tuā*

13: *ab inimicis manus tuę.*

14: Powítań miły panie á raczy vprzedzić then

15: lud y wyrzucić.

16: # Uprzedzić walką nieprzyjacielską y wyrzucić

17: z miełzkania iego.

18: Wybaw dużę moię od ludu tego złęgo/ wyrwi

19: miecz twoy od nieprzyjaciół ręki twoiey = [!]

20: *Domine a paucis de terra diuide eos in*

21: *vita eorum: & de abscōditis tuis adimpletus*

22: *est vester eorum.*

23: Miły panie raczy te złe ludzie oddalić od do=

24: brych ludzi ktorych mało/ abouiem ciełstność ich

25: napełniona iest grzechow ciemnych.

26: # Ktore zacimiaią od nich wieczną światłość.

27: *Saturati sunt filijs: & dimiferunt reliquias*

28: *luas paruulis suis.*

strona: E8

PSALM: 17,

1: Oni y dzieci dofić maią y dzieciem śwym i=

2: mienie swoie zołtawiaią.

3: *Ego aut in iusticia apparebo conspectui*

4: *tuo: fatiabor cū apparuerit gloria tua.*

5: Ale ia miły panie (nie w bogactwie takim

6: świata tego ale) w łprawiedliwofci ftanę przed

- 7: oblicznością twoią/ á tedy więc dopiro będę na=
8: fyczon gdy fie vkaże chwała twoia.
9: # To ieft oblicze twoie w krolestwie niebieskim.
10: Otoz tu na tym fwiecie nigdi niemoze byc człouiek
11: nafyczon aze w niebieskiey chwale.

strona: Gv

PSALM: 18.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:

13: **Pfaln 19. Pienie 19.**

- 14: W tym pieniu żąda prorok dobrego panu Chri=
15: łtułowi opowiedaiącz iako mu bog ociecz
16: miał zefłać pomoc z nieba y iako miał
17: przjąć ophiarę iego na krzyżu.

18: Xaudiat te dominus in die tribulatio=

- 19: nis protegat te nomē dei Iacob.
20: Raczy cie wyfluchać panie boże w dzień za=
21: łmuczenia twego/ niechay cie załzczici imię pana
22: boga Iakobowego.

23: # Czucz ciebie nafwiefczy Mefyafzu, wdzień za=

24: fmuczenia) męki twej ciężkiej.

strona: G2

PSALM: 19.

1: *Mittat tibi auxiliū de fancto: & de Syon*

2: *tueatur te.*

3: Niechci pofle k tobie fpomożenie z fwięte^{go} nie=

4: ba fwego/ z gori syon obroni cie.

5: To zesłanie fpomożenia panu Iefufowi ftało fie w

6: ogrodzie gdy na modlitwie będącemu vkazał fie

7: anioł pociefzaiącz iego.

8: *Memor fit om̄is facrificij tui: & holocau-*

9: *ftum tuum pingue fiat.*

10: Niechci pan bog pamięta na wfzelkę ophiarę

11: twoię á bądź przyjemna zupełna ophiara twoia

12: # Ophiara twoia) to ieft miły Iefu Niechay więc

13: pan bog ociecz twoy pamieta na twą ophiarę gdy

14: fie za nas wfzystkich na krzyżu ophiaruiefz, Iako=

15: by rzekł wiem iż on będzie na nię **pomietał** [!], Bądź

16: przyjemna) w texcie ftoi bądź tłufta to ieft bądź przy=

17: iemna przed panem bogiem.

18: *Tribuat tibi fecundum cor tuum: & om̄e*

19: *confilium tuum confirmet.*

20: Day tobie pan bog według żądzey fercza twe^{go}

21: á wfzytkę radę twą niechay wypełni.

22: # Day tobie) panie Iefu, Iakoby rzekł, ftań fie tho

23: iako będzie żądza twoia y rada głęboka, aby męka

24: twoia y fmierc była pozytyweczna ludu wfzytkiemu.

25: fercza twego) a nie według żądzey ludu židowskie

26: go ktori będzie żądał ciebie zgładzić.

27: *Letabimur ī falutari tuo: & in nomine dei*

28: *noſtri magnificabimur.*

G ij

strona: G2v

PSALM: 19.

1: Będziemy ſie weſelić w tobie ktoris ieſt zba=

2: wiciel naſz á przez imię tve będziemy wwiemo=

3: żeni.

4: *Impleat dñus omnes petitiones tuas: nūc*

5: *cognoui qm̄ faluū fecit dñs Chriſtum fuum.*

6: Day tho aby napełnił pan bog wſzytki prozby

7: twoie/ terazem poznał iż pan bog zbawi Chriſtu

8: ſa ſwego.

9: # Terazem poznał duchem proroczkim. (iż zbawi

10: pan bog) to ieſt gdy iego po ſmierci z martwych w=

11: skrzefi.

12: *Exaudiet illū de coelo ſancto ſuo: in potē*

13: *tatibus ſaluſ dextere eius.*

14: Wyſłucha ie^{go} z wyſokoſci nieba ſwego ſwięte

15: go/ abowiem wielkiej mocy ieſt zbawienie pra=

16: wicze iego.

17: # To ieſt z wielkiej mocy iego my będziemy zba=

18: wieni.

19: *Hij in curribus & hij in equis: nos aūt in*

20: *nomine dei noſtri inuocabimus.*

21: Iedni w woziech drudzy w koniech ale my w

22: imię pana boga naſzego będziemy iego wzywać

23: na pomocz.

24: # Niektorzi ſą ludzie czo pokładają nadzieię ſwa

25: w fortunie, drydzy w mocarztwie, drudzi w bogacz

26: twach tego fwiata ale my w panie bodze.

27: *Ipfi obligati funt & ceciderunt: nos autem*

28: *furreximus & erecti fumus.*

strona: G3

PSALM: 19.

1: Oni fie splekli y vpadli á myśmy powftali y

2: podniefieni.

3: # Spletli) czuśz żądźami rzeczy cześnych.

4: *Domine faluum fac regem: et exaudi nos*

5: *in die qua inuocauerimus te.*

6: Racź miły panie wybawić kroła naśzego.

7: # Czuśz pana Chriśtuśa aby więcz racźył iego z

8: martwych wskrefic [!] y pośadzić na fwey prawiczy.

9: # Obacź tu iako ten pśalm acźkolwie przodkiem

10: śłuźy panu Chriśtuśowi, wźzakoź teź moźe śłuźyc w=

11: śzelkiemu kapłanowi ophiaruiącemu v ołtarza,

12: Przeto naboźny człowiek wśelki [!] moźe j mowic ku

13: panu bogu modłacz fie za kapłanem aby go racźył

14: wyśluchac gdy Ńtoi przy ołtarzu ophiarę czyniacz

15: panu bogu.

strona: H2v

PSALM. 21

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24: **Pfalm.22. Pienie.22.**

25: W tym pieniu wylicza Prorok dobrodzieystwa

26: kościołowi krzewcijańskiemu od pana boga

27: dane Iako iest nauka/ pożywanie cia=

28: ła bożego y inrze fwiatołci.

strona: H3

PSALM: 22.

1: **D**ominus regit me & nihil mihi deerit:

2: in loco pałcuę ibi me collocavit.

3: Pan bog rżądzi mną bez wżelkie^{go} niedořtatku

4: # Mną) to iest kościołem fwiętyym ktorego thy ła

5: łlowa.

6: A na mieřtczu obkwitych pałtwisk pořtawił mie.

- 7: # Poczyna wyliczac dobra, ktore pan bog dał ko=
8: ściołowi śwemu. # Ku wyrozumieniu tego trze=
9: ba wiedziec iże takowe dobra kościołowi dane, są
10: dwoiakie. Jedny są nauki święte iako boże przy=
11: kazanie, albo też y rady niektore Ewangeliey świę=
12: tey. Drugie dobra są lekarskie, ktore pan bog dał
13: ku lekarstwu duŝznemu iako są świętości kościelne
14: Naprzod krzełt, ktori vzdrawia od grzechow y o=
15: żywia od śmierci. wtore bierzmowanie, to poŝila
16: ŝercze przeciw pokuŝam. Trzecie pokuta, kthora
17: wskrzeŝza od śmierci y od męki wieczney. Czwar=
18: te iest boże ciało, ktore żywi j dawa ziwot duchowny
19: Piąte święty olej, ktori oddala wŝytki grzechy
20: powŝednie zoŝtawiające po pokucie.
21: Otoż ty dobra **wlyicza [!]** prorok w tym pieniu.
22: [Super aquam refectionis educauit me:](#)
23: [animam meam conuertit.](#)
24: Abowiem on mnie wychował na wodzie o=
25: chładzaiącey.
26: # Oto pirwŝe dobro os pana boga ktore dał ko=
27: ściołowi świętemu.
28: A duŝę moię nawrocił (przez pokutę.
29: Oto wtore dobro.
30: [Deduxit me super femitas inflictae: propt̄](#)
31: [nomen fuum.](#)

H iij

strona: H3v

PSALM: 22.

- 1: Naczął mie prowadzić ścieŝzkami ŝprawiedli
2: wołci á to dla imienia ŝwego.

- 3: # Prowadzić ścieżką) to iest dał mi przykazanie
4: Ewangeliey świętey. Dla imienia) nie dla moich za
5: ślug ale dla imienia śwego Iefus. ktore śie wykła=
6: da zbawiciel. A to trzecie.
7: *Nam & fi ambulauero in medio vmbrae*
8: *mortis non timebo mala: qm̄ tu mecum es.*
9: Abowiem bych też chodził w śmierci *wieźney* [!]
10: nie będę śie złego bał/ abowiemes ty ze mną.
11: # w śmierci wieźney) tho iest między ludem grze=
12: śznym y między pokuśami.
13: *Vigra tua & baculus tuus: ipŃa me confo=*
14: *lata sunt.*
15: Abowiem miotła twoia/ y laska twoia/ tha
16: mnie pocieśzyła.
17: # Miotła) to iest nauka Euangeliey, Laska) Ńta=
18: ŃoŃc y męźnoŃc ktorąś mi dał przeciw pokuśam na
19: birzmowaniu. Oto czwarte dobro.
20: *ParaŃti in conŃpectu meo menŃam aduer-*
21: *Ńus eos qui tribulant me.*
22: Zgotowałes (miły panie) Ńtoł roskolźny przed o
23: blicźnoŃcią moią przeciw tym ktorźi mnie zaŃmu
24: czaia.
25: # Stoł) to iest poźywanie ciała Ńwego. Naprzeciw
26: tym) czuŃz nieprzyjacielom widomem. Oto piąte.
27: *ImpinguaŃti in oleo caput meum: & calix*
28: *meus inebrians q̄ pręclarus eŃt:*
29: VtłuŃciłes oleiem głowę moię/ á kielich moy

strona: H4

PSALM: 22.

1: vpoiaiączy barzo Ńlachtetny iest. <http://rcin.org.pl>

2: # Utłusciłeś) to iest vweseliłeś, oleiem) to iest krzi=
3: żmem na krzcie, Takież oleiem świętym w niemocy
4: głowę moię) dufzę moię, Kielich vpoiający) krew
5: twoia którą kapłan we młzi offiaruie na pamiątkę
6: męki twey. Ta krew vpaia człowicka miłością bo=
7: żą. Oto łzołte.

8: *Et misericordia tua subsequatur me: om=*

9: *nibus diebus vitæ meæ.*

10: A (dla tych świętołci) miłosierdzie twoie bę=

11: dzie mnie naładować/ po wśze dni żywota mego

12: # Z tąđ obacz pożytek świętołci iże przez nie czło=

13: wiek dołtawa łaski Bożey.

14: *Et ut inhabitem in domo dñi: in longitu-*

15: *dine dierum.*

16: Abym mieszkał w domu bożym na wieczną

17: długość dniow.

18: # Oto ołtatni pożytek iż przez nie człowiek dołta=

19: wa chwały wieczney.

strona: H8

PSALM: 24.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16: **Pfalm.25. Pienie.25.**

17: W thym Pieniu prorokuie Iż pan Iefus miał

18: być niewinnym od wżelkiego grzechu Iako

19: też miał być miłofierny a złe mieć wniena=

20: wiſci/ iż też miał okraſę domu Boże=

21: go miłować.

22: Vdica me domine quoniam ego in inno-

23: centia mea ingreſſus ſum: & in dño ſpe-

24: rans non infirmabor.

strona: H8v

PSALM: 25.

1: Sądz mie miły panie bom ci ia w niewinno

2: ſci tu wżedł.

3: # Czujż na ten ſwiat, to ieſt obczowałem na ſwiecie

4: w niewinności. Sądz mie) to mowi prorok w per

5: ſonie pana Iefuſa do boga otcza, Iakoby rzekł, ro=

6: zumiey iżemci ia niewinny.

7: A w panie bodze dufaiącz w niczym nie v=

8: ſtapię.

9: Proba me domine & tenta me: vre renes

10: meos & cor meum.

11: Doſwiacz mie panie boże á racz mie kuſić ro

12: ſpał wnętrznoci moie y ſerce moie.

13: # Doſwiacz mie) to ieſt day mi aby wſzytczy vzna=

- 14: li niewinność moję, a wznowłzy ią aby iey naflado=
15: wali.
16: *Qm̄ misericordia tua ante oculos meos ē:*
17: *& complacui in veritate tua.*
18: Abowiem (thy znałz) iż miłofierdzie thwoie
19: przed memi iest oczyma/ y łpodobalem sie tobie w
20: prawdzie twey.
21: # To iest ti znałz miły otcze iżem ia twoy fyn Chri
22: łtus, zawłze był miłofierny włzytkim ktorzy sie ku
23: mnie vciekali. *Iak oż [!]* sie to vkazało w oney pogan=
24: cze kananeyskiej ktora padła przed pana Iefufa
25: mowiacz, włpomozy mnie miły panie a zdrow czor
26: kę moję, y łmiłował sie nad nią. Takież gdy czudzo
27: łóżniczę k niemu przywiedziono, łaskawie ią od=
28: prawłł, y wiele inłzym tak czynłł.
29: *Non fedi cum concilio vanitatis: & cū ini=*
30: *qua gerentibus non introibo.*

strona: I

PSALM: 25.

- 1: Nigdy nie siedział w radzie próżnych/ á z
2: ludzmi złofciwemi) á nie miłofiernymi nie będę
3: posiadał.
4: # To iest warowałem sie zawłzdy pyłznych y włzel
5: kich ludzi grzełznych.
6: *Odiui ecclesiam m̄alignantium: & cū im*
7: *pijs non sedebo.*
8: Ty znałz miły panie iż ia) miałem w nienawi
9: łci zebranie złofciwych ludzi á *zniemiłofiernymi [!]*
10: nie będę posiadał.
11: *Lauabo inter innocentes manus meas: &*

12: *circumdabo altare tuum domine.*

13: Omyię między niewinnymi ręce moie/ á tak

14: obftąpię ołtarz twoy miły panie.

15: # To iest, miedzi niewinnymi będę niewinniefzi

16: a w tey niewinności ia Chriftns przyftępuię do oł=

17: tarza, to iest na krzyż ophiaruiącz fie za grzechy lu

18: du mego.

19: *Vt audiam vocem laudis: & enarrem vni*

20: *uerfa mirabilia tua.*

21: A to dla te^{go}) abych vflifzał głos chwały twey

22: (po wŕzytkim ŕwiecie) á teź abych rozŕławił wŕzit

23: ki czuda twoie.

24: *Domine dilexi decorem domus tuæ: &*

25: *locum habitationis gloriæ tuæ.*

26: Panie (otcze miły moy/ ty znaŕz iź) vmiłowa=

27: łem okrafę domu twoiego y mieŕtce mieŕzkania

28: chwały twey.

I

strona: lv

PSALM: 25.

1: Okrafę domu) to iest dobre vczynki y cznoty ktore=

2: mi bywa okrafzon dom twoy.

3: *Ne perdas cum impijs deus animam meā*

4: *& cum viris sanguinum vitam meam.*

5: Nie raczi tracić boże moy ze złoŕtniki duŕze mo

6: iey/ ani z mężmi krwawymi zywota mego.

7: # Męże krwawe zowie thy ktorzy nieŕprawiedli=

8: wie ŕadzą, biorącz dari za ktore skazuią na ŕmierc

9: niewinnie. A przeto daley mowi.

10: *In quorum manibus iniquitates sunt: dex*

11: *tera eorum repleta est muneribus*

12: W ktorich ręku złofci łą położony/ á prawicza

13: ich iest darow napełniona.

14: *Ego aut in innocentia mea ingreffus sum:*

15: *redime me & miserere mei.*

16: Ale ia w niewinności moiey pochodziłem/ od=

17: kup (y wybaw) mie á śmiłuy sie nademną.

18: *Pes em̄ meus stetit in directo: in ecclesijs*

19: *benedicam te domine.*

20: A ślufzno to (abowiem noga moia w śprawie

21: dliwołci śtanęła.

22: # Noga) tho iest żądza. Iakoby rzekł nigdym nie

23: odstąpił od śprawiedliwołci.

24: W kołcielech będę bogoślawił ciebie miły panie.

strona: 16

PSALM: 27.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24: **Pfalm.28. Pienie.28.**

25: W tym Pieniu Prorok wyflawia fiedmiorakie

26: czudo Ktore miał pan Iefus na fwiecie

27: vdziałać.

strona: l6v

PSALM: 28.

1: **A** Ferte domino filij dei: afferte domino

2: filios arietum.

3: Przynońcie panu bogu wy fynowie boży.

4: # Przynońcie) tho ieft w prowadzaycie w kościoł

5: świety. Synowie boży) przez krzeft y wiarę iemu za

6: fyny zpofobieni.

7: Przynońcie panu bogu baranki.

8: Tho ieft męczenniki y infze świetę ktorzy fie ofiaro=

9: wali panu bogu.

10: Afferte domino gloriam & honorem af-

11: ferte domino gloriam nomini eius: adorate

12: dominum in atrio fancto eius.

13: Ofiaruycie panu bogu cześć y chwałę/ przyno

14: ſcio panu bogu cześć y chwałę imieniowi iego/ da

- 15: waycie panu bogu modłę w przybytku święthym
16: iego.
17: # Imieniowi iego) ktore ieft Iefus, w przybytku)
18: to ieft w człowiczeństwie. Troiaką tu rzecz wysła=
19: wia ktora ma byc panu bogu dawana. Czełc, chwa
20: ła y modła, bowiem ta troia rzecz telko łamemu bo=
21: gu fluzy.
22: *Vox domini super aquas: deus maiefta-*
23: *tis intonuit: dñs super aquas multas.*
24: Boć on będzie głos boży nad wodami pan
25: bog zwyfokiego maieftatu łwego zagrmiał/ pan
26: bog nad wodami wielkimi.
27: # Tu iuż wyflawia Prorok dziwnym obyczaiem
28: łiedmiorakie wefele ktore miał pan Iefus na ieden
29: głos na iedno łowo czuda na łwiecie działaiącz.

strona: 17

PSALM: 28.

- 1: Nad wodami) oto pirwłze czudo, gdi był pan Iefus
2: krzczon w Iordanie od łana s. tedy głos z nieba
3: łlyłzan rzekąc. Toc ieft fyn moy miły w ktorymem
4: ia łobie polubił, Tamże mocz wodzic dana iże na
5: krzcie dułżę omywa, y mowi, Nad wodami wielki=
6: mi) bo po włzytkim łwiecie tę mocz ma woda, iż mo=
7: czą ducha s. grzechy oczyłcia.
8: *Vox domini in virtute: vox domini in*
9: *magnificentia.*
10: Głos Boży będzie wielkiew moczy/ głos boży w
11: wielmożności wielkiew.
12: # wielkiew moczy) to wtore czudo iż on głołem tho
13: ieft iednym łowem vzdrowiał niemoczne, toc łie ro

14: zumie gdy mowi wielkiey mocy, wielmożności) oto

15: trzecie czudo iż pan Iefus ktori ieft głos y flowo bo=

16: ga otcza przez śmierc śwę wielmożnie wywiodł z

17: niewoley piekielney otcze święte.

18: *Vox domini confringentis cedros: & cō-*

19: *fringet dñs cedros libani.*

20: Głos boży ieft łamiący drzewa edrowe y zło

21: mi pan bog Cedri Libanu.

22: # Oto czwarte czudo iże pan Iefus złamał pyłzne

23: kxiążęta piekielne ktorzy fie wyfoko podnofili ia=

24: ko Cedrus.

25: *Et cōminuet eas tanq̄ vitulum libani: &*

26: *dilectus quemadmodum filius vnicorniū.*

27: A zetrze ie iako wołu z gori libanu.

28: # To ieft skazi też fwietzkie kxiążęta iako bywaią

29: skażeni y pobici wołowie ktore pałą na gorze Li=

30: banus.

PSALM: 28.

31: Ale moy miłoftnik vřzedł iako łamiecz iedno=

32: roźczow.

33: # To ieft ale moy lud krzełciański vřzedł tego łtar

34: cia y tego skażenia iako łamiecz Iednorozczow,

35: Bowiem Iednorozecz ma tę mocz iż w onych łtro=

36: nach murzyńskich gdzie połpolicie wody łą iado=

37: wite, Iednorozecz rozmacza rog łwoy wwodzie tak

38: iż nie łzkodzi zwirzętam ku picciu. Tym obyczaiem

39: gdy pan Iefus dotknął fie wody ciałem łwym na

40: krzcie, tedy iuż woda oczyłcia człowieka na krzcie

41: od iadu grzechowego.

42: *Vox domini intercidentis flammā ignis:*

43: vox domini concutientis defertum: & com-

44: mouebit dominus defertum Cades.

45: Głos boży iest rozdzielający płomień ognifti.

46: # Oto piąte czudo ktore sie stało w dzień świętecz=

47: ny gdy duch święty z stał na zwolenniki w ięzy=

48: kach ogniftich rozdzielonych.

49: Głos boży iest poruszający pułczą/ y poruży

50: pan bog pułczą Cades.

51: # Otho fzołte czudo gdy na głos apoftolski poru=

52: łzon wżytok fwiat, Tenci iest ta pułcza Cades we=

53: zwana.

54: Vox domini preparantis ceruos: & reue

55: labit cōdēfa & in tēplo ei⁹ omēs dicēt gloriā.

56: Głos boży iest Ielenie Ńprawuiący/ y obiawi

57: gęłtwę á w kościele ie^{go} wżitci iemu chwałę dadzą.

58: # Oto fiodme czudo iż pan bog głosem Ńwym Ńpra

59: wia Ielenie, to iest biskupy y kapłany święte, y ob=

60: iawi gęłtwę) piłma świętego (ktore było ciemne y

61: taiemne iako gęłtwa) wżytkiemu fwiatu.

strona: 18

PSALM: 28.

1: Dñs diluuium inhabitare facit: & fedebit

2: dominus rex in æternum.

3: Pan bog miełzkanie vcżyni na potopie/ y bę=

4: dzie tam siedział pan Bog krol wieczny.

5: # Na potopie (to iest na Ńwiecie ktori był potopem

6: zginął dla grzechow, y będzie siedział tam (czułz w

7: kościele krzełcijańskim krol wietżny [!] pan Christus

8: Dominus virtutem populo suo dabit: do-

9: minus benedicet populo suo in pace.

10: Da pan Bog mocz ludu fwemu pan bog bę=

11: dzie bogoflawił ludu fwemu w pokoiu.

12: # Da mocz) czufz fzafowac fwiątófciami kofcielne=

13: mi.

strona: K5v

PSALM: 30.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14: **Pfalm.31. Pienie.31.**

15: Ta pieśń iest wtora miedzy pokutnymi Gdzież

16: mieni być bogoflawionym tego ktoremu

17: fą odpufzczony grzechy/ vkazuie theż

18: iako fpowiedz fwięta iest rzecz

19: pożyteczna á iako pan bog

20: pociefza człowieka po=

21: kutuiącego.

22: Eati quorum remiffę funt iniq̄tates: &

23: quorum tecta funt peccata.

24: Bogoflawieni są ktorim grzechy są odpuż=

25: czony á ktorich winy są zakrite.

strona: K6

PSALM: 31.

1: # Grzechy) rozumie pirworodne ktore na krzcie

2: bywaią odpużczáne. winy) grzechy vczynkowe,

3: ktore tedy zakriwamy gdy za nie pokutuiącz do=

4: bre vczynki na nie kładziemy.

5: *Beatus vir cui non imputauit dñs pecca-*

6: *tum: nec est in spiritu eius dolus.*

7: Bogoflawiony iest mąż ktorego pan bog nie

8: *po sądził [!]* być winnym grzechu/ a w kthorego du

9: chu nieważ żywołci.

10: # żywołci) to iest ktori nie fałzuie, iż nie obłudnie

11: ale łtroi pokutę, skruchą, łpowiedzią, y dołyc czy=

12: nieniem.

13: *Oñ tacui inueterauerūt ossa mea: dñ cl=*

14: *marem tota die.*

15: Ale iżem milczał przeto zftarzały sie we mnie

16: wżytki liły moie.

17: # Czuz iżem sie nie ofoczył łercem ani wfty, przeto

18: zemglony są cznoty moie, abowiem im dłużej czło=

19: wiek zamilcza grzechy łwe niełpowiadaiącz sie ich

20: tym mgleyłze bywaią cznoty iego.

21: Gdym wołał przez czały dzień Czuz od łkania

22: abo przechwaiącz sie y wielbiącz zdołrich vczin=

23: kow moich, grzechow niebacząc.

24: *Quoniam die ac nocte grauata est sup me*

25: *manus tua.*

26: # Dla tegom wołał od łkania we dnie y w nocy.

27: Abowiem we dnie y nocy ciężka fie na mię

28: İtała boiazń pomłty twoiey.

29: *Comuerfus fum in erumna mea: dum con*

30: *figitur łpina.*

strona: K6v

PSALM: 31.

1: A przetom fie nawrocił bacząc nędzę łwoię/

2: gdy mnie gryzie z grzechow łamnienie moie.

3: *Delictum meum cognitum tibi feci: & ĩ-*

4: *iufciam meam non abłcondi.*

5: A dla tego iam przed tobą wyłtęp moy obja=

6: wiał/ á nie tałem niełprawiedliwołci moiey.

7: # Sługa Boży tak wielce na grzech ma pamiętac

8: aby w łerczu łwym vłtawicznie rozmyłł y przed

9: bogiem wyznawał a na łpowiezi ieden raz wypo=

10: wiedział.

11: *Dixi confitebor aduerłum me iniufciā*

12: *meam dño: & tu remiłiti impietatem pecca-*

13: *ti mei.*

14: Rzekłem (łam w łobie) będę ia wyznawał

15: przed panem bogiem na przeciw łobie niełpra=

16: wiedliwołć moię/ A tis iuż odpułcił złołć grzechu

17: mego.

18: # A tys iuż odpułcił) to iełt iakom to richło vmy=

19: łlił vdziałac, Patrz iako prędkie iełth miłofierdzie

20: boże ku grzełznemu. Iełzcze fie grzełny nie łpowia=

21: da iedno iż łlubeie a iuż pan bog odpułzcza.

22: *Pro hac orabit ad te omnis łanctus: in tem*

23: *pore oportuno.*

24: Za toż odpułzczenie będzie fie modlił tobie mi

- 25: ły panie wśzelki święty czaſu flufznego.
26: # Czaſu flufznego) poki człowiek ieft na tym ſwie=
27: cie, bo telko ten czaſ ieft flufzny ku pokucie.
28: *Verumtñ in diluuio aquarum multarum*
29: *ad eum non approximabunt.*

strona: K7

PSALM: 31.

- 1: A wżakoż oni ktorzy ſa w powodzi wod wiel
2: kich położeni/ k niemu ſie nie przybliżą.
3: # w powodzi wod) to ieft w żądzach nierządnych
4: choציaby też byli na tym ſwiecie iednak ſie k nie=
5: mu nie przybliżą.
6: *Tu es refugium meum a tribulatiōe quę*
7: *circumdedit me: exultatio mea erue me a*
8: *circumdantibus me.*
9: Ales ty ieft miły panie wcieczka moia w thym
10: ſmutku moim ktori mnie ogarnął.
11: # Ieżem grzech moy tobie obiawił.
12: Pociecho moia wybaw mnie od tich ktorzi mnie
13: ogarnęli.
14: # Ogarnęło mnie od prawice ſzczęſcie ſwiata te=
15: go, z lewice nieſzczęſcie, przed ſobą marna chwała,
16: za ſobą lubowanie w przyſzłych grzechach, z gori
17: duſzny nieprzyjaciel, z dołu ciało, z fercza złe myfli,
18: Oto ci nieprzyjaciele mnie ogarnęli chcąc duſzę
19: moię potępic.
20: *Intellectum tibi dabo et inſtruā te in via*
21: *hac q̄ gradieris: firmabo ſup te oculos meos:*
22: Dam ia tobie rozum y nauczę cie aby vmiął
23: tą drogą chodzić á włożę naćie mocno oczci moie

- 24: # Iuż tu pan bog odpowiada człowieku pokutu=
25: iącemu ktorego flubueie tu pan bog byc pilen aby
26: w tych cznotach trwał.
27: *Nolite fieri ficut equus & mulus: quibus*
28: *non est intellectus.*
29: # Słowa łą proroka do grzeźnych ludzi, Gdyż

strona: K7v

PSALM: 31.

- 1: ten pan tak łaskawy, przeto wy grzeźni.
2: Nie bądźcie iako koń y muł w kthorich rozumu
3: niemafz.
4: # Iakoby rzekł nie nafladuycie fmyflności. koń
5: ieft pyszny, Muł leniwy, nie bądźciefz wy tacy.
6: *In chamo & freno maxillas eorum cōftrin*
7: *ge: qui non approximant ad te.*
8: # A ieftli wy grzeźni nie chcecie they nauki flu=
9: chac, tedy ty miły panie.
10: Wędą y vzdą fciłniefz vfta tych ktorzy fie ku
11: tobie nie przybliżaią.
12: # wędą to ieftfmutkiem y męką wieczną.
13: *Multa flagella peccatoris: fperantes autē*
14: *in domino mifericordia circumdabit.*
15: O iako wiele ieft ciężkie⁸⁰ karania grzeźnych
16: ludzi/ ale dufaiącego w miłym Bodze miłofier=
17: dzie ogarnie.
18: # Karania) czufz y tu na onym fwiecie, A przeto
19: grzeźny przeftań grzeźzyc.
20: *Letamini in domino & exultate iufti: &*
21: *gloriamini omnes recti corde.*
22: Dłatego) wy fprawiedliwi wefelcie fie w mi

- 23: łym bodze y raduycie fie.
24: # Czufz a nie w tych rzeczach czefnych.
25: A przechwalaycie fie wŕzytcy proftego fercza.
26: # Tho iefth) chwała waŕza niech będzie w panie
27: Bodze.

strona: L5

PSALM: 33.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:

11: **Pfaln 34. Pienie 34.**

- 12: Ta Pień pokornie omawia iako pan bog miał
13: skarać y zefromocić przelladowce pana Ie=
14: łufowe, iz też żydowie mieli być rozproŕzeni
15: iako proch y zaŕlepieni/ Prorokuie theż
16: o z martwych wŕtaniu pana Ieŕuŕo
17: wym. Takieź o bicżowaniu y o na
18: igrawaniu ie^{go}/ iz też mieli nań
19: zgrzitać zębami/ y profi po=
20: tym Boga otcza by go z
21: martwych wskrzefił.

- 22: Vdica domine nocentes me: expugna

23: [impugnantes me.](#)

24: Sądź miły panie (otcże moy) ty ktorzy mnie

L v

strona: L5v

PSALM: 34.

1: załzkadzaia/ racz żwalczyć ty ktorzy na mię wal=

2: cżą.

3: # Słowa fą fyna Bożego z ftrony iego człowie=

4: czeństwa, ktorzy załzkadzaia) rozumie Licemierni

5: ki kxiążęta żydowskie.

6: [Apprehende arma & scutum: & exurge](#)

7: [in adiutorium mihi.](#)

8: Wezmi zbroię y tarczą (miły panie) á pow=

9: ftań mnie na pomocz.

10: # wezmi zbroię ku zwalczeniu a tarczą ku obro=

11: nieniu.

12: [Effunde frameam & conluude aduer-](#)

13: [sus eos qui porsequunt me: dic animę meę](#)

14: [salus tua ego sum.](#)

15: Dobądź (miły panie) miecza y obftap ty kto=

16: rzy mnie przelladuią.

17: # Nieżada tu pomfti ale bozkiey fprawiedliwości

18: Rzecz dufzy mey/ Iamci twe wybawienie.

19: # To ieft wiemci pewnie iż fie nad nimi pomścisz.

20: [Confundantur & rouercantur: querētes](#)

21: [animam meam.](#)

22: Niechay fie zafromaią y niech fie zląkną ktorzy

23: fzukaią dufze moiey.

24: [Auertantur retrorfum & confundantur:](#)

25: [cogitantes mihi mala.](#)

26: Day aby wftecz vpadli aby byli zefromoceni

27: ktorzy mnie zle myflą.

28: # Zefromoceni) czulfz po mem zmartwychwftaniu

strona: 16

PSALM: 34.

1: To ieft będą zefromoceni ftraciwłzi ziemię, pańftwo

2: y kapłańftwo fwoie A także fie ftalo.

3: *Fiant tanquam pulvis ante faciem venti:*

4: *& angelus domini coartans eos:*

5: Niechay fie ftaną iako proch ktori wiatr pod

6: nafza/ y angioł boży niechay ie fcifnie.

7: # Iako proch) to ieft niechay będą po fwiecie roz=

8: profzeni, Iakoż fie to iuż ftalo bo o tym prorok po=

9: wiadał. y angioł boży) y to fie też fpełniło bo iako

10: pifze Iofephus doctor żydowski iż przed thym niż

11: zborzono Ierufalem Angiołowie widani y flycha

12: ni mowiącz wynidzmy z tego miafta y wyfzli z ko

13: fciola Salomonowego.

14: *Fiant vię illorum tenebre & lubricum: &*

15: *angelus domini perfequens eos.*

16: Niechay będą ich drogi ciemne y fliskie/ á an

17: gioł Boży przelladuiący ie.

18: *Qm̄ gratis abfconderunt mihi interium*

19: *laquei fui: Superuacue exprobrauerūt ani-*

20: *mam meam.*

21: Boć oni bez przyczyny załadzali fidło ku ftra

22: ceniu memu/ bez przyczyny łaiali dułzy moiey.

23: # Oto przyczyna czemu fie to żydom miało ftac.

24: *Veniat illi laqueus quem ignorat: & ca=*

25: *ptio quam abfcondit apprehēdat eum & in*

26: *laqueum cadat in ipſum.*

27: Niechay przidzie na ten lud ſidło ktorego nie

28: wie/ A tymże ięciem ktorego thai niechay będzie

29: ięť/ á wto ſidło niechay wpadnie.

strona: 16v

PSALM: 34.

1: # Czůłz iako ten lud w ſwięto mnie na ſmierc wy

2: dał tajemną radą ſwoią, tak teź na ſwięto wielko=

3: noczne niechay będzie ogarnion od nieprzyacielow

4: y także ſie ſtało,

5: *Anima aūt mea exultabit domino: &*

6: *delectabitur ſuper ſalutari ſuo.*

7: Ale duſza moja vraduie ſie w miłym bodze á

8: będzie ſie kochała w wybawieniu ſwoim.

9: *Omnia offa mea dicent: domine quis ſimi*

10: *lis tibi.*

11: Wſzytki kołci moje rzekną/ o miły panie y kto

12: tobie ieť rowien.

13: # Kołci moje) to ieť apoſtołowie, ktorzy ſą grunt

14: kołcioła iako kołci ciała, kto tobie ieť rowien) gdis

15: tak mocno y mądrze odkupił rodzaj ludzki.

16: *Eripiens inopem de manu fortiorū eius:*

17: *egenum & pauperem a diripientibus eum.*

18: Yżes ty wyrwał vbogiego człowieka z rąk mo

19: cznieyſzych nadeń/ wyrwałes niedoſtatecznego y

20: vbogiego od tych ktorzy go byli złupili.

21: # Tu rozumie duſze nieprzyjaciele ktorzi złupili

22: człowieka z iego niewinności.

23: *Surgentes teſtes iniqui: quæ ignorabam*

24: *interrogabant me.*

- 25: Powłtawłzy łwiadkowie złołciwi cłegom nie
26: wiedział o to mnie pytali.
27: # Cłegom niewiedział) cłegom nigdy nie cłzynił,
28: Cłzufł kiedy mowili na mię abych bluznił, abych

strona: L7

PSALM: 34.

- 1: cłzynłze Cefarłzkie kaził, abych pobudził włzytek
2: lud pocławłzy od Galileiey aż do Ierufalem.
3: *Retribuebant mihi mala pro bonis: ſte-*
4: *rilitatem animæ meæ.*
5: Oddali mi złe za dobre/ oddali mi łtradanim
6: ływota mego.
7: *Ege aūt eum mihi moleſti eſſent: indue-*
8: *bar cilicio.*
9: Włzakoł ia/ acłkolwiek mi byli mierzieni wzią
10: łem (dla nich) na łie (cłłowiecłenłstwo iakoby)
11: włofieniecz.
12: # Byli mierzieni) cłzufł dla ich przełładowania)
13: dla nich) cłzufł by byli chcieli byc wdzięczni.
14: *Humiliabam in ieiunio animam meam:*
15: *& oratio mea in ſinu meo conuertetur.*
16: Korzyłem połtem dułżę moię/ modliłem łie za
17: nię/ ale modłitwa moia w łono moie łie przy=
18: wroci.
19: # To iełt acł tym modłitwa moia nie iełt połzytecz=
20: na, włzakoł tym będzie połzyteczna ktorzy będa w
21: łonie moim, to iełt w kołciele moim.
22: *Quafi proximum & quafi fratrem noſtrū*
23: *ſic complacebam: quafi lugens & contriſta-*
24: *tus ſic humiliabar.*

- 25: Takom łobie był w tym ludzie polubił iako w
26: bracie nafzym/ á takom łie vkorzył przed nim ia
27: ko łie korzy płacźliwy y załmuczony.

strona: L7v

PSALM: 34.

- 1: # Rozumie lud ydowski w ktorim łie przed tim
2: pan bog kochał.
3: Et aduerfum me letati funt & conuene-
4: runt: cōgregata funt ſuper me flagella: &
5: ignorauī.
6: A oni naprzeciw mnie zebrali vwefelili łie/
7: zebrano na mię bicze/ á ia iakobych nie wiedział
8: Diffipati funt nec compuncti: temptaue-
9: runt me: ſubfannauerunt me ſubfannatiōe:
10: frenduerūt ſuper me dentibus fuiſ.
11: Rozdrapali mnie á wźdy za to ani weſtchnę
12: li pokuſili łie na mię/ nagrawali mnie naigra=
13: waniem zgrzytali na mię zębami ſwymī.
14: # Naigrawali mowiącz, wſzako inſze zbawiał
15: niech łie też łam z krzyża zbawi y wiele inſzych rze=
16: czy mowili.
17: Domine qm̄ reſpicias: reſtitue animā me=
18: am a malignitate eorum: a leonibus vnica
19: meam:
20: Miły panie y kiedyż na mię wezrzyłz raczy
21: przywrocić dułżę moię mnie á wybaw ią od zło=
22: łci ich/ y od tych Lwow wybaw iedyńą moię.
23: # Iuż pan Ieſus żąda to od otcza wybawienia.
24: Confitebor tibi in eccleſia magna: in po-
25: pulo graui laudabo te.

- 26: A ia za to) będę chwalił ciebie w kościele wiel=
27: kim/ między ludom ważnym będę ciebie pochwa
28: lał.

strona: L8

PSALM: 34.

- 1: # W kościele wielkim) to ieft **miedy** [!] ludem krzełci
2: iańskim po wśzytkim świecie rozellanym,
3: *Non supergaudeant mihi qui aduerſant*
4: *mihi inique: qui oderunt me gratis: & an-*
5: *nuunt oculis:*
6: Niechay ſie ze mnie nie raduią ci ktorzy ſie
7: mnie ſprzećiwiaią złołciwie.
8: # Czulfz racz nie wskrzefic nad ich domnimanie
9: Ci ktorzy mnie prożno wzgardzili á oczyma na
10: mię wskiwaią.
11: # Czulfz ieden ku drugiemu nałmiewaiącz ſie ze
12: mnie.
13: *Qm̄ mihi quidem pacifice loquebātur: &*
14: *in iracunadia terrę loquentes dolos cogitabāt*
15: Acżkolwie oni skromnie y ſpokoynie ze mną
16: rozmawiali ale wgniewie ziemskim ze mną mo
17: wiącz myłlili zdrady.
18: *Et dilatauerunt ſuper me os ſuum dixē-*
19: *runt euge: viderunt oculi noſtri.*
20: Y rozłzyrzali na mię vłta ſwoie/ y rzekli otoż=
21: ci vyzrzały oczy nałze.
22: # Czulfz przybitego na krzyżu czegołmy żądali.
23: *Vidiſti domine ne fileas: domine ne di-*
24: *ſcedas a me.*
25: Tys to ſam widział miły panie/ przeto nie za

26: milczay tego/ panie nie odstępuy odemnie.

27: *Exurge & intende iudicio meo deus me*

28: *us: dominus meus in caufam meam.*

strona: L8v

PSALM: 13.

1: Powstań miły panie a wezrzy na sąd moy

2: boże moy y panie moy racz obaczyć rzecz moię.

3: *Iudica me secundum iustitiam tuam do-*

4: *mine deus meus: & non supergaudeat mihi.*

5: Racz mnie sędzić według sprawiedliwości

6: twey panie boże moy aby sie ze mnie nie naigra

7: wali.

8: # według sprawiedliwości) tho iest według tego

9: iakos ty pan sprawiedliwy.

10: *Non dicant in cordibus suis euge euge*

11: *animę nostrę: nec dicant deorabimus eum*

12: Niechay nie mowią wśczech swych hai hai

13: toć sie dobrze stało woley naszey/ a niechay też

14: nie mowią poźrzemy iego.

15: *Erubescant & reuerentur simul qui grati*

16: *luntur malis meis.*

17: Niechay sie zaśromią y zapłoną spolem ci

18: ktorzy sie radują memu złemu.

19: # Zaśromią) czuż aby sie sami ośdzili by ich ty

20: nie sądził.

21: *Induantur confusione & reuerentia: qui*

22: *maligna loquuntur super me.*

23: Niechay będą ogarnienie fromem y fromie=

24: zliwością/ ktorzy złościwie mowią przeciw mnie

25: *Exultent & letentur qui volunt iusticiam*

26: meamt & dicant semp magnificetur domin⁹

27: qui volunt pacē ferui eius.

strona: M

PSALM: 13.

1: Zafię) niech fie raduią y wefelą ktorzi żądaią

2: Íprawiedliwołci mey/ a day to aby mowili zaw

3: żdi bądź wielmożon panbog [!] ktorzi żądaią pokoiu

4: łludze iego.

5: # Abo tak) pan bog ktori żąda pokoiu łlugi łwe^{g0}

6: Et lingua mea meditabitur iusticiam tu-

7: am tota die laudem tuam.

8: A Ięzik moy rozmyłli/ y będzie wyłławiał

9: Íprawiedliwołć twoię y przez czały dzień chwałę

10: twoię.

strona: M7v

PSALM: 37.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10: **Pfalm.37. Pienie 37.**

11: To ięft trzecie pienie pokutne/ wktorim profi pan

12: Iefus w perfonie grzełznych aby nie karał

13: ich pan bog w łrogolci gniewu łwego/ A

14: wskarża fie iż w ich ciele ani wdulzi zdro

15: wia nie maź dla grzechow á potym

16: Prorok opowiada iako żydowie

17: mieli powítać przeciw panu

18: Iefufowi á iako on miał

19: wżytko skromnie

20: cirpieć.

21: **D**omine ne in furore tuo arguas me: ne-

22: q3 in ira tua corripas me.

23: Miły panie nie karzy mnie frogiem rozgnie=

24: waniem twoim ani mie karż w gniewie twoim.

25: # Przez frogie rozgniewanie, rozumie potępienie

26: A gdy mowi (w gniewie twym. To iełt nagłey

27: łmierci na mię nieprzepuźczay.

strona: M8

PSALM: 37.

1: Qm̄ lagitte tuę infixe funt mihi: & cōfir=

2: małti ſuper me manum tuam.

3: Boć oto łtrzałki pomłty twey wlepieny łą w

4: mię a przyciſnąłes na mię rękę twoię.

5: Non ełt fanitas in carne mea a facie iræ

6: tuæ non ełt pax oſſibus meis: a facie pecca-

7: torum meorum.

8: Ach miły panie) toć niemałz zdrowia w ciełe

9: moim.

10: # Bo ciało łmiertelne pełno pokus bolełci y nie=

11: dostatkow rozmaitych.

12: A to dla oblicźnołci gniewu twego/ niemałz po=

13: koiu łłam moim dla oblicźnołci grzechow mo

14: ich.

- 15: Gniewu twego) to iest pomłti twej dla grzechow
16: Qm̄ iniquitates meæ fupergreffę funt ca=
17: put meum: & ficut onus graue guauatę funt
18: fuper me.
19: A nie dziw temu) Albowiem grzechy moie
20: przewyŃczyły głowę moię/ á iako brzemię ciężkie
21: obciążęły mnie.
22: Putruerūt & corruptę funt cicatrices meę
23: a facie infipientię meę.
24: Iuż oto rozgnoily fie y skażone fą blizny du=
25: fze moiey.
26: # Ato [!] gdym częłto odnawiał grzech ktori był v=
27: lecżon przez pokutę.
28: Dla wielkiey głupofci moiey.

strona: M8v

PSALM: 37.

- 1: Mifer factus fum & curuatus fum vřę
2: in finem: tota die contrřfatus ingrediebar.
3: Ach miły panie iako barzo) ftałem fie vdrę=
4: czony á skrzywiony koniecznie.
5: # Skrzywiony) bo kto fie pychą podwyŃza bę=
6: dzie vniżon y skrzywion
7: Dla tego przez wřzytek żywot moy chodżilem
8: załmuczony.
9: Qm̄ lumbi mei impleti funt illufionibus:
10: & non eft fanitas in carne mea.
11: Abowiem biodra moie napełnione fą naigra
12: wania. Ktore mnie ku ciełftności pobudzaią.
13: A nie mařz zdrowia w ciele moim.
14: w tych Ńlowiech wřzytkich grzeřznik fie vniża, a

- 15: iakoby łam łobą brzydzi. Bo iako mowi s. Grze=
16: gorz, Tym człowiek przed bogiem drońzy im wię=
17: cey łobie ieft mierzienfzy.
18: *Afflictus sum & humiliatus sum nimis:*
19: *rugiebam a gemitu cordis mei.*
20: Ach y na duŕzy) vdręczon y vniżonem barzo
21: ażem riczał od żałoci fercza mego.
22: # Riczał) dla łkania za grzechy moie.
23: *Domine ante te omne defiderium meū:*
24: *& gemitus meus a te nō est abſconditus.*
25: Miły panie przed tobą ieft wŕzytka żądza
26: moia.
27: Przed tobą, nie naprzeciw tobie, ale iakoby rzekł
28: do ciebie fię vciekam kthori znałz wŕzytkę żądza
29: moię.

strona: N

PSALM: 37.

- 1: A płacź moy tobie nie ieft skryty.
2: # Czulf acźkolwie to ludziem ieft skrito, bo w łer=
3: czu moim ieft, wŕzakoź nie przed tobą.
4: *Cor meum conturbatum eſt in me: dere-*
5: *liquit me virtus mea: & lumē oculorū meo-*
6: *rum: & ipſum non eſt mecum.*
7: Abowiem łerce moie barzo zafmuczone we
8: mnie Przeto iżem łtracił pokoy łumienia mego.
9: Opufciła mnie fiła y mocnośc moia.
10: Yzem iuz niełtały ku pokufam.
11: A ſwiatłoci oczu moich y tey przymnie niemałz
12: Bom był załnął niebacząc złoci moich.
13: *Amici mei & proximi mei: aduerſum me*

- 14: *appropinquauerūt & fteterunt.*
- 15: Iuż tu mowi prorok z ftrony pana Iefufowey.
- 16: Przijaciele moi y blizni moi przećiwko mnie
- 17: *przi ftapili [!] y ftanęli.*
- 18: # To ieft, żydowie ktorem karmił nauką y kto=
19: rem vzdrawiał.
- 20: *Et qui iuxta me erant de longe fteterunt*
- 21: *& vim faciebant qui querebāt animā meā.*
- 22: A ci ktorzy przy mnie byli zdaleka ftanęli.
- 23: Tu mogą byc rozumiani apostołowie Iefufowi.
- 24: A ci mi gwałt czynili ktorzi szukali dużze moiey.
- 25: # Czujż żydowie. Może też to człowiek pokutu=
26: iąci łam o łobie rozumiec, Tak wykładaiać iako
27: zły duch pokufami gwałt czyni człowiekowi: thak
28: też y inŕze łowa mogą byc rozumiany.

N

strona: Nv

PSALM: 37.

- 1: *Et qui inquirebant mala mihi locuti funt*
- 2: *vanitates: & dolos tota die meditabātur.*
- 3: A cy ktorzy łie na mię badali złęgo: myłłili
- 4: czały dzień prożności y zdrady
- 5: Azaby mie w czym podchwycic y ofoczyc mogli.
- 6: *Ego aūt tanq̄sfurdus nō audiebam: & fi-*
- 7: *cut mutus non aperiens os fuum.*
- 8: Ale ia iakoby głuchy niechciałem łlyfzeć á ia
- 9: koby niemy niechciałem odtworzić vłt moich.
- 10: # Mowi to o łobie pan Iefus daiącz nam naukę
- 11: skromnego cirpienia.
- 12: *Et factus sum ficut homo non audiēs: &*

- 13: non habēs in ore fuo redargutiones.
- 14: A stałem fie iako człowiek nieflyszący á nie=
15: maiąc w wfciech swoich karania.
- 16: # Iakoby rzekł, mogłemci ia żydy karac a ba=
17: kac z wielkiej krzywdy, alem niechciał z wielkiej
18: pokory.
- 19: Qm̄ in te dñe speraui: tu exaudies me
20: domine deus meus.
- 21: Bom ia w tobie nadzieię pokładał miły pa=
22: nie ty mnie wyfluchasz panie boże moy.
- 23: Quia dixi ne quando super gaud eant mi-
24: hi inimici mei: & dum commouentur pedes
25: mei: super me magna locuti sunt.
- 26: A to stąd mie wyfluchasz boże otcze moy.
27: Bo rzekłem (w modlitwie moiej) niechay fie
28: zemnie nieraduią nieprzyjaciele moi/ á kiedy fie

strona: N2

PSALM: 13.

- 1: porużyły nogi moie/ tedy oni na mię wiele mo=
2: wili. Porużyli nogi moie) czuż apostołowie moi
3: ktorzy wąpili w boſtwie moim czaſu męki. Uiele
4: mowili, czuż żydowie złoſciwi.
- 5: Qm̄ ego in flagella paratus sum: & dolor
6: meus in conspectu meo semper.
- 7: Dla tego też mnie wyfluchasz) bom ia go=
8: tow cirpieć bicżowania (za grzechy ludzkie) A
9: żałoſc moia przed oblicżnością moią ieſt zawżze
10: # Żałoſc moia ktorą mam za grzechy ludzkie.
- 11: Qm̄ iniquitatem meam annunciabo: & co
12: gitabo pro peccato meo.

- 13: Abowiem iá złoſc moię będę obiawiał/ á będę
14: rozmyſłał o grzechu moim.
15: # Złoſc moię) to miełt złoſc ludzką za ktorą mam
16: ia vcirpiec.
17: *Inimici aut̄ mei viuunt & confirmati funt*
18: *ſuper me: & multiplicati funt qui oderunt*
19: *me inique.*
20: A nieprzijaciele moi żywą/ y pofilili ſie prze=
21: ciwko mnie/ á rozmnożyli ſie ktorzy mnie wz=
22: gardzili nieſprawiedliwie.
23: *Qui retribuunt mala pro bonis detrahe-*
24: *bant mihi: q̄m ſequebar bonitatem.*
25: Ci ktorzy oddawali złe za dobre vwłaczalimi
26: bowiem ia naſladowałem dobroci.
27: *Ne derelinquas me domine deus meus:*
28: *ne diſceſſeris a me.*

N ij

strona: N2v

PSALM: 37.

- 1: Nieopuſzczay mie miły panie boże moy á nie
2: odchodz odemnie.
3: *Intende in adiutorium meum domine:*
4: *deus ſalutis meæ.*
5: Wezrzy ku ſpomożeniu memu panie Boże
6: zbawienia mego.

strona: N8

1: **Pſalm 40. Pienie 40.**

- 2: W tym pieniu prorok prorokuie iako iełt bogo=
3: ſławiony człowiek ktory rozumieć miał nad pa=
4: bem Ieſufem/ y też mowi iako człowiek mi=

5: łofierny wiele złego vydzie. Potim iako

6: żydowie mieli zle mowić o panie Ie

7: łufie/ á iako Iudałz miał ie^g

8: wydać/ á iako miał wftać

9: z martwych.

10: Eatus qui intelligit super egenum &

11: pauperem: in die mala liberabit eū do-

12: minus.

13: Bogoflawion iest człowiek kthory rozumie

14: nad vbogim y nad niedoŃtatecznym/ bo takiego

15: w dzień zły wybawi iego pan bog.

16: # Nad vbogim to iesth nad panem IeŃufem, abo

17: teź nad kthorym infzym vbogim. w dzień zły, to iest

18: w dzień łrogiego ładu boźego.

19: Dominus conferuet eum & viuificet eū:

20: & beatum faciet eum in terra: & non tradet

21: eum in animam inimicorum eius.

22: Pan bog zachoway takiego y ozyw iego y v=

23: czyn iego bogoflawionym na ziemi/ á nieday

24: panie boże w ręce iego nieprzyjacielow iego.

25: # Oto tu prorocstwo mowi iż człowiek miłofier=

26: ny vydzie wiele złego. Naprzod vydzie grzechu a

27: przeto mowi pan bog, zachowaj iego. wtore vy=

28: dzie Ńmierci wieczney, a przeto mowi ozyw, to iesth

strona: N8v

PSALM: 40.

1: ożywi go. Trzecie vydzie vboŃtwa niepoboźnego.

2: A przeto mowi vcźini iego bogoflawionim. Czwar

3: te vydzie pokus Ńzkodliwych diabelskich przeto

- 4: mowi. A nieda iego w ręce nieprzyjacielow iego.
- 5: Piąte wydzie niemoci ktoraby duży zażkodziła.
- 6: Dominus opem ferat illi super lectū do-
- 7: loris eius: vniuerfum fstratum eius verfafti
- 8: in infirmitate eius.
- 9: Pan bog iego wśpomoże na łożu boleſci ie^go.
- 10: To ieft w niemoci iego A tys miły panie wśzytko
- 11: łoże iego wywrocił w niemoci iego.
- 12: # Uywrocił [!]) skaził aby iego niepotrzebował.
- 13: Ego dixi domine miſerere mei: ſana ani-
- 14: mam meam: quia peccaui tibi.
- 15: Iam rzekł ktobie miły panie ſmiłuy ſie na=
- 16: demną/ raczi vzdrowić dużę moię bomci naprze
- 17: ciw tobie grzeſzył. To mowi z ſtrony członkow ſwo
- 18: ich pan Chriſtus.
- 19: Inimici mei dixerunt mala mihi: quando
- 20: morietur & peribit nomen eius?
- 21: Nieprzyjaciele moi zle mowili naprzeciwko
- 22: mnie rzekąc/ y kiedyż vmrze y kiedyż zaginie imię
- 23: iego.
- 24: Et ſi ingrediebatur vt videret vana loque
- 25: batur cor eius: cōgregauit iniquitatem ſibi.
- 26: Y ieftli nieprzyjacieli moy ku mnie przyſtępo=
- 27: wał/ to czynił aby wybadał Iako był Iudaſz abo
- 28: oni ktorzy chcieli pana Ieſufa podchwycic [!]

strona: 0

PSALM: 40.

- 1: A ſerce iego próżności mowiło/ á tak zgroma
- 2: dził ſobie złoſc.
- 3: Egrediebatur foras: & loquebatur in id-

- 4: ipſum.
- 5: Wychodził precz y miał rozmowę otimże.
- 6: # Uychodził Iudaſz od zydw rozmowiſzy ſni=
7: mi iako go miał im wydac.
- 8: *Aduerfum me fufurrabant omnes inimi-*
9: *cu mei: aduerfum me cogitabant mala mihi*
- 10: Naprzeciwko mie ſzemrali tajemnie vwła=
11: czali: wſzitci nieprzyjaciele moi naprzeciw mnie
12: zle myſlili. Licemiernici, nauczeni y inſzy okrutni
13: myſlili aby mie zabili.
- 14: *Verbum iniquum conſtituerunt aduer-*
15: *ſum me: nunquid qui dormit nō adijciet vt*
16: *refurgat.*
- 17: Słowo złoſciwe vſtawili naprzeciwko mnie
18: Aby mie zabili y pogrzebionego ſtrzegli.
19: A zali zafię ten ktory ſpi niemoże powſtać zmar
20: twych. To ieſt, y zaſz zaſnawszy na krzyżu a vmar=
21: wſzy nie będę mogł wſtać z martwych, Iakoby
22: rzekł będę.
- 23: *Et eſt homo pacis meae in quo ſperaui:*
24: *qui edebat panes meos magnificauit ſuper*
25: *me ſupplantationem.*
- 26: Abowiem czlowiek me^{go} pokoju w ktorimem
27: dufał/ ktory chleba mego pożywał wielce/ pod=
28: niolł naprzeciwko mnie podſzczepienie.

O

strona: Cv

PSALM: 40.

- 1: # Człowiek, to ieſt Iudaſz z kthorymem pokoy
2: miał, czynił przeciwko mnie wielką zdradę.

- 3: Tu aūt domine miŕerere mei: & refuŕ=
4: cita me & retribuam eis.
5: Ale ty miły panie ŕmiłuy ŕie nademną á ra=
6: czy mie wskreŕić á ia im to oddam.
7: # Pomŕtą, y tu odiywfzy im kroleŕtwo j na onym
8: ŕwiecie wieczną męką.
9: In hoc cognoui quoniā voluifti me: qm̄
10: non gaudebit inimicus meus ŕuper me.
11: W tymem vznał yżemci ŕie zluŕił/ iż nieprzi=
12: iaciel moy nie będzie ŕie ŕemnie radował.
13: # Nieprzyjaciel moy) Lud żydowski nie będzie
14: ŕie radował gdyz niezofłtanę w grobie iako kthory
15: z martwych.
16: Me aūt propter innocentiam ŕulcepifti: &
17: confirmafti me in conŕpectu tuo inęternum.
18: Ales ty mnie przijał miły panie dla niewin=
19: noŕci moiey á potwierdziłes mie **prze d [!]** obliczno
20: ŕcią twoią nawieki.
21: # Potwierdziłes mie) czuŕz na prawici twoiey.
22: Benedictus dominus deus ifrael a ŕeculo
23: in ŕeculum: fiat fiat.
24: Bogofławion bądź pan bog **Ifraełski [!]** od
25: wiekow y nawieki wieczne/ amen amen.
26: # To ieŕt, ŕtań ŕie ŕtań ŕie.

strona: O5

PSALM: 43.

- 1:
2:
3:
4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11: Pfalm.43. Pienie 43.

12: W tym pieniu prorok mowi z ftrony ludu fta=

13: rego zakonu/ abo też z perfony wiernych krze=

14: fcianow y męczennikow.

15: **D**Eus auribus noftris audiuim⁹: patres

16: noftri anunciauerunt nobis.

17: Panie boże wńczehmogąci myfmy wżyma na

18: fżema flufzeli y otczowie nafzy to nam powiadali

19: Opus quod operatus es in dieb⁹ eorum:

20: & in diebus antiquis.

21: Iakos wielkie czuda y vczynki fprowiał cza=

22: fu ich: onych czałow dawnych.

23: # To ieft czału otczow ffarego zakonu. Czufz. Ia=

24: kos ie wywiodł z Egiptu dziwną moczą, A iakos

25: ie na pużczy żywił czterdzieści lat, y w wiodłes ie

26: do ziemie obiecanej.

O v

strona: O5v

PSALM: 43.

1: Manus tua gentes difperdidit, & planta-

2: fti eos: afflixifti populos & expulifti eos.

3: Ręka twoia miły panie pogany rofprowżyła á

4: otczes nafze tam wńczepił/ vdręczyłes lud pogań

- 5: ski á wypędziłeś gi/ Ręka twoia) to iest moc two=
6: ia. Udręczyłeś, czuż przez walki.
7: Nec enim in gladio suo possederunt terrā
8: & brachium eorum non saluauit eos.
9: Abowiem nie mieczem swoim ofięgli onę zie
10: mię/ ani ich ramię ie zbawiło.
11: # Ofięgnęli) czuż otczowie nasz ziemię obiwcza
12: ną. Ich ramię) to iest mocz.
13: Sed dextera tua & brachium tuum: & il-
14: Inminatio [!] vultus tui: qm̄ cōplacuiſti in eis.
15: Ale prawicza twoia y ramię twoie miły pa=
16: nie y obiawienie obliczności [!] twey toć ie zbawiło
17: abowiemes sie w nich kochał.
18: # w nich, czuż [!] w otczach naszych.
19: Tu es ipse rex meus & deus me⁹: qui mā
20: das salutes Iacob.
21: Tis iest sam krol y bog moj/ ktori przykazuiesz
22: by było wybawienie ludu od Iacoba poźłemu.
23: # Iakob to był trzeci patriarcha.
24: In te inimicos nostros ventilabim⁹ cornu:
25: & in nomine tuo spernemus insurgentes in
26: nobis.
27: Przez cię miły panie nieprzyjaciele nasze roz=
28: proźmimi mocą twoią wżgardzimy tymi ktorzy
29: po wftaną [!] naprzeciwko nam.

strona: O6

PSALM: 43.

- 1: Non enim in arcu meo sperabo: & gladi⁹
2: meus non saluabit me.
3: Bom ia nie w strzałkach moich nadzieję mo

4: ię pokładał/ ani miecz moy mnie wybawi.

5: *Saluafti enim nos de affligētibus nos: &*

6: *odientes nos confudifti.*

7: Ales ty nas miły panie wybawił od tich kto=

8: rzy nas dręczą/ á pośromocięs ty ktorzy nami

9: gardzą. A pośromocięs) to ielth pośromociśz ie,

10: gdy ie na potępienie ośadzisz. Nami gardzą) to

11: ielst nieprzyjaciele widome y niewidome,

12: *In deo laudabimur tota die: & in nomine*

13: *tuo confitebimur in ſęculum.*

14: A tedy my więc w tobie ſamym będziemy po=

15: chwaleni na wieki á ku chwale imienia twego

16: będziem cie chwalic nawieki.

17: *Nunc autem repulifti & confudifti nos:*

18: *& non egredieris in virtutibus noſtris.*

19: Ale ninie odrzucięs nas y ześromocięs nas

20: miły panie/ á nie zabiegałz nieprzyjacielom na=

21: ſzym w moczach naſzych.

22: # Iuż to ſą ſłowa męczennikow y inſzych ſwiętich

23: *Auertifti nos retrorſum poſt inimicos no-*

24: *ſtres: qui oderunt nos diripiebant fibi.*

25: Przepuſcięs na nas yżeſmy wſtecz vciekali

26: przed nieprzyjacielami/ á ci ktorzy nami gardzą

27: rozdrapali nas ſobie.

strona: O6v

PSALM: 43.

1: *Dediſti nos tanq̄ oues eſcarum: & in gē-*

2: *tibus diſperfiſti nos.*

3: Daęs nas nieprzyjacielom naſzym iako ow=

4: ce na pożarcie á miedzy pogańſtwo roſprofzyęs

- 5: nas.
- 6: *Vendidifti populum tuum fine pręcio: &*
- 7: *non fuit multitudo in cōmutationib⁹ eorū.*
- 8: Dałes przedać lud twoy przez myta/ á nieda
- 9: no zań zamiany wielkiey.
- 10: # Iakoby rzekł, wiele świętich zabijaią, a mało
- 11: łie ich nawracza.
- 12: *Pofuifti nos in obprobriū vicinis noftris:*
- 13: *subfannationen & derifum his qui funt in*
- 14: *circuitu noftro.*
- 15: Położyłes nas miły panie na poźmiech łąfia
- 16: dom nałzym/ łmiechowiskiem y naigrawanim
- 17: tym ktorzy/ łą z granic nałzych.
- 18: *Pofuifti nos in fimilitudinem gentibus:*
- 19: *commotionem capitis in populis.*
- 20: Położyłes nas ná przypowiefc poganom/ da
- 21: łes nas ludziem na chwieienie głow.
- 22: # Na przypowiefc) iż kiedy komu miedzy łobą
- 23: chczą złorzecic, tedy od nas biorą podobieńtwo y
- 24: przypowiefc, aby łie im tako złe łtało iako nam.
- 25: *Tota die verecundia mea contra me eft:*
- 26: *& confufio faciei meę cooperuit me.*
- 27: A gdy to rozmyłlam vłtawicznie rozmawiam

strona: 07

PSALM: 43.

- 1: łie łam naprzeciwo łobie/ á zapłonienie oblicza
- 2: mego przychodzi.
- 3: *A voce exprobrantis & obloquentis: a fa*
- 4: *cie inimici & perfequentis.*
- 5: Ktore zapalenie przyłzło namię/ od łlow tego

- 6: ktori złorzeczi y obmawia mie: przifzło na mię od
7: oblicznoſci nieprzyjaciela y od przeſladowce me^g
8: Hęc omnia venerunt fuper nos nec obliti
9: fumus te: & inique non egimus in teftamē-
10: to tuo.
11: Ty wſzitki ciężkoſci przyſzły na nas/ á wſzakoż
12: nie zapamiętaliſmy ciebie miły pánie/ á nyſmy
13: przeſtępowali przykazania twego.
14: # To ieſt, nieodſtąpiliſmy od wiary twej ſwiętey
15: Et non receſſit retro cor noſtrum: & decli
16: naſti ſemitas noſtras a via tua.
17: A nieodeſzło wſtecz ſerce naſze ani ſzcziefzki na=
18: ſze odſtąpili od drogi twoiey.
19: # To ieſt nieopuſciliſmy dobrego a nie przifłapi=
20: liſmy ku złemu,
21: Quoniam humiliatſti nos in loco afflictio-
22: nis: & cooperuit nos vmbra mortis.
23: Abowiemes nas vkorzył na tym mieſtczu v=
24: dręczenia á przykrył nas cień ſmierci.
25: # Na tym mieyſczu, to ieſt na tym ſwiecie. Cień
26: ſmierci, to ieſt boiazń ſmierci.
27: Si obliti fumus nomen dei noſtri: & fi ex
28: pandimus manus noſtras ad deū alienum.

strona: O7v

PSALM: 43.

- 1: Ieſtliſmy zapamiętali imienia pana Boga
2: naſzego/ á ieſtliſmy podnoſili ręce naſze do boga
3: opcego [!] (do bałwana abo do czarta)
4: None deus requiret iſta: ipſe enim no-
5: uit abſcondita cordis.

- 6: Aż pan bog niebędzie łtego lidźby brał (bę=
7: dzie) abociem on zna z krytołci [!] fercza nałzego.
8: # Czulf w ktorym ferczu nawięcy fie vkazuie ku
9: ktoremu bogu kto skłonion.
10: *Quoniā propter te mortificamur tota die:*
11: *estimati fumus sicut oves occisionis.*
12: To dla ciebie miły panie dręczimy fie przez
13: czały dzień/ á maią nas iako owce ku zabiciu v=
14: rodzone.
15: # Te flowa mowią łwięci. Dręczymy fie) to ielt
16: cirpimy, a włzakoż to wielz iżełmy tego nie czynili.
17: *Exurge quare obdormis domine: exurge*
18: *& non repellas in finem.*
19: Dla tego powłtań miły panie y czemu łpifz/
20: To ielt, widzifz fie iakoby łpał.
21: Powłtań á nieodrzuczay nas do łzczątka.
22: *Quare faciem tuam auertis: obliuifceris*
23: *inopiae noſtrę & tribulationis noſtrae?*
24: Czemu oblicze tve odwracafz/ y czemu mi=
25: ły panie zapamiętał vbostwa nałzego y łmutku
26: nałzego. Odwracafz, czemu nam niepomagafz.
27: *Quoniā humiliata eſt in puluere anima*

strona: 08

PSALM: 44.

- 1: *noſtra: cōglutinat^o eſt in terra venter noſter*
2: Boć oto vniżon ielt barzo w prochu żywoth
3: nałz/ przyfnął do ziemie żołądek nałz.
4: # Uniżon) to ielt niedołatki wielkimi przycif=
5: nion. Żołądek, to ielt włzytko łtadło nałze potłu
6: miono na ziemii.

7: Exurge domine adiuua nos: & redime

8: nos propter nomen tuum.

9: Powstań miły panie a wlpomóż nas a od=

10: kup nas dla imienia twego.

strona: P5

PSALM: 46.

1:

2:

3: **Pfalm.46. Pienie.46.**

4: W tym pieniu prorok vpomina lud krzełciań=

5: ski aby wefele chwalił pana boga/ z thego iż fie

6: nawrocił z pogańtwa. A theż iż iemu dał pan

7: bog obietnicę krolestwa niebieskiego. Potim

8: prorokuie iako pan Iefus miał wfę=

9: pić w niebo wefele y miał kro

10: lować wiecznie napra=

11: wici boga otcza.

12: Mnes gentes plaudite manibus: iubi-

13: late deo in voce exultationis.

14: Wfzytczy ludzie chwalcie pana boga wefele

15: y rękoma klaskaiąc raduycie fie chwalcie miłego

16: boga głofem wefela.

17: # To iefł dziękuycie iemu iżefcie fie z pogańfthwa

18: nawrocili.

19: Quoniam domin⁹ excelfus: terribilis tex

20: magnus fuper omnem terram.

21: Boć pan bog iefłh pan wfłoki a ftrafzliwy/

22: krol wielki nad wfzytki ziemie.

23: # Bo mu dana mocz od otcza na niebie a naziemi

24: Subiecit populos nobis: & gentes sub pe-

25: dibus nostris.

26: Poddał pod nas lud/ y ty ktorzy z pogańftwa

P v

strona: P5v

PSALM: 46.

1: poźli poddał pod nosi nałze. A przeto mu ma być

2: chwała dawana od nas.

3: Elegit nobis hereditatem suam: speciem

4: Iacob quem dilexit.

5: Raczył nam dać dziedzicztwo swoie. Dziedzic

6: two, to iest chwałę niebieską. Dał nam okraśkę

7: Iacobowę ktorego miłował.

8: # Iako Iakuba vmiłował y obiecał iemu niebo

9: tak y nam.

10: Ascendit Deus in iubilo: & dominus in

11: voce tubę.

12: Wstąpił pan bog we chwalebnym pieniu/

13: wstąpił pan w głofie á w dzwięku trąby.

14: # w głofie, to iest w pieniu angelskim.

15: Pfallete Deo nostro pfallete: pfallete regi

16: nostro pfallete.

17: Spiewaycie panu bogu nałzemu/ śpiewaycie

18: krolowi nałzemu śpiewaycie.

19: # Yż tak wesoło wstąpił w niebo.

20: Quoniam rex omnis terrę deus: pfallete

21: sapienter.

22: Abociem on iest krol wżytkiego sviatha pan

23: bog á przeto śpiewaycie. On iest krol, rozumie pa=

24: na Krystufa.

- 25: Regnabit deus fuper gentes: deus fedet
26: fuper fedem fanctam fuam.
27: Będzie krolował pan bog nad ludem fwym/
28: pan bog fiedzi na ftolczu fwietim swoim.
29: To ieft, pan Chrifthus fiedzi na prawici boga otcza.

strona: P6

PSALM: 47.

- 1: Principes populorum congregati funt cū
2: deo Abraham: quoniam dij fortes terrę ve-
3: hementer eleuati funt.
4: Książęta ludſci zebrali fie z panem bogiem
5: Habramowym abociem oni Iacobowi bogo=
6: wie moczni ziemſzci barzo ſą vczczęni.
7: # Proroczthwo o apoſtolech, to iefth apoſtołowie
8: ſwięci zefzli fie ſpołem w iednoſć wiary/ a barzo ie
9: pan bog vczczył.

strona: Q2v

PSALM: 48.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:
12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24:

25: **Pfalm 49. Pienie 49.**

26: W tym pieniu prorok prorokuie/ Iako pan Ie=

strona: Q3

PSALM: 49.

1: Ius miał kazać y miał ku fwey wierze lud wzi=

2: wać od włchodu flończa aż do zachodu/ theż iako

3: ma przyfc na łąd. Też vpomina lud żydowski iż

4: by był iemu posłufzen: á iż więcej niemiał przy=

5: iąc ofiary łtarego zakonu ale iż

6: miaky [!] vřtać.

7: **D**Eus deorum dominus locut⁹ eft: & vo

8: cauit terram.

9: Bog nad bogi pan/ mowił ieřt y wezwał k ło=

10: bie ludzie na ziemi mieřzkaiące.

11: # Pan Iefus przyřzedřzy na ten řwiat mowił y

12: łam przez fię, y przez łwe apořtoły. A mowił, to ieřt

13: kazał Euangelią. Patrz iako to znamienite pro=

- 14: rocztwo, oto moui iż Meffiafz Chrifthus miał przyfc
15: na fwiat, tedy miał ku fwey wierze wezwac nie z=
16: iedney ziemie. Iako był k łobie pan bog wezwał
17: telko ieden lud żydowski w ftarym zakonie. Ale
18: wezuac miał lud od wfcходу floncza aż do zachodu
19: *A folis vřq ad occafum: ex Syon fpe*
20: *cies decoris eius.*
21: Wezwał ie kłobie od wfcходу flończa aż do
22: *zachodu [!]* / á od gory Syon wynidzie czudność o=
23: kraffy iego.
24: # Tu gdzie prorok mowi Do Syon zc. to fie fpeł
25: niło, bo od Ierufalem gdzie ieft gora Syon *wyřza [!]*
26: czudność kazania iego, nauki iego, dziwow iego,
27: boftwa iego. A zař to nieokrafa była gdy na gore
28: Syon zeffał zwolennikom ducha fwiętego.

Q iij

strona: Q3v

PSALM: 49.

- 1: *Deus manifeſte veniet: deus nofter & nō*
2: *filebit.*
3: Pan bog iawnie przydzie bog nas nie będzie
4: milczał.
5: # Oto prorocztwo, iż pan Ieſus na ſąd na przyfc
6: iawno. Gdi przyſzedł priwym przyfcim, przyſzedł
7: taiąc boftwa ſwego pod człoweczeńſtwem, ale gdy
8: przyjdzie ſędzic iawny będzie. Napirwym przyfciau
9: *miłczał [!]* a nie mścił fie, ſtał iako owieczka przed ſę=
10: dziami. Ale gdy przydzie ſędzic tam niebędzie mil=
11: czał.
12: *Ignis in conſpectu eius exardeſcet: & in*

- 13: circuitu eius tempeſtas valida.
- 14: Gdy przydzie/ ogień przed oblicznością iego/
- 15: będzie pałał/ á około ie^{go} nawałna burza
- 16: # To ieſt moc boża wielka. Ogień będzie pałał)
- 17: S. Aug. plewo boi ſie ognia.
- 18: Aducauit cœlum defurſum: & terram
- 19: diſcernere populum ſuum.
- 20: A w ten ſąd przyzowie y niebo z wirzchu/ y zie=
- 21: mię ku rozeznaniu ludu ſwego.
- 22: # To ieſt y więtfze y mnieyſze ſwięte poładzi na
- 23: ſądzie aby lud ſądzili
- 24: Con gregate illi ſanctos eius: qui ordināt
- 25: teſtamentum eius ſuper ſacrificia.
- 26: Zgromadzaycie iemu ſwięte iego te ktorzy rzą
- 27: dzili zakon iego ku ofiaram.
- 28: # Zgromadzacie) czuſz wy angiołowie. Święte)
- 29: to ieſt wybrane iego.

strona: Q4

PSALM: 49.

- 1: Et annunciabunt cœli iuſticiam eius: quo-
- 2: niam deus iudex eſt.
- 3: A niebioſa w on czas będą obiawiać ſprawie
- 4: dliwoſć iego á bowiem ſam bog ſędzią będącie.
- 5: # A niebioſa) to ieſt archangiołowie, angiołowie
- 6: apoſtołowie y inſzy ſwięci.
- 7: Audi popul^o meus & loquar Iſrael, & te-
- 8: ſtificabor tibi: deus tuus ego ſum.
- 9: Sluchay ludu moy á ia tobie mowić będę/
- 10: ſluchaj Iſrael á ia tobie będę ſwiadczył/ bog bog
- 11: twoy iam ieſt.

- 12: # Tu iuz mowi pan Chrifthus do ludu żydowskie
13: go vpominaiać gi aby go był poślufzen, gdy by ie=
14: mu kazał na pirwłym przyłciu.
15: *Non in facrificijs tuis arguam te: holocau=*
16: *Ita aut tua in conspectu meo sunt semper.*
17: Oto tu prorocztwo iż ofiary łtarego zakonu miały
18: vłtać, abowiem w nowym zakonie lepłza y dosko=
19: nalłza ofiara przyłzła, czulfz ciało *bożey* [!], krew iego.
20: Gdy przyde nie będe cie karał z ofiary/ bo ofia
21: ry twoie zawždy łą przed oblicznołcią moią.
22: # To ielt nie będe dbał więcey o offiary łtarego za
23: konu, aby mi ie więcey ofiarował, a przeto cie z nich
24: nie będe ładził w dzień ładny, bo ia takie ofiary za
25: każę w pirwłym przyłciu moim.
26: *Non accipiam de domo tua vitulos: neq̄*
27: *de gregibus tuis hireos.*
28: Nie będe więcey przyjmował z domu twego
29: wołow ani z trzody twoiey kozłow.

strona: Q4v

PSALM: 49.

- 1: # To ielt, niechcę aby mi więczy wołow ofiario=
2: wał.
3: *Quoniam meę sunt omnes foerę filuarū:*
4: *iumenta in montibus & boues.*
5: Boć włzytki zwierzęta łefne moie łą: bydlęta
6: na gorach y woły moie łą.
7: # Łefne) to ielt ktore łą w łefiech.
8: *Coguoui omnia volatilia celi: & pulchri-*
9: *tudo agri mecum est.*
10: Znam ci ia włzitko ptałtwo powietrzne/ y żyż=

- 11: noć wŕzytkich rol moia iest. Czufe, á przetho nie=
12: trzeba mi więcey tego ofiarowac.
13: Si efuriero non dicam tibi: meus est enim
14: orbis terrę & plonitudo eius.
15: Aczbych łącznął nierzekęć abymi dał/ boć moj
16: iest okrąg ŕwiata y wŕzytko czo iest na ŕwiecie.
17: Nunquid manducabo carnes thaurorum:
18: aut fanguinem hircorum potabo?
19: A zaż ia będę iadł mięfo wołowe abo krew
20: kozłową y zaż będę pił.
21: Immola deo ŕacrificium laudis: & redde
22: altiffimo vota tua.
23: Ofiaruy ty panu bogu ofiarę chwały To iest,
24: ciało boże, to iest ofiara wŕzelkiew chwały.
25: A wraczay nawyŕŕzemu ŕluby Twoie.
26: # Czoskolwie iemu ŕlubił.
27: Et inuoca me in die tribulationis: eruañ
28: te & honorificabis me.

strona: Q5

PSALM: 49.

- 1: A tedy wiec będiesz mie wzywał na pomoc
2: w dzień ŕmutku twego/ á ia ciebie ŕniego wyrwę
3: á ty mnie ŕtego będiesz chwalił.
4: Pecatori aūt dixit deus, quare tu enarras
5: iustitias meas: & affumis testamentum meū
6: per os tuum.
7: A grzeŕznemu rzekł pan bog/ y czemu ti ŕmiesz
8: pouiedać ŕprawiedliuofc moię/ á czemu to ŕmiesz
9: brać zakon moy w vŕta twoie.
10: # Grzeŕznemu) to iest złemu kaznodziei. Spra=

11: wiedliwofc) to ieft Euangelią, czuřz gdy ty řam tak

12: nie czyniřz, to piřmo naprzeciwiwo zřym kaznodzie=

13: iam.

14: Tu vero odiřti difciplinam: & proiecifti

15: fermones meos retrorfum.

16: A tys wzgardziř karnořcią/ á odrzuciř nau=

17: ki moje za fię.

18: Si videbas furem, currebas cum eo: & cū

19: adulteris portionem tuam ponebas.

20: Kiedys widziař zřodzieia bieżařs řnim Poch=

21: lebowařs, nie karařs řmieie tych ktorzy kradną

22: A z czudzořořniki pokřadařs cząřtkę twoię.

23: Os tuum abundauit malicia: & lingua

24: tua concinnabat dolos.

25: Vřta twoie peřny byřy zřořci. á ięzik twoy skřa

26: dař zdrady. To ieft Mowi teř fařřz y křamřtwo.

27: Sedens adureřus fratrem tuum loqueba-

28: ris: & aduerřum filium matris tuę ponebas

Q v

strona: Q5v

PSALM: 49.

1: řcandalum: heř feciřti & tacui.

2: Siedząc mowiřs na przeciwiwo bratu twemu

3: Bliřřzemu thwemu vřęařs. A na przeciwiwo

4: řynowi matki twoiey křadřs zřořzenie/ tos czy=

5: niř á iam milczař.

6: # Matki twoiey, czuřz cirkwie řwiętey. Křadřs

7: zřořzenie) řlowem abo zřym przykřadem.

8: Exiřtimařti inique qđ ero tui fimilis: argu-

9: am te & řtatuam contra faciem tuam.

- 10: Mnimałes złoŝtniku abych tobie miał być
- 11: rowien Mnimałes iżbych fie też tak kochał w zło
- 12: łci iako ty. Będę cie karał á poŝtawię cie przed
- 13: oczy twoie. To ieŝt vkażęc ia tobie ŝamemu aby vz
- 14: nał ŝzkaradołc złołci twey zły człowiecze.
- 15: *Intelligite hęc qui obliuifcimini deum: ne*
- 16: *quando rapiat & non lit qui eripiat.*
- 17: Rozumieycie to wy ktorzy pana boga zapa=
- 18: mięstawacie by was kiedy prędko niepochwycił/
- 19: á niebyłby ktoby wyrwał.
- 20: # Nie pochwycił, czuŝz na potępienie= [!]
- 21: *Sacrificium laudis honorificabit me: & il-*
- 22: *lic iter quo oftendam illi ŝalutare dei.*
- 23: Wiedzcie iż ofiara chwały tać mie vcźci/ á tać
- 24: ieŝt droga przez ktorą ia vkażę temu kthory mie
- 25: cźci zbawienie od boga.

strona: R2

PSALM: 51.

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:
- 5:
- 6:
- 7:
- 8:
- 9:
- 10:
- 11:
- 12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23:

24: **Pfalm 52. Pienie 52.**

25: W tym pieniu Dawid narzeka iż źli ludzie tak

26: śmieie grzelżą iakoby boga niebyło. A iako fie

27: wŕzthczy pokazili. A iż thaczi będą sakarani y lty=

R ij

strona: R2v

PSALM: 52.

1: mi krorzy im należą/ á im fie chcą śpodobać. A

2: taż prorokuie iako wielka będzie radość dobrym

3: gdy do chwały niebieskiey będą prowadzeni.

4: **D**ixit infipiens in corde fuo non

5: eŕt deus.

6: Rzekł ŕzalony człowiek w ŕer=

7: czu ŕwoim iż niemałz boga.

8: # To prorok mowi o złych zakamiałych. Bo zły

9: człowiek tak śmieie zle czyni, iakoby boga niebyło

10: iakoby niemiał bog karac.

11: **Corrupti funt & abhominabiles facti funt**

12: *in iniquitatibus: non est qui faciat bonum.*

13: Skazili fie y ftali fie taci mierzionymi w zło=

14: łciach fwoich niemałz ktoby dobrze czynił.

15: # Taci nierozumni) czułz ktorzy tak grzełzą ia=

16: koby boga nie było. Niemałz) czułz z licźby takich

17: *Deus de celo prospexit super filios homi-*

18: *num: vt videat si est intelligēs aut requirens*

19: *deum.*

20: Pan bog z nieba wezrzał na fyny ludzkie aby

21: oglądał iestli iest ktory rozumieiąci abo łzukaiąci

22: pana boga.

23: # Na fyny ludzkie) to iest na złe ludzie. Rozumie

24: iąci) czułz przez prawdziwe porozumienie. A łzuka

25: iąci) przez dobre działanie.

26: *Omnes declinanerunt [!] fimul inutiles facti*

27: *łunt, non est qui faciat bonum: non est vłqđ*

28: *ad vnum.*

strona: R3

PSALM: 52.

1: Ano taci włzytci fie skłonili á niepożyteczny=

2: mi fie ftali/ niemałz ktoby dobrze działał niemałz

3: aż do iednego. Skłonili fie) czułz od drogi łpra=

4: wiedliwołci.

5: *Nonne łcient omnes qui operantur iniq-*

6: *tatem: qui deuorant plebē meā vt cibū panis*

7: A załz fie niedowiedzā włzytci ktorzy zle czinią

8: Niewiedzā, czułz łprawiedliwołci bożey, iakoby

9: rzekł, y załz niebędā skarani. Y załz fie niedowie=

10: dzā ci ktorzy poźyraią moy lud iakoby chleb.

11: # Poźyraią) to iest, bierzā, łupią, przelladuiā v=

- 12: Itawicznie iako chleb iest pokarm wstawiczny.
- 13: *Deum non inuocauerunt: illic terpidae=*
- 14: *runt timore vbi non fuit timor.*
- 15: A słuzno sie douiedzą taci sprauiedliufci bożej, bo
- 16: Pana boga taci sobie niewzywali tam sie lękali
- 17: gdzie nie było boiazni.
- 18: # Nie trzeba sie bac gdy ktho imienie traci, a w=
- 19: szakoż sie boią. Ale gdy kto straci dużę tamciby sie
- 20: bac. A wżakoż sie tego nieboią.
- 21: *Qm̄ deus dissipauit ossa eorum qui homi-*
- 22: *nibus placent: confusi sunt qm̄ deus spreuit*
- 23: *eos.*
- 24: Abowiem pan bog skaził y rozproszył siły tich
- 25: ktorzy sie złoŃnikom chcą sprodobac pofromocze
- 26: ni są/ abowiem imi pan bog wzgardził.
- 27: # To iest wzgardzi nimi, gdy ie wyrzuci od towa=
- 28: rzyftwa swiętich.

R iij

strona: R3v

PSALM: 13.

- 1: *Quis dabit ex Syon salutare Israel: cū cō-*
- 2: *uerterit deus captiuitatem plebis suæ exul=*
- 3: *tabit Iacob & letabitur Israel.*
- 4: Kto z gory Syon zbawi lud Israelski Iako=
- 5: by rzekł, y kto infzy z wyfokofci nieba vcżyni ludu
- 6: swemu zbawienie, iedno pan bog o ktorym szaleni
- 7: mowili iż niemaż boga.
- 8: Abowiem gdy pan bog nawroci lud swoy z nie=
- 9: woli/ tedy więc dopiero vraduie sie Iacob á v=
- 10: wefeli sie Israel.

- 11: # Z niewoli, to iest z nędze tego swiata, to będzie
12: na ładny dzień. Iacob y Ísrael vwefelą fie, to iesth
13: ktorzy tu boiowali naprzeciwko pokufam. Bo Ia=
14: cob wykłada fie boiuiąci. A Ísrael to iest ten wízel
15: ki ktori tu przez wiarę widzi pana boga. Tam więc
16: taki fie vraduie onego czału gdy rzecze pan Iefus,
17: podzcie bogoflawieni ofliągnicie kroleftwo.

strona: R8

PSALM: 55.

- 1:
2:
3:
4:
5:

6: **Pfalm. 55. Pienie. 55.**

- 7: W tym pieniu prorokuie iako lud krześciański
8: miał przeffadowanie cirpieć/ á iako zawždy miał
9: być pociefzon. á na ofatku o flubiech
10: powiada prorok.

11: **M**iserere mei deus qm̄ conculcauit me

12: homo tota die impugnans tribulauit

13: me.

14: Smiłuy fie nademną miły panie boże/ boć

15: mie zły człowiek podeptał/ á przez czały dzień ga=

16: baiąc mie załmuczał mie.

17: # Mowi to z perfony ludu wierneho.

18: Conculcauerunt me inimici mei tota die.

19: qm̄ multi bellantes aduerfum me.

20: Podeptali mie nieprzyjaciele moi przez czały

- 21: dzień/ abowiem wiele tich ktorzy walczą naprze=
22: ciwko mnie. Augu.s. tu przitim moui niemafzli cz=
23: łowiecze smutkow abo prześladowania, tedys iefz=
24: cze nie począł byc krześcianinem, boc tak moui fwię
25: ty Paweł, iż wŕzytci ktorzy dobrze y łaskawie ch=
26: czą žyc w panie Chrifstufie, taci będą cirpiec prze=
27: śladowanie.

strona: R8v

PSALM: 55.

- 1: Ab altitudine diei timebo: ego vero in te
2: ŕperabo.
3: Ale y zafię ia wyfokiey pychy ich (ktora krot/ [!]
4: ko trwa) będę fie bał/ y owłzem będą [!] w tobie du=
5: fał miły panie.
6: In deo laudabe fermones meos: in deo
7: ŕperaui non timebo quid faciat mihi caro.
8: W panie bodze ia będę pochwałał mowę moię
9: Iemu będę przypifował czokolwie dobrego rzekę.
10: w panie bodze pokładam nadzieię/ á przetho fie
11: nie będę bał by mi czo złęgo człowiek nieuczinił.
12: # Bo kto ma mocznego obrońcę, nieboi fie mgłę=
13: go prześladowce.
14: Tota die verba mea execrabantur: aduer
15: ŕum me emnes cogitationes eorŕ in malum.
16: Przez wŕzytek czas ŕlowy moimi fobie brzydzi=
17: li nieprzijaciele moi/ wŕzytkie ich myfli fą naprze
18: ciwko mnie ku złemu memu.
19: Inhabitabunt & abŕcondent: ipŕi calcaneū
20: meum obŕeruabunt.
21: Będąc oni femną przemieŕzkawać ale zdradi

22: Íwe zataiã/ á to będą ítać aby mie podízczepili.

23: Sicut íuftinuerunt animam meam pro ni-

24: hilo faluos facies illos: in ira populos cõfríges

25: Tak iako oni czekali dufze moiey (aby iã za=

26: gładzili) tak teże/ y zaż ie ty miły panie zaniazacż

27: zbawifz/ ale ie pomítã gniewu twego skazifz.

strona: S

PSALM: 55.

1: Deus vitam meam anunciaui tibi: pofu=

2: ífti lachrimas meas in confpectu tuo.

3: A ten iuz miły panie żywot moy obiawił tobie

4: To íeft vdřęczenie żywota mego. A tys położył łzy

5: oczu moich przed oblicznoścã [!] twoiã.

6: # To íeft, wezrzałaś nanie iż ci były przyjemne.

7: Sicut & in promiffione tua: tuno conuer-

8: tentur inimici mei retrorfum.

9: A to mam nadzieię iż) iakos mi obieczał/ thak

10: wítecz odemnie będą odwroceni nieprzijaciele [!]

11: moi.

12: In quacunq; die inuocauero te ecce co-

13: gnoui qm̄ deus meus es.

14: Ktoregokolwie dnia wzywałem ciebie miły

15: panie/ tedym natichmiałth poznał izes thy bog

16: moy íeft. Ktoregokolwie dnia) to íeft, lubo w ízcze=

17: íciu lubo w niefczefciu. Tis bog moy) czufz bos mi

18: był na pomoci.

19: In deo laudabo verbum in domino lau-

20: dabo fermonem: in deo íperaui non timebo

21: quid faciat mihi homo.

22: Panie boże) ia będę wízelkie flowo moie poch=

23: wał w panie bodze/ chwalił mowę moię.

24: To ieft/ czokolwie będę mowił dobrego, to iemu bę=

25: dę przypifował. w panie bodze pokładam nadzie

26: ię moię/ á przeto nieboię fie czokolwiek mi czło=

27: wiek vczyni.

S

strona: Sv

PSALM: 56.

1: In me fūt deus vota tua: quę reddam lauda

2: tiones tibi.

3: Miły panie boże moy ia fam w łobie thwoie

4: fluby tobiem flubił abych ciebie chwalił/ á tho

5: *ćzom* [!] flubił popełnię.

6: # Boże fluby fą ty, aby człowiek gdy czo dobrego

7: flubuie panu bogu, aby ten flub był roftropny, aby

8: był dobrym vmysłem vczynion. A trzecie aby z mi=

9: łofci bożey pochodził.

10: *Qm̄ eripuisti animam meam de morte: &*

11: *pedes meos de lapfu: vt placeam coram deo*

12: *in lumine viuentium.*

13: A to dla tego abowiemes ty miły panie wyr=

14: wał z łmierci dułżę moię/ y wyrwałes theż nogi

15: moie z vpadu/ á to abych fie przed oblicznością

16: twoią flubił w łwiatłofci żywiącich.

17: # w łwiatłofci, to ieft w iałności wiary y łaski.

strona: S5

PSALM: 58.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12: **Pfalm. 58. Pienie. 58.**

13: To pienie iest o panie Iefusie gdzie prorok pro=

14: rokuie iako sie gwałtem nań mieli rzucić żydo=

15: wie. A też iako miał być niewinnym. Iako ży=

16: douie maią sie nawrocić ku wierze krześcianskiej

17: przedfąd nym [!] dniem. Iako niemaią być zabija=

18: ni/ ale mieli być rośprofzeni po świecie/ iako

19: mieli zořtać w kłamřtwie.

20: **E**ripe me de inimicis meis deus meus:

21: & ab infurgentibus in me libera me.

22: Racź mie wyrwać miły panie od nieprzija=

23: cioł moich/ á wybaw mie od tych ktorzy na mię

24: powřtaią. Pan Iefus mowi ti řłowa do boga ořza

25: Eripe me de operantibus iniquitatem: &

26: de viris sanguinum falua me.

strona: S5v

PSALM: 58.

1: Raczy mie wyrwać od tych ktorzy zle czynią

2: á od mężow krwi wybaw mie.

3: # Krwie, ktorzy chczą krew nieuinną wylewac.

4: Quia ecce ceperunt animam meam: irru-

5: erunt in me fortes.

6: Boć oto iuz wzięli żiwot moy/ rzucili fie gwał

7: tem na mię moczarze.

8: # To fie działo czaŃu męki iego.

9: Neq̄ iniquitas mea neq̄ peccatum meū

10: dñe: fine iniquitate cucurri & direxi.

11: Thy znaŃz miły panie iż ani złoŃc moia ani

12: grzech moy ieŃt ty znaŃz iżem przez grzechu przy=

13: Ńzedł/ y inŃzem nawraczał.

14: Exurge in occurŃum meum: & vide: & tu

15: dñe deus virtutum deus IŃrael.

16: PowŃtań miły panie aby mi raczył zabieżeć/

17: ty miły panie boze wŃzitkich mocnych zaŃtępow

18: boze IŃraelski.

19: Intende ad viŃitandas omnes gentes: non

20: miŃerearis omnibus qui operantur iniquitatē.

21: PoruŃz fie miły panie aby nawiedził wŃzythki

22: pogany CuŃz aby cie vznali: także fie Ńtało. a nie=

23: czyń Ńmiłowania nad wŃzytkimi ktorzy grzechy

24: popełniaią.

25: # A nieczyń) Srogie Ńlowo ktore fie dwoiako ro=

26: zumie, pirwŃzy wykład. NiedopuŃciŃz przez pomŃty

27: żadnego grzechu. wtory. Nieczyń Ńmiłowania, tho

strona: S6

PSALM: 58.

1: ieŃt nad tymi ktorzy niechczą przeŃtac grzeŃzyc, abo

2: ktorzy ieŃzcze bronią grzechow Ńwoich.

3: Conuertentur ad veŃperam & famem pa-

4: tientur vt canes: & circuibunt ciuitatem.

5: Przeciwnici moi zydwie nawrocą fie ależ

6: wieczor/ ale więc tedi nacirpią fie głodu iako pfi

7: á będą krężyć [!] około miafta.

8: # Nacirpią fie głodu, Bo nie będzie vczonych ka

9: pflanow ktorzyby flowo boże kazali. Otho thu pro=

10: rocztwo iż żydowie nawrocą fie ku wierze krzeł=

11: ciałńskiey, ale aże w wieczor, to ieft przed ładnym

12: dniem, anie tylko zydownie ale y inſzy. Ale więcz

13: onego czaftu będzie wielki głod flowa bożego, Bo

14: około onego czaftu będą zabijac y wypędzac godne

15: kapłany y zakonniki, podobno nie długo tego iuż

16: czekac.

17: *Ecce loquentur in ore suo & gladius in la-*

18: *bijs eorum: quoniam quis audiuit.*

19: Abociem otho ci nieprzyjaciele moi iuż będą

20: mowić vfty swoimi/ á miecz w ich vfciech będzie

21: abowiem y kto będzie ich fluchał.

22: # w ich vfciech) gdy mowili, vkrzyżuy winienci

23: śmierci. Kto będzie ich fluchał, to ieft, kto ich złoć

24: obaczy, żaden, bo będą mnimac aby dobrze czyni=

25: li krzyżuiąc iego.

26: *Et tu domine deridebis eos: ad nihilum deduc-*

27: *es omnes gentes.*

28: Ale ty miły panie nalmieiefz fie fnich w ni=

29: wecz obrocifz wſzytki takie ludzie.

strona: S6v

PSALM: 58.

1: # To ieft, potępifz ie kthorzy fie twey prawdzie

2: Ńprzeciwiiali.

3: *Fortitudinem meam ad te custodiam: quoniam*

4: *deus susceptor meus es: deus meus misericors*

5: dia eius pręueniet me.

6: A ia przezpieczność y moc moię będę w tobie

7: pokładał/ y w tobie iey będę strzegł miły panie/ a=

8: bowiem tys ieft bog przyjmiciel moy á miłofier=

9: dzie twoie vprzedzi mie.

10: # Uprzedzi mie) Czulfz niż ia czo dobrego poczną

11: Oto tu nauka: iż my łami z łiebie nic dobrego nie=

12: mozem działać. Ale vprzedza nas miłofierdzie bo=

13: że gdy czo dobrego działać mamy.

14: Deus oftendit mihi super inimicos meos:

15: ne occidas eos ne quando obliuiscantur po-

16: puli mei.

17: Pan bog mnie vkazał nad nieprzyjacieli

18: moimi Otciec niebieski mnie fynowi vkazał j ob=

19: iawił. rzeknąc/ Niezabijay ich/ by kiedy lud moy

20: mnie niezapamiętał.

21: # Oto tu prorocztwo o żydziech, iż ich niemaia za

22: bijac a to dla tego, aby krzełciani miedzy łobą nie=

23: zapamiętali męki bożey ktorą podiał od tego ludu

24: A tez dla tego, bo żydowie łą oflowie nałzy, ktorzy

25: za nami krzełciany nołzą księgi łtarego zakonu,

26: przez ktore dołwiadcżamy prawdy nałzey wiary,

27: a włzakoż lepiejby miedzy łobą niemiec tego ludu

28: żydowskie^{g0}, niżli tak gimiec iako ieft v nas, bo lich

29: wią czo ieft naprzeciwno bogu y prawu duchow=

strona: S7

PSALM: 58.

1: nemu. A tez łą na wielką ciężkość krzełcianłtwu,

2: włzitko złe myłłac iako łłowni nieprzyjaciele Ch=

3: ryłtuła miłęgo.

- 4: *Difpge illos in virtute tua & depone eos*
- 5: *protector meus dñe.*
- 6: A przeto ich nie zabijaj) ale ie rofprofz mo=
7: czą twoią miły panie Oto sie fpełniło prorocztwo
8: iz żydowie po fwiecie rofprofzeni. á raczy ie flo=
9: życ miły panie obronicielu moy.
- 10: # Słóžyc) czufz z kroleftwa y z kapłańftwa, to fie
11: wftytko fpełniło, bo iuz, ani kroleftwa maią, ani ka
12: płana. Abowiem chce pan bog, aby żadna inłza
13: ofiara kapłańska niebyła, iedno ofiara ciała boze=
14: go ofiara nałwiętfza.
- 15: *Delictum oris ecrum: fermonem labiorū*
- 16: *ipforum & comprehendantur in fupbia fua.*
- 17: Raczy teź zrzucić miły panie wyftęp ięzika ich
18: raczy zefromocić mowę vft ich/ á niechay będą
19: przewyciężeni w pyfze fwoiey.
- 20: # Ięzika ich, ktorym mowią abych ia niewftał
21: z martwych.
- 22: *Et de execratione & mendacio annuncia-*
23: *buntur in confummatione: in ira cōfumma-*
24: *tionis & non erunt.*
- 25: A tak będą obiawieni w bluznieniu y w kłam=
26: ftwie fwoim aż do ich zniłzczenia/ w bluznieniu
27: abo przeklinaniu. Otho prorocztwo iż oni y dzifia
28: bluznią pana Iefufa y każdy dzień **trzikroz** [!] prze=
29: klinaią krzełfciany, ieft to rzecz pewna, bo to iawnie

strona: S7v

PSALM: 58.

- 1: powiedaią ktorzy fie z nich na wiarę krzełfciańską
2: nawraczaią, a wždy fnimi opczują krzełfciani iako

- 3: z przyjacielmi. To fie im ftanie w gniewie doko=
4: nania ich á więci [!] ich nie będzie/ iż ich miły panie
5: dokonałz z gniewu twego.
6: Et fcient quia deus dñabitur Iacob & fi-
7: nium terrę.
8: A tedy więc dowiedzą fie iż pan bog będzie pa
9: nował w domu Iacobowym y po wżitkich gra=
10: niczach fwiata.
11: # Iacobowym) to ueft w pokoleniu tych kthorzy
12: patriarchy Iacoba naładowali.
13: Conuertent̄ ad uelperā & fanem pacient̄
14: vt canes: & circuibunt ciuitatem.
15: Nawroczą fie kwieczoru á głod będą cierpieć
16: iako pfi/ a będą miałto okrążyć. Iuż to pirwy było
17: Ipli difpergentur ad manducandum: fi ve
18: ro non fuerint faturati & murmurabunt.
19: Rołprofzą fie fzukaiąc czoby iedli/ á iefthli fie
20: nienaficzą tedy będą fzemrać.
21: Ego aūt cantabo fortitudinem tuam: & e-
22: xaltabo mane mifericordiam tuam
23: Ale ia będę pienim wyflawiał moc twoię mi
24: ły panie/ a będę wyłoce pochwalał w zarań mi=
25: łofierdzie twoie. w zarań) to ieft wednie czału ła=
26: ski, czału nowego zakonu.
27: Quia factus es fufceptor meus: & refugiū
28: meum in die tribulationis meę.

strona: S8

PSALM: 59.

- 1: Abowiemes fie ty ftał miły panie przijacie=
2: lem moim/ á tys ochłoda moia dnia załmucze=

- 3: nia mego. Ten dzień był wielki piątek.
- 4: *Adiutor meus tibi pfallam: quia deus fufce*
- 5: *ptor meus es: deus meus misericordia mea*
- 6: Wfpomożycielu moy thobie ia będę chwałę
- 7: fpiewał abowiem tys ieft bog ktoris mie prziiął:
- 8: Czufz tys mie wybawił od nieprzyjacielow moich.
- 9: boże moy miłofierdzie moie.
- 10: # Nadobne flowo, ktore był zwykł mowic fwię=
11: thy Francifzek wftawicznie boże moy miłofiedzie
12: moie.

strona: T3

PSALM: 61.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:

12: **Pfalm. 61. Pienie 61.**

- 13: W tim pieniu prorok moui z perfony ludu wier
14: nego w troskach położonego. A też iako na ten
15: lud mieli powftać nieprzyjaciele ie^g. A iako pan
16: bog miał być wybawicielem iego. Też naucza ia
17: ko fie bogaci maią rządzić w bogactwach
18: fwoich. Też iako pan bog ieft miłofier=
<http://rcin.org.pl>

19: ny płacząc wżelkiemu według v=

20: czynkow iego.

21: Onne deo fubiecta erit anima mea?:

22: ab ipfo enim falutare meum.

23: Y zaż nieprzydzie ten czałz gdy dufza moia fa

24: memu panu bogu będzie poddana/ abowiem od

25: iego łamego czekam wybawienia.

26: # To mowi lud wierny w troskach położony. A

27: dufza moia, czufz wyzwolona od vcifnienia.

strona: T3v

PSALM: 61.

1: Nam & ipse deus meus & salutaris meus

2: fufceptor meus: non mouebor amplius.

3: Boć on łam ieft bog moy y zbawiciel moy/

4: on mie kłobie przijał/ a przeto łie więcej nierufzę

5: # To ieft, zawsze w iego woli będę trwał, a przy=

6: dzie ten czas gdi mie więcej niebędą gabac nieprzi

7: iaciele moi.

8: Quoufque irruitis in hominem: interficitis

9: vniuerfi vos tanq̄ parieti inclinato & mace-

10: rie depulfę.

11: A dokądze łie tak będziecie rzucać na czło=

12: wieka/ wżytci zabijać chcecie/ powłtaiecie nań ia

13: ko na łcianę pochyłoną y na parkan ktory chce

14: vpać.

15: Verūtamēn percium meum cogitauerūt

16: repellere: cucurri in fiti: ore fuo benedicebāt

17: & corde fuo maledicebant.

18: Aczkolwiek tak vpominani byli

- 19: A wżakoż myłlili o tym iakoby odpłatę moię
20: odemnie oddalili przeżedłem Ńadło moie prag=
21: nące CżuŃz zbawienia. A oni wżdy włthy Ńwemi
22: bogoŃlawili ale Ńercem złorzeczyli.
23: *Verūtamen deo Ńubiecta eŃto anima mea:*
24: *quoniam ab ipŃo patientia mea.*
25: A wżakoż (czokolwie oni czynią) bądź po=
26: wolna miłemu Bogu dużo moia boć od niego
27: ieŃt cirpliwołc moia.
28: # Miedzy przełladowaniem tak wielkim.

strona: T4

PSALM: 61.

- 1: *Quia ipŃe deus me⁹ et Ńaluator meus: ad-*
2: *iutor meus: non emigrabo.*
3: Boć on ieŃt pan bog moy y zbawiciel moy/ á
4: przeto od iego poddania nie odŃtąpię.
5: *In deo Ńalutare meum & gloria mea: deus*
6: *auxilij mei & Ńpes mea in deo eŃt.*
7: W panie bodze ieŃt zabwienie moie y chawała
8: moia/ pan bog ieŃt wŃpomożenie moie/ á nadzie=
9: ia moia ieŃt w panie bodze moim.
10: *Sperate in eo omnis congregatio populi:*
11: *effundite coram illo corda veŃtra: deus adiu*
12: *tor noŃter in æternum.*
13: Pokładaycie wnim nadzieię wŃzelkie zebranie
14: ludzkie/ wyleycie przed nim Ńerce waŃze Płaczą co
15: miłofierdzie iego. Boć pan bog wŃpomożiciel ieŃt
16: waŃz nawieki.
17: *Veruntamen vani filij hominum: menda*
18: *ces filij hominum in Ńtateris, vt decipiant ipŃi*

19: *de vanitate in idipsum.*

20: A wżakoż fynowie ludſci naproźnoſc ſie wy=

21: dali fynowie ludſci ſą kłamliwi przy rozważa=

22: niu ſprawiedliwoſci/ aby ſie ſami zdradzali w

23: proźnoſci. Czuj, aczkolwie w nim ſamym nadzie=

24: ia ma byc, a wżakoż ludzie ſwieczci nadzieię mają

25: w proźnoſci tego ſwiata.

26: *Nolite ſperare in iniquitate: & rapinas no-*

27: *lite concupiſcere: diuitiæ ſi affluent, nolite*

28: *cor apponere.*

PSALM: 62.

29: Nie dufajcie w złoſci wałzey/ á nie żądajcie

30: drapieſtwa/ á ieſtli bogactwa wam będą przy=

31: mnażać ſie nie przykładajcie ſercza.

32: # To ieſt, nie miłujcie ich gorąco, ani ich ſtrzeżcie

33: skąpie, ani w nich dufajcie, ani ſie ſnich pyłznicie.

34: *Semel locutus eſt deus, duo hic audiui, quia*

35: *potestas dei eſt: & tibi domine miſericordia, quia*

36: *tu reddis unicuique iuxta opera ſua,*

37: Ieden raz rzekł pan bog y ſłyſzałem ty dwie

38: rzeczy Ieden raz) to ieſt nie zmiennie. Iż pan bog

39: ieſt mocny ku ſądzeniu y ku karaniu. á tys ieſth

40: miły panie miłofierny abowiem ty wracałz w=

41: ſzelkiemu według wczynkow iego.

42: # Płacząc dobrze dobrim, a złym też złe.

strona: T7

PSALM: 63.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22: Pfalm.64. Pienie.64.

23: W tym pieniu prorok mowi z perfony kościoła

24: krześciańskiego żądaiącz aby wyfluchał modli=

25: twę iego/ Też bogoślawi lud krześciański/ Też iż

26: then kościoł ieft wielki w fwiatości y w ípra

strona: T7v

PSALM: 64.

1: wiedliwości/ Też profi aby pan Iefus przy

2: źzedł na fwiat/ bo on miał być nadzieią

3: wŕzítkie^g fwiata/ Też iaka mocz boża

4: ieft/ iakie czuda mieli czynić zwo=

5: lennici iego/ y chwali

6: nowy zakon.

7: **T**E decet hymnus deus in Syon: & tibi

8: reddetur votum in Ierufalem.

9: # To mowi kościoł fwięty.

10: Tobie miły panie boże słuźno chwałę dać na

11: gorze Syon/ á tobie ofiari będą ofiarowany w

12: Ierufalem

13: # To ieſt w koſciele krzeſciańskim.

14: Exaudi orationem meam: ad te omnis ca-

15: ro veniet.

16: Wyſłuchay panie boże modlitwę moię. Tho

17: ieſt wiem iż wyſłuchałz w tym koſciele nowego za=

18: konu. do ciebie wſzelki człowiek przydzie.

19: # Do ciebie, to ieſt ku chwale twej, wſzelki czło=

20: wiek) to ieſt ze wſzelkiego rozdzaiu ludzkiego.

21: Verba iniquorum preualuerūt ſuper nos:

22: & impictatibus noſtris tu propiciaberis.

23: A iż wyſłuchałz ztąd ieſt dowod) bo oto ſłowa

24: złych nieprzyjacielow naſzych **pzeſilili [!]** ſie na nas

25: # Nieprzyjacielow, czuſz duźnych ktorzy począw

26: ſzy od Adama aż dotychmiałz częſto **n as [!]** zwodzą.

27: A wźdy miły panie nad grzechy naſzemi bę=

28: dziełz miał lutofc.

strona: T8v

PSALM: 64.

1: Beatus quem elegifti & aſſumpſifti: habi-

2: tabit in atrijs tuis.

3: Dla tego) bogoſławiony ieſt człowiek ktore=

4: gos w ten kościoł przijał ktory będzie mieſzkał w

- 5: pałacach twoich.
- 6: # Dla tego) czufz iż mafz lutofc nad grzechy. wten
- 7: kościoł) czufz krzefciański gdzie telko ieft grechom [!]
- 8: odpufzczenie.
- 9: Replebimur in bonis domus tuæ: fanctū
- 10: eft templum tuum, mirabile in equitate.
- 11: Abowiem będziemy naficeni wielkiego dobra
- 12: pałaczu twego. Czufz my ktorzy miefzkamy w
- 13: tym kościele w łafce bożey, dobra duźnego będzie=
- 14: my nafyceni. Abowiem fwięty ieft kościoł twoy/
- 15: á dziwny w fprawiedliwoſci.
- 16: # Oto mowi iż kościoł fwięty, czufz [!] dla fwiętoſci,
- 17: a dziwny w fprawiedliwoſci dla nauki.
- 18: Exaudi nos deus falutaris noſter: ſpes om
- 19: nium finium terræ, & in mari longe.
- 20: Wyſłuchay nas miły panie boże zbawicielu
- 21: nafz. Czufz aby iuż raczył przyfc z nieba a odkupił
- 22: nas. thys ieft nadzieia wſzytkich granicz thego
- 23: ſwiata y na morzu na nadalżym.
- 24: # Iakoby rzekł nietelkos ieft nadzieia ludu ży=
- 25: dowskiego ale też wſzędzie indzie.
- 26: Preparans montes in vittute tua, accinct⁹
- 27: potentia: qui conturbas profundum maris,
- 28: ſonum fluctuum eius.

Ty ſam

strona: V

PSALM: 64.

- 1: Ty ſam miły panie tworzyſz gori moczą twą
- 2: # Gori to ieft apoſtoły, rozumiejąc duchownie.
- 3: przepałaſ ſie ſiloſcią/ tys iefth ktory miefzałz

- 4: głębokość morzką y łzomy wełnow iego.
- 5: *Turbantur gentes & timebunt, qui ha-*
- 6: *bitant terminos a lignis tuis: exitus matuti-*
- 7: *ni & vespere delectabis.*
- 8: Zamieszkał lud y złąkniał lud y ci którzy mieszka-
- 9: kają na granicach ziemi od znaków twoich
- 10: miły panie/ ó ty rozkoszne uczynisz. # Na grani-
- 11: czach, jako w Indii w murzyńskiej ziemi w Hi-
- 12: spanii y indii od znaków. Czufz gdy wzrzą zna-
- 13: miona które będą działać zwolennicy.
- 14: wyście jutrze jutrze i wieczorne.
- 15: # To jest chwały y rano y wieczorne, które tobie
- 16: będą działać, ty tobie będą przyjemne y rozkoszne.
- 17: *Vifitasti terram & inebriasti eam: multi-*
- 18: *plicasti locupletare eam.*
- 19: Nawiedziłaś ziemię miły panie/ y wpoles ją
- 20: y rozmnożyłaś ją bogactwami wielkimi.
- 21: # Czufz gdys zstąpił z nieba wpoles ją mądro-
- 22: ściami y nauką.
- 23: *Flumen dei repletum est aquis: parafti ci-*
- 24: *bum illorum, qm̄ ita est preparatio eius.*
- 25: Rzeka boża napełniona jest wodami nagoto
- 26: wałeś ich pokarm/ abowiemes tak zjednął nago-
- 27: towanie iey (Pokarm) to jest świętość kościelną.
- 28: *Riuos eius inebrians: multiplica genimi-*

V

strona: Vv

PSALM: 64.

- 1: *na eius: in stititidijs eius letabitur germinās*
- 2: Zrodła iey napełniwszy racz też rozmnożyć

3: y płodność iey. Zrodła, to iest apostoły iey, to iesth

4: tey rzeki, to iest tego ludu krzełciańskiego. y pło=

5: dność, to iest wżytki wierne. Płodna ziemia z

6: pokropienia tey wody będzie sie wefeliła.

7: # Zbor krzełciański będzie sie wefelił z thego iż

8: vzrzy wielkość ludu ktori będzie pokropion wodą

9: krztu świętego.

10: *Benedicens coronę anni benignitatis tuę*

11: *& campi tui replebuntur vbertate.*

12: Ty miły panie daż bogoławieństwo roku ży

13: zności y płodności twoiey/ a pola twoie pełne bę

14: dą obfitości.

15: To iest daż bogoławieństwo czału y latam nouego

16: zakonu, ktori będzie. Iakoby rzekł. Czas starego

17: zakonu był niepłodny bo nie rodził thakiey łaski

18: ktoraby prosto otworzyła vliczkę niebieską, ale to

19: czyni zakon nowy.

20: *Pinguescent speciosa deferti: & exultatio-*

21: *ne colles accingentur.*

22: A tedy więcz śliczne pola na pułtiniach roz=

23: mnożą sie wielką żiznością á pagorki przybierzą

24: sie w radość y wesele.

25: # Pola to iest, ci ktorzy byli pogany, będą płodni

26: A pagorki) to iest ci ktorzi będą včic Ewangeliey

27: świętey, iako są doctorowie święci, a tho dla thego

28: mowi abowiem wietřza część doctorow krełciań=

29: skich pořła z pogaństwa, Iako Origenes, Euze=

30: bius Ciprian, Auguřtin., Ambro. Ieroni. y inřzy.

- 1: Induti funt arietes ouium, & valles abun-
2: dabunt frumento: clamabunt & enim, hym-
3: num dicent.
4: Skopowie owiecz fą przyodziani wełną/
5: Tho iefth przełożeni poſpolitego ludu w koſciele.
6: A niżyny będą w życie obfitować/ Tho iefth w
7: pokarmie duchownym iako iefth ciało Boże.
8: będą z radością ſpiewać/ á chwałę panu bogu bę
9: dą dawać.

strona: V6

PSALM: 67.

- 1:
2:
3:
4:

5: **Pſalm. 67/ Pienie 67.**

- 6: To pienie iefth o zmartwychwſtaniu pana Ie=
7: ſufa/ y o zginieniu moci diabelskiej y żydowskiej
8: á o pociefze ludu nowego zakonu/ O wniebo w=
9: ſtąpieniu pana Chriſtuſa/ y iako miał wybauić
10: otcze ſwięte z odchłanieny/ y grzeſzne z grzechow.
11: Też wyſłauia dobroći pod figurą ktore dał pan
12: bog koſciołowi ſwemu/ iako zeſłanie ducha ſwię
13: tega [!] widome. Danie Euangeliey według kto=
14: rey vpomina prorok aby ſpokojnie ludzie mieſz=
15: kali. Też chwali lud krzeſciański iako iefth żyzny
16: á płodny. Też iako tyſiącymi angiołow miało
17: prowadzić pana Ieſufa w niebo/ á on miał ięt=
18: ce z ſobą wprowadzić do nieba. Też iako ſie
19: pogani mieli kniemu nawrócić á mieli ſie

20: dać o iego wiarę zabijać. Też o apo

21: łtolech y o kacerzach.

22: **E**Xurgat deus & diffipen̄ inimici eius:

23: & fugiant qui oderūt eum a facie eius.

24: Ten ieft p̄alm ktory miedzy in̄szymi trudnieyſzy

25: ieft ku zrozumieniu, aieft [!] znamienity.

26: Powłtań pan bog á day to aby fie roſprofzi=

27: li nieprzyjaciele iego. á ci ktorzy nim wzgardzili

strona: V6v

PSALM: 67.

1: niech vciekaią od niego. To ieft gdy vmrzeſz fy=

2: nu boży raczy więc wftać z martwych, aby fie nie=

3: przyjaciele to ieft diabli roſprofzyli, abo też żydouie

4: ktorzy ciebie wzgardzili.

5: Sicut deficit fumus, deficiant: licut fluit

6: cera a facie ignis, fic pereāt peccatores a facie

7: dei.

8: Iako dym ginie/ tak y oni niechay zginą/ iako

9: wosk od ognia płynie/ tak niechay zginą grzeſz=

10: nici od oblicza bożego. Chriſtuſowego gdy zmar=

11: twych wftanie. Przez grzeſzniki też rozumie żydy

12: y diabły.

13: Et iufti epulent̄ & exulent in confpectu

14: dei: & delectentur in leticia.

15: Ale ſprawiedliwi będą vżywać y będą fie ra

16: dować przed oblicznoſcią bożą á będą fie w we=

17: ſelu kochać. Sprawiedliwi, to ieft wſzytci wierni

18: nowego zakonu, przeto iż wybauieni o d [!] grzechu y

19: od brzemienia ſtarego zakonu to fie pełni vżywa=

- 20: nie gdy pożywamy baranka niepokalonego.
21: Cantate deo, pfalmum dicite nomini eius
22: iter facite ei qui ascendit super occasum: do-
23: minus nomen illi.
24: Spiewajcie panu bogu á piofnkę iemu wy
25: flawiajcie Czufz wy angiołowie fwięci gdi będzie
26: w niebo wftępował z wielkim zwycięstwem.
27: przeprowiajcie iemu drogę który wftąpił na za=
28: chod/ pan iemu imię. Na zachod) to ieft zwycię=
29: żył śmierc przez zmartwywftanie.

strona: V7

PSALM: 67.

- 1: Exultate in conspectu eius: turbabūtur a
2: facie ei° patris orphanorū & iudicis viduarū
3: Radujcie się przed oblicznością iego boć nie=
4: przyjaciele iego załmuczą się To będzie w dzień
5: sądny od obliczności iego/ który ieft otciec firoth
6: y sędzia wdow.
7: Deus in loco suo fancto: deus qui inhabi-
8: tare facit vnius moris in domo.
9: Pan bog ieft na mieftczu fwiętym swoim
10: w niebie y w domu y w kościele krzełcianskim.
11: tenći ieft pan bog który w domu swoim iedno=
12: łtaynie każe ludziom przebywać.
13: # Iednołtaynie, to ieft zgodnie a w iedney woli.
14: Qui educit vinctos in fortitudine: fimili-
15: ter eos q exalperāt, qui habitāt in sepulchris.
16: Tenći ieft pan) ktori wybawia iętcę z niewo=
17: ley w mocy wielkiej/ Z niewoley, to ieft z odchła=
18: ni piekielney. takież y ty wybawia ktorzy iego ku

- 19: gniewu przywodzą ktorzy w grobiech mieszkaia.
- 20: # w grobiech to iest w złym zwyczaiu.
- 21: *Deus cum egredieris in conspectu popu=*
- 22: *li tui: cum pertransires in deserto.*
- 23: Panie boże gdys niegdi vprzeszał przed obli=
- 24: cznością ludu twego gdys na puzczy szedł przed
- 25: nim.
- 26: # wyflawia prorok dobroci boże ktore dał kościo
- 27: łowi śwemu, *ato [!]* pod figurą, gdys szedł przed nimi
- 28: Czujz gdys twoy lud z niewoley Egipskiey wiodł

strona: V7v

PSALM: 67.

- 1: *Terra mota est, & enim cœli distillauerūt*
- 2: *a facie dei Synai: a facie dei Iſrael.*
- 3: Tedy ziemia wezdrzała á niebioła deszcz spu=
- 4: ściły od obliczności boga na gorę Sinai z stępu=
- 5: iącego od obliczności boga Iſraelskiego.
- 6: # wſzytko to było gdy pan bog dawał przykaza=
- 7: nie Moyſeszowi na gorze Synai.
- 8: *Pluuiam voluntariam ſeregabis deus hęc*
- 9: *reditati tuę, & infirmtaa [!] est: tu vero perfecti*
- 10: *ſti eam.*
- 11: Takież też z oſobna spuściłes miły panie deszcz
- 12: dobrowolny dziedzictwu twemu/ ktore zemdlo=
- 13: ne było ales ie ty miły panie poſilił
- 14: # Deszcz, to iest łaskę twoię, Dziedzictwu) tho
- 15: iest Apoſtołom w dzień ſwiąteczny, y też kościołowi
- 16: twemu ktori przed twym narodzeniem był mdły.
- 17: *Animalia tua habitabunt in ea: paraſti in*
- 18: *dulcedine tua pauperi deus.*

- 19: A w tym dziedzicztwie będą mieżkać ćiche zwie=
20: rzęta twoie/ w dziedzicztwie, tho ieft w kofciele
21: krzełciańfkim. ciche zwirzęta, to ieft pokorni ludzie
22: O miły panie iakąs wielką łodkocć twoię łpra=
23: wił vbogiemu.
24: # Sprawił łodkocć łlowa łwego, ciała łwego, ła
25: ski łwoiey człowieku grzełznemu.
26: *Domin' dabit verbum euangelizantib':*
27: *virtute multa.*
28: Pan bog da łlowo tim ktorzy ie każą wielkiey
29: *miico [lege: moci].*

strona: V8

PSALM: 67.

- 1: # Oto wyflawia czo zgotował pan bog vbogie=
2: mu da łlowo to ieft naukę Ewangeliey.
3: *Rex virtutū dilecti dilecti: & łpeciei do-*
4: *mus diuidere łpolia.*
5: Krolowie wielkiego moczarztwa łtali łie mi=
6: li y lubi/ Ktorzy łie na wiarę nawrocili łtali łie
7: lubi panu bogu. A na okrałę domu boże^{g^o} dzielili
8: łupy. To ieft kofcioły okrafili bogacztwy łwemi.
9: *Si dormiatis inter medios cleros: pennæ*
10: *columbę deargentatę, & połteriora dorłi ei'*
11: *in pallore auri.*
12: Iełtli łie włpokoicie (o ludzie) w połrzodku
13: dwoyga dziedzicztwa/ thedy będziecie iako piorka
14: gołębice połrebrzonej á grzbiet ie y będzie zołty ia
15: ko złoto.
16: # Iełtli łie włpokoicie, to ieft iełtli będziecie cicho
17: a łpokoyno mieżkać mieżdy tim dwoim dziedzicz

- 18: twem ziemskim y niebieskim, thedy będziecie na
19: okrafę kościoła krześciańskiego, Będziecie iako
20: czudne piorka gołębiczki poFREBRZONEY, to ieŃt ko=
21: Ńcioła, ktori ieŃt przez gorzkoŃci iako gołębiczka
22: żołci nie ma, A ieŃt proŃtoty Ńwiętey iako gołębicz=
23: ka, A zowie koŃcioł gołębiczką poFREBRZONĄ, Abo=
24: wiem Nauką bożą koŃcioł brzmi iako Ńrebro A
25: grzbiet żołty) To ieŃt będzie gorącą łaską napęł=
26: nion, ktora łaska wŃytko skromnie znofi iako=
27: by na grzbiecie brzemię.
28: Dum discernit cœleŃtis reges, fuper eam
29: niue dealbabunŃ in Selmon: mons dei mons
30: pinguis.

strona: V8v

PSALM: 67.

- 1: Gdy pan niebieski wŃtawia nad tą gołębicz=
2: ką przełożone/ Nad gołębiczką to ieŃt nad koŃcio=
3: łem. Przełożone, czuŃz ktorzy y Ńami Ńiebie y inŃze
4: dobrze rządzą. Thedy nad Ńnieg będą pobieleni
5: w zaćmieniu łaski bożey tha gora boża ieŃt gora
6: tłuŃta. Gora to ieŃt zbor krześciański, ieŃt tłuŃty, to
7: ieŃt żyzny w obŃitoŃci łaski bożey.
8: Mons coagulatus mons pinguis: vt quid
9: Ńulpicamini montes coagulatos?
10: Gora ta Ńyna ieŃt mleku przyrownana y go=
11: ra tłuŃta y czemu Ńie domnimawacie na yn=
12: Ńzich gorach żiznoŃci Iakoby rzekł, niemałzci indzie
13: takich pożythkow ani zbawienia iedno w wierze
14: krześciańskiey. KoŃcioł krześciański mleku y tłu
15: ŃtoŃci przyrównan. Mleku dla młodich ktorzy w

- 16: kościele lekką nauką bywają karmieni. A tłuŝto=
17: ŝci dla mężnych ktore karmi głębfza nauka.
18: *Mons in quo beneplacitum eŝt deo: habi*
19: *tate in eo, & enim dominus habitabit in finē*
20: Tać ieŝt gora w ktorey ŝie zlubiło panu bogu
21: mieŝzkać/ y będzie na niey pan bog doskonania
22: mieŝzkał.
23: *Currus dei decem milibus multiplex, mil*
24: *lia letancium: dñs in eis in Synai in fancto*
25: Boże w niebo wŝtąpienie z dzieŝiąc tyŝięci ro
26: zmaite/ tyŝięczmi tych będzie ktorzy ŝie będą ra=
27: dować To ieŝt, tyŝięczmi będzie angelskich zaŝtę=
28: pow ktorzy iego poprowadzą. Abowiem pan bog

będzie w=

strona: X

PSALM: 67/

- 1: będzie w nich na ŝwiętey gorze Synai.
2: # To ieŝt w kroleŝtwie niebieskim.
3: *Aŝcendiŝti in altum, cepiŝti captiuitatem:*
4: *accepŝti dona in hominibus.*
5: Wŝtąpiłes miły panie na wyŝokoŝc wŝiąwłzy
6: z ŝobą ieŝtce/ Na prawicę boga otcza z odchłanieny
7: piekielney, A wŝiąłes dary wielkie w ludziach.
8: # Yżes ie z niewoley wieczney wybawił
9: *Etenim nō credētes: inhabitere dñm deū.*
10: A tys k ŝobie ludzie wŝiął miły panie/ ktorzy
11: niedowierzali aby pan bog w ludziach miał mie
12: ŝzkać. Niedowierzali, bo taci byli pogani wŝytcy.
13: *Benedictus dominus die quottidie: prof-*
14: *perū iter faciet nobis de° ŝalutariū noŝtro*

- 15: Bądź bogoślawnion pan bog na wśzelki dzień
- 16: y wśtawicznie boć on fzczeńną drogę nam wćzini
- 17: Drogę) czuśz ku zbawieniu wiecznemu.
- 18: Ten pan ktory ieśt rozmnożcza zbawienia na=
- 19: śzego.
- 20: *Deus noſter deus faluos faciendi: & do-*
- 21: *mini domini exitus mortis.*
- 22: Sam pan bog naśz ieśt ktory zbawić może/ á
- 23: na pana boga fame^go zależi abieśmy wśzli śmierci
- 24: # Czufeśz grzechowey y piekielney.
- 25: *Verumtamen deus confringet capita ini=*
- 26: *micorum fuorū: verticem capilli perambu-*
- 27: *lantium in delictis fuiſ.*

X

strona: Xv

PSALM: 67.

- 1: Acżkolwie on chce wśzytki zbawić) á wśzakoż
- 2: pan złomi y skazi głowy nieprzyjacielow ſwo=
- 3: ich/ skazi wirzech głowy y z włoſami/ tym ktorzy
- 4: trawią w złoſciach ſwoich. Skazi głowy, to ieśt
- 5: pychę, a wirzech głowy, to ieśt pyśzne myśli.
- 6: *Dixit dominus ex Baſan, conuertam con*
- 7: *uertam: in profundo maris.*
- 8: Rzeķł pan bog iż ia pan obrocę lud w głę=
- 9: bokoſć ſuchoſci/ obrocę lud w głębokoeść morzką
- 10: # Suchoſci) to ieśt on lud pogański ktory przed
- 11: tym był ſuchy, to ieśt łaski bożey niemaiący prze=
- 12: mienieć gi w obſitość łaski moiey.
- 13: *Vt intingat pes tuus in languine: lingua*
- 14: *canum tuorum ex inimicis ab ipſo*

- 15: Miły panie tako fie ciebie barzo rozmiłuią iż
16: teże noga twoia ich krwią fię pokropi Dadzą fie
17: zabic dla ciebie, tako iż też nogi twich miłofników
18: będą brodzić w ich krwi ich ciała zbierając.
19: Y ięzik pfow twoich poydzie z nieprzyacielow od
20: niego. To iest wiele wynidzie z pogaństwa, ktore
21: pogaństwo iest nieprzyjacielmi twoimi, takich kto
22: rzy iako pfi będą wołac na grzechy y naprzeciwno
23: bałwaństwu, ale to fwięci będą pieskowie, iaczy
24: byli ci ktorzy kazali wiarę krześcianską nawro=
25: ciwłzy fie przod fami z pogaństwa.

26: *Viderunt ingressus tuos deus: ingressus*

27: *dei mei regis mei qui est in sancto*

28: Widzieli ludzie wefzcie twoie miły panie bo=

strona: X2

PSALM: 67.

- 1: że/ widzieli wefzcie boga mego kthory miefzka w
2: fświętym kościele fwoim. wefzcie, to iest gdys mi=
3: ły panie przyfzedł na ten fwiat.
4: *Pręuenerunt principes coniuncti pfallen-*
5: *tibus: in medio iuuencularū tympaniftriarū.*
6: Książęta vprzedzili á złączyli fie ftymi ktorzy
7: pana boga chwałą/ ktorzy książęta ftanęły w po=
8: frzodku kościoła nowego pana boga martwie=
9: nim ciała chwającego.
10: # Książęta, to iest apostołowie vprzedzili infze
11: ludzie ktorzy fie potym na wiarę nawrocili a złą=
12: czili fie z drugimi ktorzi pirwej pana boga poznali
13: *In ecclesijs benedicte deo: domino de fon*
14: *tibus Ifrael.*

15: Dla tego w kościele chwalcie pana boga/ ch=
16: walcie iego z zrzodła ktore dał wypłynąć ludu
17: Ifraelskiemu. Ze zrzodła, to ieft z tey nauki kto=
18: rą wydał temu ludu ktory wiarę widzi pana bo=
19: ga, toc ieft Ifrael.

20: *Ibi beniamin adolefcētul^o: i mētis exceffu*

21: W tymći kościele ieft Beniamin barzo mło=
22: dy w zachwyceniu duſze. Beniamin) to ieft fwię
23: ty Paweł ktory *ua* [!] oſtatku miedzi wſzytkimi apo
24: ſtoły ſie nawrocił, a przeto go tu młodym czyni.
25: # Tu prorocztwo o ſwiętim Pawle iż ſie miał na=
26: wrocic dziwnym obyczaiem, y miał byc zachwy=
27: czon do trzeciego nieba, iako ſie tak ſtało.

28: *Principes Iuda duces eorum: principes*

29: *Zabulon & principes Neptalim.*

X ij

strona: X2v

PSALM: 67.

1: W tym też kościele ſą kxiążęta z pokolenia Iu
2: da ktorzy ſą wodze Abowiem pan Iefus był z po=
3: kolenia Iuda y tez Iakob, Ian, Simon y Iudaſz y
4: Iacob mnieyſzy apoſtołowie ſwięci. W timże ko=
5: ſciele kxiążęta Zabulon y kxiążęta Neptalim.
6: # Czůſz ſą też w tym kościele abowiem ſwięthy
7: Piotr y ſwięty Andrzey y inſzy niektorzy apoſto=
8: łowie ci byli z ziemie Galileyskiey z pokolenia Za
9: bulon y Neptalim, onich tu prorocztwo.

10: *Manda deus virtuti tuę: confirma hoc de*

11: *us quod operatus es in nobis.*

12: Miły panie boże racz wzbudzić mocz twoje

- 13: To iest racz zeflac ducha fwiętego fwego.
14: A raczy to potwierdzić czos w nas fprawil.
15: # Czulfz łaskę ktorąs dał kościołowi twemu.
16: A templo tuo in Ierufalem, tibi offerent
17: reges munera.
18: Wyborni kxiążęta twoi miły panie poczaw=
19: fzy od kościoła twego który iest w Ierufalem bę=
20: dą tobie dary ofiarować.
21: # Kxiążęta, to iest apostołowie y infzy fwięci twoi
22: Increpa feras arundinis: congregatio tau-
23: rorum in vaccis populorum, vt excludant
24: eos qui probati funt argento.
25: Miły panie) raczy skarać ty zwierzęta nie=
26: ftałe iako trćina Kacerze niefthateczne w naucze
27: fwey. Boć zebranie tych pyfznych wołow fzkodzi

strona: X3

PSALM: 67.

- 1: barzo dużam ciełnym wołow pyfznych, to iefth
2: kacerzow fyie nieukorzoney. tako iż też częłto ony
3: odrzuczaią ktorzy dofwiadczeni frebrem.
4: # To iest ktorzy w fwiętim pifmie nauczeni fą.
5: Diffipa gentos quę bella volunt: venient
6: legati ex Aegypto: Aetyopia preneniet ma-
7: nus eius deo
8: Raczy rozprofzyć then lud miły panie kthory
9: walki pragnie/ boć będzie then czas gdy przydą
10: poflowie z Egiptu To iest, y Egipska ziemia przy
11: dzie ku twey wierze miły panie Iefu. Murzyń=
12: ska ziemia pokwapi fie poddać ręce fwoie bogu.
13: # To iest posluzeństwo, to fie fpełniło y iefzcze fie

- 14: więczyz ſpełni, ſpełniło ſie, bo ſwięthy Marek y
15: ſwięty Matheus tam kazanim ſwoim wiele ich
16: nawrocili.
17: *Regna terrę cantate deo: pfallite domino*
18: Wy kroleftwa tego ſwiata ſpiewaycie miłe=
19: mu bogu/ ſpiewaycie pioſnki panu bogu.
20: *Pfallite deo qui aſcendit ſuper cœlum cœ*
21: *li ad orientem.*
22: Spiewaycie panu bogu ktory wſtąpił na nie=
23: bo nad niebioſa na wſchod ſłończa.
24: To ieſt, aż do ogniſtego nieba ktore ieſt nad wſzit=
25: kimi niebioſami.
26: *Ecce dabit voci ſuę vocem virtutis: date*
27: *gloriam deo ſuper Iſrael: magnificentia eius*
28: *& virtus eius in nubibus.*

X iij

strona: X3v

PSALM: 67.

- 1: Oto (tęz ktory tam wſtąpił) zelle moci ſwey
2: tym ktorzy iego głos będą **przepowiadać** [!] / Czuz
3: apoſtołom zelle moci ſwey, to ieſt ducha ſwiętego,
4: to ſię ſpełniło w dzień ſwiąteczny. Chwalcie pa=
5: na boga kthori wielmożnie rzeczy czyni w ludu
6: Iſraelskim á mocz iego w obłokach.
7: # To ieſt w Apoſtolech ſwiętych.
8: *Mirabilis deus in ſanctis ſuis: deus Iſrael*
9: *ipſe dabit virtutem & fortitudinem plæbis*
10: *ſuę: benedictus deus.*
11: Dziwny ieſt pan bog w ſwiętych ſwoich pan
12: bog Iſraelski/ on ſam vkaże mocz y ſilnoſc lu=

13: du fwe mu/ bądź bogoślawion pan bog.

14: # Ukaże moc, czużz gdy wltanie z martwych.

strona: Y2

PSALM: 70.

1: **Pfalm. 70. Pienie 70.**

2: W thym pieniu prorok naprzod żąda przyźcia

3: Meśfiaża na fwiath/ y prośi pokornie aby Pan

4: bog raczył być obrońcą iego/ aby iego nie odrzu

5: czał od oblicza fwego á nawięcey gdy zgałnie łas

6: ka á będzie złośc obfitowała/ theż aby byli

7: zefromoceni nieprzyiaciele te^{go} kołcio=

8: ła świętego/ Też iako miał na

9: vczyć lud fwoy drogi

10: dobry.

11: N te domine speraui non confundar in ę

12: ternū: in iusticia tua libera me et eripe me

13: Czudny Pfalm ktory w śmutkach może,

14: człowiek mowić.

15: W thobiem miły panie miał zawżdy nadzie=

16: ie/ przeto nie day mię na wieczne pofromocenie/

17: w tobie nie w człowiecze nie we czci śtadła wielkie

18: go, ale w tobie ktori maż przyłc na świat, Bo thu

19: żąda przyźcia na świat łyna bożego. Ale włpra

20: wiedliwości twey raczi mię wybawić/ y wyrwać.

21: # Sprawiedliwości, Bo iako śprawiedliwo iełt

22: nieodpułćić niepokutuiącemu, tak też śprawiedli

23: wo iełt odpułćić pokutuiącemu.

24: *Inclina ad me aurem tuam: & falua me.*

25: Raczi nakłonić ku mnie vcha twego/ á raczi

26: mię zbawić.

27: # Nakłonić, czuż panie Iezu przifzedźzy na fwiat

Y ij

strona: Y2v

PSALM: 70.

1: Efto mihi in deum protectorem, & in locū

2: munitum vt faluum me facias.

3: Racz mi być miły panie za boga obrończę

4: mego/ bądź mi miałto mieścza obronnego/ aby

5: mię raczył obronić.

6: # Czuż ty łam miły panie Iefu broń mię od nie=

7: prijacioł [!] moich.

8: Qm̄ firmamentum meum: & refugiū me

9: um es tu.

10: Bos thy ieft twierdza moia y vcieczka moia

11: tys ieft miły panie.

12: Deus meus eripe me de manu peccatoris

13: & de manu contra legem agētis & iniqui.

14: Panie boże moy raczy mie wyrwać z rąk czło

15: wieka grzeźnego/ Czuż pogańskie^{gō} y kacerzkie^{gō}.

16: z rąk tego ktori zakon twoy przefłępuie.

17: Qm̄ tu es patientia mea domine: domine

18: łpes mea a iuuentute mea.

19: Mowi z perfony ludu wybranego.

20: Bos thy iełth ćirpliwość moia miły Panie

21: To iełth przykłađ ćirpliwości moiey, bos ty dał przy

22: kłađ nam ćirpliwości gdyś za nas wiele ćirpiał.

23: panie tys nadzieia moia o młodości moiey.

24: # To iełth od początku wiari krzeźciańskiey.

25: In te confirmatus fum ex vtero de ventre

26: *matris meę: tu es protector meus.*

27: W thobiem ia iefth potwierdzon z żywotha

28: Z kościoła świętego. z żywotha matki moiey/ tys

strona: Y3

PSALM: 70.

1: ieft obrończa moy miły panie. # Matki moiey

2: to ieft kościoła *krrzefciańskiego* [!].

3: *In te cantatio mea femper: tanq̄ prodigiū*

4: *factus sum multis & tu adiutor fortis.*

5: Tys ieft vřtawiczna chwała moia zawřze mi

6: ły panie/ á iam fie wiele ludźiem řtał iakoby ia=

7: kie czudo ales thy mocny obrończa moy.

8: # Czudo Bo lud pogański y żydowski dziwuią

9: fie iż ia chwałę ciebie vkrzyżowanego pana.

10: *Repleatur os meum laude vt cantem glo-*

11: *riam tuam: tota die magnitudine tuam.*

12: Raczy napełnić vřta moie miły panie chwa

13: łą twoią abych mogł wyřpiewawać chwałę two

14: ię y wielmożność twoię przez wřzytek czas żywo=

15: ta mego.

16: # Chwałę, Czulfz ktorąs wziął po řwym zmar=

17: twychwřtaniu. wielmożność, Czulfz kthorąs wziął

18: w niebo wřtąpiwřzy.

19: *Ne projcias me in tempore fenectutis cū*

20: *defecerit virtus mea ne derelinquas me.*

21: Nie raczy mie od fiebie odrzuczać miły panie

22: czařu řtarořci moiey kiedy vřthanie mocz moia

23: nie raczy mie opuřzczać.

24: # Czulfz gdy zgařnie łaska a będzie złořc obřitho=

25: wała

- 26: Quia dixerunt inimici mei mihi: & qui
27: custodiebant animā meam: cōfiliū fecerūt,
28: in vnum.
29: Boć mowili mnie nieprzyaciele moi á ci kto=

strona: Y3v

PSALM: 70.

- 1: rzy podłtrzegali duŕze moiey czynili radę łpołem
2: # Mowili mnie Czulfz ludu twemu. Nieprzyacie=
3: le, to iełt pogani Turkowie y infzy.
4: Dicentes deus dereliquit eum perfeqmini
5: & cōprehendite eū: quia nō ełt qui eripiat.
6: Mowiącz pan bog ci iego opułcił przefladuy
7: cie iego/ To iełt ten lud krzełciański nad ktorym
8: mam mocz. á vchwycie iego/ boć niemałz ktoby
9: go wyrwał.
10: Deus ne elongeris a me: deus meus in au
11: xilium meum respice.
12: Panie boże nie oddalay łie odemnie/ boże moj [!]
13: na włpomożenie moie raczy wezrzeć.
14: Confundantur & deficiant detrahentes
15: animę meę: operiant confusione & pudore
16: qui querunt mala mihi.
17: Niechay będą zełfromoceni á day aby vłtali
18: ktorzy vwłaczaią dułzy moiey/ Tho iełth vraga=
19: iącz mnie. Day miły panie aby byli przykrići/
20: iako odzienim fromotą j lekkołcią ci ktorzi mnie
21: złego łzukaią. # Ktorzy chcą kołcioł zburzyc.
22: Ego aūt femper łperabo: & adijciam łup
23: omnem laudem tuam.
24: A włzakoż ia zawždy w tobie będą miał na=

25: dzieię/ á będę przidawał tim więcey nad chwałę

26: twoię.

27: Os meum annunciabit iufticiam tuam: to-

28: ta die falutare tuum.

strona: Y4

PSALM: 70.

1: Vřta moie będą wyřlawiać řprawiedliwoř

2: twoię czały dzień będę pochwalał zbawiciela

3: twego miły panie.

4: # Zbawiciela, to ieřt pana Ieřufa, z tąd fie vkazu

5: ie iże przez czały czas aże do řadnego dnia wiara

6: krzeřciańska nie vřtanie, acźkolwie fie vmnieyřzy

7: dla grzechow ludzkich.

8: Qm̄ non cognoui litteraturā: introibo in

9: potentias dñi: dñe morabor iufticię tuę foli°

10: Abowiem fie ia nie kocham w prořnym texcie

11: piřma řwiętego/ Czurfz ale w wykładzie ducho=

12: wnym. ale ia wnidę wnci twoiej ku obiauieniu

13: To ieřt ia będę obiawiał mocz twoię. á telko będę

14: mowił o řprawiedliwym przykazaniu twoim.

15: Deus docuifti me a iuuentute mea & vřq̄

16: nunc pronuntiabo mirabilia tua.

17: Abowiemes thy panie boże nauczył mnie od

18: młodořci moiej/ Czurfz lud twoy nauczyłes od mło

19: dořci, to ieřt poczātku wiari ktorąs mnie odnowił.

20: á przeto iteraz [!] będę pouiadał o dziwiech twoich

21: Et vřq̄ in fenectam & fenium deus ne de

22: relinquo me.

23: A przeto nie raczy mie miły panie opuřzczać

24: aż do řtarořci y do ořtatnich lat moich.

25: # To iest do śadnego dnia nie opuŝczay wiari we

26: mnie vpałc.

27: Donec annunciē brachiū tuum: genera

28: tioni omni quæ ventura eft.

Y iiiij

strona: Y4v

PSALM: 70.

1: Nie opuŝczay mie aź obiawię moc ramienia

2: twego wŝytkiemu rodzaiowi ludzkiemu kthory

3: ma być.

4: # Ramienia, tho iest pana Chriŝtuŝa prez [!] ktore=

5: gos wŝytko ŝtworzył, ktori ma byc) czuŝ az do ŝa=

6: dnego dnia.

7: Potentiam tuam & iuŝticiam tuam deus

8: vŝq̄ in altiffima, quę feciŝti manalia de°. qs

9: fimilis ŝit tibi.

10: Aź obiawię) mocz twoię y ŝprawiedliwoŝc

11: twoię panie boże aź do nawyŝŝzych wielmożno=

12: ŝci twoich ktoreŝ vczyñił o miły panie y kto iesth

13: tobie rowien.

14: # Do wielmożnoŝci, to iesth aź do taiemnicz pana

15: Chriŝtuŝa ŝina twego, kto tobie rowien, czuŝ w mo

16: ci y w ŝprawiedliwoŝci.

17: Quantas oftendiŝti mihi triulatiōes mul

18: tas & malas, & conuerŝus viuificaŝti me: &

19: de abyŝŝis terrę iterum reduxiŝti me.

20: Miły panie iakos wielkie przepuŝcił na mię

21: ŝmutki á ciężkie/ A kto może wylczyć ŝmutki kto=

22: re koŝcioł krzeŝciañki [!] cirpiał y cirpi, á wŝzakoź ty

23: ŝam ŝie obrociwŝy ku mnie ożywiłs mie y wy=

- 24: wiodłes mie z głębokości ziemie.
25: # Ożywiłes, czuż łaską y wnątrzną pociechą.
26: *Multiplicasti magnificentiā tuam & con-*
27: *uerfus confolatus es me.*
28: Rozmnożyłes miły panie wielmożnośc twą
29: á obroćiwłzy fie ku mnie pociefzyłes mie.

strona: Y5

PSALM: 13.

- 1: # wielmożnośc, czuż chwały twoiey.
2: *Nam & ego confitebor tibi in uafis pfall-*
3: *mi ueritatem tuam deus: pfallam tibi in ci=*
4: *thara fanctus Írael.*
5: A dla tego ia ciebie będę chwalił miły panie
6: theż w Żołtarzu będę pochwalał prawdę twoię
7: panie boże/ będę ciebie chwalił lutnią fwięty bo=
8: że Íraelski. Lutnią, to iefł gędzbą lutnie.
9: *Exultabunt labia mea cum cantauero ti*
10: *bi: & anima mea quam redemiſti.*
11: Będą fie radować wfta moie (dużne) gdy cie
12: bie będę chwalił/ y duża moia będzie fie rado=
13: wała ktorąs odkupił. Krwią twoią nadrośzą.
14: *Sed & lingua mea tota die medita bīt iu-*
15: *fticiam tuā: cū confufi & reueriti fuerint q*
16: *querunt mala mihi.*
17: Ale y ięzyk moy wftawicznie będzie rozmy=
18: łal ſprauiedliuośc twoię/ Czuż iako duża moia
19: iefłh przez cię odkupiona y wſprawiedliwiona.
20: á to tedy gdi ci będą poſromoceni y przeſtrażeni
21: ktorzy mnie złego ſzukaią.

strona: Z3v

PSALM: 72.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19: Pfalm. 73. Pienie 73.

20: W tym Pieniu prorok prorokuie iako pogani y

21: Kacerze mieli kazać y prześladować krześciany

22: dla ich grzechow/ iako mieli podnosić chorą=

23: gwie swe/ iako mieli wyrębować vliczki miałth

24: krześcianskich/ kościoły palić. Też prorokuie ia=

25: ko pan bog miał sprawić zbawienie ludskie we

strona: Z4

PSALM: 73.

1: Źródku ziemie/ á miał ztlumić mocz dyabelską/

2: Na ośtaku czudna modlitwę czyni.

3: **V** T quid deus repulisti in finem: iratus

4: est furor tuus super oves pascuę tuę.

5: Ach miły panie boże iakos to nas odrzucił

6: dołzczątku/ rozpałił sie gniew twoy na owieczki

7: pałtwiska twego.

8: # Czuzł Na krzełciany ktorzy sie pałłą nauką E

9: wangeliey fwięthey twoiey.

10: Memor esto congregatiōis tuę: quam po

11: sseđisti ab inicio.

12: Pamiętay miły panie na zebranie twoie kto=

13: res łobie łpofobił od początku.

14: # Zebranie czuzł ludu krzełciańskiego.

15: Pendemisti virgam hereditatis tuę: mons

16: Syon in quo habitasti in eo.

17: Pamiętay miły panie izes odkupił mocz dzie

18: dzicztwa twego/ Lud twoy ktoris moczą twą od

19: kupił. Odkupiłes gorę Sion na ktoreyes złubił

20: łobie mieszkać.

21: # Kofcioł krzełciańskiej wiari, ktorą wiarę pan

22: Iefus nauczał w Ierufalem rozłlawiającz gdzie

23: iełt gora Syon iako o tym Iłaiasz prorokował.

24: Leua manus tuas in superbias eorum in

25: finem: quāta malignat⁹ est inimic⁹ in sancto

26: Podnies ręce twoie miły panie naprzećiw py

27: łze ich w łzczątku/ Ich to iełt poganow, Turkow y

28: Kaczerzow, a podnies ręce) to iełt racz ie łłumic.

strona: Z4v

PSALM: 73.

1: O iako wiele złęgo zmyłł nieprzyacił thwoy

- 2: naprzećiwko świętemu twemu miły panie.
- 3: Et gloriati sunt qui oderunt te: in medio
- 4: solennitatis tuae.
- 5: Iełzće łie przechalali ći ktorzy tobą wzgar
- 6: dzali miły panie/ á to we łrzodku święta wroczy
- 7: łtego twego.
- 8: # Bowiemy w dni święte Turkowie y inłzy po=
- 9: gani nie przepułzczią mordowac krzełciańłwa.
- 10: Pofuerunt signa sua signa & non cogno-
- 11: uerunt: sicut in exitu super summum.
- 12: Podniełli znamiona łwoie znamiona/ pod=
- 13: niełli wyłoko y w bronie á nie wzali przeczo łie
- 14: to działo.
- 15: # Znamiona czułz chorągwie, nie baczyli iże tho
- 16: pan Bog przepułcił dla grzechow łudu krzełciań.
- 17: Quasi in filia lignorum securibus exci-
- 18: derunt ianuas eius in idipsum: in securi & a-
- 19: łcia deiecerunt eam.
- 20: Oto wyrąbili łiekirami iakoby drwa w łefie/
- 21: vliczki miałta twego/ zrzucili łiekirami miałtho
- 22: łwoie miły panie. # To łie włzitko dzieie gdi do=
- 23: bywaią miałt krzełciańłkich.
- 24: Incenderunt igni sanctuariū tuum in ter-
- 25: ra: poluerunt tabernaculum nominis tui.
- 26: Zapalili ogniem kofcioł łwoy miły Panie/
- 27: na ziemi zmalali przybytek imienia twego.
- 28: # Przybytek, to ielł kofcioł.

strona: Z5

PSALM: 73.

1: Dixerunt in corde suo cognatio eorum:

<http://rcin.org.pl>

- 2: *limul quiefcere faciamus omnes dies feftos*
- 3: *dei in terra.*
- 4: Ten wŕzytek rodzaj zły ŕpołem myŕlił w ŕer=
5: czu ŕwoim rzekącz/ zagubim na ŕwiece wŕzythki
6: dni ŕwięte.
- 7: # Thak mowią pogani gdy walczą naprzeciw
8: krzeŕcianom.
- 9: *Signa noŕtra non vidim^o: iam non eŕt pro*
10: *pheta, & nos non cognoŕcet amplius.*
- 11: Mowią rzekącz oto iuż znamion naŕzych nie
12: widamy á iuż prorokow nie maŕz/ á iuż więcey
13: nas nie vzna bog.
- 14: # Bowiem iuż nie mŕci nad nami bog iako przod
15: *Vŕquequo deus improperebit inimicus:*
16: *irritat aduerŕarius nomen tuum in finem.*
- 17: Dokądże miły panie powŕtaie naprzeciwo
18: nam nieprzyaciel otho przeciwnik vŕtawicznie
19: bluzni imię twoie aż do kończa.
- 20: *Vt quid auertis manum tuam & dexterā*
21: *tuam: de medio finu tuo in finem.*
- 22: Czemu oddalaŕz miły panie od nas prawi=
23: czę twoię tak dŕugo od poŕrzodku ludu twego.
24: # Prawicę, to ieŕt pomocz twoię,
25: *Deus aūt rex noŕter ante ŕaecula operatus*
26: *eŕt ŕalutem in medio terre.*
- 27: Ale pan Bog kthory ieŕt krol naŕz od wiekow

Z v

strona: Z5v

PSALM: 73.

- 1: ŕpawił zbawienie naŕze we ŕrzodku ziemie.

- 2: # Sprawił czuŕz przez ŕmierc gorzką ŕwoię, otho
3: prorocztwa znamienite. we ŕrzodku ziemie, to iefth
4: w żydoŕtwie bo ziemia żydowska iefth w ŕrzodku
5: ziemie na ktorey ludzie mogą mieŕzkac.
6: Tu confirmaŕti in virtute tua mare: con-
7: tribulaŕti capita draconum in aquis.
8: Tys iefth miły panie ktoris vtwierdził moczą
9: twoią morze/ tys iefth ktoris z tłumil głowy ŕmo=
10: kowe w wodzie.
11: # Głowy ŕmokowe) tho iefth mocz dyabelską, w
12: wodzie czuŕz krztu ŕwiętego,
13: Tu confregiŕti capita draconis: dediŕti eū
14: eŕcam populis Aetyopum.
15: Tis iefth pan bog ktoris skaził głowy ŕmokowe
16: á daŕes go na kałanie y na iedzenie ludu Mu=
17: rzyńskiemu.
18: Iuż teraz lud kreŕciański ktori poŕzedł z ludu mu=
19: murzińskie^{g0}, to iefth pogańskiego, kała ŕmoku piekiel
20: nego gdy fie ŕprzeciwia pokuŕam iego.
21: Tu dirupiŕti fontes & torrentes: tu ficca-
22: ŕti fluuios Aethan.
23: Tys miły panie odtworzył zrzodła y rzeki by=
24: ŕtre/ tys wyŕfużył rzeki wielkie.
25: # Z rzodła [!] to iefth kaznodzieie y apoŕtoły kthorzy
26: wylewali wodę nauki ŕwiętey, a wyŕfużyłes rzeki
27: to iefth skaziłes mądroŕc pogańską niepożyteczną.
28: Tuus eŕt dies & tua eŕt nox: tu fabricat^o
29: es auroram & ŕolem.

- 1: Twoy iefth dzień y twoia iefth nocz/ thys łam
2: łtworzył zorzę y flońce.
3: # Dzień) to iefth zakon nowy, y nocz) to iefth zakon
4: łtari, y flońce, to iefth kołcioł łwięty.
5: Tu fecifti omnes terminos terrę: æftatem
6: & ver: tu plałmałti ea.
7: Tys łtworzył włzytki granice ziemskie/ thys
8: łtworzył lato y wiołnę.
9: # Lato) to iefth ludzie gorące w wierze. A wiołnę)
10: to iefth nowe krzełciany,
11: Memor ełto huius, inimicus impropauit
12: dño: & populus inłpiens incitauit niłm tuł
13: Włpomni na tho miły panie iż nieprzyaciel
14: na cię powłtał/ á lud głupi pobudził na łie imię
15: twoie
16: # Nieprzyaciel, to iefth lud żydowski, agłupi [!] (tho
17: iefth lud pogański.
18: Ne tradas bełtijs animas cōfitentes tibi:
19: & anıas pauperū tuorę ne obliuıfcaris i finē.
20: Nie raczy wydawać miły panie okrutnym
21: źwierzętam dułz ciebie chwałęcich á niezapa=
22: miętay nakoniecz dułz vbogich twoich.
23: # Zwierzętam) czułz dułznym nieprzyacielom. U=
24: bogich, to iefth tych ktorzy tym łwiatem wzgar=
25: dzili.
26: Rełpice in tełtamentū tuum, quia repleti
27: łunt q obłcurati łunt terrę domib^o inıqtatū.
28: Raczy weyźrzeć miły Panie na tełtamenth

- 1: twoy/ Na obietnicę Ewangeliey twoiey. boć zło=
2: łciwi miefzkacze domow na ziemi napełnieni fą
3: ciemności.
4: # Czulfz abowiem ktorzy niepobożnie domow na
5: bywaią skłonili oczy fwe ku ziemi a nie ku niebu.
6: *Ne auertatur humili factus cōfufus: pau*
7: *per & inops laudabunt nomen tuum.*
8: Nie day miły panie aby fie miał oddalić od
9: ciebie lud vkorzony ktory dan na zefromocenie/
10: boć vbogi y nędzny będzie chwalił imię twoie.
11: *Exurge deus iudica caufam tuā: memor*
12: *efto improperiorum tuorū quę ab infipiente*
13: *funt tota die.*
14: Powłthań miły panie á raczy ofądzić rzecz
15: twoię/ pamiętay na bluznienie ktore czynią lu=
16: dzie głupi naprzeciw tobie włtawicznie.
17: *Ne obliuifcaris voces inimicorū tuorū: fup*
18: *bia eorum qui te oderunt, alcendit femper.*
19: Niezapamiętay miły panie głofu nieprzya=
20: cielow twoich/ Głofu) czulfz ktorim ciebie bluznią,
21: boć oto pycha tych ktorzy tobą wzgardzili włtę=
22: puie wzgorę zawždy.
23: # Tobą wzgardzili) wzgardzon ieft pan Iefus od
24: żydow gdy był na tym fwiecie, gardzą im y teraz
25: fałszywi krzeſciani gdy liedzi w niebie, Thaci fą
26: ktorzy bluznią y boga y członki iego, Iuż z nich v=
27: rągaiącz, iuż *pzeſladuiącz [!]* , Na takie będzie pamię=
28: tał pan bog na fądzie ſwoim, włtępuie wzgorę bo=
29: wiem oni nie chcą pzeſtac ale fie zawždy mnożą
30: w pyłze ſwoiey.

strona: aa2v

PSALM: 76.

1: **Pfalm. 76. Pienie. 76.**

2: W thym Pieniu z perfony wśzelkiego człowieka
3: ludu łtarego zakonu profi prorok o przyłzcie na
4: łwiat łyna boże^{g0}/ mieniącz iz nie mogł być pocie
5: łzon dla długiego czekania/ Też iako rano włta=
6: wał na modlitwy rozmyłaiącz tajemnice wcie
7: lenia bożego/ dufaiącz iz nie wiecznie miał nas
8: zapamięthać/ Y powiada iako pod figurą gdy
9: pan Bog wybawil lud z Egiptu przez
10: morze/ miał wybawić zmoci dya=
11: belskiey lud łwoy.

12: **O**ce mea ad dominnm [!] clamaui: voce
13: mea ad deum & intendit mihi.

14: Mowi Prorok z perfony otzczow żądaiących przy
15: łzcia na łwiat pana Iełufa odkupiciela.
16: Wielkimem głósem wołał do pana Boga
17: głósem moim wołałem do pana boga/ wołałem
18: czuśz w modlitwach do pana boga oto aby raczył
19: przyłc odkupic, A on mie wyłuchał,
20: # Bo napełnił żądzą moię przez przyłcie łwe.
21: *In die tribulationis meæ dum exquisiui*
22: *manibus meis nocte cōtra eū & n̄ lū decept^o*
23: Czału łmutku mego łzuchałem [!] pana Boga
24: podnołzącz ręce moie/ Czału łmutku, Czułz ktori
25: łmutek trwał od Adama aż do pana Iełufa. Pod=
26: nołzącz ręce, Czułz na modlitwie, Y w nocim ręce

strona: aa3

PSALM: 76.

- 1: k niemu podnolił á nie ieftem w modlitwie mej
2: omylon.
3: # Bo przyfzedł na fwiat iako obiecał przez pro=
4: roki.
5: Rēnuit confolari anima mea: memor fui
6: Dei & delectatus fum & exercitatus fum &
7: defecit fspiritus meus.
8: Ale dla długiego czekania nie mogła fie po=
9: ciełzyć duſza moia iedno iżem pana boga pamię
10: tał á wtymem fie kochał y w thymemfie obierał
11: aż duch moy we mnie wftał.
12: # Dla długiego czekania, czufz przyfcia na fwiat
13: zbawiciela. Iedno iezem pamiętał, czufz bo telko te^g
14: to moia była vciecha rozmyflac fobie na pana bo=
15: ga, Aże duch moy wftał, czufz iż fie dziwował barzo
16: tey tajemnici w cielenia [!] bożego.
17: Anticipauerunt vigilias oculi mei: turba
18: tus fum & non fum locutus.
19: Vprzediły [!] czuciem ranym oczi moie/ To iefł
20: ranom wftawał na to rozmyflanie, y załmućilem
21: fie ażem zamilkł.
22: # Rozmyflaiącz wielkość grzechu pirwego czło=
23: wieka y też niewdzięczność ludzką.
24: Cogitau dies antiquos: & annos ęternos
25: in mente habui.
26: Zamilczałem/ á milczącz rozmyflałem lata
27: ftare/ Czufz rozmyflaiącz z kąd przyfzedł vpad ro
28: dziau ludzkie^g bo z niepoſłufzeńftwa, A dni wiecz

strona: aa3v

PSALM: 76.

- 1: ne w ferczu moim rozważałem. wieczne, to ielt
- 2: od początku świata.
- 3: *Et meditatus sum nocte cum corde meo:*
- 4: *& exercitabari & scopebā spiritum meum:*
- 5: Rozmyślałem w noci w ferczu moim/ rozmy
- 6: ślałem y badałem y oczyszciałem ducha mego.
- 7: # Rozmyślałem, Czujz tę tajemniczę wcielenia
- 8: Bożego.
- 9: *Nunquid in eternum proieciat deus: aut*
- 10: *non apponet vt cōplacitior fit adhuc.*
- 11: Mowiłem) iżafz wiecznie pan bog od fiebie
- 12: odrzuci/ Czujz rodzaj ludzki, iakoby rzekł nie=
- 13: odrzuci ale gi wyzwoli, y załz on nie vmyślił aby
- 14: nam był łaskawfzy niż był do tych dob.
- 15: # Iakoby rzekł, będzie łaskawfzy niż teraz ielt.
- 16: *Aut in finem miſericordiam ſuam abſci-*
- 17: *det in generatione & generationem.*
- 18: Y załz on oddali koniecznie miłofierdzie ſwoie
- 19: z iednego rodzaju y do drugiego.
- 20: # Iakoby rzekł, Izałz przez wſzythki rodzaie bę=
- 21: dzie trwał iego gniew.
- 22: *Aut obliuifcetur miſereri deus: aut con-*
- 23: *tinebit in ira ſua miſericordias ſuas.*
- 24: Y załz zapamięta pan bog zmiłować ſie nad
- 25: nami/ y załz on zatrzyma w gniewie miłofier=
- 26: dzie ſwoie.
- 27: # Iakoby rzekł nie zatrzyma, ależ nas przez ſyna

strona: aa4

PSALM: 76.

- 1: ſwego wybawi z moci dyabelskiej y z tey miſeriej
2: ktora na nas przyſzła z kazania Bożego dla grze=
3: chu Adamowego.
4: Et dixi nunc cepi: hęc mutatio dexteræ
5: excelfi.
6: Rzekłem w ferczu/ otofci dopirom naczał ro=
7: zumieć iż to ieſt z mienienie [!] prawice nawyſſze=
8: go pana.
9: # Iuż ſie tu prorok cieſzy, Iakoby rzekł, iakie to
10: ieſth wielkie zmienienie w miłofierdzie boże z o=
11: ney frogofci iego kthorą vkazował nad człowie=
12: kiem więcey niż przez pięć tyſiącz lat, aby tho mo=
13: gło byc zrozumiano, Mamy wiedziec, iż kołcioł bo
14: ży ma trzy ſtadła, dwie na tym ſwiecie, a trzecie w
15: niebie, pirwſze ſtadło było iakoby ciemnoſc a nocz,
16: a to trwrzło [!] od począthku ſwiata aże do przyſzcia
17: pana Ieſufa, wtore ſtadło ieſt ſwiatłoſci a łaski, A
18: to ieſt zakon nowy zakon krzeſciański, Trzecie ſta
19: dło ieſt wieczney chwały, Oni ktorzy byli w pirw=
20: ſzym ſtadle otzczowie ſwięci, Iako patriarchowie,
21: y proroci, y ſprawiedliwi, żądali wtorego ſtadła,
22: A my lepak ktorzyſmy w wtorim ſtadle żądamy
23: trzeciego, więcz prorok tu przezrzawſzi ſtadło wto
24: re iż miało przyſc: mowi tu z radoſcią, O miły pa=
25: nie iakie to zmienienie, iż ſtadło ciemnoſci a frogo=
26: ſci przemieniło ſie w ſtadło ſwiatłoſci, w ſtadło mi=
27: łofierdzia, w ſtadło krzeſciańskie, a to przemienie=
28: nie ſie ſtadła: ſtało ſie przez prawicę bożą, to ieſth

29: przez fyna Bożego pana Iefufa, przez ktorego bog

30: ociecz wfythko fprawia Iako człowiek przez fwą

31: prawicę.

aa iiij

strona: aa4v

PSALM: 76.

1: Memor fui operum dñi: quia memor ero

2: ab inicio mirabilium tuorum.

3: Dla tey zmiany zawzdim pamiętał na vczin

4: ki boże/ Ktore znamionowały czo fie miało dziac

5: w nomym zakonie, y będę wfpominał na dziw=

6: ne vczynki twoie miły panie ktoreś od początku

7: czynił.

8: # Czufz iakos Lud wybawił z Egiptu dziwno

9: żydowski.

10: Et meditabor in omnibus operibus tuis:

11: & in adinuentiōibus tuis exercebor.

12: Y będę sobie rozmyślał o wśzytych vczynkach

13: twoich miły pánie/ w vczynkach czufz ktoreś v=

14: czynił otczom nafzim á będę rozmyślał w taiem=

15: niczach twoich.

16: # Czufz **czofie** [!] rozumie przez ony vczynki, a iż wy

17: licza czo fie rozumie przez ony vczynki a ktore tho

18: fą vczynki.

19: Deus in fancto via tua quis deus magn^o

20: ficut deus nofter tu es deus q facis mirabilia

21: Miły panie boże droga twoia iefť przez fwię=

22: thego twego/ Czufz fyna twego Meffiafa pana

23: Iefufa, y ktori iefť bog wielki iako iefťh pan Bog

24: nafz tys iefť Bog ktory wielkie czuda czyniŝ.

- 25: Czuda cziniłz to iest iakos oną drogą zEgiptu [!] lud
26: wywodząc wywiodłes gi przez świętego angioła
27: twego, Tak też to znamionowało iżes miał rodzaj
28: ludzki wywiefc z niewoley dyabelskiey przez świę
29: tego fy na twego pana Iefufa.

strona: aa5

PSALM: 76.

- 1: Notam fecifti in populis virtutem tuā: re-
2: denifti in brachio tuo populum tuum, fili-
3: os Iacob & Iofeph.
4: Obiawiłes miły panie miedzy ludem mocz
5: twoię/ Iakos vkazał mocz twoię w Egipcie, thak
6: daleko wietźzą vkazałes wśzytkiemu świathu.
7: odkupiłes w ramieniu twoim lud twoy Syny
8: Iakobowe y Iofephowe.
9: # w ramieniu, to iest w moci twoiey gdys gi wy=
10: wiodł z Egiptu, czo była figura wywiedzenia z
11: piekła.
12: Viderunt te aquę deus viderunt te aquę
13: & timuerunt: & turbati funt abyffi.
14: Widziały cie wody miły panie/ widziały cie
15: wody á złękły fie y załmućły fie przepałci głę=
16: bokie.
17: # Iako onego czału gdy lud Iŕraelski przecho=
18: dził przez morze, tedy fie morze rołtąpiło, thak iże
19: lud Egipski z zumiał fie y załmucił fie bo tham w
20: morzu potonęli, Tako też to znamionowało iż pan
21: bog miał czudo vczynic w wodzie krztu świętego,
22: iż krzełt wybawia z niewoley wieczney: a z tego fie
23: załmucza dyabel.

24: Multitudo fonitus aqnarum [!]: vocem de-

25: derunt nubes.

26: Iako wielki był fzum wody morzkiey á obłoki

27: gromy wielkie wypuŝczały z fiebie.

28: # To była figura iż apoŝtołowie kazaniem ŝwoim

29: mieli po ŝwiecie zwięk czynic.

aa v

strona: aa5v

PSALM: 76.

1: Eneṁ ŝagittę tue tranŝeunt: vox tonitruī

2: tui in rota.

3: Wiele ŝtrzałek twoich miły panie z powietrza

4: wychodziło/ Strzałek to ieŝt piorunow, czuŝz gdy

5: lud przez morze przechodził a ti ŝtrzałki znamiono

6: wały oftre kazanie apoŝtolskie, á ŝzumienie gro=

7: mu twego iakoby koła v woza.

8: Alluxerunt corruŝcatiōes tuę orbi terrę:

9: commeta eŝt & contremuit terra.

10: Ofwieciło ŝie błyŝkanie twoie na ŝwiecie po=

11: rufzyła ŝie y wezdrżała ziemia.

12: # Błyŝkanie, czuŝz tego czału, To znamionowało

13: iż Ewangelia ŝwięta miała ŝie błyŝkac po ŝwiecie

14: In mari via tua & ŝemitę tuę in aq̄s mul-

15: tis: & veŝtigia tua non cognoŝcentur.

16: W morzu droga twoja miły panie/ a ŝcieŝzki

17: twoie w wodach wielkich á ŝlady twoie nie bę=

18: dą v znane.

19: # Droga twoja) czuŝz iako tam były drogi twoie

20: w morzu aby lud przeŝzedł ŝuchemi nogami, a dro

21: gi było nie znac, tak tez gdi przidzieŝz na ten ŝwiat

22: miły panie Iefu bądźież w morzu, to iefł w przełła=

23: dowaniu, a lud żydowski nie vzna drogi twoiey.

24: *Deduxifti ficut oues populum tuum: in*

25: *manu Moyfi & Aaron.*

26: Przewiodłes miły Panie iako owieczki Lud

27: twoy w ręku Moyłefza y Aarona.. [!]

28: # A to była figura iże przez mocz pana Iefuła lud

29: miał byc wybawion z potępienia.

strona: bb8v

PSALM: 79.

1:

2:

3:

4:

5: **Pfalm 79. Pienie 79.**

6: W tym pieniu żąda prorok przyłzcia na łwiath

7: pana Iefułowego aby v **kazał** [!] oblicze łwe. Po- [!]

8: wiada też iako pan bog rozłzerzył winnicę ludu

9: łwego krzełciańskiego. A iako tę winnicę poga=

10: ni depczą. Też **profi** [!] aby raczył pan bog bronić

11: tej winnice. A nawięcey profi aby iuż na łwiath

12: raczył przyłc y vkażać oblicze łwoie

13: na łwiecie.

14: *Vi regis Írael intende: qui deducis ve*

15: *lut ouem Iofeph.*

16: Ty miły panie ktory rządził lud Ífraelski/

17: raczy pilnołc wziąć ty ktory dom Iofephow wie

18: dziełz iako owieczkę. Lud Ífraelski) to iefłh lud

19: twoy żydowski wierny, iako był Iacob patriar=

20: cha, także to rozumie o ludu krześcianskim kto=

21: rego **fig ura** [!] była lud żydowski.

22: **Qui fedes super cherubin maniftare: co**

23: **ram Effraim Benjamin & Manaffe.**

24: Ty miły panie) który siedzi nad Cherubin

25: raczy się objawić Siedzi nad cherubin) to iefth

strona: cc

PSALM: 79.

1: w tajemności maieftatu twego. Raczy się objawić)

2: czuły w ciebie. Przed pokolenim Effraim Beni=

3: amin y Manaffe. Z którego pokolenia zwolen=

4: niki wezmiesz.

5: **Excita potentiam tuam & veni: vt faluos**

6: **facias nos.**

7: Raczy wzbudzić moc twoją miły panie a przy

8: dzi już aby nas raczył zbawić.

9: # Moc twoją) czuły fyna twego aby się już ra=

10: czył łtac człowiekiem.

11: **Deus conuerte nos: & ostende faciem tu**

12: **am & falui erimus.**

13: Panie boże raczy nas nawrócić a wkaży obli

14: cze twe tedy będziem zbawieni.

15: # Oto iako nabożnie proroci żądali przyźcia fy=

16: na bożego, aby jego święte oblicze widzieli. A wża

17: koż gdy przyzedł, żydowie w jego oblicze bili, a

18: nanie plwali, y zawięzowali chuftą bijąc a mowiąc

19: prorokuy kto cie vderzył.

20: **Domine deus virtutum: quoufę irafce-**

21: **ris super orationem ferui tui.**

22: Miły panie boże/ boże sił niebieskich/ y dokąd

23: że sie będziesz gniewał na modlitwę flugi twego

24: # Cżemu tak długo niezeflełz Chriftuła twego.

25: Cibabis nos pane lachrimarum: & potū

26: dabis nobis in lachrimis in menfura.

27: Dokądże będziesz nas karmił chlebem **złęż** [!] / y

cc

strona: ccv

PSALM: 79.

1: pokiż nam dażz picie w płaczu według zaflugi

2: nałzey. # Y cżemu tak długo nieposlełz fy na tve=

3: go ktorego płacząc żądamy.

4: **Pofuifti nos in cōtradictionē vicis noſtris**

5: **& inimici noſtri ſubfannauerunt nos.**

6: Położyłes nas ſąfiadom nałzym na przeci=

7: wianie Sąfiadom) cżuſz poganom ktorzy ſie nam

8: w tim ſprzeciwiaią mieniąc iżby nam Chriftus nie

9: miał zeflac zbawiciela. A nałzy nieprzijaciele na=

10: ſmiewiaią ſie z nas. Tu rozumie żydy.

11: **Deus virtutum conuerte nos: & oftende**

12: **faciem tuam & falui erimus.**

13: Panie boże wſzitkich ſił niebieskich raczi nas

14: nawroćć á vkaży oblicze tve tedy będziem zba=

15: wieni. Powtarza modlitwę proſząc przyfcia fy na

16: Bożego.

17: **Vineam de Egipto trāftuliſti: eieciſti gē=**

18: **tes & plantaſti eam.**

19: Otoż iuż winnicę z Egiptu przenioſles mi

20: ły panie Z Egiptu, to ieſt lud żydowski wybawi=

21: łes, a lud też krzeſcianski z moci **dya bła** [!] . A wy=

22: rzućiles poganſtwo/ á tamże natym mieſthczu

23: wŕzczepiłes ią. Pogańtwo) to ielt Cananeczyki

24: z ziemie obieczoney wyrzuciłes.

25: *Dux itineris fuiti in conspectu eius: &*

26: *plantafti radices eius & impleuit terram.*

27: Tys sam był wodzem drogi przed obliczno=

28: łcią iego Tys sam ten lud wywiodł z Egiptu, a

strona: cc2

PSALM: 79.

1: krzeŕciany z piekielney odchłanicy. Y wŕzczepi=

2: łes korzenie iego y napelniłes ziemię.

3: # Czuj Obieczone otczom naszym.

4: *Operuit montes vmbra eius: & arbuta*

5: *eius cedros dei.*

6: Cień ludu tego przikryła gori Cień ludu, czuj

7: tey winnice. A rozmnozenie iego przykryło Cedri

8: boże. Czuj proroki święte, to ielt, obrona tego lu=

9: du żydowskiego położona ielt w wielkich kxiążę=

10: tach y krolech.

11: *Extendit palmites suos vsq ad mare: &*

12: *vsq ad flumen propagines eius.*

13: Rozŕzerzyła ta winnicza latoroŕli ŕwe aż do

14: morza/ á iey gałaski aż do rzeki.

15: # Myŕmy krzeŕciani macicza ktorziŕmy z oney

16: winnice ludu żydowskiego zakwitnęli ażelmy do

17: morza do krztu doŕiagnęli.

18: *Vt quis destruxifti maceriem eius: & vin*

19: *demiāt eam omes qui pretergrediūtur viā.*

20: Y czemużes miły panie skaził płot iey á dep=

21: czą y każą ią wŕzitci ktorzy idą drogą.

22: # Tey winnice ludu krzeŕciańskiego każą płot,

23: to ielt obronę pogani.

24: Exterminauit eam aper de filius: & fingū

25: Iaris ferus depaftus eft eam.

26: Oto ią wzburzył wieprz okrutny dziki z laffa

27: á zwierz wielkiew okrutnołci łpał tę winnicę.

28: # Uieprz) to ielt Machmet ktory y fwemi nałła

cc ij

strona: cc2v

PSALM: 79.

1: dowci rzeczón wieprz lefny. Abowiem Arabowie,

2: Tatarowie, Turkowie ktorzi nałładuią lecti Ma

3: chometowey połzli z grubych ludzi z pałterzow y

4: z ludu ktorzy łie w łefiech chowali, otoż teraz then

5: lud burzi. przez zwierz lepak rozumiej Antichriřta.

6: Deus virtutū conuertere: respice decelo

7: & vide: & uifita uineam iftam.

8: Panie boże łił y załtępow niebieskich raczy

9: łie od gniewu odwrócić Czulfz, boc czo cirpimi, to

10: grzechy nałze załłużyli. wezrzy z nieba á obezrzy

11: á nawiedz tę winnicę. Czulfz to krzełciańłtwo,

12: boc go wiele odłtąpiłó od wiary zdradzone przez

13: Saraceny y Antichriřta.

14: Et perfice eam quā plantauit dextera tua

15: & ſuper filium hominis quē confirmałti tibi

16: Raczy ią potwierdzić ktorą łzczępiła prawi=

17: cza twoia na łynie ktoregos łóbie potwierdził.

18: # Na łynie, czulfz na panie Iełufie.

19: Incenfa igni & ſuffołfa: ab increpatione

20: uultus tui peribunt.

21: Otoć miły panie łpalaona ogniem j łkopana

- 22: Czulfz od tych zwierząt okrutnych, A wřzakoż od
23: karania oblicza twego żginaę ktorzy ią skazili.
24: Fiat manus tua fuper virum dexterę tuae
25: & fuper filium hominis quē confirmafti tibi
26: Sthań fie ręka twoia nad mężem prawice
27: twey/ y nad fynem człowieczym kthoregos łobie
28: potwierdził. Nad fynem **cż ło: [!]** to ieft nad pa: Iefu.

strona: cc3

PSALM: 79.

- 1: Et non difcedimus a te: viuificabis nos &
2: nomen tuum inuocabimus.
3: A wřzakoż my nieodłthąpimy od ciebie miły
4: panie ty nařz ożywiř á my imienia twego będzie
5: my wżywać na pomocz.
6: Domine deus virtutum conuerte nos: &
7: ořtende faciem tuam, & falui erimus.
8: Miły panie boże fił niebieskich raczy nas ku
9: łobie nawroćić á vkaż oblicze tve tedy będziemy
10: zbawieni. # Iuż to trzeci raz powtarza.

strona: cc6

PSALM: 81.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22:

23: **Pfalm. 82. Pienie 82.**

24: W thym pieniu prorok vskarża fie na lud po=

25: gański ktory miał przeladować lud boży y wíta

26: rym y w nowym zakonie. Też prorokuie y żąda

27: aby fie nad nimi pan bog pomścił aby ie łtra

28: cił/ aby ie żełfromoćił aby fie kiedy vznali.

strona: cc6v

PSALM: 82.

1: **D**eus quis similis erit tibi: ne taceas neq̄

2: compescaris deus.

3: Panie boże y kto tobie będzie rowien/ nieraczy

4: milczeć ani fie wfpokoy miły panie boże.

5: Quoniam ecce inimici tui sonuerunt: &

6: qui ederunt te extulerunt caput.

7: Boć oto nieprzyjaciele twoi pobudzili fie wal

8: ką Nieprzyjaciele, czufz Saracenowie, Turkowie

- 9: Tatarowie 2c. A ci ktorzi tobą wzgardzili pod=
10: niefli głowę. To ieft pychę naprzeciwo nam.
11: Super populum tuum malignauerunt cō
12: filiū: & cogitauerūt: aduerfus sanctos tuos.
13: Oto iakoć naprzeciw ludu twemu złościwą ra
14: dę wzięli j myflili naprzeciwo świętim twoim.
15: Naprzod naprzeciw onym, ktorzy byli w starym
16: zakonie, a potym naprzeciwo krześcianom.
17: Dixerunt venite, & disperdamus eos de
18: gente: & non memoreť nomen İsrael vltra.
19: Mowili podzcie rozproźmy ie z ludu Rozpro
20: źzeni, czuź wykorzeni. A niechać niebędzie da
21: ley pamiątka ludu İsruelskiego.
22: # To ieft, ludu boga znaiącego.
23: Quoniam cogitauerūt vnanimiter fimul
24: aduerfum te: testamentum diťpofuerunt, ta-
25: bernacula Idumeorum & İsmahelitę.
26: Oto znaź miły panie izci oni myflili ıpółem
27: iednoťtayne naprzeciwo tobie sie ıpiknęli/ po=
28: rufzyli zebranie Idumeow. İfmaelitow/

strona: cc7

PSALM: 82.

- 1: Moab & Aggareni Gebal & Ammon &
2: Amalech: aligenigenæ cū habitātib⁹ Tyrū.
3: Moab y Agarenowie Gebalitowie j Amen
4: y Amalech/ y czudzoziemci z mieźzkaiącimi w Ti
5: rze. Uypifuie lud pogański ktory teraz na krzeť=
6: ściany walczy, w Tyrze, czuź w thym mieście po=
7: morskim.
8: Eteť Affur venit cum illis: facti funt in

- 9: adiutorium filijs Loth- [!]
10: B oy Affur przifzedł fnimi j ftał fie na pomoc
11: linom Lotowym. Affur lud tak wezuany. Sinom
12: Lotowym, to ieft Moabitom y infzym przerzeczo=
13: nym ktorzy poźli od Lota.
14: Facillis ficut Madian & Syfare: ficut Ia-
15: byn in torrente Cyfon.
16: Pomłci fie nad nimi miły panie iakos fie po=
17: młcił nad Madian y Zizarze/ Ktory od Gedeo=
18: na porażon, Zyzarę kxiążę pogańskie zwalczyła
19: Delbora pani święta w ftarym zakonie. y iako nad
20: Iabin przy rzecze Cyfon.
21: # Iabin, ktorego tez Delbora zwyciężyła przy z=
22: rzodle Cyffon.
23: Difperierunt in Endor: facti funt vt ftere'
24: terræ.
25: Ktorzy zginęli przy rzecze Endor y ftali fie ia
26: ko gnoy na ziemi.
27: Pone principes eorū ficut Oreb & Zeb:
28: & Zebee & Salmanan.

strona: cc7v

PSALM: 82.

- 1: Rośprofz miły panie kxiążęta ich iako Oreb
2: y Zeb y Salmana.
3: # Ktorzy byli kxiążęta Madyanitow.
4: Omnes principes eorum: qui dixerunt,
5: hęreditate pośfideamus fanctuarium dei.
6: Rośprofz wśzytki kxiążęta ich miły panie kto=
7: rzy mowili/ wezmiemy łobie za dziedzicztwo zie=
8: mię w ktorey boga chwalili.

- 9: *Deus meus pone illos vt rotam: & ficut*
- 10: *Itipulam ante faciem venti.*
- 11: Boże moy raczy ie iako koło nieftateczne po
- 12: Itawić Aby niebyli Itali w vmyfle fwym. Położ ie
- 13: iako flomę zapaloną przeciw wiatrom.
- 14: # Aby byli fpaleni tak richło iako floma płonie.
- 15: *Sicut ignis qui comburrit filuam: & ficut*
- 16: *flamma comburrens montes.*
- 17: Iako ogień las paląci/ a iako płonień palą=
- 18: czy gory.
- 19: *Ita perfequeris illos in tempeftate tua: &*
- 20: *in ira tua turbabis eos.*
- 21: Tako ie przefladuy miły panie w nawałno=
- 22: fci twey á w gniewie twoim raczy ie zafmęcić.
- 23: # w nawałności, czuż wielkiego rozgniewania
- 24: twego.
- 25: *Imple facies eorum ignominia: & querēt*
- 26: *nomen tuum domine.*
- 27: Raczy napełnić oblicze ich ffromotą/ á zać bę
- 28: dą fżukać imienia twego miły panie.

strona: cc8

PSALM: 82.

- 1: # Bo ten ktory vpada w ffromotę richley fie na
- 2: wroci. Imienia twego, czuż Iefus.
- 3: *Erubescant & conturbentur in fęculum*
- 4: *fęculi: & confundantur & pereant.*
- 5: Niechay fie zafromaią y zafmuczą na wieki
- 6: wieczne. á niech będą zefromoceni y zagina.
- 7: *Vt cognoſcant quia nomen tibi dominus*
- 8: *tu folus altiffimus in omni terra,*

9: Aby wznali iż tobie imię ieft pan/ tys łam na

10: wyłfzy na włzitkim fwiecie.

strona: dd3v

PSALM: 84.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20: **Pfaln 85. Pienie 85.**

21: W tym pieniu prorok wyłlawia nabożną mo=

22: dlitwę którą fie miał modlić pan Iefus na tim

23: łwiece y łam za fię y za fwe miłofniki/ Też w tej

24: modlitwie pan Iefus chwalił otzcza łwego iże

25: ieft wielkiego miłofierdzia/ Też iako pogani mie

26: li przilc na wiarę krzełciańską/ Też iako zodchła

strona: dd4

PSALM: 85.

- 1: niey piekielney pan Iefus miał wynić/ Też ia=
2: ko sie żydowie mieli zbierać **naprzćeiw [!]** pa=
3: nu Iefufowi/ y profi aby iego Bog
4: otiecz wfpomogł.
5: Nclina domine aurē tuā & exaudi me: qa
6: inops & pauper sum ego.
7: Czudna modlitwa wśzelkiemu człowiekowi.
8: Raczi nakłonić miły panie vcha twego a wy
9: słuchay mie boć ia ieftem vbogi á nędzny.
10: # Pan Iefus mowi modłącz sie fam za się j za swe
11: wierne.
12: **Quotodi animā meam qm̄ sanctus sum:**
13: **saluum fac feruū tuū deus meus spantē in te**
14: Raczy strzedz dufze moiey bociem święty iefth
15: Pan Iefus mowi sprawnie thy słowa, raczy zba=
16: wić sługę twego boże moy ktori w tobie ma na=
17: dzieię.
18: **Miserere mei domine qm̄ ad te clamaui**
19: **tota die: letifica animam ferui tui qm̄ ad te**
20: **domine animam meam leuaui.**
21: Smiłuy sie nademną panie boże bomći k to
22: bie wołał czały dzień/ To iefst przez wżytkek czas
23: żywota mego, raczy vwefelić dufzę flugi twego
24: bomći k tobie podnioł dufzę moię miły panie.
25: # Podnioł, czufz w modliwie moiey.
26: **Qm̄ tu domine suavis & mitis: & multæ**
27: **mifericordiæ omnibus inuocantibus te.**

strona: dd4v

PSALM: 85.

- 1: Bociemes thy iest flodki á cichy a wielkiego
- 2: miłosierdzia wšytkim ktorzy ciebie wzywaią.
- 3: *Auribus percipe dñe orationem meam:*
- 4: *& intende voci deprecationis meae.*
- 5: Raczy wšlyŹeć wšzyma moię modlitwę miły
- 6: panie/ á raczy mieć bacžnoŹc na głos prozby
- 7: moiey.
- 8: *In die tribulationis meę clamaui ad te: qđ*
- 9: *exaudisti me.*
- 10: Wiem iżem przed thym czaŹu Źmutku mego
- 11: wołał do ciebie á tys mie wyŹluchał.
- 12: *Non est similis tui in dijs dñe: & non est*
- 13: *secundum opera tua.*
- 14: Nie iest żaden miedzy bogi tobie rowień miły
- 15: panie/ w moci, w mądroŹci y w dobroci, á nie iest
- 16: nicz rownego w wczynkach twoich.
- 17: *Omnes gentes quascunq; fecisti venient*
- 18: *& adorabunt coram te domine: & glorifica*
- 19: *bunt nomen tuum.*
- 20: Wšzytko pogańŹtwo ktores Źtworzył przydzie
- 21: y będzie dawało tobie modłę miły panie/ a będą
- 22: chwalić imię twoie.
- 23: # Oto prorocztwo iż pogani mieli przyŹc na wiare
- 24: krzeŹciańską.
- 25: *Qm̄ magnus es tu & faciens mirabilia:*
- 26: tu es deus solus.

strona: dd5

- 1: Abowiemes thy wielki á czyniąci czuda/ thys
2: íam bog.
3: *Deduc me dñe in via tua: & ingrediar i ve*
4: *ritate tua: letet cor meū vt timeat nom tuū.*
5: Raczy mie rzędzić miły panie w drodze twej
6: á tedi więcz będę chodził w prawdzie twoiej/ daj
7: aby íie w tym radowało íerce moie aby íie bało
8: imienia twego.
9: *Cōfitebor tibi dñe deus meus in toto cor*
10: *de meo: & glorificabi nomen tuū in eternū*
11: A tedy więcz będę ciebie chwalił panie Boże
12: moy we wízythkim íerczu moim á będę wielbił
13: imię twoie na wieki.
14: *Quia misericordia tua magna est sup me*
15: *& eruiſti animam meā ex inferno inferiori.*
16: Abowiem miłofierdzie twe wielkie íeſth na
17: demną á thys miły panie wyrwał duſzę moię z
18: piekła niſzzego.
19: # Tho íeſt wybawiłes ią ty íam z odchłanicy pie=
20: kielney.
21: *Deus iniqui furrexerunt super me in fy-*
22: *nagoga potentiū queſierunt animā meam:*
23: *& nō propofuerūt te in conſpectu tuo.*
24: Panie Boże oto złoſciwi ludzie powſtali na
25: mię/ Złoſciwi, czuſz żydowie powſtali na mię, czuſz
26: przeſladuiącz mie, A zebranie moczarczow ízukali
27: duſze moiej/ á ciebie miły panie nie mieli przed
28: oczyma.

PSALM: 85.

- 1: # Bo by byli mieli boga przed oczyma nigdyby
2: byli fyna bożego nieprześladowali.
3: Et tu dñe deus miferator & mifericors:
4: patiens & multę mifericordię & verax.
5: A ty miły panie boże lutościwy y miłofierny
6: ćirpliwy á wielkiego miłofierdzia y prawdziwy
7: # Bo według obietnicz koźdemu odpłaczafz ia=
8: ko kto zafluzył.
9: Refpice in me & miferere mei: da impe-
10: rium tuum puero tuo: & faluum fac filium
11: ancillę tuę.
12: Wezrzy na mię á fmiłuy fie nademną/ á
13: day mocz twoię dziecięciu twemu á zbaw fina
14: fluzebnice twoiey.
15: # Dziecięciu, czufz Iefufowi, Słuzebnice, tho ieft
16: dziewice Mariey.
17: Fac mecum fignum in bonum vt videāt
18: qui oderunt me: & confundantur quoniam
19: tu domine adiuuifti me & confolatus es me
20: Raczy ze mną vczynić znamię dobre/ aby ći
21: widzieli ktorzy mie wzgardzili/ á tak by byli po=
22: fromoceni bos ty panie boże wfpomogł mnie y
23: poćiefzyłes mie.
24: # Czufz ty panie boże otcze day mi wftac z mar=
25: twych na przekorę żydom ktorzy mną gardzili.

strona: ee

PSALM: 87.

- 1:
2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22: Pfalm. 88. Pienie 88.

23: W tym pieniu prorok wyflawia o panie Iefu=

24: fie/ o miłofierdziu bożym/ o prawdzie/ o moci ie^{go}

25: y obietniczach bożych/ o panie Chriftofie y o in=

26: fzych dobrodzieyftwach nam danych.

ee

strona: eev

PSALM: 88.

1: **M**ifericordias domini in æternum cā-

2: tabo.

- 3: Miłofierdzie boże nawieki będę wyśpiewaual
- 4: In generatione & generationē: anūciabo
- 5: veritatē tuam in ore meo.
- 6: Z rodzaiu w rodzay będę **razflawiał** [!] prawdę
- 7: twoię wfty moimi. Prawdę twoię) czuż Chriftu=
- 8: fa twego ktory ieft prawda.
- 9: Quoniam dixifti in aeternū misericordia
- 10: edificabitur in cœlis: preparabitur veritas
- 11: tua in eis.
- 12: Abowiemes thy panie boże rzekł iż miłofier=
- 13: dzie wiecznie będzie fprawione w niebiofach/ á
- 14: prawda twoia będzie wnich przemiefzkawać.
- 15: # w niebiofach, to ieft w apoftolech, iakoż to pir=
- 16: wey wyłożono.
- 17: Difpofui teftamentum electis meis: iura-
- 18: ui Daud feruo meo, wfgz in ęternum prępa-
- 19: rabo femen tuum.
- 20: Sprawilem teftamenth wybranym moim
- 21: przyfiągłem Daudowi fludze memu Teftamēt
- 22: to ieft nowy zakon. Przyfiągłem, czuż ia pan bog
- 23: Yż nawieki vmocnię plemię twoie.
- 24: # To ieft nie wftanie rodzay twoy plemienia twe=
- 25: go aż do narodzenia Chriftuła z ciebie.
- 26: Et edificabo in generatione & generati-
- 27: onem fedem tuam.
- 28: Y wtwierdę z rodzaiu w rodzay ftoleczy twoy.

strona: ee2

PSALM: 88.

- 1: Confitebuntur cœli mirabilia tua domi-
- 2: ne: etem veritatem tuā in ecclesia fanctorū.

- 3: Będą wyznawać niebioła czuda twoie miły
- 4: panie bo y prawdę twoię będę wyflawiać w ze=
5: braniu świętych.
- 6: # Przez niebioła też tu rozumie apoštoły.
- 7: Quoniam quis in nubibus equabitur do
- 8: mino: similis erit deo in filiis dei?. [!]
- 9: Bo y kto w obłocach będzie rowien panu bogu
- 10: w prorocach y w apoštolech, bogu czufz panu Iefu.
- 11: y kto sie zrowna panu bogu w syniech bożych.
- 12: # w **posłobionych** [!] Ią iaci wżytci krześciani Ipra=
13: wiedliwi.
- 14: Deus qui glorificantur in confilio sanctoru|
- 15: magnus & terribilis super omnes qui in cir-
16: cuit eius sunt.
- 17: Abociem on iest pan bog ktori iest wielbion
- 18: w radzie świętych/ wielki á straszliwy nad wżyt=
19: kimi ktorzy Itoią zawżdy przed nim.
- 20: # Iako Ią angiołowie boży.
- 21: Domine deus virtutum quis similis tibi?
- 22: potēs es domine & veritas tua ī circuito tuo
- 23: Panie Boże wżytkich sił/ y kto tobie rowien/
24: mocznys iesth miły panie á prawda twoia około
25: ciebie. # Ze wżytkich Itron iest obietnicza twoia.
- 26: Tu dominaris potestati maris: motū aut
27: fluctuum eius tu mitigas.

ee ij

strona: ee2v

PSALM: 88.

- 1: Ty miły panie panuiesz moći morzkiey/ á thy
2: wfmierzalż mocz wełny iego.

- 3: # Aby fie tak nie burzyły iakoby chciały.
- 4: Tu humiliafti ficut vulneratum superbū:
- 5: ī brachio virtutis tuę dīfpdifti inimicos tuos
- 6: Tys vniżył pyłznego iako rannego/ Pyłznego
- 7: czufz lucipera, á w ramieniu moci twey rozpro=
- 8: łzyłes nieprzyaciele twoie.
- 9: # Czufz żydy ktorzy fie tobie zawłze przeciwiiają.
- 10: Tui funt cœli & tua eft terra: orbem ter-
- 11: ræ & plenitudinem eius tu fundafti: aquilo-
- 12: nem & mare tu creafti.
- 13: Twoie łą niebioła y twoia ieft ziemia/ tis zbu
- 14: dował okrąg ziemie y włzythkę iey pełnośc/ thys
- 15: łtworzył połączną krainę y morze.
- 16: Thabor & Hermon in nomino tuo exul-
- 17: tabunt: brachium tuum cum potentia.
- 18: Gora Tabor y hermon vraduią fie w imię
- 19: twe/ twoie ramię ieft zmoczą.
- 20: # Uradowała fie gora Tabor gdi fie na niey pan
- 21: Iefus wyobrazil, Otho prorocztwo iże fie miał na
- 22: gorze Tabor wyobrazic. Hermon też gora ieft we=
- 23: dle Iordanu, tha fie vradowała gdy fie pan Iefus
- 24: w Iordanie okrzcił.
- 25: Firmetur manus tua & exaltetur dextera
- 26: tua: iuftitia & iudicium pręparatio fedis tuę
- 27: Bądź vmoczniona ręka twoia á bądź powył

strona: ee3

PSALM: 88.

- 1: łzona prawicza twoia miły panie/ Ręka thwoia,
- 2: Czufz gdy mogła zwicieżac moc dyabelską, bądź
- 3: powyłżona, to ieft raczy włtacz z martwych

- 4: ÍprawiedliwoŃ y ład będzie zgotowanie łtolcża.
5: # Przez w niebo wftąpienie twoie to fie łtanie.
6: *Mifericordia & veritas pęcudent faciem*
7: *tuam: beatus populus qui łcit iubilationem.*
8: Miłofierdzie y prawda vprzedza oblicze twe
9: Miłofierdzie y prawda vmęczenia vprzedza obli=
10: cze twoie panie IeŃu. BogoŃlawiony ieŃt lud ktori
11: vmie chwalić pana boga.
12: # Z tego miłofierdzia iż naz odkupił.
13: *Domino in lumine vultus tui ambulabūt*
14: *& in nomine tuo exultabunt tota die, & in*
15: *iuŃtitia tua exaltabuntur.*
16: A ŃluŃzno maia ludzie chwalic ciebie.
17: Abowiem w Ńwiatłofci oblicza thwego będą
18: chodzić miły panie/ Tho ieŃt w zakonie Ewange=
19: liey twoiey, á w imieniu thwoim będą fie rado=
20: wać przez czały dzień á wŃprawiedliwoŃci twey
21: będą podniefiony.
22: # w imieniu ktore ieŃt iefus. a wŃprawiedliwoŃci
23: czusz w męcę twey ktorąŃmy vŃprawiedliwieni.
24: *Quoniam gloria virtutis eorum tu es: &*
25: *in beneplacito tuo exaltabitur cornu noŃtrę.*
26: Abowiemes ty Ńam ieŃt chwała ich moci/ á z
27: dobrej woley twoiey będzie powyŃŃzona chwała
28: naŃza. # Czuz ł krzeŃciańska.

ee iij

strona: ee3v

PSALM: 88.

- 1: *Quia domini eŃt aŃŃumptio noŃtra: & Ńan*
2: *cti IŃręel regis noŃtri.*

- 3: Abowiem łam pan bog przijał nas ktori iełt
- 4: łwięty Iłræłski krol nałz.
- 5: # Przijał nas, czułz płec nałzę, ztąd będzie powył
- 6: łzona chwała nałza.
- 7: Tunc locutus es in wifione łanctis tuis: &
- 8: dixifti, pofui adiutorium in potente & exal
- 9: tauì electum de plebe mea.
- 10: Tedys mowił w widzeniu łwięthym twoim/
- 11: Mowiłes, czułz ty panie boże, łwięty m czułz proro.
- 12: y rzekłes/ położyłem mocz włpomożenia mego
- 13: w moczarzu y podwyłłzyłem wybranego z ludu
- 14: mego.
- 15: # To iełt dałem włzechmocnołc łynowi memu.
- 16: Inueni Dauid feruum meum: oleo łancto
- 17: meo vnxi eum.
- 18: Nałzłem Dawida łlugę mego oleiem łwię
- 19: tym pomazałem iego.
- 20: # Bo iełt pomazaniecz boży.
- 21: Manus enim mea auxiliabitur ei: & bra-
- 22: chium meum confirmabit eum.
- 23: Bo ręka moia da iemu pomoc á ramię mo
- 24: ie potwierdzi iego.
- 25: Nihil proficiet inimicus in eo: & filius ini
- 26: quitatis non apponet nocere ei.
- 27: A nieprzyaciel nicz na nim nie zyłzczę/ á łyn
- 28: złółci nicz iemu niezalzkodzi.

strona: ee4

PSALM: 88.

- 1: # Nieprzyaciel, czułz dyabeł nie zalzkodzi panu
- 2: Iełufowi przez Dawida rozumianemu.

- 3: Et concidam a facie ipfius inimicos eius:
4: & odientes eum in fugam conuertam.
5: Y odrzucę od obliczności iego nieprzyaciele/
6: á ci ktorzy im gardzą dam na vciekanie.
7: # Nieprzyaciele [!] , czufz żydy dam na vciekanie) tho
8: ieft aby fie po fwiecie rozbieżeli.
9: Et veritas mea & miſericordia mea cum
10: ipfo: & in nomine meo exaltabit cornu eius
11: A prawda moia y miłofierdzie moje z nim á
12: w imię moje będzie powyſſzona mocz iego.
13: # Abowiem przez vmęczenie pana Ieſufowe ſtało
14: fie nam miłofierdzie a iemu powyſſzenie.
15: Et ponam in mari manum eius: & in flu-
16: minibus dexteram eius.
17: A położę na morzu rękę iego y na rzeki prawi
18: czę iego.
19: # Czufz mocz iego boſtwa rozſzerzy od morza do
20: morza.
21: Ipſe inuocabit me pater meus es tu: deus
22: meus & ſufceptor ſalutis meę.
23: On będzie mnie wzywał rzekąc *otziecz [!]* moj
24: tys ieft bog moy przijaciel zbawienia mego.
25: # Mnie czufz boga otzcza będzie zwał otzczem
26: pan Ieſus.
27: Et ego primogenitū ponam illum: excel-
28: um præ regibus terrę.

ee iiij.

strona: ee4v

PSALM: 88.

- 1: A ia położę iego pirworodnego wyſſzego nad

- 2: wŕzytki krole ŕwiata tego.
- 3: # Bo iemu dana mocz na niebie y na ziemi.
- 4: In ęternum feruabo illi miŕicordiā meā:
- 5: & teŕt̄m meum fidele ipŕi.
- 6: A ia na wieki zachowawam iemu miłofierdzie
- 7: moie á teŕtament moy ieŕt iemu wierny.
- 8: # Bo przez mękę ŕwā wybawił lud z moci dya=
- 9: belskiey.
- 10: Et ponam in ŕeculum ŕeculi femen eius: &
- 11: thronum ieus ŕicut dies cęli.
- 12: Y poŕthawię na wieki wieczne plemię iego
- 13: To ieŕt lud krzeŕciański, á ŕtolec z iego poŕtawię ia
- 14: ko dni niebieskie.
- 15: # To ieŕt wiecznie będzie krolował, otoŕci to ieŕth
- 16: czo mowił angioł Gabriel iż da iemu pan bog ŕto=
- 17: lecz dawida otzcza iego.
- 18: Si aūt derelinquerint filij eius legem meā
- 19: & in iudicijs meis non ambulauerint.
- 20: A ieŕtliby ŕynowie iego opuŕcili zakon moy/ á
- 21: w ŕprawiedliwoŕci mey ieŕtliby nie chodzili.
- 22: # Synowie, czuŕz Dawida y Salomona.
- 23: Si iuŕticias meas prophanauerint: & man
- 24: data mea non cuŕtodierint.
- 25: Ieŕtli ŕprawiedliwoŕci moie złamali á przy=
- 26: kazania mego nie chowali.
- 27: Viŕitabo in virga iniquitates eorum: & in
- 28: verberibus peccata eorum.

strona: ee5

PSALM: 88.

- 1: Tedy nawiedzę miotłą złoŕci ich a karaniem

- 2: grzechy ich.
- 3: *Mifericordiam aūt meā non diſpergā ab*
- 4: *eo: neq̄ nocebo ei in veritate mea.*
- 5: Ale miłofierdzia mego nieoddalę od nie^{go} ani
- 6: iemu zaſzkodzę w prawdzie moiej.
- 7: # Od niego, to ieſt Dawida, czuſz ale przedſię ſpeł
- 8: nię obietniczę iż ſie z iego pokolenia narodzę, Bo
- 9: przez prawdę thu rozumie ſwą prawdziwą obie=
- 10: tniczę.
- 11: *Neq̄ prophanabo teſtm̄ meum: & quę p*
- 12: *cedunt de labijs meis non faciam irrita,*
- 13: Ani skażę teſthamentu mego bo czokolwiek
- 14: pochodzi z wſt moich nicz prożno nie będzie.
- 15: # Teſtamentu, czuſz ſlubu ſwego o Meſiaſzu.
- 16: *Semel iurauī in ſancto meo ſi Dauid mē-*
- 17: *tiar: ſemen eius in æternum manebit.*
- 18: Bowiem *ięden* [!] raz przyſiałem w ſwiętym
- 19: moim/ To ieſt przez ſwiętość moję, a nie skłama=
- 20: łem Dawidem iżę plemię iego będzie trwało na
- 21: wieki.
- 22: # Czuj w panie Chriſtufie ktori ſie z iego plemie
- 23: nia narodzi.
- 24: *Et threnus eius ſicut ſol conſpectu meo*
- 25: *& ſicut luna perfecta in æternum. & teſtis*
- 26: *in cœlo fidelis.*
- 27: A ſtolec z iego iako ſłońce przed oblicznością
- 28: moją/ á iako mieſiąc zupelny na wieki/ á on

ee v

- 1: mnie będzie świadek w niebie wieczny.
- 2: # Miefiącz zupełny, to ieft nie skażony, a on czufz
- 3: pan Chrifthus będzie świadek, czufz w dzień fądny.
- 4: Tu vero repulifti & deſpexifti: diſtulifti
- 5: Chriftum tuum.
- 6: A wzdys ty miły panie odrzucił á wzgardził
- 7: Czufz dawidowo plemię, bo pothym wftali krolo=
- 8: wie z pokolenia dawida, Przedłużyłes przyźcie
- 9: Chriftuła twego.
- 10: Auertifti teftamentū ferui tui: prophana=
- 11: fti in terra fanctuarium eius.
- 12: Odrzuciłes teftament ſlugi twego/ Odrzu=
- 13: ciłes teftament, czufz obietniczęs przedłużył, dałes
- 14: skazić y zwalczyć ua [!] ziemi koſcioł iego.
- 15: # Czufz krola Salamonow [!] w Ieruſalem bo gi
- 16: kaldei ſpalili.
- 17: Deſtruxifti omnes ſepes eius: poſuifti fir=
- 18: mamentum eius formidinem.
- 19: Skaziłes wſzytki płothy iego á twierdzą iego
- 20: położyłes w ſtrach.
- 21: # Płoty to ieft obronę, tho ſie wſzytko pod figurą
- 22: rozumie o męcze pana Chriftuła iako iego żydowie
- 23: mieli targac, z niego ſie naſmiewac.
- 24: Diripuerunt eū omnes tranfientes viā: fa=
- 25: ctus eſt obprobrium vicinis ſuis.
- 26: Roztargali gi wſzytci idąci drogą y ſthał ſie
- 27: na poſmiech ſąſiadom.
- 28: # Roztargali, czufz thego krola twego przez ko=
- 29: ſcioł figurowanego.

PSALM: 88.

- 1: Exaltafti dexterā deprimētiū eū: letifica-
- 2: fti omnes inimicos eius.
- 3: Podwyższyłeś prawicę tych którzy iego po=
4: tłumili/ Iżes im dał zwycięstwo, wweleliśes wżyt
5: ki nieprzyaciele iego.
- 6: # Tho było gdy kaldei zburzyli kościół boży, ale
7: pod figurą gdy żydowie zbużyli ciało pana Chri=
8: ftufowe.
- 9: Auertifti adiutoriū gladij eius: & non es
10: auxiliatus ei in bello.
- 11: Odwróciśes pomocz miecza iego á nie daśes
12: iemu pomocy na walce.
- 13: Deftruxifti eum ab emundatione: & fedē
14: eius in terra collififti.
- 15: Skaziśes iego od oczyszciania á ftolecz ie^{go} ska=
16: ziśes na ziemi.
- 17: # Bo tego czaftu gdy kościół boży zburzon przefta
18: li byli wżytkiey ofiari ktore oczyszciały człowieka.
- 19: Minorafti dies temporis eius: perfudifti
20: eum confufione.
- 21: Vmniejszyśes dniow czaftu ie^{go} wylaśes nań
22: ffromotę.
- 23: # Bo po trzydzieftci y w połćzwarta lata zmarł
24: na krzyżu ffromotnie.
- 25: VŃqueque dñe auertis in finem: exarde-
26: fcet ficut ignis ira tua.
- 27: Y pokiż Ńie miły panie będziefz odwracał od
28: nas na wieki/ y zaż Ńie iako ogień rozpali gniew

29: troy.

strona: ee6v

PSALM: 88.

1: # Iuż tu profi zmartwychwftania pana Chriftu=

2: łowego.

3: Memorare quæ mea ſubſtantia: nunquid

4: non vane conſtituifti om̄es filios hominū.

5: Rozpamietay ſie iako krewka moia natura/

6: Ktora, czuż nie może byc naprawiona iedno przez

7: iego zmartwychwftanie, Bo izażes próżno ſtwo=

8: rzył wżytki ſyny ludzkie.

9: # Czuż nie próżno ale aby byli z tobą vbogofła=

10: wieni w niebie.

11: Quis eſt homo qui uiuet & non videbit

12: mortem: eruet animā ſuā de manu inferi.

13: Y ktori ieſt człowiek ktori będzie żyw/ á nie o=

14: głąda ſmierci y ktori ieſt ktori wyrwie dużę ſwą

15: z mąk piekielnych.

16: # Iakoby rzekł żadny iedno przez zmartwych=

17: wftanie pana Chriftułowe.

18: Vbi funt miſericordiæ tuæ antiquæ dñe:

19: ſicut iuraſti Daud in virtute tua.

20: Gdzie ſą miłofierdzia twoie miły panie da=

21: wne á ſtare/ Miłofierdzia [!] , to ieſt obietnice o zella=

22: niu Meſſiaſza, Iakos przyſiągł Dawidowi w

23: prawdzie twoiey.

24: Memor eſto dñe obprobrij ſeruorum tuo-

25: rum: qd' cōtinui in ſinu meo multarū gētiū.

26: Pamiętay miły panie na poſmiech y na ſro=

27: motę ſlug twoich/ Czuż prorokow, apoſtołow y

28: krzełcianow, ktorą cirpiałem na obliczu moim

29: od rozmaitego pogańftwa.

strona: ee7

PSALM: 88.

1: Quod exprobauerūt inimici tui domine

2: quod exprobauerūt cōmutatiōm xpī tui.

3: Boć oto ciebie miły panie fromocili nieprzy=

4: aciele twoi fromocili przemienienie Chriftuła.

5: # Iż nas przemienił y odkupił.

6: Benedictus dñs in ęternū fiat fiat.

7: Bądz bogoławion pan bog nawieki amen.

8: # Czuz iż fe [!] to wżytko łpełni czo obieczał o łynu

9: łwoim.

strona: ff3

PSALM: 90.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16: **Pfalm 91. Pienie 91.**

- 17: W thym Pieniu naprzod Prorok z perfony ko=
18: łcioła powiada iako dobra rzecz ieft chwalić pa=
19: na boga w łzczęfcu y w niezczęfcu z iego łtwo=
20: rzenia/ Też iako głębokie fą myfli boże/ aczkolwie
21: temu głupi nie porozumie/ Też iako prętko zli á
22: grzełzni ludzie zginą/ Też iako pan Iefus
23: ktori **tełth** [!] chwała y głowa Kołcioła
24: miał być powyłłzon/ Theż iako
25: łprawiedliwi ludzie bę=
26: dą kwitnąć.

ff iij

strona: ff3v

PSALM: 91.

- 1: **B** Onum eft confiteri domino: & pfallere
2: **nomini tuo altiffime.**
3: Dobrze iełth chwalić pana boga dobrze iełth
4: łpiewać imieniowi twemu boże nawyłłzy.
5: **Ad annunciandum mane mifericordiam**
6: **tuam: & veritatem tuam per noctem.**
7: Ku wyłłowieniu w zarań milofierdzia twego
8: y prawdy twej w noci.
9: # w zarań, to iełth w łzczęfcu, w noci to iełth w nie=
10: łzczęfcu, Prawdy to iełth łprawiedliwołci.
11: **In decachordo pfalterio: cum cantico in**
12: **cithara.**
13: Dobrze ciebie chwalić na pfalterzu dziełfiáci
14: łtrun łprawionym y z pieniem na lutni.
15: # Na Pfalterzu, to iełth na gęłlach, ktore był łobie

16: Dawid śprowił.

17: Quia delectasti me domine ī factura tua:

18: & in operibus manuum tuarū exultabo.

19: Abowiemes mie roskofzno pociefzył miły pa=

20: nie w fthworzeniu twoim/ á w vczynekach rąk

21: twoich będę fie radował.

22: # To ieft gdy łobie rozmyflam czudnośc fтворze=

23: nia twego y pożytek iego, wezrzę na flońce, na mie=

24: liącz na gwiazdy, y rzekę, to wżytko fluzy panu bo

25: gu, A czemużbych ia nie fluzył.

26: Quam magnificata funt opera tua domi=

27: ne: nimis pfundę facte funt cogit atiōes [!] tuę

strona: ff4

PSALM: 91.

1: O Iako wielmożne są vczynki twoie miły

2: panie barzo głębokie fie stały myfli twoie.

3: Vir infipiens nō cognofcet, & ftultus nō

4: intelliget hęc.

5: Ale temu człowiek głupi nie porozumie/ á ſza

6: lony człowiek nie vbaczy tego/ Czufz iako głębo=

7: kie są myfli tve.

8: # Czufz iako głębokie myfli tve, to ieft przepufz=

9: czenie, gdy przepufzczafz iż zli ludzie maią ſzczęfcie

10: na tym fwiecie a dobrzy vcifnienie y fmętki.

11: Cum exorti fuerint peccatores ficut fœ-

12: num, & apparuerint omnes qui operantur

13: iniquitatem.

14: Y iako fie tho grzeſznici vkazuią á wfchodzą

15: iako trawa/ Kthora rychło roſcie ale rychło zafię

16: vſchnie. Takci fie vkazuią wſzitci ktorzi zle czinia

17: # To iest, tak też nie trwali są grzeźni wżościach

18: swoich.

19: Vt intereant in seculum seculi: tu aut al-

20: tiffimus in aeternum domine.

21: Aby w krotce zaginęli na wieki wieczne/ ale

22: ty nawyśszy na wieki trwaj miły panie.

23: Quoniam ecce inimici tui domine: quo-

24: niam ecce inimici tui peribunt, & dispergē-

25: tur omnes qui operantur iniquitatem.

26: Bo tot nieprzyjaciele twoi miły panie oto nie

27: przyjaciele twoi zaginęą á będą rozprozeni wżyt=

28: ci którzy czynią złe.

ff iiiij.

strona: ff4v

PSALM: 91.

1: Et exaltabitur sicut unicornis cornu meū

2: & fenectus mea in misericordia vberi.

3: A będzie powyśszona iako iednorożecz chwa

4: ła moia/ To iel pan Chrifus, á starość moia bę=

5: dzie powyśszona w miłofierdziu obfitym.

6: # Iako iednorożecz iedenże rog ma, a nie dopuści

7: z sobą towarzyża w iamie, tak też wżytek kościoł

8: nie ma iedno iednę głowę y iednego kroła pana

9: Ieśufa.

10: Et desperit oculus meus inimicos meos:

11: & in fuegentibus in me malignantibus au-

12: diet auris mea.

13: Y wzgardziło oko moie nieprzyacielmi mo=

14: imi/ gdy vcho moie słyżażo powstaiające złośtniki

15: naprzećiw mnie.

- 16: # To iest **acłkolwie** [!] kościół ma wielki prześlado
17: wanie od żydow y od poganow, a wżakoż wzgar=
18: dziłem tym bo mie pan bog wfpomogł.
19: **Iuftus vt palma florebit, ficut cedrus liba-**
20: **ni multiplicabitur.**
21: Abowiem fprawiedliwy człowiek iako drze=
22: wo palmowe zakwitnie/ Sprawiedliwy człowiek
23: to iest lud krzeſciański, A iako Cedrowe drzewo
24: na gorze Libanus tak fie rozmnoży.
25: # Abouiem iako Palma Cedrus nawyſſze ſą drze
26: wa, tak też człowiek fprawiedliwy nawyſſzą od=
27: płatę wezmie od boga.
28: **Plantati in domo domini: in atrijs domus**
29: **dei noſtri florebut.**

strona: ff5

PSALM: 91.

- 1: Abowiem fprawiedliwi ludzie ſą ſzczepieni
2: w domu bożym/ a w pałacach domu boga na=
3: ſzego będą kwitnąć.
4: # w domu bożym, czuſz na tim ſwiecie, wſzczepieni
5: tho iesth obczuiącym, A w pałacach, czuſz w nie=
6: bieskich.
7: **Adhuc multiplicabuntur in fenecta vbe-**
8: **ri, & bene patientes erūt vt anūcient.**
9: A iefzcze fie rozmnożą włtharofcu obfithey
10: Rozmnożą fie, czuſz fprawiedliwi krzeſciani, To
11: będzie gdi Antichriſt zginie, á wezmą dobrą od=
12: płatę z ćirpliwoſci aby ią więcz obiawili.
13: # Czuſz na ſądzie bożym.
14: **Quoniam rectus dominus deus noſter, &**

15: non est iniquitas in eo.

16: Iż łprawiedliwy iest pan bog nasz á nie nasz

17: w nim żadney złości.

strona: ff8v

PSALM: 94.

1:

2:

3: **Pfalm 94. Pienie 94.**

4: W tym pieniu prorok pobudza y przywodzi lud

5: ku chwaleniu boga y ku nabożnemu iemu mo=

6: dleniu. Potym niedbałym grozi potępieniem/ á

7: vpomina wśzytki aby byli bogu posłufzni/ aby

8: łerc nie zatwardzali/ iako niegdy żydowie

9: na pułzczy byli twarde^{gō} łercza.

10: Enite exultemus domino: iubilemus

11: deo falutari nołtro.

12: Tym pienim każda iutrznia poczyna łie, a pobu=

13: dza prorok ludzie ku nabożeńłtwu.

14: Podźcie raduymy łie panu bogu/ łpiewaymy

15: panu bogu zbawicielowi naszemu.

16: Pręoccupem^o faciem eius in confeffione:

17: & in pfalmis iubilemus ei.

18: Vprzedzmy oblicze iego z chwałą y z modli=

19: twą/ a w płałmiech łpiewaymy iemu:

20: # Uprzedzcie) czufz niźli przydzie łędzic.

21: Quoniam deus magnus domin^o: & rex

22: magnus łuper omnes deos.

23: Boć wielki pan bog/ pan á krol wielki nad

24: wśzytki bogi boć nie odpędzi od łiebie pan bog lu

25: du fwego. Ale gi odkupi krwią fwoią.

strona: gg

PSALM: 94.

1: Quia in manu eius sunt omnes fines ter-

2: ræ: & altitudines montium ipsius sunt.

3: Boć w ręku iego są wżytki granice ziemie/ y

4: wyłokofci gory są iego. To iest, w moci iego wżi=

5: tek świat iest położon.

6: Quoniam ipsius est mare & ipse fecit il-

7: lud & ficcam manus eius formauerunt.

8: Boć iego iesth morze á on sam ie stworzył y

9: ziemię iego ręce stworzyły.

10: # Ręce) to iest mocz iego.

11: Venite adoremus & procidam̄us, & plo-

12: remus ante dominum qui fecit nos: quia ip-

13: se est deus noster.

14: Podzcie daymy modłę a [!] chwałę á padniemy

15: y płakać będziemy przed panem kthori stworzył

16: nas boć on iest pan bog nasz.

17: Nos aut̄ populus pacuę eius: & oues ma-

18: nus eius.

19: A my lud pałtwisk iego y owieczki rąk iego.

20: # Pałtwisk, tho iesth nauki iego.

21: Hodie fivocem eius audieritis, nolite ob-

22: durare corda veftra.

23: Dzifia iestlibyfcie głos iego vlyfzeli nie za=

24: twardzaycie ferc wałzich/ Dzifia, to iest tego czafu

25: łaski, Głos to iest nadchnienie,

26: Sicut in irritatione: fecundum diem ten-

27: tationis in deserto.

28: Iako niegdy czału pobudzenia/ Czulfz mieli

gg

strona: ggv

PSALM: 94.

1: zatwardziałe fercza Czału kufzenia na pułczy.

2: # Gdy fzemrali naprzeciw Moyfeszowi.

3: Vbi tentauerunt me patres veftri: proba-

4: uerunt & viderunt opera mea.

5: Gdzie mie kufili otczowie wałzy wąpiącz w

6: moci moiey. dofwiadczyli y widzieli vcżinki moie

7: # Czuda ktore czynił Moyfes moczą moią.

8: Quadraginta annis offenfus fui generati-

9: oni illi: & dixi, femper hij errant corde.

10: Czterdziełci lat byłem gniewien na then ro=

11: dzay Bo przez tele lat byli na pułczy. Był^m gnie=

12: wien, dla ich niedowiarłtwa y fzemrania.

13: Y rzekłem ci zawżdy błądzą fercem.

14: Et ifti non cognouerunt vias meas: vt iu

15: raui in ira mea, fi intrabūt in requiē meam.

16: A ci nieuznali drog moich Bo niechcieli vz=

17: nac przykazania mego. A iakom przifiągł w gnie

18: wie moim iż nie wnidą do odpoczinienia me^{go}.

strona: gg4v

PSALM: 96.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19: **Pfalm. 97. Pienie. 97.**

20: Piefń o panie Iefufie iż miał wftać moczą fwą

21: z martwych. yteż iako fie miał obiawić pogań=

22: ftwu. Iako wspomionął na miłofierdzie fwoie/

23: y przyfzedł na fwiat. Iako ie^{go} wftytki gra=

24: nice miały vznać/ y nadobnie lud v=

25: pominu ku wefelu/ ku fpiewaniu

26: ku trąbieniu/ á to dla przy=

27: fcia iego.

strona: gg5

PSALM: 97.

1: Antate domino canticum no-

2: uum, quia mirabilia fecit.

3: Spiewayćie panu bogu piofńkę

4: nową/ boć dziwne rzeczy fprowił.

5: Saluauit fibi dextera eius: & brachium

6: *fanctus eius.*

7: Zbawiła go prawicza iego y ramię święthe

8: iego. Czuzł tenże pan Chrifus sam wybawił fie z

9: śmierci, to iest właftną moczą wftał z martwych.

10: *Notum fecit domin⁹ falutare fuum: in cō-*

11: *ſpectu gentium reuelauit iufticiam fuam.*

12: Iawnego vczyił pan bog zbawiciela fwe^{gō}/

13: Syna fwego ktory iemu lud wybawił z mocy

14: dyabelskiey. przed oblicznością poganow obja=

15: wił ſprawiedliwośc fwoię.

16: *Recordatus eſt miſericordię fuę: & veri-*

17: *tatis fu domui Iſraël.*

18: Wfpomionał iest na miłofierdzie fwoie y na

19: prawdziwą obietnicę fwoię pokoleniu Iſrael=

20: skiemu. To iest, Spełnił to czo był obiecał iż fie

21: miał ftac człowiekiem.

22: *Viderūt omnes termini terræ falutare dei*

23: *noſtri.*

24: Widziały wſzytki granice ziemie zbawiciela

25: boga naſzego.

26: # To też mowił Symeon ſwięty rzeknąc. Uzza=

gg v

strona: gg5v

PSALM: 97.

1: ły oczy moie zbawiciela twego ktoregos zgotował

2: przed oblicznością wſzytkiego ludu.

3: *Iubilate domino omnis terra: cantate &*

4: *exultate & pfallite.*

5: Pochwalaycie pana boga wſzelka ziemio/ ſpie=

6: wayćie á raduycie fie y poycie iemu.

- 7: # Czujz boc iuz przyfzedł na ten fwiat.
- 8: Pfallite domino in cythara: in cythara &
- 9: voce pfalmi: in tubis ductilibus & voce tu-
- 10: bæ corne.
- 11: Poyćie panu bogu na lutni/ na lutni/ y na
- 12: pfałterzu/ na trąbach długich/ y głołem trąby
- 13: rogowey:
- 14: Iubilate in cōfpectu regis domini: moue-
- 15: atur mare & plenitudo eius: orbis terrarum
- 16: & qui habitant in eo.
- 17: Raduycie fie przed oblicznością kroła pana
- 18: porufz fie ziemio y iey napełnienie okrąg wfyzt=
- 19: kich ziem̄ y ktorzy na nim mieszkaią.
- 20: Flumina plaudent manu: fimul montes
- 21: exultabunt a confpectu domini, quoniam
- 22: venit iudicare terram.
- 23: Rzeki niech rękoma fpołem klekczą y gory fie
- 24: vraduią od obliczności pańskiej iż przyfzedł fą=
- 25: dzić ziemię. Aby na fwiecie fprawiedliwy fąd czi=
- 26: nił,
- 27: Iudicabit orbem terrarum in iufticia: &
- 28: populos in equitate.

strona: gg6

PSALM: 98.

- 1: Będzie fądził okrąg ziemie w fprawiedliwo=
- 2: fci/ á według zaflugi.

strona: gg8

PSALM: 100.

- 1:
- 2:

3: **Pfalm. 100. Pienie. 100.**

4: W tym pieniu prorok mowi w perfonie pana

5: Iefufa ktory mowi do otcza fwego niebieskiego

6: iako zawždy w niewinności chodził miedzy lu=

7: dem żydowskim/ iako był sprawiedliwy/ y

8: iako ze złymi nieopczował/ ale z nie=

9: winnymi.

10: *M*isericordiam & iudicium cantabo tibi

11: *domine:*

12: *Miłofiezdzie [!]* y sprawiedliwość będę tobie wy

13: ślawiał miły panie.

14: *Pfallam & intelligā in via immaculata,*

15: *quando venies ad me.*

16: Będę śpiewał á będę rozmyślał w drodze nie

17: pokaloney y kiedyż przydziesz ku mnie.

18: # w drodze niepokaloney) to ieft w Euangeliey

19: Y kiedyż przydziesz) to ieft kiedyż przykażes mi mi=

20: ły panie.

21: *Perambulabam in innocentia cordis mei*

22: *in medio domus meae.*

23: Ty znałz iżem opczował w niewinności fer=

24: cza mego w poŕzod domu mego.

25: # Czufz w poŕzodku ziemie żydowskiej.

26: *Non proponebam ante oculos meos rem*

27: *iniuftam: facientes pręuaricationes odiui.*

strona: gg8v

PSALM: 100.

1: Nigdy nie kładł miły panie przed oczyma

2: mema rzeczy nie sprawiedliwej/ á wyftępcę za=

- 3: konu miałem w nienawifci.
- 4: # Licemierniki y nauczone w zakonie.
- 5: Non adhefit mihi cor prauum: declinan-
- 6: tem a me malignum non cognoſcebam.
- 7: Nie przyłączyło fie ku mnie nigdy ferce złe
- 8: To ieft zły człowiek. A człowieka złego odem=
- 9: nie fie odłączającego niechciałem znać.
- 10: Detrahentem ſecreto proximo, hunc per-
- 11: ſequebar.
- 12: Człowieka właczającego w tajemności bli=
- 13: zniemu ſwemu tegom przeſładował.
- 14: # Abowiem włocztwo ieft grzech z ktorego po=
- 15: chodzą roſtyrki y nienawifci.
- 16: Superbo oculo & infaciabili corde, cum
- 17: hoc non edebam.
- 18: Z pyſznym okiem á z nienafycznym na fer=
- 19: czu ſtymem nieiadł.
- 20: # Z nienafycznym, to ieft z łakomym.
- 21: Oculi mei ad fideles terræ, vt fedeāt me-
- 22: cum: ambulans in via immaculata hic mihi
- 23: miniſtrabat.
- 24: Ale oczy moje były skłonne ku wiernym na
- 25: ſwiecie aby ſiedzieli ſemną/ ten ktory chodzi dro=
- 26: gą niepokaloną tenći mnie będzie ſłużył.
- 27: Non habitabit in medio domus meæ qui
- : facit

strona: hh

PSALM: 101.

- 1: Non habitabit in medio domus meę qui
- 2: facit ſuperbiam: qui loquitur inigua non di-

- 3: *rexit in conspectu oculorum meorum.*
- 4: Nie będzie mieszkał w pośrodku domu mego
- 5: żaden pyłzny Przetho też Luciper pyłzny Itrączon
- 6: z nieba. á then ktori zle mowi nie Ipodobá Iie
- 7: przed oblicznoścíá oczu moich.
- 8: *In matutino interficiebam omnes pecca-*
- 9: *tores terrę: vt díperderem de ciuitate domi*
- 10: *ni omnes operantes iniquitatem,*
- 11: Ia w zarań pobiłem wIszystki grzeIzniki thego
- 12: Iwiata, w zarań, to iest gdym przyIzedł na Iwiath
- 13: skaziłem baIwochwalIstwo, Abych rozprofzył z
- 14: miaIsta bożego wIszystki grzechy popełniające.

strona: hh6v

PSALM: 102.

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:
- 5:
- 6:
- 7:
- 8:
- 9:
- 10:
- 11:
- 12:
- 13:
- 14:
- 15:
- 16:

17:

18:

19:

20:

21:

22: **Pfalm. 103. Pienie. 103.**

23: W tym pieniu chwali Prorok pana boga y do=

24: broci iego iże niebo stworzył do kthorego wstąpił

25: w obłoku/ iż też anioły stworzył/ iż ziemię vmoc

26: nił/ iże woda nie wychodzi z granicz swoich/ iże

27: ten pan żywi zwierz y ptaftwo/ iże ziemia rodzi

28: pożywienie zwierzętam y ludziem/ iże thę pan

strona: hh7

PSALM: 103.

1: stworzył słońce/ księżyc/ nocz y czuda morzkie.

2: **B**enedic anima mea dño: domine deus

3: meus magnificatus es vehementer.

4: Chwal dużo moia pana boga/ panie boże

5: moy iakos barzo ieft vwielbion.

6: Confessionē & decorē induifti: amictus

7: lumine sicut vestimento.

8: Włożyłs [!] na się miły panie chwałę y okrafe

9: odziałeś się światłością iako odzieniem.

10: Extendens cœlum sicut pellem: qui tegis

11: aquis superiora eius.

12: A niebos rozciągnął iako skórę ktori przykri=

13: wałz wodą wierzchy iego.

14: # wodą, to ieft niebem krystalowym, wierzchy ie=

15: go, czufz nieba nizlzego w ktorim są gwiazdy.

- 16: Qui ponis nubem ascensum tuū: qui am-
17: bulas super pennas ventorum.
18: Kthori kładziełz w obłoku wstąpienie swoie/
19: Bos w obłok u [!] wstąpił w niebo, ktori chodziłz na
20: wietrznych skrzydłach.
21: # Czuzłz, prętko powietrzem wstępuiełz.
22: Qui facis angelos tuos spūs: & ministros
23: tuos ignem vrentem.
24: Ktori czyniłz angioły twoie duchy/ Bo włzitci
25: łą duchowie, a flugi tve czyniłz ogniem pała=
26: iącym.
27: # Bo angiołowie pałaią iako ogniem gorącą
28: miłością bożą.

strona: hh7v

PSALM: 103.

- 1: Qui fundasti terram super stabilitatē suā
2: non inclinabūt in seculū seculi.
3: Ktoris zbudował ziemię na mocności iey/ á
4: nie nachyli łie na wieki wieczne.
5: Abyssus sicut vestimentum amictus eius
6: super montes stabunt aquæ.
7: Głębokość wodna tha iako odzieniem przyo=
8: działa ią/ Tę ziemię bożą woda ogarnęła ze włzyt
9: kich łtron, y na gorach y tam będą łtać wody.
10: # Czuzłz z dełzcza.
11: Ab increpatione tua fugient: a voce toni
12: trui tui formidabunt.
13: A thy wody z przykazania twoiego odehydą/
14: Odłtąpią z gor na łwe miełtca. á od zwięku gro
15: mu twego złękną łie.

- 16: # Od zwięku, to ieŃt od wiatru przykrego.
- 17: *Afcēdunt montes & deŃcendunt campi:*
- 18: *in locum quem fundasti eis.*
- 19: PodnoŃzą Ńie gori á pola Ńie niŃaią na mie
- 20: Ńcza ktores im Ńprawił.
- 21: # To ieŃt, takes Ńtworził ziemię iŃ thu gori owdzie
- 22: niziny.
- 23: *Terminum pofuiŃti quē non transgrediē*
- 24: *tur: neq̄ conuertentur operire terram.*
- 25: Y zakreŃiŃes wodę granicą ktorej nieprzeŃtąpią
- 26: ani Ńie wrocą ziemie przykriwać.
- 27: # To ieŃt, nie popłyną nad Ńwe granice.

strona: hh8

PSALM: 103.

- 1: *Qui emittit fontes in conuallibus: inter*
- 2: *medium montiū pertranŃibunt aquæ.*
- 3: Ktori wypuŃczalŃ zrzodła na pagorkach/ á mie=
- 4: dzy Ńrzodkiem gor płyną wody
- 5: *Potabunt omnes beŃtiæ agri: expectabūt*
- 6: *onagri in liti Ńua.*
- 7: Z tichŃe vod będą pić wŃyŃtki ŃwierŃęta polne
- 8: y łofowie będą ich czekać w pragnieniu Ńwoim.
- 9: # Los ieŃt ŃwierŃę, dziki ofieł.
- 10: *Super ea volucres cli habitabunt: de me*
- 11: *dio petrarum dabunt voces.*
- 12: Nad thymi ptałthwo powietrzne będzie Ńobie
- 13: gniezdziło á z poŃrzodku skał pienie Ńwoie będą
- 14: wypuŃczać.
- 15: # Nad tymi, czuŃz nad wodami y nad gorami.
- 16: *Rigans montes de Ńuperioribus Ńuis: de*

- 17: fructu operum tuorū fatiabī terra.
- 18: Thy miły panie pokrapiałz gory z wierzchow
- 19: fwoich/ Czulfz fpułcziałz defzcz z powietrza. á z owo=
20: czow vczynkow twoich nafići fie ziemia.
- 21: # Tho iefth z darow z defczu twego będize [!] płodna
22: ziemia.
- 23: Producens fœnum iumentis: & herbam
24: feruituti hominum.
- 25: Ktora ziemia wywodzi trawę bydłęthom/ á
26: ziołka ku pośludze ludzkiey.
- 27: # To iefth y żyto na pożywienie ludzkie.

strona: hh8v

PSALM: 103.

- 1: Vt educas panem de terra: & vinum leti-
2: ficet cor hominis.
- 3: A tho aby wywiodł chleb z ziemie á wino aby
4: vwefeliło ferce ludzkie.
- 5: # Ten wierzyk fie też rozumie o cieie bożym kto=
6: rego w chlebie pożywamy.
- 7: Vt exhilaret faciem in oleo: & panis cor
8: hominis confirmet.
- 9: Aby vwefelił oblicze ludzkie w oleiu/ á chleb
10: aby ferce ludzkie pořilił.
- 11: # Czulfz y oley wywodzilz z ziemie miły panie ia=
12: ko y wino y chleb na pociechę ludzką.
- 13: Saturabuntur ligna campi & Cedri liba-
14: niqas plantauit: illic pafferes nidificabunt.
- 15: Y drzewa polne y Cedrus ná gorze Libanus
16: ktore pan bog fzczepił y thy fie nafyczą/ na tychże
17: drzewach y wroble będą gniezdzić.

- 18: # Czufz ku mnożeniu fwemu.
- 19: Herodij domus dux est eorum: mōtes ex-
- 20: celli ceruis petra refugiū herinacijs.
- 21: Na tych drzewach dom iest herodiufa/ Ptaka
- 22: tak wezwanego, ktori sie gniezdzi na drze wie [!] Ce
- 23: drowym á tenże iest wodzem ich/ A thenże czufz
- 24: herodiuff. gich) czufz ptakowa. A gori wyfokie fą
- 25: skłonienie Ieleniowi á skała ieżom.
- 26: # Czufz iest obrona y vcieczka ich.
- 27: Fecit lunam in tempore: sol cognouit oc-
- 28: cafum fuum.

strona: ii

PSALM: 103.

- 1: Stworzył Miefiącz na rozdział czałow/ y
- 2: flońce vznało zachod fwoy.
- 3: # Tho iest pan bog tak chciał zrządzić aby flońce
- 4: zachodziło.
- 5: Pofuifti tenebras & facta est nox: in ipfa
- 6: pertranfibunt omnes beftię fylue.
- 7: Vítawięs miły panie ciemności y ftała sie
- 8: nocz/ w teyże wżytki zwierzęta lefne będą prze=
- 9: chodzić.
- 10: # Bo więcey zwierz w noci chodzi fukaiącz po=
- 11: żywienia.
- 12: Catuli leonum rugientes vt rapiant: & q̄-
- 13: rant a deo efcam fibi,
- 14: Będą przechodzić y lwięta riczące aby łup v=
- 15: chwyciły aby sobie od boga pokarmu nabywały
- 16: Ortus est sol & congregati funt: & in cubi
- 17: libus fuis collocabuntur.

18: Gdy wzeydzie flońce zbieżą fie á w łożyskach

19: fwych położą fie.

20: # Zbieżą fie, czufz do iaskiń fwych.

21: Exhibit homo ad opus fuum: & ad opera-

22: tionem fuam vřq̄ ad veřperum.

23: A thedy więcż wynidzie człowiek na robotę

24: fwoię y na řprawę fwoię aż do wieczora.

25: # Tedy więcż) czufz gdy flońce wzeydzie.

26: Quā magnificata funt opera tua domine:

27: omnia in řapiētia fecifti: impleta eft terra poř

28: feřfione tua.

ii

strona: iiv

PSALM: 103.

1: O iako barzo řą wvielmożone vczynki twoie

2: miły panie wřytkos w mądrořci řtworzył y na

3: pełniona ieřt ziemia imienia twego.

4: # Iakoby rzekł, miły panie iakoż to dziwne imię

5: twoie. Imienia albo dierzawy) czufz ludzi y zwie=

6: rząth.

7: Hoc mare magnum & řpaciofum manib⁹

8: illic reptilia quorę non eft numerus.

9: To morze wielkie y řzyrokie mieřtczmi/ w tym

10: zwierzęta ktorim licżby niemařz.

11: Animalia puřilla cum magnis: illic naues

12: pertranfibunt.

13: W thym řą zierzętha małe y wielkie: przez

14: nie łodzie poydą.

15: Zwierzęta wielkie, iako wielorib ktori ieřt wię=

16: řzy nad wřzytki zwierzęta.

17: Draco ifte quem formafti ad illudendum

18: ei: oīa a te expectāt vt des illis efcā in tempe.

19: Y ten wielorib ktoregos ty ftworzył ku naigra=

20: waniu iemu/ wŷytki zwierzęta od ciebie miły pa=

21: nie czekaią aby im dał pokarm czaŷu flufznego.

22: # Tak morze naigrawa wielorib, gdy chce łapac

23: riby ku pożywieniu, tedy baczącz tho vciekaią na

24: brzeg waruiącz fie ie^{go}, abowiem wielorib na brzeg

25: nie może dla małofci wody, a tedy wielorib fciga=

26: iącz ie vderza fie o brzeg, a tam iego ribitwi zabiją

27: a tako fie omiła, przeto mowi ku naigrawaniu.

28: Dante te illis colligē: aperiente te manū

29: tuam oīia implebuntur bonitate.

strona: ii2

PSALM: 103.

1: Gdy im thy daŷz miły panie będą zbierac

2: Daŷz, czufz pokarm zwierzętom według rodu ich.

3: gdy im ty odtworzyłz rękę twoię wŷytki **lienafi=**

4: **czą [!]** dobrodzieyftwa. Czufz pożytecznego pokarmu.

5: **Auertente aūt te faciem turbabunť: aufe-**

6: **res fpūm eorū & deficiēt: & in puluerē fuū**

7: **reuertentur.**

8: Ale gdy thy odwrocifz oblicze tve załmuczą

9: fie/ á gdy im odeymies żywot vftaną á w proch

10: fie fwoy obroczą.

11: # Odwrocifz oblicze, Czufz iefthli im pokarmu

12: nie daŷz.

13: **Emitte fpūm tuum & creabuntur: & reno**

14: **uabis faciem terrę.**

15: Wyŷleŷz ducha twego miły panie á thedi be=

16: dą *ftworzoni* [!] / á tedy odnowiſz *obiczność* [!] ziemie.

17: # Czucz nowym ftworzeniem. Then wirſzyk theż

18: Ípiewa koſcioł wzywaiącz na pomocz ducha fwię=

19: tego, zelli miły panie ducha fwiętego ktori tworzy

20: nowe fercza.

21: *Sit gloria domini in fæculum: letabīt do-*

22: *minus in operibus fuis.*

23: Bądź panu bogu chwała na wieki á będzie

24: íe pan bog wefelił w vcżynkach fwoich.

25: # w ftworzeniu na íwą chwałę ftworzonym.

26: *Qui respicit terram: & facit eam tremere:*

27: *qui tangit montes: & fumigant.*

ii ij

strona: ii2v

PSALM: 103.

1: Ktori wezrzawſzy na ziemie to czyni iż wez=

2: drzy ziemia/ Iako gdy bywa drzenie ziemie, trąci

3: gori a ony parę wypułczaią.

4: # Iako bywa gdy piorun vderzy.

5: *Cantabo domino in vita mea: pfallam deo*

6: *meo quam diu fum*

7: A dla tych rzeczy będę chwałę piał panu bo=

8: gu pokim žiw/ będę chwalił pana boga mego po

9: kim ieft.

10: *Iocundum fit ei eloquiū meum: ego vero*

11: *delectabor in domino.*

12: Bądź iemu przyjemna chwała moia/ á ia

13: też w nim íe kochać będę.

14: *Deficient peccatores a terra: & iniqui ita*

15: *vt non fint: benedic anima mea domino.*

- 16: Day to aby vftali grzeźneci z ſwiata/ y złoſni
17: ci tak aby nie byli/ bogofław dużo moia pana
18: boga. # Czulfz przykładem moim.

strona: kk4v

PSALM: 106.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:

9: **Pſalm 106. Pienie 106.**

- 10: W thym pieniu naprzod prorok vpomina lu=
11: dzie aby chwalili pana boga/ ſtego iż ſą odkupie
12: ni/ y na dobrą drogę przywiedzeni y nafićzeni/
13: ći ktorzy przed tym byli w błędzie pogańskim/ ia
14: ko też poſłał pan bog ſyna ſwego ktorzy ie wyba=
15: wił/ też o przeſładowaniu koſcioła krzeſci=
16: ańskiego y o wybawieniu z ſmutkow.

17: Onfitemini domino qm̄ bonus: quoni

18: am in ſęculum miſericordia eius.

19: Chwalcie pana boga boć dobry/ boć nawieki
20: miłofierdzie iego.

21: Dicāt qui redempti funt a domino: quos

22: redemit de manu inimici: de regionibus cō

23: gregauit eos.

24: Niechay to mowią ći ktorzy ſą odkupieni od

25: pana boga ktore odkupił z ręku nie przijaciela/

26: ktore z granic zebrał.

strona: kk5

PSALM: 106.

1: # Mowią to, czufz to flowo w przefzłym wirzi=

2: ku. Odkupieni czufz krwią nadrośzłą fina iego.

3: *A folis ortu & occafū: ab aqlone & mari.*

4: Zebrał ie od wřchodu flończa y od zachodu/

5: od połnoci y od morza. Zebrał ie) czufz ty kthore

6: odkupił.

7: *Errauerunt in folitudine & inaquofo: viā*

8: *ciuitatis habitaculi non inuerunt.*

9: Abowiem bładzili na puźczy y na őuchoőciach

10: Czufz poki byli w pogańskiej wierze. ani nalezli

11: drogi ku miaőtu przybytku őwego.

12: # Ku chwale niebieskiej.

13: *Efurientes & fitientes: anima eorum in*

14: *ipőis deficit.*

15: Nałaczñęli őie y napragñęli őie Czufz w po=

16: gańőwie őlowa bożego y łaski bożey. Tako ize ich

17: duőza w nich zdrętwiała. To ieőt vřtała.

18: *Et clamauerunt ad dominum cum tribu-*

19: *larentur: & de neceőőitatib' eorū eripuit eos*

20: A potym wołali ku bogu gdi byli w zaőmu=

21: ceni u Czufz vznawřzy őwoy błąd. A on ie z ich

22: potrzeby wyrwał. Czufz z tego z czego potrzebo=

23: wali, to ieőt nie mieli wiary ani nadzieie ani łaski

24: ale iuż maia gdy őie őtali krzeőciany.

25: *Et deduxit eos in viam rectam, vt irent in*

26: *ciuitatem habitationis.*

27: Y przywiodł ie na drogę proftą aby łzli do mia=

strona: kk5v

PSALM: 106.

1: łta miełzkania łwego/ Do niebieskie^go krolełtwa.

2: *Confiteantur domino miſericordi eius:*

3: *& mirabilia eius filijs hominum.*

4: Chwalćie pana boga o wy miłofierne vczin

5: ki iego/ y czuda iego ktore vczynił łinom ludzkim

6: # Czulfz, iż ie łwą krwią odkupił.

7: *Quia fatiauit animam inanem: & animā*

8: *efurientem fatiauit bonis.*

9: Boć on nafićił dułżę proźną á dułżę łączną=

10: czą nakarmił dobrem wielkim.

11: # Proźną dułżę, bowiem ludzie w pogańłthwie

12: byli proźni, bo łaski boźey nie mieli.

13: *Sedentes in tenebris & in vmbra mortis:*

14: *vinctos in mendicitate & ferro.*

15: Nafićił ty ktorzy łiedzieli w ciemnołciach y

16: w cieniu łmierći ktorzy byli związani vbołftwem

17: y pęty żelaznemi. w cieniu łmierci, to iełł w błę=

18: dzie pogańłskim j w złym łtadle ktore iakoby cień

19: iełł łmierci piekielney. Ubołftwe^m, czulfz łtradanim

20: łaski boźey. Zelaznemi, to iełł twardołcią łercza za

21: kamałego.

22: *Quia exacerbauerunt eloquia dei: & cō-*

23: *filium altiffimi irritauerunt.*

24: A przyczyna tego związania była) abouiem

25: przykazanim boźym iakoby przikrim wzgardzi=

26: li byli Czulfz iż bałwany chwalili a nie boga.

27: A radę nawyŝŝego na poŝmiech obraczali.

strona: kk6

PSALM: 106.

1: # Gdy im radę dawał aby bałwańŝtwo opuŝcili.

2: Et humiliatum eŝt in laboribus cor eorū:

3: & infirmati ŝunt nec fuit qui adiuuaret.

4: Y wkorzono ieŝt w robotach ŝerce ich/ y zem=

5: gleni ŝą á nie był ktoriby wŝpomogł.

6: Et clamauerunt ad dominum cum tribu-

7: larenť: & de neceŝŝitatib⁹ eorū liberauit eos.

8: Y wołali do pana boga gdy byli w zaŝmuce=

9: niu/ á z ich potrzeby wybawił ie.

10: Et eduxit eos de tenebris & vmbra mor-

11: tis: & vincula eorum difrupit.

12: Y wywiodł ie z ciemnoŝci y ze ćmy ŝmierći y

13: ich przekowy rozerwał.

14: # Z ciemnoŝci, to ieŝt z błędu pogańŝkiego.

15: Confiteantur domino miŝericordiæ eius:

16: & mirabilia eius filijs hominum.

17: Chwalcie pana boga wy miłofierne wczynki

18: iego/ y czuda iego ktore wczynił ŝynom ludzkim.

19: # Iuż ten wirŝz był y będzie częŝto, bo gy powtarza

20: Quia contriuit portas æras: & vectes fer

21: reos confregit.

22: Aboćiem on ŝtarł wliczki miedziane y zawiaŝi

23: ŝelazne złamał.

24: # To ieŝt mocz dyabelŝką wŝzytkę zniŝczył.

25: Suŝcepit eos de via iniquitatis eorum: ꝑ-

26: pter iniuŝticias eŝm ŝuas humiliati ŝunt.

strona: kk6v

PSALM: 106.

- 1: Y wyrwał ie z drogi grzechow [!] ich/ abowiem
2: dla niesprawiedliwości fwych są zniszczeni.
3: # Bo fromaiącz fie grzechow fwych pokutowali
4: a tako fie zniszczyli.
5: *Omnem escam abhominata est anima eo*
6: *rum: & appropinquauerunt usque ad portas*
7: *mortis.*
8: Wszelkim pokarmem brzydziła fie żądza ich
9: y przybliżyli fie aż do wliczek śmierci.
10: # Czuj z rozpaczy ozdrowienia.
11: *Et clamauerunt ad dominum cum tribu-*
12: *larent, & de necessitatibus eorum liberauit eos.*
13: Y wołali do pana boga gdy byli w zafmuce=
14: niu/ á z ich potrzeby wybawił ie.
15: # Już ten wierz był pierwey.
16: *Misit uerbum suum & sanauit eos: & eri-*
17: *psit eos de interitionibus eorum.*
18: Posłał flowo swoie y ozdrowił ie/ y z ich za=
19: tracenia ie wyrwał.
20: # Posłał flowo) to iest pana Iesufa. Uzdrowił ie)
21: czuj od niemoci wieczney śmierci, Z ich zatracenia
22: to iest z grzechow ktore duszę tracą.
23: *Confiteantur domino misericordiae eius:*
24: *& mirabilia eius filijs hominum.*
25: Chwalcie pana boga wy miłosierne vczynki
26: iego/ y czuda ie^{go} ktore vczynił synom ludzkim.
27: # Czuj iż skaził odchłań piekielną.
28: *Et sacrificent sacrificium laudis: & anun-*
29: *cient opera eius in exultatione.*

strona: kk7

PSALM: 106.

- 1: A niechci ofiaruią ofiarę chwały/ á niechci
- 2: obiawią vczynki iego w radości.
- 3: # Uczynki, czufz iako ie fwym narodzenim y fwą
- 4: smiercią wybawił.
- 5: Qui defcendunt mare in nauibus, facien
- 6: tes operationem in aquis multis.
- 7: Ci ktorzy wftępuią na morze w łodziach/ kto=
- 8: rzy robią na wodach wielkich.
- 9: # To ieft ktorzy każą ludziem na fwiecie.
- 10: Ipfi viderunt opera domini: & mirabilia
- 11: eius in profundo.
- 12: Ci widzieli vczynki bozkie/ Czufz iego ftworze=
- 13: nia odkupienia odpłaty potępienia, y czuda iego
- 14: na głębokości. # Czufz w piśmie fwietym.
- 15: Dixit & ftetit fpiritus procellæ, & exalta-
- 16: ti funt fluctus eius.
- 17: Rzekl (pan bog) á natychmiałth burza pow=
- 18: itała/ Burza, tho ielth przeładowanie w kościele.
- 19: y podniofly fie wełny morzkie.
- 20: # To ieft podufczenie dyabelskie.
- 21: Afccndūt vřq̄ ad cœlos & defcendūt vř-
- 22: q̄ ad abyřfos: anima eor̄ ī malis tabeřcebat.
- 23: Wftępuią aż do niebios/ Czufz przeładowci
- 24: wftępuią wyłoko przez pychę, á z ftępuią aż na
- 25: głębokości/ To ieft aż do piekła przez rozpacz, az du=
- 26: řza ich w ciężkořciach zmartwiała.
- 27: Turbati funt & moti funt ficut ebrius: &
- 28: omnis fapientia eorum deuorata eft.

strona: kk7v

PSALM: 106.

- 1: Zařmucili Ńie y trzęřli Ńie iako piani/ á gich
- 2: wřzytka mądrořc pořarta ieřt.
- 3: # Zatrzęřli Ńie, czuřz z gniewu.
- 4: Et clamauerunt ad dominum cum tribu-
- 5: larenř, & de neceřřitatib⁹ eorę eduxit eos.
- 6: Y wořali do pana boga gdy byli w zařmuce=
- 7: niu/ á z ich potrzeby wybawił ie.
- 8: Et řtatuit procellam eius in auram: & filu=
- 9: erunt fluctus eius.
- 10: I pořtawił burze iego na wiatr ćichy/ y wřpo
- 11: koily Ńie veřmy iego. Burze, to ieřt ćięřzkořc poku
- 12: řy. Iego, czuřz morza, to ieřt kořciořa.
- 13: Et letati funt quia filuerunt: & deduxit
- 14: eos in portum voluntatis eorum.
- 15: I wweřelili Ńie iř wćichnęły Czuřz burze thego
- 16: morza. I przyprawdził ie pan bog na port we
- 17: dług woley ich. Na porth) to ieřth na odpo=
- 18: czynienie řywota niebieskiego.
- 19: Confiteantur domino miřericordię eius:
- 20: & mirabilia eius filijs hominum.
- 21: Chwalcie pana boga wy miřořierne wćzinki
- 22: iego/ y dziwy iego ktore wćzynił řinom ludzkim.
- 23: Et exaltēt eum in ecclesia plebis: & in ca-
- 24: thedra Ńeniorum laudent eum.
- 25: A niech ći podwyřřzaię iego w kořciele zebra
- 26: nia ludskiego a na řtolczu řtarřzich niechći iego
- 27: chwala. To ieřt, y wyřřzy y niřřzy niechay chwa=
- 28: lę pa na [!] boga.

strona: kk8

PSALM: 106.

- 1: Pofuit flumina in deserto, & exitus aquarum in liti.
- 2: rum in liti.
- 3: Puścił rzeki na pułtinie/ y puścił wyście wod
- 4: na wyschłe miełtca. Pośłał piśmo święte do pogańłwa pułtego.
- 5: gańłwa pułtego.
- 6: Terram fructiferam in salfuginem: a malicia inhabitantium in ea.
- 7: licia inhabitantium in ea.
- 8: A pułżył ziemię pułdną na niepłodnośc dla
- 9: złołci tich ktorzy w niey miełzkali.
- 10: # To iełt, zydułstwo ktore przed tim było pułdne dla ich złołci wczynił niepłodnym.
- 11: ne dla ich złołci wczynił niepłodnym.
- 12: Pofuit desertum in stagna aquarū: & terram sine aqua in exitus aquarum.
- 13: ram sine aqua in exitus aquarum.
- 14: A przemienił pułtinie w stawy wodne/ á ziemię suchą przemienił w wyłcie wod.
- 15: łuchą przemienił w wyłcie wod.
- 16: # Pułtinie, to iełt pogańłwo. w stawy wodne, to iełt, wczynił ie nauczone w piśmie łwiętim. Ziemię suchą przemienił) to iełt wczynił z pogańłwa krzełciany,
- 17: łciany,
- 18: łciany,
- 19: łciany,
- 20: Et collocavit illic efurientes: & constituerunt ciuitatem habitationis.
- 21: runt ciuitatem habitationis.
- 22: A na oney pułzczy puładził łacznące/ y zbudowali łobie miałto ku miełzkaniu.
- 23: dowali łobie miałto ku miełzkaniu.
- 24: # Łacznące, czułz pogany. Miałto, to iełt kołcioł łwięty.
- 25: łwięty.
- 26: Et seminauerunt agros, & plantauerunt vineas: & fecerunt fructum natiuitatis.
- 27: vineas: & fecerunt fructum natiuitatis.
- 28: A nałiali rol y nałzczepili winnic/ y nałpiłali

29: dzili owoczow narodzenia.

strona: kk8v

PSALM: 106.

1: Owoczow, czufz przirodzonych a prawdziwych.

2: Et benedixit eis, & multiplicati fūt nimis

3: & iumenta eorum non minorauit.

4: I bogoflawił im (pan bog) y rozmnożyli

5: fie barzo/ á ich bydła nieumnieyfzył.

6: # Bydła) to ieft częsnego dobra.

7: Et pauci facti funt: & vexati funt a tribu-

8: latione malorum & dolore.

9: I vmnieyfzyło fie ich/ bo barzo fą przefflado=

10: wani fmutkiem y żałofcią rzeczy ciężkich.

11: # **Przeffladuwani** [!], czufz krzeffciani od poganow

12: y od kacerczow.

13: Effufa eft cōtentio fuper principes, & er=

14: rare fecit eos in inuio, & non in via.

15: I wylała fie niezgoda na kxiążęta/ y przepu=

16: fcił na nie iż bładzili y z drogi wftąpili.

17: # Na kxiążęta, czufz kacerskie.

18: Et adiuuit pauperem de inopia: & pofuit

19: ficut oues familias.

20: Y fpomogł vbogiego z vboftwa y poftawił

21: rodzaie iako owieczki. Ubogiego, czufz kofcioł

22: fwoy. Z vboftwa, to ieft z przeffladowania.

23: Videbunt recti & letabuntur: & omnis

24: iniquitas oppilabitur os fuum.

25: I oglądali to fprawiedliwi ludzie y vrado=

26: wali fie/ á wżelka złośc ftuli wfta fwe.

27: # Złośc czufz kacerska.

28: Quis sapiens & custodiet hæc: & intelli-

29: get misericordias domini.

strona: II

PSALM: 107.

1: I ktory iefth mądry á będzie tego łtrzegł/ á

2: zrozumie miłofierdzie boskie.

strona: II7

1: **IVz tu idą Pfalmy Nie=**

2: **szporne. A naprzod dnia Nie=**

3: **dzielnego.**

4: **Pfalm 109. Pienie 109.**

5: Pflam o poładzeniu pana Iefufowym na pra

6: wici bożey/ O iego narodzeniu wiecznym z bo=

7: ga otcza/ y częfnym z panny czyfzey. O kapłań=

8: łtwie iego/ iż też miał wltawić ofiarę pod oło=

9: bą chleba y wina. Theż iako łie pan bog

10: miał zemłcić nad nieprzyjacielmi ie

11: go. Też iako tenże pan Iefus

12: miał gwałtowne łmuthki

13: cirpieć na łwiećie.

14: **D**ixit dominus domino meo, fe-

15: de a dextris meis.

16: Rzekł pan panu memu łiądz na

17: prawiczach moich.

18: # Czulfz bog otciecz. Panu memu

19: czulfz panu Iefufowi. Na prawici, czulfz w nalep=

20: łzych dobrach.

21: Donec ponam inimicos tuos, łcabellum

22: pedum tuorum.

23: Ażec położę nie przijaciele twoie/ ławką nog

24: twych. Czulfz moy miły fynu Iefu, iakoby rzekł

25: bog otiecz do fyna fwego podług człowieczeństwa

26: Siedz na prawici moiey wiecznie, a ia pod thwą

strona: 117v

PSALM: 109.

1: mocz dam nieprzijaciele twoie, czulfz dułzne nie=

2: przijaciele, y żydy y pogany.

3: *Virgam virtutis tuæ emittet dominus ex*

4: *Syon: dominare in medio inimicorū tuorū.*

5: Mocnośc moci twoiey łpułci pan bog z gory

6: Syon/ a dla tego panuy w połrzodku nieprzy=

7: iacielow twoich. Iakoby rzekł, Mocz y dary ł=

8: ski, którą moczą Apoštołowie czynili czuda. Y zefle

9: pan bog z gory Syon, czulfz w dzień święteczny. A

10: przeto gdyż małz mocz miły fynu panie Iefu. A po

11: leciles ią apoštołom, panuy a podday pod fię nie=

12: przijaciele tve.

13: *Tecum principium in die virturus tuæ in*

14: *łsplendoribus fanctorum: ex vtero ante luci=*

15: *ferum genui te.*

16: Z thobą zawždy iest początek dnia moci twey

17: w iałności świętych z żywota przed tym niż by=

18: ło flońce porodziłem cie.

19: # Początek, tho iest flowo wieczne zawłze z tobą

20: złączono, A to mowi bog otiecz do fyna według ie=

21: go człowieczeństwa. Tak fie theż rozumie ten tru=

22: dny wierzyk, Mowi Bog otiecz moy miły fynu

23: Iefu z twoim człowieczeństwem zawždy iesth złą=

24: czon początek, to iest bołtwo twoie moy namileyłzy

- 25: fynu, a iest złączono dnia moci twej, tho iest iakos
26: richło fthał sie człowiekiem moczą twoją, y gdys
27: mocz vkazował czyniącz czuda, krzesząc martwe,
28: y niemoczne vzdrawiając, A też to bołtwo złączono=
29: no z człowieczeństwem twym y w iałności świętych
30: to iest y po z martwychwstaniu twoim gdys vznał

strona: 118

PSALM: 109.

- 1: chwałę y iałność na się y na święte twoie, O moy
2: miły fynu ia ciebie rodzę z żywota, to iesth z ifno=
3: ści moiej od wiekow niż było flońce y wżythko
4: ftworzenie.
5: *Iuravit dominus & non pœnitebit eum:*
6: *tu es sacerdos in æternum secundum ordinē*
7: *Melchisedech.*
8: Przyściągł pan bog á nie będzie tego żałował
9: iż thys iesth kapłanem na wieki według obrządu
10: Melchisedech.
11: # Abowiem Iako Melchisedech ktori był y krol
12: y kapłan ofiarował panu bogu chleb y wino, thak
13: też ta była figura iz pan Iesus miał sam siebie ofia=
14: rowac pod ofobą wina y chleba.
15: *Dominus a dextris tuis, confregit in die*
16: *iræ suæ reges.*
17: Mowi to Prorok do pana Iesufa.
18: Pan bog na prawiczach twoich pokaził dnia
19: gniewu swego krole.
20: # Nerona, Diocleciana y infze prześladowniki.
21: *Iudicabit in nationibus implebit ruinas:*
22: *conquassabit capita in terra multorum.*

- 23: Będzie łądził miedzi pokoleniem ludzkim á
- 24: napełni vpady/ á na ziemi ftłoczy głowy mno=
- 25: gich.
- 26: # Będzie łądził, czufz w dzień łądny: naprawi v=
- 27: pady, to ieft naprawi to czo nie łądzono obo [!] zle fą=
- 28: dzono, a też napełni vpady złych angiołow. Stło=
- 29: czy, to ieft skazi mocz okrutnikow iż ie potępi.

strona: ll8v

PSALM: 109.

- 1: De torrente in via bibet, propterea exal-
- 2: tabit caput.
- 3: Z byftrey wody na drodze będzie pił/ á dla te^{go}
- 4: podwyłfzy głowę fwoię.
- 5: # To ieft gwałtowne fmutki będzie na tim fwiecie
- 6: cierpiał.

strona: mm3

PSALM: 111.

- 1:
- 2:
- 3:
- 4:
- 5:
- 6:
- 7:
- 8:
- 9:
- 10:
- 11:
- 12:
- 13:

14:

15:

16:

17:

18:

19: **Pfalm 112. Pienie 112.**

20: W thym Pieniu Prorok chwali pana boga y

21: mowi iż imię boże miało fie rozflawić po wŕzyt=

22: kim ŕwiećie przez przyŕzcie na ŕwiat pana Iefu=

23: ŕowe/ y chwali pana Boga iako on będąc

24: wyfoki/ á wŕzakoż wezrzał na vbogi

25: lud ŕwoy y wyrwał gi z po=

26: tępienia.

mm iij

strona: mm3v

PSALM: 112.

1: Mowią doktorowie ŕwieći iż then Pfalm mowił

2: pan Iefus po oftateczney wieczery.

3: **L** Audate pueri dominum: laudate no-

4: men domini.

5: Chwalcie dzieci pana Boga chwalcie imię

6: pańskie.

7: # Dzieci, to ieft wy pogani nowo na wiarę nawro

8: ceni. Pańskie imię, czuŕz Iefus.

9: Sit nomen domini benedictū, ex hoc nūc

10: & vŕq; in ŕculum.

11: Bądź imię boże bogoŕlawione z tąd ninie aże

12: na wieki.

13: Z tąd, czuŕz od tego czaŕu, od nawrocenia waŕzego

- 14: *A folis ortu vřq̄ ad occafum laudabile no*
15: *men domini.*
16: Od wřchodu Słończa aże do zachodu bądź
17: chwalebne imię boze.
18: # Od wřchodu, czuřz, a nietelko w ziemi żydow=
19: skiey iako było w łtarim zakonie ale po wřzitkim
20: łwiecie.
21: *Excelfus fuper omnes gente sdomin^o, &*
22: *fuper cœlos gloria eius.*
23: Abowiem wyřoko ieřt nad wřzytki ludzie pan
24: bog á nad niebiořa ieřt chwařa iego.
25: *Quis ficut dominus deus nořter qui in al-*
26: *tis habitat: & humilia reřpicit in cœlo & in*
27: *terra.*

strona: mm4

PSALM: 112.

- 1: Y kto ieřt taki iako pan bog nařz ktori na wy=
2: řokořciach mieřzka/ a wřzakoź na pokorne patrzy
3: na niebie y na ziemi.
4: # Kto ieřt taki, czuřz tak mocny, a wřzakoź, czuřz
5: aczkolwie wyřoko mieřzka, patrzy na pokorne, to
6: ieřt miřuie ie.
7: *Suřcitã a terra inopem: & de řtercore e-*
8: *rigens pauperem.*
9: Pan bog ieřt wzbudzaięci z ziemie czřowieka
10: niedořtatecznego/ á z gnoiu podniořł vbogiego.
11: # Podniořł z gnoiu, tho ieřth gdy czřowieka z gre=
12: *chow [!]* wybawił y z potępienia.
13: *Vt collocet eum cum principibus: cum*
14: *principibus populi fui.*

15: Ato aby pofadził iego z kxiążęty/ z kxiążęty lu=

16: du fwego.

17: # Pofadził, Czufz w kroleſtwie niebieskim.

18: Qui habitare fecit ſterilem in domo, ma-

19: trem filiorum letantem.

20: Ktori daie miefzkać niepłodney w domu ſwo

21: im matce ſynow weſoły.

22: # Niepłodney) to ieſt vczyził to iż pogańſtwo nie

23: płodne przed tim, theraz ſtawſzi ſie krzeſcianſtwe^m

24: ieſt płodne iako matka ſynowska weſoła.

strona: mm8

PSALM: 114.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17: **Pfal. 115. Pienie 115.**

18: Pienie o panie Ieſufie iż miał być w modlith=

- 19: wie wyfluchan/ iżfie [!] miał nisko vkorzić/ iz miał
20: kielich męki pić/ iżfie [!] miał ofiarouać za lud przed
21: oblicznością ludu żydowskiego/ bogu otczu
22: śwemu/ na krzyżu.
23: Redidi propter quod locutus sum: ego
24: aūt humiliatus sum nimis.
25: Vwierzyłem temu/ á przetom namodlitwie [!]
26: mowił/ abowim barzom ieft vniżon.

strona: mm8v

PSALM: 115.

- 1: # Uwierzyłem, czufz iżem fie zlubił iemu. Uniżon
2: to ieft vdręczon.
3: Ego dixi in excessu meo, omnis homo
4: mendax.
5: Iam rzekł w występnie moim iż wżelki czło=
6: wiek ieft kłamcza. Iam rzekł, czufz w onym vdrę
7: czeniu w ktorem wftąpił. Kłamcza, to ieft, grzełz
8: ny z krewkości natury śwey.
9: Quid retribuā domino, pro omnibus
10: quæ retribuit mihi.
11: Y czym ia mam oddać panu bogu za tho
12: wżytko czo mi dał.
13: Calicem falutaris accipiam: & nomen do
14: mini inuocabo.
15: Kielich zbawienia będę brał/ á imię boże bę=
16: dę wzywał. To ieft, Będę pił kielich vmęczenia,
17: a będę cirpliwym iego przykładem,
18: Vota mea domino reddam coram omni
19: populo eius: preciofa in confpectu domini

20: mors fanctorum eius.

21: A będę pełnił panu bogu żądliwe ofiary mo

22: ie przed wszystkim ludem iego/ abowiem droga

23: ieft przed oblicznością bożą śmierć świętich ie^{g0}.

24: # Żądliwe ofiary, to ieft, ofiaruię sie sam dobro=

25: wolnie.

26: O domine quia ego feruus tuus: ego fer-

27: uus tuus & filius ancillę tuę.

28: O miły panie otom ia fluga twoy/ iam flū=

29: ga twoy á fin fluzebnice twoiey.

strona: nn

PSALM: 115.

1: # Sługa twoy, czufz ofiaruię sie thobie flugą za

2: wszyscy. Służebnice, czufz panny Mariey matki

3: twoiey.

4: Dirupisti vincula mea: tibi sacrificabo ho

5: ftiam laudis: & nomen domini inuocabo.

6: Rozerwałeś moje związanie miły panie/ to=

7: bie będę ofiarował ofiarę chwały a imienia bo=

8: żego będę wzywał. Rozwiązałeś, to ieft wyzwo=

9: liłeś mie od wszelkiey przekazy.

10: Vota mea domino reddam in conspectu

11: omnis populi eius: in atrijs dom^o domini in

12: medio tui Ierufalem.

13: Będę pełnił żądliwe ofiary panu bogu przed

14: oblicznością wszelkiego ludu iego/ w pałacu do

15: mu bożego w poŕzodku ciebie Ierufalem.

16: # Abowiem w Ierufalem sie pan Iefus za nas

17: ofiarował.

strona: nn4v

PSALM: 117.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16: Pfalm 118. Pienie 118.

17: Then Pfalm iefth nawiętfzy miedzy wŕzytkimi

18: pfalmy/ ktori dzielacz na częfci ŕpiewaią y mo=

19: wią na primie/ na terciey/ na ŕexcie y na nonie = [!]

20: w ktorim pfalmie prorok pała miłofcią bożą/ á

21: iako wierny miłofтник boży z prawego ŕercza żą=

22: da w tym pfalmie azaby dobrze mogł żyć á nie

23: pokalenie/ á iż ŕam od ŕiebie tego nie może mieć/

24: dla ludzkiej głupofci krewkofci y pokus dyabel=

25: skich/ Przeto we wŕzytkim Pfalmie proŕi aby za

26: kon boży y przykazanie iego mogł zrozumieć aby

27: też był ofwieczon.

strona: nn5

1: A

- 2: **B** Eati immaculati in via, qui ambulāt in
3: lege domini.
4: Ten pirwy ieft położon na primie.
5: Bogoflawieni są ci ktorzy są niepokaleni na
6: drodze ktorzy chodzą w zakonie bożym.
7: # Są niepokaleni, to ieft bez grzechu. Chodzą, to
8: ieft mnożą się w przykazaniu bożym.
9: Beati qui scrutant̄ testimonia eius: in to-
10: to corde exquirunt eum.
11: Bogoflawieni ktorzi się badają świadectwa
12: iego a **wewszytkim** [!] śerczu szukają iego.
13: # Świadectwa, to ieft przykazania iego o kto=
14: nim on świadczył.
15: Non enim qui operantur iniquitatem, in
16: vijs eius ambulauerunt.
17: Abowiem nie ci ktorzy źle czynią/ nie ci w ie^{go}
18: drogach chodzą.
19: # w drogach, to ieft w iego przykazaniu,
20: Tu mandasti, mādata tua custodiri nimis
21: Tys miły panie przykazał przykazania twe^{go}
22: śtrzedz barzo.
23: # Przykazałeś, czufz przez proroki y przez Ewan
24: gelią y przez apostoły.
25: Vtinam dirigantur vi meæ, ad custodi-
26: endas iustificaciones tuas.
27: Day tho miły panie aby **błyy** [!] rządzone drogi
28: moje ku śtrzeżeniu śprawiedliwości twoich.

strona: nn5v

PSALM: 118.

- 1: # Sprawiedliwoſci, to ieſth przykazania twego
2: ktore człowieka vſprawiedliwia.
3: *Tunc non cōfunda, cum perſpexero in*
4: *omnibus mandatis tuis.*
5: Tedy więcz nie będę poſromoczon miły panie
6: kiedy pilnie przezrzę przykazanie twoie.
7: *Confitebor tibi in directione cordis, in eo*
8: *q̄ didici iudicia iuſticia iuſticiæ tuæ.*
9: Będę chwalił ciebie w ſerczu naproſzczonym
10: dla tego iżem ſie nauczył ſądow ſprawiedliwoſci
11: twoiey.
12: # To ieſt przykazania twego ktore człowieka v=
13: ſprawiedliwia.
14: *Iuſtificationes tuas cuſtodiā: non me de-*
15: *relinquas vſq̄quaq̄.*
16: Abych ſprauiedliwoſci twich ſtrzegł nie opuſz
17: czay mie miły panie ze wſząd.
18: # Sprawiedliwoſci przykazania twego ktore v=
19: ſprawiedliwia.

20: **B**

- 21: *In quo corrigit adoleſcentior viam ſuam:*
22: *in cuſtodiendo ſermones tuos.*
23: W czym naprawia młody człowiek drogę
24: ſwą/ w niczym inſzym iedno ſtrzegąc mowy
25: tvey.
26: # Przykazania twego a nie mowi ſluchaiącz, bo
27: nie doſic ſluchac ale pilno ſtrzedz aby ie pełnił.

strona: nn6

PSALM: 118.

- 1: In toto corde meo exquisiui te: ne repel-
2: las me a mandatis tuis.
3: We wŕzytkim ŕerczu moim ŕzukałem cie miły
4: panie/ nie odpądzay mie od przykazania twego.
5: Ale mi day abych ie pełnił.
6: In corde meo abŕcondi eloquia tua, vt nō
7: peccem tibi.
8: W ŕerczu moim chowałem ŕlowa twoie a=
9: bych nie zgrzeŕzył naprzeciw tobie.
10: # Słowa, to ieŕt przykazanie twoie.
11: Benedictus es domine: doce me iuŕtifica-
12: tiones tuas.
13: Bogofławiones miły panie naucz mie ŕpra=
14: wiedliwoŕci twoiey.
15: # Bogofławiones, czuŕz z tego dobra kthores we
16: mnie zaczął, Naucz mie, to ieŕt day abych rozumiał
17: roskazanie twoie.
18: In labijs meis, pronunciaui omnia iudi-
19: cia oris tui.
20: Y wŕty moiemi przepowiadałem wŕzytki ŕądy
21: wŕt twoich.
22: # To ieŕt nie telkom w ŕerczu ie miał.
23: In via teŕtimoniorum tuorum delectatus
24: ŕum, ŕicut in omnibus diuitijs.
25: W drodze ŕwiadecztwa twego kochałem ŕie
26: iako we wŕzytkich bogactwach.
27: # w drodze, to ieŕt w zakonie twoim ktori ma ro=
28: zmaite ŕwiadecztwa.

PSALM: 118.

1: In mandatis tuis exercebor: & confidera-

2: bo vias tuas.

3: W przykazaniu twoim miły panie będę fie

4: ćwiczył/ á będę obaczał drogi twoie.

5: # Czujz abych ie pełnił.

6: In iuftificationibus tuis meditabor: non

7: obliuifcar fermones tuos.

8: W íprawiedliwoŃciach twoich będę rozmy=

9: Ńlał/ á nie zapamietam mowy twoiey.

10: # Zakonu twego przykazania twego.

11: **G**

12: Retribue feruo tuo: viuifica me, & cuŃto

13: diam fermones tuos.

14: Raczy odpłacić miły panie mnie Ńludze twe=

15: mu raczy mie ożywić a ia będę Ńtrzegł przykaza=

16: nia twego.

17: # Racz odpłacić, to ieŃt racz dac łaskę Ńwą. Racz

18: ożywić, czujz łaską twoią ktora ożywia duŃzą, ia=

19: ko duŃza ożywia ciało.

20: Reuela oculos meos: & confiderabo mi-

21: rabilia de lege tua.

22: Racz oŃwiecić oczy moie/ á tedy więcz obaczę

23: dziwne mądroŃci w zakonie twoim.

24: # Oczy moie, to ieŃt rozum moy. MądroŃci, to ieŃt

25: głąbokie tajemnice.

26: Incola ego fum in terra: non abŃcondas a

27: me mandata tua.

28: Boć ia ieŃtem pielgrzym na ziemi/ á przetho

29: nie raczy zataiać odemnie przykazania twego.

strona: nn7

PSALM: 118.

- 1: # Przez ktore mogł bych z tego pielgrzymłwa
2: przyfc do nieba. Nie raczy zataiac, to iest day mi a=
3: bych ie mogł pełnic.
4: *Concupiuit anima mea defiderare iustifi-*
5: *cationes tuas, in omni tempore.*
6: Boć wielce požądała dufza moia żądać v=
7: Íprawiedliwienia twego.
8: # To iest pełnic zakon boży na wśelki czas.
9: *Increpasti superbos: maledicti qui decli-*
10: *nanta mandatis tuis.*
11: (A tom dla tego požądał, bo)
12: Zbakałes miły panie pyźne przekłeci fą ktorzi
13: íie skłaniaią od przykazania twego.
14: # Pyźne iako Adama y Ewę ktorzy chcieli być
15: iako bogowie.
16: *Aufer a me obprobrium & contemptum*
17: *quia testimonia tua exquisiui.*
18: Oddal odemnie miły panie takie bakanie y
19: wzgardzenie bomci ia twe^{go} íwiadcztwa ízukał.
20: # Bakanie, czufz ktorim bakałz pyźne ízukał
21: íwiadcztwa, to iest zakonu y przykazania twego.
22: *Etenim federunt principes, & aduerfum*
23: *me loquebantur: feruus aut tuus exercebat*
24: *in iustificationibus tuis.*
25: Abowiem siedli kxiążeta y mowili na prze=
26: ciw mnie/ ale fluga twoy obeyrzał íie w wípra=
27: wiedliwieniu twoim.
28: # Kxiążeta, to iest zli przelozeni, teź dufzni niepri

strona: nn7v

PSALM: 118.

1: iaciele moi. w wśprawiedliwieniu) oto zbroia ſpra

2: wiedliwego człowieka kthorą ſie broni od wśzel=

3: kich nieprzyjacielow.

4: *Nam & teflimonia tua meditatio mea eſt*

5: *& confilium meum iuſtificationes tuæ.*

6: Boć ſwiadectwo twoie ieſt wśtawiczne roz=

7: myſlanie moie/ á rada moia ieſt wśprawiedli=

8: wienie twoie. Swiadectwo, to ieſt przykazanie

9: twoie, Wśprawiedliwienie, to ieſt zakon twoy.

10: **D**

11: *Adhęſit pauimento anima mea: uiuifica*

12: *me fecundum uerbum tuum.*

13: Przylnęła ciała duſza moia/ á przeto mie ra

14: czy ożywić panie boże według ſłowa twego.

15: # Duſza moia, czuſz iż częſto przyzwala żądzam

16: cieleftnym, według ſłowa, to ieſt według obietnice

17: twej bos obiecał, iż ktorey godziny weſtchnie cz=

18: łowiek za grzechy, odpuſciſz iemu.

19: *Vias meas enunciaui & exaudiſti me: do*

20: *ce me iſtificationes tuas.*

21: Drogi moie obiawiłem tobie miły panie/ á

22: tys mie wyſłuchał/ racz mie nauczyć ſprawied=

23: liwoſci twoiey. Obiawiłem) czuſz przez pokorną

24: ſpowiedz. Tys wyſłuchał, a to odpuſciwſzy grze=

25: chy moie.

26: *Viam iuſtificationum tuarum inſtruere me*

27: *& exercebor in mirabilibus tuis.*

28: Drogi ſprawiedliwoſci twoich raczy mie na

strona: nn8

PSALM: 118.

- 1: uczyć miły panie/ á ia sie będą obierał w cudach
2: twoich. To iest w przykazaniu twym ktore są dzi
3: wne czuda. A za tho nie dziwne czudo miłowac y
4: nieprzyjaciela łwego.
5: Dormitauit anima mea pre tedio: confir-
6: ma in verbis tuis.
7: Rozdrzemała sie dułza przed tesknością
8: A to dla przedłużenia tich rzeczy ktoriche^m żądał
9: A przeto [!] mię racz potwierdzić w słowieh twich
10: # To iest day mi trwałość w przykazaniu twoim.
11: Viam iniquitatis amoue a me: & de lege
12: tua miferere mei.
13: Oddal odemnie miły panie drogi złości/ á
14: według zakonu twego/ śmiłuy sie nademną.
15: Viam veritatis elegi: & iudicia tua nō fū
16: oblitus.
17: Bomci ia iuz drogę prawdy łobie wybrał/ á
18: śądow twych nie zapamiętałem.
19: # Drogę prawdy, to iest służyć tobie, a pełnić za=
20: kon twoy.
21: Adhęfi testimonijs tuis domine: noli me
22: confundere.
23: Przyłączyłem sie ku świadcztwam thwoim
24: miły panie Przyłączyłem sie, czuśz miłością y w=
25: śzytką żądzą. Ku świadcztwam, to iest ku zako=
26: nowi twemu. A dla tego nie raczy mie poľroma
27: czać. Ale day aby nadzieia moia prozna niebyła

strona: nn8v

PSALM: 118.

- 1: Viam mandatorum tuorum cucurri, cum
2: dilatasti cor meum.
3: Ty znalazz izem droge przykazania twego prze
4: biezal To iest rzadzilem sie wedlug przykazania
5: twego. tedy kiedys rozszerzyl ferce moie.
6: # Czucz laska twoia.

7: **Iuz ida trzy przedzialy na**

8: **Tertij.**

9: **H**

- 10: Legem pone mihi domine viam iustifi-
11: caionum tuarum, & exquiram eam semper
12: Raczy mi miły panie vstawić zakon droge
13: sprawiedliwosci twoich/ á tedy wiec bede iego
14: szukał zawsze. To iest, Day aby twoia sprawiedli=
15: wosc, to iest twoie sprawiedliwe przykazanie bylo
16: mnie za zakon y za prawo. Abych szukał, to iesth
17: abych sie w nim mnozyl.
18: Da mihi intellectum & scrutabor legem
19: tuam, & custodiam illam in toto corde meo.
20: Racz mi dac rozum/ á thedy ia bede rozmy=
21: slal zakon twoy/ á bede go strzegł we wzythkim
22: ferczu moim. To iest, ze wzytkiey miłosci fercza.
23: Deduc me in semitam mandatorum tuo-
24: rum, quia ipsam volui.

strona: Wr192a

- 1: Racz mie wiec scieszka przykazania twego
2: bociem sie iey barzo napatł.
3: # Droga do nieba scieszka wezwana bo iest bar=
4: zo cialna.

strona: 00

PSALM: 118.

- 1: Inclina cor meū in tēstīmonia tu, & nō
2: in auariciam.
3: Racż skłonić łercze moie ku fwiadecztwam
4: twoim/ á nie ku łakomŃtu [!] .
5: # Ku fwiadecztwam, to iest ku przykazaniu tve=
6: mu, abych iego thym więcey pragnał, a nie ku łakomŃtu.
7: komŃtu.
8: Auerte oculos meos ne videant vanitatē:
9: in via tua viuifica me.
10: Racż odwrocić oczī moie miły panie/ aby nie
11: widziały próżności/ ale raczi wdrodze [!] twoiej mie
12: ożywić.
13: # Próżności, tho iest rzeczy ktore na nieczyłthość
14: przywodzą.
15: Statue seruo tuo eloquium tuum, in timore
16: re tuo.
17: Raczy wŃtawić fludze twemu przykazanie
18: twoie w boiazni twoiey.
19: # Day abych a boiazni peñił przykazanie twoie
20: abowiem miłość a boiazń łą dwie skrzydle ktore=
21: mi dułza do boga w łtępuie [!].
22: Amputa obprobrium meum quod fulpi-
23: catus sum: quia iudicia tua iocunda.
24: Raczi też odciąć odemnie fromotę moię iżem
25: podezrzenie miewał na bliznego mego/ Bowiem
26: fromota iest miec vporne podezrzenie na bliznego,
27: boć łądy twoie łą wesołe.
28: # Czulfz bo przez nie dawalfz wybranym twoim

29: żywot wieczny.

oo

strona: oov

PSALM: 118.

1: Ecce concupiui mandata tua: in equitate

2: tua viuifica me.

3: Otom sie ia rozżądał przykazania twego/ w

4: Íprawiedliwoſci twoiey raczy mie ożywić.

5: # w Íprawiedliwoſci, czuſz w przykazaniu twym

6: Íprawiedliwym,

7: **V**

8: Et veniat ſuper me miſericordia tua domi

9: ne: ſalutare tuū ſecundum eloquium tuum.

10: Przdzi na mię (miły panie) miłofierdzie two

11: ie/ przydzi zbawiciel twoy według ſłowa twego.

12: # Zbawiciel, to ieſt pan Ieſus. według ſłowa, tho

13: ieſt obietnice twoiey.

14: Et reſpondebo exprobrantibus mihi ver

15: bum, quia ſperaui in ſermonibus tuis.

16: A ia odpowiem ſłowem tym ktorzy mnie ła=

17: ią/ abowiem miałem ia nadzieię w ſłowiech

18: twoich.

19: # Słowem, czuſz cichym a prawdziwym. mnie ła=

20: ią, to ieſt złorzeczą o wiare. w ſłowiech, tho w obie=

21: tniczach twych ktore mowią, kiedy będziecie ſtac

22: przed krolmi y przed kxiążęty niemyſlcieſz czo ma

23: cie mowic boc ia wam dam mowę.

24: Et ne auferas de ore meo verbum verita-

25: tis vſq̄quaq̄, qa in iudicijs tua ſemp ſperaui

26: A nie raczy oddalać z vſt moich ſłowa praw

- 27: dziwego koniecznie/ To ieft day abych zawŕze mo=
28: wił prawdę. bomci ia w łądziech twoich nadzie=
29: ię pokładał.

strona: 002

PSALM: 118.

- 1: Et cuftodiam legem tuam femper in fęcu
2: lum & in fęculum fęculi.
3: A ia będę ftrzegł zakonu twoiego zawżdy na
4: wieki/ y na wieki wieczne.
5: # Będę ftrzegł zokonu [!], czufz pełniacz gi.
6: Et ambulabam in latitudine, quia man-
7: data tua exquifiui.
8: Y chodziłem w fzyrokofci/ abowiem fzucałem
9: przykazania twego.
10: # w fzyrokofci, czufz łaski ktora łaska tak iefth
11: fzyroka iż też wŕzytek zakon w niey zawiefzon.
12: Et loquebar in teftimonijs tuis in confpe-
13: ctu regum, & non confundebar.
14: A mowiłem fmieie w fwiadecztwach twoich
15: przed oblicznoŕcią krolow á nie byłem zefromo=
16: czon. # Tho fie fpełniło w męczennikoch ktorzy
17: fmieie przed pany mowili.
18: Et meditabar in mandatis tuis quę dilexi
19: Y rozmyflałem fobie w przykazaniu twoim
20: miły panie/ ktoregom fie rozmiłował.
21: Et leuauui manus meas ad mandata tua q̄
22: dilexi: & exercebor in iuftificationib⁹ tuis.
23: Y podniosłem ręce moie ku przykazaniu kto=
24: rem miłował/ á ia fie będę obierał w fprawiedli
25: woŕci twoiey.

26: # Ręce moje ku przykazaniu, czuż abych ie vczin

27: kiem pełnił.

oo ij

strona: oo2v

PSALM: 118.

1: **Wtori przedział na Tercję.**

2: **Z**

3: Memor esto verbi tui fermo tuo: in quo

4: mihi spem dedisti.

5: Pamiętaj na flowo słudze twemu miły pa=

6: nie w ktorim dałeś mi nadzieję.

7: # Na flowo, tho ieśt na obietnicę twoię iżes obie=

8: czał zapłatę wżelkiemu słudze twemu.

9: Hęc me confolata est in humilitate meat

10: quia eloquiū tuum viuificauit me.

11: Tać mnie pocieszyla **wpokorze** [!] moiey/ abo=

12: wiem flowo twoie ożywiło mnie.

13: # Tac czuż nadzieia w pokorze, to ieśt iżem sie vpo

14: korzył skromno cierpiąc przeciwności, Słowo

15: twoie to ieśt obietnicza.

16: Superbi inique agebant vsquequaq; a le

17: ge autem tua non declinaui.

18: Pyżni złościwie barzo sprawiali naprzeciw

19: mnie/ alem sie ia od zakonu twego nienachylił.

20: # Oto vczy prorok iż pychy nikt nie stłumi iedno

21: zakon boży pełniąc.

22: Memor fui iudiciorū tuorū a feculo dñe:

23: & confolatus sum.

24: Abowiem pamietalem na łady twoie od wie=

25: kow miły panie/ á ieśtem z tego pocieszon.

- 26: # Na fady twoie, czufz iakos zawždy fprawiedli=
27: wie odpłaczał złim y dobrim ieftem pociefzon, czufz
28: bo mam dobrą nadzieię iż mi też odpłacisz.

strona: 003

PSALM: 118.

- 1: Defectio tenuit me pro peccatoribus de-
2: relinquitibus legem tuam.
3: Ale mnie z iął niedoftatek wielki dla grze=
4: fznikow/ ktorzy przefłepuią zakon twoy.
5: # Niedoftatek, czyfz fmutek a tesknołc, to iefł za=
6: fmućiem fie barzo gdym widział iż zli przefłepuią
7: zakon twoy.
8: Cantabiles mihi erant iuftificationes tuę
9: in loco peregrinationis meę.
10: Sprawiedliwołci twoie były mnie wefołe á
11: roskofzne miły panie na miełtczu pelgrzimowa=
12: nia mego.
13: # Sprawiedliwołci, tho iefłh fprawiedliwe fady
14: twoie y przykazanie tve.
15: Memor fui nocte nominis tui domine: &
16: cuftodiui legem tuam.
17: Y pamiethałem w noci na imię twoie miły
18: panie á ftrzegłem zakonu twego.
19: # w noci, czufz nie telko we dnie ale y w noci, tho
20: iefł y w fmutku. Na imię, czufz chwałęc ie
21: Hęc facta eft mihi quia iuftificationes tu
22: as exquisiui.
23: Abowiem ta mocz ftała fie mnie na moy po=
24: żythek/ abowiem tak fzukałem fprawiedliwołci
25: twoiey.

26: # Ta nocz, to iest smutek. abowiem tak) czufz be=

27: dacz w smutku wiecyiem sie mial ku sluzbie twey

28: Y

29: *Portio mea dñe: dixi custodire legē tuā.*

strona: oo3v

PSALM: 118.

1: Tys iesth cząstka moia miły panie á przetho

2: rzekłem strzedz zakonu twego.

3: # Thys cząstka, czufz nie żądam ci bogactw ani

4: czci tego swiata. Rzekłem to iest vmyśliłem.

5: *Deprecatus sum faciem tuam in toto cor-*

6: *de meo: miserere mei fecūdum eloquiū tuū.*

7: A dle thego modliwłem sie obliczu twemu we

8: wżytkim serczu moim zmiłuy sie nademną mi=

9: ły oanie według obietnice twoiey.

10: # A dla thego, czufz abym strzegł zakonu twego.

11: obliczu, to iest wiadomemu miłofierdziu twemu

12: *Cogitavi vias meas & cōuerti pedes me-*

13: *os in testimonia tua.*

14: Rozmyślałem drogi moie/ á nawrociłem żą=

15: dze moie ku przykazaniu twemu.

16: # Drogi moie, to iest pirwíze rządzenie stadła mo

17: iego.

18: *Paratus sum & non sum turbatus: vt cu-*

19: *stodiam mandata tua.*

20: A dla thego iestem gotow/ á nie załmuciłem

21: sie abych strzegł przykazania twego.

22: # Iestem gotow, czufz cirpiec ktorąkolwiek prze

23: ciwność dla przykazania twego.

24: *Funes peccatorū circumplexi sunt me: &*

25: legem tuam non sum oblitus.

26: Oto przekazy grzeźników związały mie iako

27: powrozmi/ á wźdy zakonu twego nie zapamie=

28: tałem.

strona: 004

PSALM: 118.

1: # Grzeźników, tho ieft **nieprzyaciół** [!] widomych y

2: nie widomych.

3: *Media nocte surgebam ad confitendum*

4: *tibi: semper iudicia iustificationis tuę.*

5: Wpólnoci wftawałem ku chwale twoiey mi

6: ły panie dla ładow łprawiedliwości twoiey.

7: # wftawałem, czuź abych ciebie chwalił, łprawie

8: dliwości, czuź izes łprawiedliwy.

9: *Particeps ego sum omnium timentium te:*

10: *& custodientium mandata tua.*

11: Ieftem wczętnik wźytkich boiących sie ciebie

12: miły panie/ y łtrzegących przykazania twego.

13: # Uczętnik, czuź abowiem wźitcimy tego ciało

14: *Misericordia tua domine plena est terra:*

15: *iustificationes tuas doce me- [!]*

16: Miłofierdzia twego miły panie pełna ieft zie

17: mia/ przeto łprawiedliwości twey raczy mie na=

18: wczyc.

19: Pełna ziemia, czuź bos wiarę wźędzie rozłzerził

20: a **grzeźne** [!] włprawiedliwiał.

21: **Trzeci przedział na terciey.**

22: **Ch**

23: *Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine:*

24: *secundum verbum tuum.*

25: Vczyniłeś dobroć z flugą twoim miły panie

26: według obietnice twoiey.

27: # Dałeś mi to aby mi dobroć smakowała.

oo iiij

strona: oo4v

PSALM: 118.

1: Bonitatem & disciplinam & scientiā do-

2: ce me: quia in mandatis tuis credidi.

3: Dobroci y karnofci y nauki raczy mie nau=

4: czyć/ bociem ia przykazaniu twemu vwierzył.

5: # Raczy mie nauczyc dobroci, tho iefth day abych

6: vznał dobroc kthorąs zemną vczynił, karnofci)

7: czufz day abym cirpliwie wżytko znosił twoie ka

8: ranie y nauki) to iefth abych zrozumiał czo zle a czo

9: dobrze.

10: Priufq̄ humiliarer ego deliqui: propte-

11: rea eloquium tuum cuftodiui.

12: Ale pierwey niżlim fie vkorzył zgrzeżyłem/

13: Ta iefth nizlim ścifnion karaniem twoim zgrzeży=

14: łem nie pełniacz przykazania twego. A dla thego

15: łtrzegłem flowa twego.

16: # Czufz abych zafie nie był karan.

17: Bonus es tu: & ī bonitate tua doce me iu-

18: łtificationes tuas tuas.

19: Dobris thy iefth/ á w dobroci twey raczy mie

20: navczyć łprawiedliwoſci twoiey.

21: Multiplicata eſt ſuper me iniquitas ſuper

22: borū: ego aūt in toto corde meo ſcrutabor

23: mandata tua.

24: Boć otho rozmnożyła fie nademną złoſc lu=

25: dzi pyłznych/ Ktorzy mie chcieli ku grzechowi przy

26: wiefc. Ale ia we wżytkim ferczu moim badałem

27: fie przykazania twego.

strona: 005

PSALM: 118.

1: Coagulatum eſt ſicut lac cor eorum: ego

2: vero legem tuam meditatus ſum.

3: Y zfiadło fie iako mleko ferce ich/ alem ia za=

4: kon twoy rozmyſłał.

5: # Zfiadło fie, to ieſt ſciſniono ieſt wżoſci ferce tich

6: ludzi pyłznych.

7: Bonum mihi: quia humiliasti me: vt diſcā

8: iuſtificationes tuas.

9: Dobrze fie mnie ſtało izes mie vniżył miły

10: panie/ abych fie vczył ſprawiedliwoſci twoich.

11: Bonum mihi lex oris tui: ſuper milia auri

12: & argenti.

13: Dobra rzecz ieſt mnie zakon vſt twoich/ nad

14: tyfiące złota y ſrebra.

15: # To ieſt nad wżytki skarby ziemskie.

16: **T**

17: Manus tuę fecerunt me & plaſmauerunt

18: me: da mihi intellectū vt diſcā mandata tua.

19: Ręce twoie miły panie vczy niły mnie y zlepi

20: ły á ſtworzyły mnie racz mi dać rozum abych

21: fie vczył przykazania twego.

22: # Ręce, to ieſt mocz twoia dla tego izem obwiāzan

23: ſłużyć tobie przeto day mi rozum.

24: Qui timent te videbunt me & letabunt:

25: quia in verba tua ſuperſperauit.

- 26: A tedy więcz wżitci ktorzy fie ciebie boią ogłą
27: daią mnie á vraduią fie/ Czufz gdy fie zemnie bę
28: dą polepżac, Abowiem ia w űlowiech twych bar
29: zom miał nadzieię.

oo v

strona: oo5v

PSALM: 118.

- 1: Cognoui dñe quia equitas iudicia tua: &
2: in veritate tua humiliasti me.
3: Vznałem miły panie iż űady twoie űą űpra=
4: wiedliwe/ á w prawdzie twoiey vkorzyles mie.
5: # w prawdzie, to iefth w űprawiedliwym űądzie
6: twoim.
7: Fiat misericordia tua vt cenfoletur me: fe
8: cundum eloquiū tuum feruo tuo.
9: Stań fie miłofierdzie twoie miły panie aby
10: mie pociefzyło/ według obietnice twoiey kthorąs
11: dał űludze twemu.
12: # Bos obiecał iże po vkorzeniu vdręczenia daűz
13: pociechę grzeűznemu.
14: Veniant mihi miferatiōes tuę & viuā qa
15: lex tua meditatio mea eft.
16: Day aby mi przyszły miłofierdzia thwoie/
17: Tu łaska a potym chwała, A tedy ia będę żyw/
18: boć zakon twoy iefth rozmyűlanie moie.
19: # A nie ktora proznoć tego űwiata.
20: Confundantur űuperbi: quia iniuűte ini-
21: quitatem fecerunt in me: ego autem exerce-
22: bor in mandatis tuis.
23: A niechci będą zefromoceni pyűzni boć nieűpra

24: wiedliwie złość nademną popełnili/ Czujź mnie

25: przefladuiącz niesprawiedliwie, A ia wždy bę=

26: dę fie obierał w przykazaniu twoim.

27: *Conuertantur mihi timentes te: & qui no*

28: *uerunt teflimonia tua.*

strona: 006

PSALM: 118.

1: Day aby fie ku mnie obrocili ktorzy fie ciebie

2: boią/ Tho ieft abych ie miał za towarzyże swoie.

3: a ktorzy znaią fwiadectwa twoie.

4: To ieft zakon twoy ktori o tobie daie fwiadectwo.

5: *Fiat cor meum immaculatum in iuftifica*

6: *tionibus tuis: vt non confundar- [!]*

7: Day miły panie aby ferce moie było niepoka

8: lone w fprawiedliwościach twoich abych niebył

9: pofromoczon.

10: # w fprawiedliwościach, czujź w pełnieniu zako=

11: nu thwego y przykazania. Pofromoczon, czujź tu

12: przez grzech a tam przez męki.

13: **Iuż idą trzy przedziały na fextę**

14: **pierwszy rozdział**

15: **K**

16: *Defecit in falutari tuo anima mea: & in*

17: *verbum tuum fūperſperai.*

18: Uftała w zbawicielu twoim dufza moia mi=

19: ły panie á w fłowie twym miałem nadzieię.

20: # Uftała, czujź przed tesknością czekaiąc pana Ie

21: fufa ktori ma zbauic lud wżitek. A w fłowie to ieft

22: w obietniczach.

23: *Defecerunt oculi mei in eloquium tuum:*

24: dicentes quando cōsolaberis me.

25: Vftały oczy moie w obietnici twej/ mowiącz

26: y kiedyż mie pociefzych. [!]

27: # Oczy to iest rozum moy, kiedyż pociefzyfz, to iest

28: kiedyż przydzie zbawienie twoie.

strona: oo6v

PSALM: 118.

1: Quia factus sum sicut vter in pruina: iu-

2: ftificatiōes tuas non sum oblitus.

3: Bomci fie ia fthał iako skorzane wiadro na

4: mrozie/ á przethom fprawiedliwoſci twych nie

5: zapamietał.

6: # Ty ſlowa mowi człowiek fprawiedliwy, iako

7: wiadro skorzane na mrozie wfycha zmarfzcza fie y

8: skurcza fie, thak theż we mnie żądze cieleftne fą

9: fcińione y zmartwione przez łaske twoię.

10: Quot funt dies ferui tui: quando facies

11: de perfequētibus me iudicium.

12: Ach wieleli iefzcze dni flugi twe^{go} miły panie/

13: kiedy fąd wczynifz nad thymi ktorzy mnie prze=

14: fładuią.

15: # To iest nad duſznymi nieprziacielmi y nad iego

16: flugami.

17: Narrauerūt mihi iniqui fabulationes: fed

18: non vt lex tua.

19: Powiedali mnie ludzie złoſciwi bafni/ ale nie

20: tak iako zakon twoy

21: # w ktorim iest prawda wfzelka.

22: Qmnia mandata tua veritas: iniqui per-

23: fecuti funt me: adiuua me.

- 24: Abociem wŕzytko przykazanie thwoie miły
25: panie iest prawda/ złoŕtliwi przeŕladowali mnie
26: wŕpomoży mnie.
27: # Przeŕladowali, czuŕz a dla tey twoiey prawdy
28: ktora mnie kochała, złoŕciwi, to iesth kaczerzowie
29: pogani.

strona: 007

PSALM: 118.

- 1: Paulominus cōfumaerunt me in terra:
2: ego aūt non deroliqui mandata tua.
3: Boć otho mało iż mie nie zniŕzczyli na ziemi/
4: To ŕie rozumie przez wielkie pobicie męczeⁿnikow
5: A wŕzakożem ia nie opuŕcił przykazania twego.
6: Secundum miŕericordiā tuā viuifica me:
7: & cuŕtodiam teŕtimonia oris tui.
8: Według miłofierdzia twego raczy mie oży=
9: wić á ia będę ŕtrzegł ŕwiadecztwa wŕt twoich.
10: # Ożywic, czuŕz łaską ŕwą, ŕwiadecztwa, czuŕz
11: zakonu twego.

12: L

- 13: In ęternum domine: verbum tuum per-
14: mānet in cęlo.
15: Na wieki miły panie ŕlowo twoie trwa w
16: niebie.
17: # ŕłowo, to iest pełnienie przykazania twego na
18: wieki trwa, czuŕz a przeto też to ŕłuźno pełnic.
19: In generatione & generatiōm veritas tua
20: fundasti terram & permanet.
21: A z rodzaiu w rodzy trwa prawda twoia/
22: thys zbudował ziemię á ona trwa w mocnoŕci

23: łwey.

24: # Zbudowałes ziemię, to ielth kościoł w wierze

25: Chriftołoweuy.

26: Ordinationo tua perfeuerāt dies: quoniā

27: omnia feruiunt tibi.

strona: oo7v

PSALM: 118.

1: Takieź z rządu twego y dni trwaią abo=

2: wiem wśzytki rzeczy łłużą tobie.

3: # wśzytko tobie pośluzno łtworzenie.

4: Nifi qđ lex tua meditatio mea eft: tūc forte

5: periffem in humilitate mea.

6: Bych ia w rozmyślaniu nie miał zakonu

7: twego/ thedybych łnadz był zginął w vniżeniu

8: moim. w vniżeniu, to ielst

9: w łmuthku moim, abowiem rozmyślanie zakonu

10: y przykazania bożego, czyni iże łmuthki możemy

11: łcierpieć.

12: In aeternum non obliuifcar iuftificatiōes

13: tuas: quia in ipfis viuificafti me.

14: Dayże tho miły panie abych na wieki nie za=

15: pamietal łprawiedliwości twoich boć przez nie

16: tys mie ożywił.

17: # Sprawiedliwości, to ielth zakonu twego ktory

18: vłprawiedliwia człowieka.

19: Tuus łum ego łaluum me fac: qđ iuftifi-

20: cationes tuas exquisiui.

21: łamci twoy miły panie á przetho raczy mie

22: zbawić/ bomci łie ia badał ołprawiedliwołciach

23: twoich.

24: # Iamci tway Czufz wierny fluga bo rzadki kto=

25: ri to moze rzecz iamci twey.

26: Me expectauerūt peccatores vt perderēt

27: me: teftimonia tua intellexi.

28: Boć oto mnie czekali grzeŝznicy aby mie ŝtra=

strona: 008

PSALM: 118.

1: ćili/ Czufz przedto mie zbaw miły panie iednakem

2: nie zaginał, bo ŝwiadecztwa twoie rozumiałem.

3: Omnis confumatiōis vidi finem: latū mā

4: datum tuum nimis.

5: Wŝzelkiew doskonałoci widziałem koniecz

6: ŝzyrokie ieft barzo przykazanie twoie.

7: # Doskonałoci: Czufz ludzkiew iako ieft wzgar=

8: dzenie tego ŝwiata, cirpliwofc abo czo takiego

9: **M Wtory przedział na ŝextę.**

10: Quomodo dilexi legem tuam domine: to

11: ta die meditati mea eŝt.

12: O iakom ŝie barzo rozmiłował zakonu twe^{go}

13: miły panie/ abowiem on ieft czały dzień rozmy=

14: ŝlanie moie.

15: To ieft przez czały dzień rozmyŝlam w zakonie two

16: (im.

16: Super inimicos meos prudentem me feci

17: ŝti mādato tuo, quia in ęternum mihi eŝt.

18: Nad nieprzyacielmi moimi vczyniŝes mie ro

19: ŝtropnym przikazaniem twoim/ abowiem mnie

20: wieczne ieft.

21: # Czufz, to przykazanie ia mam za wieczne.

22: Super omnes docentes me intellexi: qa te

23: *ftimonia tua meditatio mea eft.*

24: Nadewfzytkie mnie vczące więceiem zrozu=

25: miał/ bowiem fwiadecztwa tve fą rozmyflanie

26: moje.

27: *Super fenes intellexi: quia mandata tua*

28: *quefiui.*

strona: 008v

PSALM: 118.

1: Wiecey niżli ftarfzy zrozumiałem/ abowiem

2: ia fzucałem przykazania twego.

3: *Ab omni via mala prohibui pedes meos*

4: *vt cuftodiam verba tua.*

5: Od wfzelkiew złey drogi powciągałem nogi

6: moje abych ftrzegł flow twoich.

7: # Nogi, tho ieft żądze, Słow to ieft przykazania

8: twego.

9: *A iudicijs tuis non declinaui: quia tu le-*

10: *gem pofuifti mihi.*

11: Tako iżem fie od fądow twoich nie nakłonił/

12: abowiemes ty zakon mnie wfstawił.

13: # Ktorem **powinen** [!] pełnic.

14: *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua:*

15: *fuper mel ori meo.*

16: O iako barzo fłodkie fą vftham moim flowa

17: twoie/ nad miód fą wargam moim.

18: # Uftam) to ieft rozumowi memu,

19: *A mandatis tuis intellexi: propterea o-*

20: *diui omnem viam iniquitatis.*

21: Przez przykazanie twoie miły panie wziąłem

22: zrozumienie/ á dla thegom miał w nienawifci

23: wśelką drogę złoſci.

24: # Otho kto chce miec rozum ofwieczony pełniſz

25: przykazanie boże.

26: N

27: *Lucerna pedibus meis verbum tuum: &*

28: *lumen femitis meis.*

strona: pp

PSALM: 118.

1: Swieczą nogam moim ięft flowo twoie mi

2: ły panie á ſwiatłość ſcieżkam moim.

3: # Nogam, to ięft żądzam moim, ſcieżkam, to ięft

4: rozumowi memu abych nie vpadł w grzech cho=

5: dząc w ciemnościach tego ſwiata.

6: *Iuravi & ftatui: cuſtodire iudicia iuſticię*

7: *tuę.*

8: A dla thego przyſięgłem y vmyſliłem ſtrzedz

9: ſądow ſprawiedliwości twoiey.

10: # Abowiem tak mocno ma ſtrzedz ſerce przyka=

11: zania bożego iakoby przyſięgi.

12: *Humiliatus ſum vſquequaę: domine vi-*

13: *uifica me ſecundum verbum tuum.*

14: Barzom ięft zniſzczon miły panie racz nie o

15: żywić według flowa twego.

16: # Zniſzczonem to ięth, cirpiąłem wielkie ciężko

17: ſci dla przykania [!] twego.

18: *Voluntaria oris mei beneplacita fac dñe:*

19: *& iudicia tua doce me.*

20: Dobrowolne ofiari vſt moich day aby ſie to=

21: bie zlubiły miły panie: a ſądow twoich navcz

22: mie. Ofiari vſt, czuſz modlitwa y chwała

23: Anima mea in manibus mein femper: &

24: Iegem tuam non fum oblitus.

25: Dufza moia ieft w ręku moich zawždy á zako

26: nu twego niezapamiętałem.

27: # w ręku moich, czufz iefth gotowa przyjąć navkę

28: twoię,

PP

strona: ppv

PSALM: 118.

1: Pofuerūt peccatores laqueū mihi: & de

2: mandatis tuis non erraui.

3: Oto namię grzeźnicy sidło zaftawili miły pa

4: nie/ a wżzakożem ia w przykazaniu thwoim nie=

5: błędził. Grzeźnicy) to ieft dufzni nieprzyjaciele.

6: Sidło, to ieft pokufy fwoie.

7: Hęreditate aoquifiui teftimonia tua ī ęter

8: num: quia exultatio cordis mei funt.

9: A dla tego dziedzictwem nabyłem fwiadec=

10: twa twego na wieki/ abociem to ieft pociecha fer

11: cza mego.

12: Deiedzictwem [!] , to ieft mocno nabyłem

13: fwiadecztwa, to ieft przykazania twego.

14: Inclinaui cor meū ad faciendas iuftifica-

15: tiones tuas in ęternum: propter retributiōm.

16: Nakloniłem fercza mego ku pełnieniu fpra=

17: wiedliwoſci twey nawieki/ dla odpłaty

18: # Sprawiedliwoſci, to ieft przykazania twego.

19: Dla odpłaty, czufz wiecznego żywota.

20: **Trzeci przedział na Sextę.**

- 22: Iniquos odie habui: & legē tuam dilexi.
- 23: Złoŝtniki miałem w nienawifci Nie ich natu
- 24: rę ale ich grzech. á zakon twoy miły panie mi=
- 25: łowałem.
- 26: Adiutor & fufceptor meus es tu & ī ver-
- 27: bum tuum fuperfperauī.
- 28: Tys ieŝt wfpomożyciel y przyjmiciel moy á w

strona: pp2

PSALM: 118.

- 1: łowie twym miałem wielką nadzieię.
- 2: # Przejmiciel, czufz ktorys mie przijał. A w flo=
- 3: wie, to ieŝt w obietnici twoiey.
- 4: Declinantes a me maligni: & ŝcrutabor
- 5: mandata dei mei- [!]
- 6: Odfępcie odemnie złoŝtnici/ á tedy więcz ia
- 7: będę ŝie badał przykazania boga mego.
- 8: # Złoŝtnici, czufz ktorzy mie od zakonu chciecie
- 9: odwiefc.
- 10: Sufcipe me ŝecundum eloquium tuū &
- 11: viuam: & non confundas me ab expecta-
- 12: tione mea.
- 13: Raczy mie przijać miły panie według obiet=
- 14: nice twey/ á tedy ia będę żyw/ nieraczy mie poŝ=
- 15: romoczać od oczekawania mego.
- 16: # Przijąc, czufz w łaskę twoię. według obietni=
- 17: ce, czufz iż kto grzechow żałuie odpufcic chcefz ta=
- 18: kiemu.
- 19: Adiuua me & ŝaluus ero: & meditabor in
- 20: iuftificationibus tuis ŝemper.
- 21: Racz mie wfpomocz tedy ia będę zbawion á

22: będę rozmyślał w łprawiedliwościach thwoich

23: zawždy.

24: Spreuifti omnes defcendentes a iudicijs

25: tuis: Quia iniufta cogitatio eorum.

26: Wzgardziłes wżytkimi ktorzy odchodzą od

27: ładow twoich boćiem niełprawiedliwa iełt ich

28: myłł. Od ładow, to iełt od przikazania twego.

pp ij

strona: pp2v

PSALM: 118.

1: Preuaricantes reputaui omnes peccato-

2: res terre: ideo dilexi testimonia tua.

3: Iam wżytki grzełzniki ziemskie miał zaprze=

4: łtępcę/ á przethom fie rozmiłował łwiadcztwa

5: twego. # To iełt zakonu.

6: Confige timore tuo carnes meas: a iudi-

7: cijs enim tuis timui.

8: Raczy łciłnąć boiaźnią twoią ciało moie/

9: bomći fie ia od ładow twoich łękał.

10: # Ciało, to iełt żądze cieiełtne.

11: **A**

12: Feci iudicium & iufticiam: nō tradas me

13: calumniantibus me.

14: Ofądziłem fie łam y vczyliłem łprawiedli=

15: wołc/przetho nie wydawany mie tym ktorzy na

16: mię potwarz kładą.

17: # Czulfz dyabli przed tobą na mię skarżącz.

18: Sułcipo feruum tuum in bonū: non calū-

19: mnientur me łuperbi.

20: Raczy przijać łługę twego na dobre/ niechći

- 21: nie łoczą na mię nieſprawiedliwie pyſzni.
22: # Na dobre, to ieſth ku łafce twej, pyſzni, Czufz
23: zli duchowie.
24: *Oculi mei defecerunt in falutare tuū: &*
25: *in eloquium iuſticiæ tuæ.*
26: Oczy moje vſtały patrząc na zbawiciela
27: twego y na ſłowa ſprawiedliwości twoiej.

strona: pp3

PSALM: 118.

- 1: # Na zbawiciela, To ieſt maiąc wzgląd na przy=
2: ſcie pana Ieſufa ſyna twego.
3: *Fac cum ſeruo tuo ſecundū miſericordiā*
4: *tuam: & iuſtificationes tuas doce me.*
5: Racż vczyńić zſługą twoim według miłofier
6: dzia twe^{go} miły panie/ á ſprawiedliwości twoich
7: *nauczy [!]* mie.
8: *Seruus tuus ſum ego: da mihi intellectū*
9: *vt ſciam teſtimonia tua.*
10: Sługa twoy ieſtem ia *raż [!]* mi dać rozum a=
11: bych vmiął ſwiadecztwa twoie.
12: # To ieſt przykazanie twoie abych mógł pełnic.
13: *Tempus faciendi domine diffipauerunt*
14: *legem tuam.*
15: Iużci cżas to vdziałać miły panie boć skazi=
16: li zakon twoy.
17: # Tho vdziałać, czufz aby mi dał rozum. ſkazili,
18: czufz złoſtnici zakon niepełniąc go
19: *Ideo dilexi mandata tua: ſuper aurū & to-*
20: *pazion.*

- 21: A przetom fie rozmiłował przykazania twe^{go}
22: nad frebro y nad Topazion.
23: # Kamień tak wezwany barzo drogi.
24: Propterea ad omnia mandata tua dirige-
25: bar: omnem viam iniquam odio habui.
26: A dla tegom wŕzytki ŕwe drogi ku wŕzytkiemu
27: przykazaniu twemu zrządzał/ wŕzytkę drogę zło=
28: ŕciwą miałem w nienawiŕci.

strona: pp3v

PSALM: 118.

1: **Iuŕ idą Trzy przedziały na Nonę, pirwŕzy**

2: **P**

- 3: Mirabilia teŕtimonia tua: ideo ŕcirtata eŕt
4: ea anima mea.
5: Dŕiwne są ŕwiadecztwa twoie miły panie.
6: Swiadecztwa, to ieŕt przykazania ktore ŕwiadczą
7: o twej dobroci. A przeto fie o nich badała duŕza
8: mioa.
9: Declaratio fermonum tuorum illuminat
10: & intellectum dat paruulis.
11: Wykład przykazania twego oŕwiecza/ á ro=
12: zum dáie malutkim. To ieŕt pokornym ludziem.
13: Os meum aperui & attraxi ŕpiritū: quia
14: mandata tua defiderabam.
15: Vŕta moie odtworzyłem/ y przyciągnąłem
16: ducha abociemem przykazania twego ŕądał.
17: # Odtworzyłem, czuŕz pragnąc a proŕząc y przy
18: ciągnąłem, czuŕz ducha dobrego.
19: Aŕpice in me & miŕerere mei: ŕecundum
20: iudicium diligentīū nomen tuum.

- 21: Racz wezrzeć na mię a zmiłuy fie nademną
22: według iakos rozładził ty ktorzi miłuią imię twe
23: # Czulfz, iżes im flubił byc miłofciw.
24: *Greffus meos dirige fecundum eloquiū*
25: *tuum: & nō dñetur mei omnis iniufticia- [!]*
26: Racz rżądzić ścielzki moie według fłowa twe^{gō}
27: miły panie/ á niechci mnie nie panuie wżelka
28: niefprawiedliwofc. Scielzki, to ielt vczynki moie.

strona: pp4

PSALM: 118.

- 1: *Redime me a calumnijs hominum: vt cu*
2: *ftodiam mandata tua.*
3: Racz mie wykupić od potwarzftw ludzkich/
4: abych ftrzegł przykazania twego.
5: Od potwarzftw, to *eft [!]* od fałzywych foczycielow.
6: *Faciam tuam illumina fuper feruū tuum*
7: *& doce me iuftificationes tuas.*
8: Oblicze twe raczy ofwiecić na flugę twego/ á
9: naucz mie fprawiedliwofcí twoich.
10: *Exitus aquarum deduxerunt oculi mei:*
11: *quia nō cuftedierunt legem tuam.*
12: Wielkie wyfzcie łez wywiodły oczy moie iże
13: nie ftrzegły zakonu twego.
14: **C**
15: *Iuftus es domine: & rectū iudiciū tuum.*
16: Ieftes fprawiedliwy miły panie á fprawie=
17: dliwy fład tway.
18: *Mandafti iufticiam teftimonia tua: & ve-*
19: *ritatem tuam nimis.*
20: Przykazałes pełnić fprawiedliwofc ktora ielt

- 21: İwiadcztwo twoie a prawde twoię barzo.
22: # Czufz przykazałes pełnić zakon twoy praw=
23: dziwy.
24: *Tabescere me fecit zelus meus: quia ob-*
25: *liti sunt verba tua inimici mei.*
26: Wielka **miłofc [!]** moia przywiodła mie na
27: İtrętwienie/ iż zapamietali flow thwoich nie=
28: przyaciele moi.

pp iiij

strona: pp4v

PSALM: 118.

- 1: # To ieft prawie vřtaie od troski widzacz zapa=
2: miętanie od złořtnikow przykazania mego.
3: *Ignitum eloquium tuum vehemēter: fer-*
4: *uus tuus dilexit illud.*
5: O iako barzo rozpalaiące ieft flowo twie á
6: dla tego fluga twoy rozmiłował fie iego.
7: # To ieft flowo twie, to ieft zakon twoy przyka=
8: zanie twoie ieft rozpalaiące ku miłofci.
9: *Adolescentulus sum ego & contemptus,*
10: *iustificaciones tus non sum oblitus.*
11: Acżkolwiem ia ieft młody barzo wzgardzony
12: á wřzakořz İprawiedliwořci twych nie zapamię=
13: tałem.
14: *Iusticia tua iusticia in ęterum: & lex tua*
15: *veritas.*
16: Sprawiedliwořc twoia ieft İprawiedliwořc
17: na wieki/ á zakon twoy prawdziwy.
18: # Na wieki, czufz bo ná wieki trwa tha İprawie=
19: dliwořc ktorą kozdemu oddawařz według vczyn=
<http://rcm.org.pl>

20: kow tego.

21: Tribulatio & angustia inuenerunt me:

22: mandata tua meditatio mea est.

23: Smutek y wćisk nalazł mie/ przikazanie two

24: ie iest rozmyślanie moie. Czucz dla tego smutku.

25: Equitas testimonia tua in eternum: intel-

26: lectum da mihi & uiuam.

27: Swiadcztwo twoie iesth sprawiedliwe na

28: wieki racz mi dać rozum tedy ia będę żył.

strona: pp5

PSALM: 118.

1: # Swiadcztwo, to iest przikazanie: będę żył, czucz

2: tu przez łaskę, a tam przez chwałę.

3: **Wtori przedział na nonę.**

4: **Q**

5: Clamaui in toto corde exaudi me domi-

6: ne: iustificationes tuas requiram.

7: Wołałem ze wżytkiego fercza wyfluchay mie

8: miły panie abich sie sprawiedliwosci twej badał

9: Clamaui ad te saluum me fac, vt custodi-

10: am mandata tua.

11: Wołałem ku thobie raczy mie zbawić abych

12: ftryeł [!] przykazania twego.

13: Preueni in maturitate & clamaui: quia in

14: verba tua superperaui.

15: Vprzedzałem barzo rano y wołałem abo=

16: wiem pokładałem wielką nadzieię w slowiech

17: twoich. Barzo rano, czucz wltaiacz na modlitwę.

18: Preuenerunt oculi mei ad & dilucolo: vt

19: meditarer eloquia tua.

- 20: Vprzedziły oczy moje k tobie rano abych ro=
21: zmyflał flowa twoie.
22: # Obacz tu iaka fromota ieft ieftli promień flonecz
23: ny ciebie na łozu naydzie, mowi fwięty Auguftin.
24: *Vocem meam audi fecundum misericor-*
25: *diam tuam domine: & fecundum iudicium*
26: *tuum viuifica me.*

pp v

strona: pp5v

PSALM: 118.

- 1: Raczy wyfluchać głos moy miły panie we=
2: dług miłofierdzia twego/ a według fądu twego
3: raczy mie ożywić.
4: # według fądu) Czulfz przez ktori pokornym lu=
5: dziem odpufczałz.
6: *Appropinquauerunt perfequentes me ini*
7: *quitati: a lege aut tua longe facti funt.*
8: Ci kthorzy mie przefladuią przybliżyli fie ku
9: *złofci [!]* / a od zakonu twego daleko odefzli.
10: # Abowiem im więcey fie przyblizaią ku złofci,
11: tym więcey fie oddalaią od fprawiedliwości.
12: *Prope es tu domine: & omnes viae tuae*
13: *veritas.*
14: Blizus ty ieft miły panie á wżytki drogi two
15: ie prawda. # To ieft fprawiedliwe fą.
16: *Initio cognoui de teftimonijs tuis: quia in*
17: *æternum fundafti ea.*
18: Od początku poznałem fwiadecztwa twoie/
19: abowiemes ie wiecznie zbudował.
20: # To ieft aby wiecznie trwali.

21: R

22: Vide humilitatem meam & eripe me: quia

23: legem tuam non sum oblitus.

24: Wezrzy na pokorę moją a racz mię wybawić

25: bomci zakonu twego nie zapamiętał.

26: Iudicium a iudicium meum & redime me: pro-

27: pter eloquium tuum vivifica me.

strona: pp6

PSALM: 118.

1: Rozeznawaj ślad mój a odkup mnie dla łowa

2: twego raczy mnie ożywić.

3: # Rozeznawaj, to jest rozładz rzecz moją którą mam

4: naprzeciw dyabłu y infzym nieprzyacielom.

5: Longe a peccatoribus salus, quia iustifi-

6: cationes tuas non exquisierunt.

7: Daleko jest od grzeszników zbawienie/ abo=

8: wiem nie szukali śprawiedliwości twoich.

9: Abowiem się od zbawienia oddalili zle czyniąc.

10: Misericordiae tuae multae domine: secun-

11: dum iudicium tuum vivifica me.

12: Miłosierdzie twoje wielkie jest miły panie po

13: dług śladu Twego raczy mnie ożywić.

14: Multi qui persequuntur me & tribulant

15: me: a testimonium tuum non declinaui.

16: Boć wiele tych którzy mnie prześladowają a za=

17: śmuczą mię/ a wszakoż ja nie skłoniłem się od

18: świadcztwa twego.

19: # To jest od przykazania twego.

20: Vidi prevaricantes & tabescebam: quia

21: eloquia tua non contempserunt.

- 22: Widziałem przestępcze zakonu twego/ á dla
23: tego ażem zdrętwiał iż twoiego przykazania nie
24: łtrzegli.
25: Vide qm̄ mandata tua dilexi domine: in
26: misericordia tua viuifica me.
27: Wezrzy miły panie iżemci ia rozmiłował fie

strona: pp6v

PSALM: 118.

- 1: przykazania twego w miłofierdziu twym raczy
2: mie ożywić.
3: Principium verborum tuor| veritas: in æ
4: ternum omnia iudicia iufticiæ tuæ.
5: Początek fłow twoich iest prawda/ na wieki
6: trwaią wżytki łady łprawiedliwołci twoiey.

7: **Trzeci przedział na Nonę.**

8: **S**

- 9: Principes p̄fecuti funt me gratis: & a ver
10: bas tuis a formidauit cor meum.
11: Książęta mnie prześladowali niewinnie á od
12: łłow twych złęko fie ferce moie.
13: # Książęta, Czulfz tego łwiata tho iest dyabli. Od
14: łłow twoich, czulfz ktorymi grozilz.
15: Letabor ego super eloquia tua: ficut qui
16: inuenitłpolia multa.
17: Będe fie ia radował nad przykazaniem two=
18: im/ iako ten ktori nalazł łupy wielkie.
19: # Iako ten) czulfz raduie fie ktori nalazł łupy, czus
20: wygrawłzy na walce.
21: Iniquitatem odio habui & abominatus
22: lum: legem aut tuam dilexi.

23: Miałem złość w nienawiści á brzydziłem ią/

24: á żakon twoy vmiłowałem.

25: *Septies in die laudem dixi tibi: super iu-*

26: *dicia iusticiæ tuæ.*

27: Siedm kroć przez dzień chwaliłem ciebie mi

28: ły panie nad łady łprawiedliwołci twoiey.

strona: pp7

PSALM: 118.

1: Abowiem obyczay iest łlugam bożim siedm kroć

2: przez dzień chwalić pana boga/ Naprzec w noci

3: Iutrznia na pamiątkę ięcia y zmartwychwłta=

4: nia pana Iesufowego/ Wthore prima pirwey

5: godziny na dzień iż thedy był wydan Piłatowi/

6: Trzecie tertia trzeciey godziny na dzień/ iż thedy

7: wołali żydowie vkrzyżuy/ Czwarte sexta łzoftey

8: godziny iż tedy na krzyż przybit/ Pięte nona dzie

9: wiątey godziny iż tedi zmarł/ Szofte niez

10: por iż tedy flożon z krzyża/ Siodme

11: Completa iż tedy pogrzebion.

12: *Pax multa diligentib⁹ legem tuam, & nō*

13: *est illis scandalum.*

14: Wielki pokoy iest tym Kthorzy miłuią zakon

15: twoy/ á nie będzie im to na vpad.

16: *Expectabā salutare tuum domine: & mā*

17: *data tua dilexi.*

18: Oczekawałem zbawiciela twego miły panie

19: á przykazanie twoie vmiłowałem.

20: *Cuŕtediuit anima mea testimonia tua, &*

21: *dilexit ea vehementer.*

22: Strzegła dułza moia łwiadcztwa twego/ á

23: rozmiłowałem fie iego barzo. Swiadecztwa, to

24: iet przykazania twego zakonu, euangeliey.

25: Seruari mādata tua & tefimonia tua: qa

26: omnes viæ meæ in confpectu tuo.

strona: pp7v

PSALM: 118.

1: A przetom pełnił przykazanie twoie y fwia=

2: dectwo twoie/ aboćim wżitki drogi moie fą przed

3: oblicznością twoią. Drogi, to ieft myfli, fłowa y

4: vczynki.

5: **T**

6: Appropinquet deprecatio mea in confpe

7: ctu tuo domine: iuxta eloquium tuū da mi-

8: hi intellectum.

9: Niechći fie przybliży modlitwa moia ku ob=

10: liczności twey miły panie według fłowa twego

11: racz mi dać rozum. według fłowa, to ieft obietnice

12: Intret poftulatio mea in cōfpectu tuo: fe-

13: cundum eloquium tuum eripe me.

14: Niechći wnidzie prozba moia przed oblicznośc

15: twoię według fłowa twego raczy mie wyrwać.

16: # Czuz od nieprzeſpieczności pokus.

17: Eructabunt labia mea hymnū, cum do-

18: cueris me iuftificationes tuas.

19: Bo tedy więcz będą wyflawiać vfta moie ch

20: wałę twię kiedy mie nauczyłſz ſprawiedliwości

21: twoich. To ieft przykazania twego.

22: Pronunciabit lingua mea eloquium tuū:

23: quia omnia mandata tua æquitas.

24: Będzie wyflawiał ięzyk moy fłowo thwoie

25: to ielt naukę twoię. boc wŕzytko przkazanie [!] two=

26: ie ielt ŕprawiedliwoŕc. Pełno Sprawiedliwoŕci.

27: Fiat manus tua vt ŕaluet me, quando m̄-

28: data tua elegi.

strona: pp8

PSALM: 118.

1: Day aby ręka twoia mnie zbawiła bomći ia

2: przykazanie twoie wybrał.

3: # Nad wŕzytkie czełne rzeczy.

4: Concupiui ŕalutare tuum domine: & lex

5: tua meditatio mea eft.

6: Pożądałem zbawienia twego miły panie á

7: zakon twoy moie rozmyłłanie ielt.

8: # Zbawienia twego, czułzaby mie zbawił.

9: Viuet anima mea, & laudabit te: & iudi-

10: cia tua adiuuabunt me.

11: Będzie żywa dułza moia á będzie ciebie chwa=

12: liła/ á łady twoie włpomogą mnie.

13: # Będzie żywa, czułz łaska twoią.

14: Erraui ficut ouis quę perijt: quere ŕeruum

15: tuum, quia mandata tua non ŕum oblitus.

16: Błędziłem iako owcza ktora zginęła/ łzukay

17: łługi twego miły panie bomći przykazania tve

18: go nie zapamiętał. Błędziłem, czułz częłto łie ku

19: grzechowi skłaniaiając.

strona: qq2

PSALM: 121.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8: **Pfalm 121. Pienie 121.**

9: Począyna fie Pienie niezporu wtorkowego.

10: Pienie o prawdziwym wefelu iże wżyzytho nafze

11: wrefzcie iefth w rozmiłlaniu miefzkania niebieskie

12: go/ á tego łamego mamy żędać czo iefth

13: potrzebno ku ośięgnieniu onego

14: pokoju wiecznego.

15: *Etat^o fum ī his quæ dicta funt*

16: *mihi: in domū domini ibimus*

17: Vwełliłem fie z thych rzeczy

18: ktore mi rzeczono iże w dom bozy

19: mamy wniśc.

20: # Rzczono, czufz przez obiawienie duch święte=

21: go, w dom, to iefth do krołftwa niebiefkiego, toc

22: nafza pociecha.

23: *Stantes erant podes noftri, in atrijs tuis Ie*

24: *rufalem.*

25: Iuż łtały nogi nafze we drzwiach twoich o

26: Ierufalem.

qq ij

PSALM: 121.

27: # Nogi, to iefth żądza łerdeczna, we drzwiach, tho

28: iefth iużefmy w onym niebieskim pałaczu żądzą y

29: myłłą.

30: *Ierufalem quæ edificatur vt ciuitas: cuius*

31: *participatio in idipſum.*

32: Ierufalem ktore buduią iako miaſto/ ktore

33: ma podobieństwo z domem bożym.

34: # Abowiem kroleſwo niebieskie pan bog zbudo=

35: wał z drogiego kamienia żywego na wrzaz miaſta

36: Ierufalem.

37: *Illuc enim aſcenderunt tribus tribus dñi*

38: *teſtimoniū Iſrael ad confitendū nomini dñi.*

39: Abowiem w to Ierufalem wſtąpiło pokole=

40: nie/ pokolenie bożkie w ktorem ieſt ſwiadcztwo

41: Iſrael ku chwale imienia bożego.

42: # w tho Ierufalem, czuſz niebieskie, ſwiadcz=

43: two, czuſz tam ci wſtąpili ktorzy ſwiadczyli ludu

44: wiernemu ku chwale bożey.

45: *Quia illie ſederunt fedes in iudicio: fedes*

46: *ſuper domum Daud.*

47: Abowiem tam będą na ſądzie ſiedzieć ſtolecz=

48: ni ktorzy będą ſądzić dom Dawidow.

49: # Abowiem, czuſz a z tąd też ieſt pewnoſć iże tham

50: w **nidziem** [!], abowiem tam ſiędą apoſtołowie y inſzi

51: ſwięci ku ſądzeniu.

52: *Rogate quæ ad pacem ſunt Ierufalem: &*

53: *abundantia in turribus tuis.*

54: Proſcie (ludzie) tego czo ſłuży ku pokoiowi o=

55: nego Ierufalem/ o Ierufalem niechay przydzie

56: obfitość tym ktorzy ciebie miłuią.

PSALM: 121.

57: # Rozumie to prorok o niebieskim Ierufalem.

58: *Fiat pax ī virtute tua: & abūdātia i turrib' tu.*

59: Stań ſie pokoy w moci twej/ á bądź obfitość

60: na wieżach twoich. # Czuj, w twojej obronie.

61: *Propter fratres meos & proximos meos,*

62: *loquebar pacem de te.*

63: Dla braciej mojej y dla bliznich moich prze

64: powiadałem pokoy tobie.

65: # Dla braciej czuj dla wiernych ludzi prosiłem

66: tey prześpieczności twej o niebieskie Ierufalem.

67: *Propter domum domini dei nostri, que-*

68: *liui bona tibi.*

69: Dla domu pana boga naszego żądałem to=

70: bie dobra.

71: # Dla domu, czuj aby sie mnożył dom boży. To=

72: bie, Czuj o Ierufalem.

strona: qq4v

PSALM: 123.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17: **Pfalm 124. Pienie 124.**

18: W thym Pieniu prorok vczy nas iże w lamym

19: panie bodze mamy dufać / á nie w ktorey rzeczy

20: czefney/ bo ktorzy w miłym bodze **duphąią** [!]

21: takich nie dopufci vpać bo ich ftrzeże

22: pan Bog.

23: Vi confidunt in domino: ficut mons Si

24: on non commouebitur in æternum, q

25: habitat in Ierufalem.

strona: qq5

PSALM: 124.

1: Ktorzy dufaią w panie bodze nieporufzą fie

2: iako gora fion nieporufzy fie na wieki koja mie

3: fzka w Ierufalem.

4: # Przez gorę Syon rozumie fie kościoł krzefciań

: (ski.

5: *Montes in circuitu eius: & domin⁹ in cir*

6: *cuitu populi fui, ex hoc nūc & vřq̄ ī fęculū.*

7: Abowiem gori około iey/ á pan bog około lu=

8: du fwego odtychmiałt ninie y na wieki.

9: # Około tey gori fyon, to iełt około zboru krzełci

10: ańskiego fą aniołowie y proroci y apołtołowie

11: ktorzy fie przez gori rozumieią.

12: *Quia non relinquet dominus virgam pec*

13: *catorum super fortem iuftorum: vt non ex-*

14: *tendant iufti ad iniquitatem manus fuas.*

15: Abowiem nie dopufci długo trwać pan bog

16: miotły grzełznikow nad wybranemi fprawiedli-

- 17: wemi swoiemi/ á tho dla tego aby fprawiedliwi
18: nie fciągali na złoć rąk swoich.
19: # Tho iefth nie dopułci długo plagi na wybrane
20: fwe, a to dla tego, czuż ty plagi przepużcza na nie.
21: *Benefac domine bonis & recitis corde.*
22: Racż być łaskaw miły panie na dobre y na ti
23: ktorzi fą prawego fercza.
24: *Declimantes aūt in obligationes adducet*
25: *dominus cum operantib' iniquitatem: pax*
26: *fuper Ifrael.*
27: Ale thy ktorzy fie ku grzechu skłaniaią przy=

qq v

strona: qq5v

PSALM: 125.

- 1: wiedzie pan bog z thymi ktorzy złoć pełnią/ ale
2: na lud Ifraelski pokoy będzie.
3: # Przywiedzie, czuż na potępienie wieczne.

strona: qq7

PSALM: 126.

- 1:
2:
3:
4:
5:
6:
7:
8:
9:
10:
11:

12:

13:

14:

15: **Pfalm 127. Pienie 127.**

16: Pienie o boiazni bożey/ iż bogoflawieni fą oni

17: ktorzy boiąc fie obrazić pana boga zawždy cho=

18: dzą w drogach/ abo w przykazaniu iego/ y wyli=

19: cza niektore dobra boiącich fie pana boga y bo=

20: goflawi im/ á żąda aby wiecznych ra=

21: dołci dołtali.

22: **B**Eati omnes qui timent dominū, qui am-

23: bulant in vijs eius.

24: Bogoflawieni wżytci ktorzi fie boią pana

25: boga ktorzy chodzą w drogach iego.

26: # To ieft w przykazaniu bożym.

strona: qq6v

PSALM: 127.

1: Labores manuum tuarum quia māduca-

2: bis: beatus es & bene tibi erit.

3: Ieftli będziefz vżywał robot rąk twoich bogo

4: flawionys ieft/ á dobrze tobie będzie.

5: Vxor tua ficut vitis abundans, in lateri-

6: bus domus tuæ.

7: Zona twoia iako maćicza winna będzie obfi=

8: towała w bocech domu twego.

9: Filij tui ficut nouellæ oliuarum, in circu-

10: itu menfæ tuæ.

11: Synowie twoi iako latorofłki oliwne około

12: łtołu twego. Synowie, czułz będa fie mnożyc, ia=

- 13: ko latoroŕlki oliwne krore ſą płodne.
14: *Ecce fic benedicet homo, qui timet dñm.*
15: Oto tak będzie bogoſławion człowiek kthory
16: ſie boi pana boga.
17: *Benedicat tibi dominus ex Syon: & vi-*
18: *deas bona Ierufalem om̄ibus dieb^o vitę tuę.*
19: Bogoſław thobie pan bog z gory Syon/ á
20: day to by oglądał dobra miaſta Ierufalem w=
21: ſzytkich dniow żywota twego. To ieſt wiecznie.
22: *Et videas filios filiorum tuorum: pacem*
23: *ſuper Iſrael.*
24: Y ogląday ſyny ſynow twoich/ pokoy nad lu
25: dem Iſraelskim.

strona: rrv

PSALM: 130.

- 1:
2:
3:
4:
5:

6: **Pſalm 130. Pienie 130.**

- 7: To pienie o tym/ iako ſerce niema być podnoſzo
8: no na żadną pychę/ iż człouiek niema o ſobie wie
9: le trzymać/ ani też ma chodzić w dwornoſciach
10: w prożnoſciach/ y w głupoſciach tego ſwiata
11: **D**omine non eſt exaltatum cor meum:
12: *neq̄ elati funt oculi mei.*
13: Panie boże ty znaſz iż nie ieſt podnieſiono ſer
14: ce moie/ ani ſą podnieſiono oczy moie.

15: # Czufz przez pychę żadną.

16: Neq̄ ambulau i in magnis: neq̄ in mira-

17: bilibus super me.

18: Anim chodził w wielkich rzeczach ani w dzi=

19: wnych nad mię.

20: # w dziwnych rzeczach, to ieft nie chciałem byc wi

21: dzian wielkim.

22: Si non humiliter fentiebam: fed exaltaui

23: animam meam.

24: Ieftlim nie pokorno trzymał o łobie alem

25: podnosił dużę moię.

strona: rr2

PSALM: 130.

1: Sicut ablactatus eft super matrem fuam:

2: ita retributio in animam meam.

3: Tedy iako nad dziecieniem odieythym od pierfi

4: matki iego/ thak niechci będzie oddanie na dużę

5: moię.

6: # Nad dziecieniem odieythym, czufz ktore pociechę

7: traci tak mi niechay będzie oddano ieftlim nie trzy

8: mał pokorno o łobie.

9: Speret ifrael in domino: ex hoc nune &

10: vfq̄ in Seculum.

11: Miey nadzieię o Ifrael w panie bodze/ od

12: tąđ ninie aż na wieki.

strona: rr4v

PSALM: 132,

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19:

20:

21:

22: Pŕalm 133. Pienie 133.

23: W tym Pieniu prorok vpomina lud wierny ku

24: chwaleniu pana boga/ aby y w noci fwe ręće [!] ku

25: niemu podnofił/ Też żąda im

26: bogoŕlawieńftwa.

strona: rr5

PSALM: 133.

1: **E**cce nunc benedicite dominum, om̄es

2: ŕerui domini.

3: Oto teraz bogoŕlawcie pana boga wŕzytci ŕlu

4: dzy Boży.

- 5: Qui ftatis in domo domini, in atrijs dom'
6: dei noſtri.
7: Ktorzy ſtoicie w domu Bożym/ w pałacach
8: domu boga naſzego.
9: In noctib' extollite manus veſtras in fan-
10: cta: & benedicite dominum.
11: W noci podnoſcie ręce waſze do ſwiętego/ á
12: bogoſławcie pana boga. w noci, czuſz tego czaſu.
13: Benedicat te dominus ex Syon, qui fecit
14: cœlum & terram.
15: Bogoſław ciebie pan bog z gori Sion/ ktori
16: ſtworzył niebo y ziemię.
17: # Z gori Sion, tho ieſt z kroleſtwa niebieskiego.

strona: ss

PSALM: 136.

- 1: W tym Pieniu prorok wypifuie iako zburzono
2: koſcioł w Ierufalem/ á iako zabrano lud do ba
3: biloniey/ á iako tam lud żydowski będącz
4: w niewoli płakał/ á pioſnek mu fie
5: nie chciało.
6: Vper flumina Babylonis illic ſedimus &
7: fleuimus, dum recordaremur tui Syon.
8: Nad rzekami Babilońskimi/ tamefmy fie=
9: dzieli y płakali/ gdyſmy wſpominali na gorę
10: Syon.
11: # Na gorę Syon, to ieſt na koſcioł ktori był w Ie=
12: ruſalem. na gorze Sion ktori ſkaził krol Babiloń
13: ſki y wziął lud w niewolą.
14: In falicibus in medio eius: ſuſpendimus

15: organa noftra.

16: Na wierzbach we frzodku iey zawiefilifmy

17: gędzbę nafzę.

18: # we frzodku, czufz tey ziemie Babilonией zawie

19: lilifmy lutnie, skrzypice, czufz, bo fie nam nie chcia

20: ło gędzby.

21: Quia illic interrogauerunt nos qui capti-

22: uos duxerunt nos verba cantionum.

23: Abowiem tam pytali nas ci ktorzi nas w nie

24: wolą wiedli/ o piofnkach nafzych.

25: # Czufz abyfmy przed nimi fpiewali

26: Et qui abduxerunt nos hymnum canta-

27: te nobis de canticis Syon.

ff

strona: ssv

PSALM: 136.

1: A ci ktorzi nas zawiedli w niewolą/ mowili/

2: fpiewaycie nam piefni/ z piofnek gory Syon.

3: # Ci) to iest oni pogani w Babilonией. Piofnek

4: gory Syon, to iest ktorefcie fpiewali w kofciele na

5: gorze Syon.

6: Quō cantabimus canticū domini: in ter-

7: ra aliena.

8: Y iakoż mamy fpiewać piofnki boże/ w ziemi

9: czudzey. Czufz, takofmy im odpowiedali.

10: Si oblitus fuero tui Hierufalem: obliuio-

11: ni detur dextera mea.

12: Ieftli zapamiętam ciebie o Ierufalem

13: Czufz, tofmy tak mowili przed nimi Niechci bę

14: dzie zapamiętana prawicza moja.

- 15: # To iest wżytka prawicza moia niechay zginie
16: Iestlibich zapamiętał ciebie miafto Ierufalem, czufz
17: alec nigdy nie zapamiętam.
18: *Adhereat lingua mea faucibus meis: fi*
19: *non meminero tui,*
20: Niechci przylnie ięzyk ku wargam moim ie=
21: Itlibym na cie niewspomionał. Czufz o Ierufalē
22: *Si non propofuero tui Hirufalem, ī prin*
23: *cipio leticiæ meæ.*
24: Iestlibych nie położył miafta Ierufalem/ na
25: początku wefela mego.
26: *Memor esto domine filiorum edom: in die*
27: *Hierufalem.*

strona: ss2

PSALM: 136.

- 1: Pamiętay miły panie na fyny Edom/ w
2: dzień Ierufalem.
3: # Edom, na tak wezwany lub krotly też kaził Ie
4: rufalem aby gi skarał.
5: *Qui dicunt exinanitate exinanitate vřq*
6: *ad fundamentū in ea.*
7: Ktorzy mowili wykorzeńcie wżytko aż do fun
8: damentu. Ktorzy mowili, czufz do babilończikow
9: aby tym więcej burzyli Ierufalem.
10: *Filia Babilonis miſera: beatus qui retri-*
11: *buet tibi retributionem tuam, quā retribu-*
12: *iti nobis.*
13: O czorko babilońska miſerna bogoflawion
14: ktory tobie odda oddanie twoie ktoreś nam odda
15: ła. Czorko pogańska, to iest o ty ludu pogański.

16: Odda oddanie, to iest doftoyną pomftę.

17: *Beatus qui tenebit: & allidet paruulos*

18: *luos ad petram.*

19: Bogoslawion będzie ktory pochwyći y vderzi

20: dzieci twe o kamień.

21: # Mfzcząc fie krzywdy nafzey.

strona: ss6

PSALM: 139.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12: *Pfaln.139. Pienie 139.*

13: To pienie iest o panie Iefufie iako go mieli żydo

14: wie prześladować/ y iako krzeſciany chcieli wyko

15: rzenieć/ takież weſpołek z pogańſtwem/ á iako bog

16: otciec miał iego y koſcioł iego wybawić/ á

17: ony prześladowce miał ſtracić.

18: **E**ripe me dominie ab homine malo: a vi-

19: ro iniquo eripe me.

20: Wyrwi mie miły panie od człowieka złego/

21: od męża złoſciwego wybaw mie.

22: # Od męża, to iest od ludu złościwego.

23: Qui cogittauerunt iniquitates in corde:

24: tota die constituebant pręlia.

25: Ktorzy myłlili złości w serczu swoim/ czały

26: dzień walki przywodzili.

strona: ss6v

PSALM: 139.

1: # Złości, to iest fałszywe świadcztwo na mię wio

2: dącz.

3: Acuerunt linguas suas sicut ferpētes: ve-

4: nenum aspidum sub labijs eorum.

5: Zaostrzali ięzyki swe iako wężowie/ iad iaszczor

6: czy pod ich wargami.

7: # Zaostrzali, czuż focząc na mię przed pilatem.

8: Custodi me domine de manu peccatoris:

9: & ab hominibus iniquis eripe me.

10: Raczy mie ftrzedz miły panie od ręki grzeższ=

11: nych ludzi/ a od ludzi złościwych wybaw mie.

12: # Panie, czuż boże otcze. Od grzeższnych, czuż

13: ktorzy kościoł przełladuią.

14: Qui cogittauerūt supplātare gressus me-

15: os: absconderunt superbi laqueum mihi.

16: Ktorzi myłlili podźczepić poźcie moie á w py

17: łze swey zataili na mię sidło.

18: # Na mię, to iest, na moy kościoł. Zathaili sidło,

19: czuż gdy chcieli wykorzenic krześciany.

20: Et funes extenderunt in laqueum: iuxta

21: iter scandalum posuerunt mihi.

22: Powrozy na sidło rozciągnęli podle drogi v=

23: pad położyli na mię. Sidło rozciągnęli, czuż aby

24: mie w łowie podchwycili.

25: Dixi domino deus meus es tu: exaudi do

26: mine vocem deprecationis meæ.

27: Rzekłem panu bogu/ bog moy ieftes ty/ wy=

28: łluchay panie boże głos prozby moiey.

strona: ss7

PSALM: 139.

1: Domine domine virtus salutis meæ: obū

2: brafti super caput meum in die belli.

3: Panie panie ktorys ieft mocz zbawienia me^{go}/

4: tys załzczycił głowę moię czaſu walki.

5: # To ieft, czaſu przeładowania od żydow y od po

6: ganow.

7: Non tradas me domine a defiderio meo

8: peccatori: & cogittauerūt contra me ne de-

9: relinquo me, ne forte exaltentur.

10: Nie wydaway mie miły panie od żądzy mo=

11: iey w ręce grzeſznego człowieka To ieft, żyda, po=

12: ganina, Anthichrifta. boć oni naprzeciwo mnie

13: myłli/ nie opuſzczay mie by fie łnadz w pychę

14: niepodnoſili. Czufe, iefliby mie zwycięzyli.

15: Caput oriouitus eorum: labor labiorum

16: ipſorum operiet eos.

17: Thać pycha była przyczyną obłężenia ich/ á

18: grzech włt ich przykryie ie.

19: # Obłężenia, czufe iż obłężeni od nieprzyiaciół

20: ich, iako żydowie byli od Tytuſſa obłężeni. Przy=

21: kryie ie, to ieft, do dla grzechow włtnych będą przy

22: kryci iako fiercią ptaci

23: Cadent ſuper eos carbones, in ignem de-

24: *ijcies eos: in miferijs non subfifitent.*

25: Będą padać na nie węgle/ wrzucisz ie w ogień

26: niezofitoią sie w miferiach swoich.

27: # wrzucisz, to iest potępisz ie, czufisz wżytki prze=

28: fladowce Chriftofowe y iego flug.

strona: ss7v

PSALM: 140.

1: *Vir linguofus non dirigetur in terra: vi-*

2: *rum iniuftum mala capient in interitu.*

3: Abowiem mąż ięzyczny nie poydzie rządanie

4: na ziemi/ męża niefprowadliuego złoſci wezmą

5: na ftracenie.

6: *Cognoui quia faciet dominus iudicium*

7: *inopis, & vindictam pauperum.*

8: Iam to vznał iż pan bog będzie sie mcił krziw

9: dy vbogiego/ á pomści sie nad przeſladowczami

10: nędznych.

11: *Veruntamen iufti contifebuntum nomini*

12: *tuo: & habitabunt recti cum vultu tuo.*

13: Ale fprowadliwi będą chwalić imię twoie/

14: á ludzie prauego ſercza będą miefzkać z obliczim

15: twoim. Patrząc nanie nawieki wiekow w nie=

16: bieſkiey chwale.

strona: tt2

PSALM: 141.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14:

15:

16:

17:

18:

19: Pfalm.142. Pienie.142.

20: W tym Pieniu prorok z perfony otzczow ftare^{g0}

21: zakonu/ modli fie o Meffiafa Chriftufa aby ra=

22: czył przylc na fwiat/ á racził dać łaskę y

23: nauke Ewangeliey/ y powieda

24: ktori z tego pożytek przydzie.

25: Domine exaudi orationem meam, auri-

26: bus percipe obsecrationem meam: &

strona: tt2v

PSALM: 142.

1: in veritate tua exaudi me in tua iufticia.

2: Panie boże wyfluchay modlitwę moje raczy

3: przyjąć w fwe wízy prozbe moie/ w prawdzie two

4: iey wyfluchany mie/ wyfluchaj mie w twey fpra=

5: wiedliwości.

6: # Mowi to z perfony ftarich otzczow ktorzy byli

- 7: w ftarim zakonie czekaięci Meſiaſza. w praw=
8: dzie, czuſz izes obiecał nam zeflac fina ſwego.
9: Et non intres in iudicium cum ferno [!] tuo
10: dominie, quia non iuftificabĩt in confpectu
11: tuo omnis viuens.
12: A nie racz wchodzić w ſąd z ſługą twoim/
13: boć nie będzę [!] wſprawiedliwion przed obliczno=
14: ſcią twoią zadny człowiek na tym ſwiecie.
15: # Boſmy wſzytci w Adamie zgrzeſzyli, czuſz, a
16: przeto zelli ſyna twego aby nas wſprawiedliwił.
17: Quia perſecutus eſt inimicus animā meā
18: humiliavit in terra vitam meam.
19: Boć przeladował nieprzyciel duſzę moię/ á
20: vniżył na tym ſwiecie żywot moy.
21: # Nieprzyciel, to ieſt dyabeł ktori ieſt winny iże=
22: ſmy z raiu na to vniżenie wygnani.
23: Collocavit me in obſcuris ſicut mortuos
24: ſæculi: & anxiatuſ eſt ſuper me ſpirituſ me^o
25: in me turbatum eſt cor meum.
26: A położył mie miedzy ciemnoſciami/ tham
27: gdzie ſą martwi tego ſwiata/ á vdęczone ieſt we
28: mnie duch moy/ zaſmućiło ſie we mnie fercze
29: moie. # Martwi, to ieſt potępieni ludzie.

strona: tt3

PSALM: 142.

- 1: Memor fui dierum antiquorum: medita-
2: tuſ ſum in omnibus operibus tuiſ: in factis
3: manuum tuarum meditabar.
4: Rozmyſlałem na ony dni ſtare y rozmyſla=
5: łem we wſzythkich vczynkach thwoich/ a myſli=
<http://rcin.org.pl>

- 6: łem o wczynkach rąk twoich.
- 7: # Na dni ftare) to ie na ony łzefc dni w kthori=
- 8: ches ty panie włzytko łtworzył.
- 9: *Expandi manus meas ad te: anima mea*
- 10: *licut terra fine aqua tibi.*
- 11: Rołciągnąłem ręce moie ktobie panie boże/ du
- 12: łza ma iako ziemia łucha przez wody **przed [!]** tobą.
- 13: # Rołciągnąłem, czułz profzącz aby raczył przyłc
- 14: na ten łwiat, Iako ziemia łucha, to iełt ktora łaski
- 15: twey nie ma.
- 16: *Velociter exaudi me dñe, qa defecit łpi-*
- 17: *ritus meus.*
- 18: Racż mie richło wyluchać panie boże/ boć v
- 19: łtał we mnie duch moy.
- 20: # To iełt vłtała łaska ktorąmem był żyw.
- 21: *Non auertas faciem tuam a me, & fimilis*
- 22: *ero defcendentibus in lacum.*
- 23: Nie racż odwraczać oblicza twego odemnie/
- 24: boć będę rowien tim ktorzy z łtępuią w głębokołc
- 25: # Oblicza, to iełt łyna twego ktori łie ma łtac czło=
- 26: wiekiem, Będę rowien, czułz iełtli nie przydziełz,
- 27: Na głębokołc, czułz piekielną.
- 28: *Auditam fac mihi mane miłericordiam*
- 29: *tuam, quia in te łperau.*

strona: tt3v

PSALM: 142,

- 1: Day miły panie abych rano włlyłzał miło=
- 2: łierdzie twoie/ bomći w tobie pokładał nadzieię.
- 3: # Miłofierdzie, to iełt łyna twego każącego, Ra=
- 4: no, to iełt czału, zakonu łaski.

- 5: Notam fac mihi viam in qua ambulem,
6: quia ad te leuavi animam meam.
7: Racź mi obiawić drogę którąbych miał cho=
8: dzić/ bomći k tobie podnioŃl duŃzę moię.
9: # Drogę, to ieŃt Ewangelią, twoię, K tobiem pod
10: nioŃl, Czufź modlącz Ńie o to.
11: Eripe me de inimicis meis domine, ad te
12: confugi: doce me facere voluntatem tuam,
13: quia deus meus es tu.
14: Raczy mie wyrwać miły panie od nieprzya=
15: cioł moich/ á naucz mie pełnić wolą twoię/ bos
16: ty bog moy.
17: # Od nieprzyacioł, to ieŃt z moci dyabelskiey.
18: Spiritus tuus bonus deducet me in terrā
19: rectam: propter nomen tuum domine viui-
20: ficabis me in equitate tua.
21: Duch twoy dobri niechay mie przywiedzie
22: na ziemię prawą/ To ieŃt do otczyzny żywiącich.
23: dla imienia twe^{go} panie boże ożywiź mie w Ńpra
24: wiedliwoŃci twoiey.
25: Educes de tribulatione animam meam
26: & in misericordia tua disperdes omnes ini
27: micos meos

strona: tt4

PSALM: 143.

- 1: Thedy wywiedzieŃz z smutku duŃzę moię/ á w
2: miłofierdziu twoim rozproŃzyź wŃszytki nieprzya
3: ciele moie.
4: # Tedy, czufź gdy zefzleź ducha Ńwietego dobre=
5: go na apoŃtoły, wywiedzieŃz, czufź przez krzeŃth y

6: inne świętości.

7: Et perdes omnes qui tribulant animam

8: meam, qm̄ ego seruus tuus sum.

9: Y potraciŕz wŕzytki kthorzy zaŕmuczaią duŕzę

10: moię bomci ia fluga twoy.

11: # wŕzytki, czuŕz bałwochwalce.

strona: tt8v

PSALM: 144.

1:

2:

3:

4:

5:

6:

7:

8:

9:

10:

11:

12:

13:

14: **Pŕalm.145. Pienie 145.**

15: W tym Pieniu prorok vpomina lud aby dufał

16: w panie bodze á nie w człowiecze/ boć pan Bog

17: kaŕdego ŕprawiedliwie opatrza y wŕpo=

18: maga/ podnoŕi vpadłe y ŕtrzeŕe

19: pielgrzymow.

20: Auda anima mea dominū laudabo do-

21: minum in vita mea: pfallam deo meo

22: q̄ diu fuero.

23: Chwal dufo mioa pana boga/ Od ktoregos

24: takie dobroci wzięła: mowi prprok, Będę chwa=

25: lił pana Boga w żywocie moim/ będę śpiewał

26: bogu memu poki będę.

strona: vv

PSALM: 145.

1: Nolite confidere in principibus in filijs ho

2: minum: in quibus non est salus.

3: Nie dufaycie w kxiążetach ani w śinoch ludz

4: kich w kthorich niemaż zbawienia.

5: # Abowiem oni nikogo nie mogą zbawić.

6: Exhibet spiritus eius & reuertetur in terrā

7: fuam: in illa die pibūt omēs cogitatiōes eoꝝ.

8: Wynidzie z niego dufoza/ á on śie w ziemię

9: śwoię obroci á w on więcz dzień zaginą wśzythki

10: ich myśli.

11: # Z niego, czufz z takiego ktori dufo w człowiece,

12: w ziemię śwoie, bowiem zgije ciało iego: myśli, to

13: ieft dufania takie.

14: Beatus cuius Deus Iacob adiutor eius:

15: ſpes eius in dño deo ipſius qui fecit cœlum

16: & terrā: mare & omnia quæ in eis ſunt.

17: Bogoflawiony ieft człowiek ktorego bog Ia=

18: cobow ieft wſpomożyciel iego/ Bog Iacobow, to

19: ieft Chriſtus ktori Iacobowi obieczan, A nadzie=

20: ia iego w panie bodze iego/ ktori ſtworzył niebo y

21: ziemię y wśzytki rzeczy ktore w nich ſą.

22: Qui cuſtodit veritatem in ſæculum facit

23: iudicium iniuriam patientibus: dat eſcam

24: eſurientibus.

25: Ktori ſtrzeże prawdy na wieki ktori czini ſpra

26: wiedliwy ſąd cirpiącym krzywdę/ á daie pokarm

27: łączącym.

vv

strona: vv v

PSALM: 145.

1: Cufz a przeto nadzieia w nim ma być pokładana.

2: Dominus ſoluit compeditos: dominus il-

3: luminat cecos.

4: Pan Bog rozwiązuie związane iętzce/ pan

5: bog oſwiecza ſlepe.

6: Dominus erigit elifos: dñs diligit iuſtos.

7: Pan Bog podnofi vpadłe/ pan Bog miłuiie

8: ſprawiedliwe.

9: Dñs cuſtodit aduenas pupillum & viduā

10: ſuſcipiet & vias peccatorum diſperdet.

11: Pan bog ſtrzeże przychodniow á on ſirothę y

12: wdowę przyimie a drogi grzeſznych rozprofzy.

13: # Przychodniow, to ieſt ludu pogańskiego, czufz

14: ktori nawroci y przydą do wiari iego ſwiętey.

15: Regnabit dominus ī ſęcula deus tuus Si-

16: on: in gñatione & generationem.

17: Będzie krolował pan bog twoy o goro ſion

18: z rodzaiu w rodzay. Będzie krolował, czufz w

19: niebie.

strona: vv4

1: **Pſalm. 148. Pienie 148.**

2: W thym Pieniu prorok pobudza ſtworzenie

3: aby pana boga chwaliło iz stworzył ie/ á rząd=

4: nie wftawił/ też człowieka ku chwale bożey

5: przywodzi.

6: **L** Audate dominū de cœlis: laudate eum

7: in excelsis.

8: Chwalcie pana boga z niebios chwalcie iego

9: na wyfokoſci. # Czucz w niebie wyfokim.

10: Laudate eum omnes angeli eius: laudate

11: eum omnes virtutes eius.

12: Chwalcie iego wſzytci angiołowie ie^{go}/ chwal=

13: cie go wſzytki liły iego.

14: # To ieſt wſzytki mocarstwa angielskie.

15: Laudate eū ſol & luna: laudate cum ſtellę

16: & lumen.

17: Cwalcie [!] iego Słońce y Mieſiąc/ chwalcie

18: go wſzytki gwiazdy y ſwiatłoſc.

19: Laudate eum cœli cœlorum. & aquæ quę

20: ſuper cœlos ſunt laudent nomen domini.

21: Chwalcie iego niebioſa nad niebioſi/ y wody

22: ktore ſą nad nieby chwalcie imię boże.

23: # Y wodi, to ieſt niebo kriſtałowe ktore ieſt przez=

24: rzyſte iako woda albo kriſtał.

25: Quia ipſe dixit et facta ſunt: ipſe manda-

26: uit & creata ſunt.

vv iiij.

strona: vv4v

PSALM: 148.

1: Bociem on rzekł a na iego ſłowo wſzythko

2: ſie ſtworzenie ſtało/ á na ie^{go} roskazanie ſą ſtwo=

- 3: rzone wŕzytki rzeczy.
- 4: Statuit ea in æternum & in ŕeculum ŕecu
- 5: li pŕceptum pofuit & non preteribit.
- 6: Vmocnił ie na wieki wieczne/ włóżył im
- 7: przykazanie ktore nie przeminie.
- 8: # Bo ŕie nigdy nie skażą gwiazdy y niebo.
- 9: Laudate dominū de terra dracones & om
- 10: nes abyffi.
- 11: Cwalcie [!] pana boga z ziemie wy ŕmokowie y
- 12: wody głębokie.
- 13: # Z ziemie, czuŕz ktoreŕcie ieŕt ŕtworzenie z ziemie.
- 14: Ignis, grando, nix, glacies, ŕpiritus pro-
- 15: cellarum, quæ faciunt verbum eius.
- 16: Ogień/ grad/ ŕnieg/ lod/ wiatrowie burzące/
- 17: Grad, czuŕz, niechay ty rzeczy chwałą pana Boga,
- 18: Ktore wŕzytki rzeczy pełnią przykazanie [!] iego.
- 19: # Bo iako im pan bog rząd wŕtawił thak ŕie nie=
- 20: zmieniaią.
- 21: Montes & omnes colles: ligna fructifera
- 22: & omnes cardi.
- 23: Gori y wŕzytki pagorki drzewa owocne y w=
- 24: ŕzytki drzewa Cedrowe.
- 25: Beŕtiæ & vniuerŕa pecora, ŕerpētes & vo-
- 26: lucres pennatæ.

strona: w5

PSALM: 148.

- 1: Zwierzęta y wŕzytko bydło/ wężowie y pthaci
- 2: skrzydła maiąci. # Czuŕz chwalcie boga wŕzytci.
- 3: Reges terræ & omēs populi, principes &
- 4: omnes iudices terræ.

- 5: Krolowie ziemfzci y wŕzytci ludzie/ kxiążętha y
- 6: wŕzytci lędzie tego ŕwiata.
- 7: # Czulf chwalcie pana Boga wŕzytci.
- 8: *Iuuenes & virgines, fenes cum iuniorib⁹*
- 9: *laudent nomen domini, quia exaltatum est*
- 10: *nomen eius folius,*
- 11: Młodz y dziewice/ ŕtarzy y z młodemi chwal=
- 12: cie imię boże, boć podwyŕŕszono imię iego famego
- 13: # Podwyŕŕszono, czulf, nad wŕzytko ŕtworzenie.
- 14: *Confessio eius super cœlum & terram, &*
- 15: *exaltauit cornu populi sui.*
- 16: Chwała iemu bądz na niebie y na ziemi/ á
- 17: on podwyŕŕszy mocz ludu ŕwego.
- 18: # Mocz, tho ielth Chriŕtuŕa.
- 19: *Hymnus omnibus sanctis eius: filijs Iŕa-*
- 20: *el populo appropinquanti fibi.*
- 21: Chwała wŕzytkim ŕwiętych iego/ ŕynom Iŕa
- 22: elskim/ ludu ktori ŕie iemu przybliża.
- 23: # Iŕaelskim, to ielth, ktorzy widzą Boga przez
- 24: *wiarę, [!]*